DEVRE : VI CİLT : 24 İÇTİMA : 3

T. B. M. M.

ZABIT CERİDESİ

Elli birinci inikat

27 . IV . 1942 pazartesi

Münderecat

	Sayıfa
1. — Sabık zabıt hulâsası	238
2. — Havale edilen evrak	238
3. — Müzakere edilen maddeler	238
1. — 1941 malî yılı muvazenei umumiyesine dahil bazı daire bütçelerinde değişiklik yapılmasına dair kanun lâyihası ve Bütçe encümeni mazbatası (1/807)	238 :241,252, 267 :270
2. — Devlet denizyolları işletme umum müdürlüğü 1941 malî yılı bütçesinde değişiklik yapılmasına dair kanun lâyihası ve Bütçe encümeni mazbatası (1/795)	242,252, 267,271 :274
3. — Orman umum müdürlüğü 1941 malî yılı bütçesinde değişiklik yapılması hakkında 1/790 ve Orman umum müdürlüğü 1941 malî yılı bütçesinde değişiklik yapılması hakkında 1/791 sayılı kanun lâyihaları ve Bütçe encümeni mazbatası	242 :243, 252,267,274 :277
4. — Posta, telgraf ve telefon umum müdürlüğü 1941 malî yılı bütçesinde değişiklik yapılmasına dair 1/787 ve Posta, telgraf ve telefon umum müdürlüğü 1941 malî yılı bütçesinde değişiklik yapılmasına dair 1/799 sayılı kanun lâyihaları ve Bütçe encümeni mazbatası	243,252,267,281 :284
5. — Vakıflar umum müdürlüğü 1941 malî yılı bütçesinde değişiklik yapılmasına dair kanun lâyihası ve Bütçe encümeni mazbatası (1/800)	243 :244,252,267,277 :280
6. — Maadin nizamnamesinin bazı maddelerinin değiştirilmesine ve bu nizamnameye yeniden bazı maddeler ilâvesine dair kanun lâyihası ve Adliye, Maliye, Bütçe, İktisat ve Dahiliye encümenleri mazbataları (1/472)	244
7. — Devlet iktisadi teşekkülleri memurları tekaüt sandığı hakkında kanun lâyihası ve İktisat, Maliye ve Bütçe encümenleri mazbataları (1/589)	244 :267

1. — SABIK ZABIT HULÂSASI

Türkiye ile Romanya arasında akit ve imza edilen Ticaret ve Tediye Anlaşmalariyle merbutlarının tasdikına dair kanun lâyihası kabul edildi;

Madenlerin aranma ve işletilmesi hakkındaki kanun lâyihasının müzakeresine devam olunarak encümene gönderilen maddelerden maadası kabul olundu;

Kazanç vergisi kanununun üçüncü maddesinin 13 ncü fıkrasının değiştirilmesine dair kanun teklifi ile;

Memurların tahsil müesseselerinde talebe olamıyacakları hakkındaki kanunun birinci maddesinin tadiline müteallik kanun lâyihasının birinci müzakeresi icra edildi;

Pazartesi toplanılmak üzere inikada nihayet verildi.

Reis vekili	Kâtip	Kâtip
Bursa	Gazianteb	Kütahya
Refet Canitez	*Bekir Kaleli*	*Vedid Uzgören*

2. — HAVALE EDİLEN EVRAK

Lâyihalar

1. — Millî Müdafaa vekâleti 1941 malî yılı bütçesine fevkalâde tahsisat verilmesi hakkındaki 4054 sayılı kanuna ek kanun lâyihası (1/808) (Bütçe encümenine);

2. — Vakıf memba sulariyle orman ve zeytinliklerin işletilmeleri hakkındaki 3913 sayılı kanuna ek kanun lâyihası (1/809) (Maliye ve Bütçe encümenlerine);

Mazbatalar

3. — Çorum'un Osmancık kazasının Pelitecik köyünden Mustafaoğlu Mustafa Karabaş'ın ölüm cezasına çarptırılması hakkında Başvekâlet tezkeresi ve Adliye encümeni mazbatası (3/403) (Ruznameye);

4. — Emniyet umum müdürlüğü ile Gümrük muhafaza ve muamele sınıfı teşkilâtı hakkındaki kanunlara bağlı kadrolara dahil maaşlı ve daimî ücretli memurlara bir er tayını istihkakı verilmesine dair kanun lâyihası ve Dahiliye, Gümrük ve inhisarlar, Millî Müdafaa ve Bütçe encümenleri mazbataları (1/788) (Ruznameye);

5. — Örfi idare kanununun 7 nci maddesinin değiştirilmesine dair kanun lâyihası ve Millî Müdafaa, Dahiliye ve Adliye encümenleri mazbataları (1/792) (Ruznameye);

6. — Sütcüler kazasının Ayvalı köyünden İsmail kızı Gülsüm Kotanak'ın ölüm cezasına çarptırılması hakkında Başvekâlet tezkeresi ve Adliye encümeni mazbatası (3/365) (Ruznameye).

BİRİNCİ CELSE

Açılma saati : 15

REİS — Şemsettin Günaltay

KÂTİPLER : Necmeddin Sahir (Bingöl), Hamdi Selçuk (Hatay).

REİS — Celse açılmıştır.

3. — MÜZAKERE EDİLEN MADDELER

1. — 1941 malî yılı muvazenei umumiyesine dahil bazı daire bütçelerinde değişiklik yapılmasına dair kanun lâyihası ve Bütçe encümeni mazbatası (1/807) [1]

REİS — Heyeti umumiyesi hakkında mütalâa var mı?. Maddelere geçilmesini kabul edenler... Etmiyenler... Maddelere geçilmesi kabul edilmiştir.

1941 malı yılı muvazenei umumiyesine dahil bazı daire bütçelerinde değişiklik yapılması hakkında kanun

MADDE 1. — 1941 malî yılı Muvazenei umumiyesine dahil bazı daire bütçelerinin ilişik 1 numaralı cetvelde yazılı tertipleri arasında (642 665) liralık münakale yapılmıştır.

[1] *127 sayılı basmayazı zaptın sonundadır.*

[1] NUMARALI CETVEL

F.		Tenzil	Zam
	Başvekâlet		
61	Başvekil tahsisatı REİS — Kabul edilmiştir.		291
62	Memurlar maaşı REİS — Kabul edilmiştir.		1 414
64	Müteferrik müstahdemler REİS — Kabul edilmiştir.		142
65	Muvakkat tazminat REİS — Kabul edilmiştir.	1 154	
	Devlet Şûrası		
86	Memurlar maaşı REİS — Kabul edilmiştir.		2 250
88	Müstahdemler ücreti REİS — Kabul edilmiştir.		900
89	Muvakkat tazminat REİS — Kabul edilmiştir.	3 150	
	Matbuat umum müdürlüğü		
105	Memurlar maaşı REİS — Kabul edilmiştir.		3 540
106	Merkez ücretleri REİS — Kabul edilmiştir.		9 000
137	Merkez ücretleri REİS — Kabul edilmiştir.		735
	İstatistik umum müdürlüğü		
135	Memurlar maaşı REİS — Kabul edilmiştir.		2 115
137	Merkez ücretleri REİS — Kabul edilmiştir.		735
138	Memurlar REİS — Kabul edilmiştir.		3 437
139	Muvakkat tazminat REİS — Kabul edilmiştir.		2 372
156	Mütenevvi masraflar REİS — Kabul edilmiştir.		2 266
	Devlet Meteoroloji işleri Umum müdürlüğü		
160	Memurlar maaşı REİS — Kabul edilmiştir.	6 227	
162	Merke zücretleri REİS — Kabul edilmiştir.	3 111	
	Diyanet işleri reisliği		
190	Memurlar maaşı REİS — Kabul edilmiştir.		23 587
192	Müteferrik müstahdemler REİS — Kabul edilmiştir.		304
193	Vilâyetler müteferrik müstahdemleri ücreti REİS — Kabul edilmiştir.		976
195	Müstehikkini ilmiye maaş ve tahsisatı fevkalâdesi REİS — Kabul edilmiştir.		411
	Maliye vekâleti		
211	Vekil tahsisatı REİS — Kabul edilmiştir.		174
212	Memurlar maaşı REİS — Kabul edilmiştir.		250 000
214	Müteferrik müstahdemler REİS — Kabul edilmiştir.		7 000
215	Müteferrik müstahdemler REİS — Kabul edilmiştir.		52 000
258	1351 numaralı kanun mucibince sarfolunacak Ankara şehri imar masrafı REİS — Kabul edilmiştir.		4 020
	Düyunu umumiye		
303	664, 1013, 1177, 1244, 1550 ve 2425 numaralı kanunlar mucibince çkarılan bonolar ve bu mahiyetteki borçlar REİS — Kabul edilmiştir.	600 000	
	Gümrük ve inhisarlar vekâleti		
350	Maaşatı umumiye REİS — Kabul edilmiştir.		60 000
352	Memurlar REİS — Kabul edilmiştir.		7 000
	Dahiliye Vekâleti		
385	Vekil tahsisatı REİS — Kabul edilmiştir.		175
386	Maaş REİS — Kabul edilmiştir.		139 000
388	Merkez ücretleri REİS — Kabul edilmiştir.		3 430
389	Vilayetler müteferrik müstahdemler ücretleri REİS — Kabul edilmiştir.		16 200
404	Dahilde ve hariçte olacak idarî kongreler masrafları ve gönderilecek memurlar harcırah ve hususi idare bütçeleri tetkik komisyonundaki mümessillere verilecek ücret REİS — Kabul edilmiştir.		264
414	Umumî müfettişlikler ücreti REİS — Kabul edilmiştir.		3 800
421	3888 sayılı kanuna tevfikan verilecek konferans ücretleriyle tahrir, teksir ve tabı masraf ve ücretleri REİS — Kabul edilmiştir.		750
	Emniyet umum müdürlüğü		
425	Memurlar maaşı REİS — Kabul edilmiştir.		56 187
	Münakalât vekâleti		
815	Vekil tahsisatı REİS — Kabul edilmiştir.		174
816	Maaş REİS — Kabul edilmiştir.		7 000

F.		Tenzil.	Zam.
818	Memurlar	2 500	
	REİS — Kabul edilmiştir.		
820	Muvakkat tazminat	1 174	
	REİS — Kabul edilmiştir.		
823	Tenvir ve teshin	3 500	
	REİS — Kabul edilmiştir.		

(Birinci madde tekrar okundu)

REİS — Maddeyi kabul buyuranlar... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 2. — 1941 malî yılı muvazenei umumiyesine dahil bazı daire bütçelerinin ilişik 2 numaralı cetvelde yazılı tertiplerine (2 022 719) lira munzam tahsisat verilmiştir.

[2] NUMARALI CETVEL

F.		Lira
	Emniyet umum müdürlüğü	
425	Memurlar maaşı	345 651
	REİS — Kabul edilmiştir.	
427	Merkez ücreti	5 488
	REİS — Kabul edilmiştir.	
428	Vilâyetler ücreti	5 782
	REİS — Kabul edilmiştir.	
	Sıhhat ve içtimai muavenet vekâleti	
531	Vekil tahsisatı	174
	REİS — Kabul edilmiştir.	
532	Maaş	87 020
	REİS — Kabul edilmiştir.	
534	Müteferrik müstahdemler	11 058
	REİS — Kabul edilmiştir.	
536	Vilâyetler ücreti	121 140
	REİS — Kabul edilmiştir.	
577	Memurlar maaşı	3 550
	REİS — Kabul edilmiştir.	
	Adliye vekâleti	
585	Vekil tahsisatı	174
	REİS — Kabul edilmiştir.	
586	Memurlar maaşı	368 649
	REİS — Kabul edilmiştir.	
588	Merkez ücretleri	7 197
	REİS — Kabul edilmiştir.	
589	Müteferrik müstahdemler	52 655
	REİS — Kabul edilmiştir.	
	Tapu ve kadastro umum müdürlüğü	
621	Memurlar maaşı	80 349
	REİS — Kabul edilmiştir.	
623	Memurlar ve müteferrik müstahdemler	1 418
	REİS — Kabul edilmiştir.	
624	Müteferrik müstahdemler	4 273
	REİS — Kabul edilmiştir.	
640	Ücret	1 789
	REİS — Kabul edilmiştir.	
641	Tapu işlerine yardım etmek için istihdam edilecek muvakkat memurlar ve daktilolar ücreti	72
	REİS — Kabul edilmiştir.	
643	İdare heyeti ve muallim ücreti ve mektebe getirilecek memurlarla talebe yevmiyesi	2 928
	REİS — Kabul edilmiştir.	
	Maarif vekâleti	
650	Vekil tahsisatı	174
	REİS — Kabul edilmiştir.	
651	Memurlar maaşı	323 220
	REİS — Kabul edilmiştir.	
653	Merkez ücretleri	3 860
	REİS — Kabul edilmiştir.	
654	Müteferrik müstahdemler	32 356
	REİS — Kabul edilmiştir.	
656	2517, 3976 ve 3834 numaralı kanunlar mucibince verilecek ücretler	219 040
	REİS — Kabul edilmiştir.	
657	Kanunlar mucibince askerlik dersleri öğretmenlerine verilecek ücretler	10 000
	REİS — Kabul edilmiştir.	
686	Köy okulları ve eğitmenleri için vilâyetlere yardım	75 416
	REİS — Kabul edilmiştir.	
689	Ders ücretleri	3 000
	REİS — Kabul edilmiştir.	
693	Ankara Devlet konservatuvarı ve tatbikat sahnesinin bilûmum ücret ve masraflariyle konservatuvar talebesinin yaz temrinleri kampı masrafları ve kampta çalışacak memur ve muallimlerin ücreti, yol paraları	15 000
	REİS — Kabul edilmiştir.	
712	İdare ve tedris heyetleri maaşı, idare heyeti memurlar, müteferrik müstahdemler, tedris heyeti memurlar ve müstahdemler ücreti	82 416
	REİS — Kabul edilmiştir.	
714	İdare ve tedris heyetleri maaşları, memurlar ücreti ve müteferrik müstahdemler ücreti	9 400
	REİS — Kabul edilmiştir.	
716	Tedris ve idare heyetleri maaşları, ücretleri ve müteferrik müstahdemler ücreti	6 156
	REİS — Kabul edilmiştir.	
719	İdare ve talim heyetleri maaşı, memurlar ücreti ve müteferrik müstahdemler ücreti	25 068
	REİS — Kabul edilmiştir.	

F.		Lira
720/G	İdare ve talim heyetleri maaşı, memurlar ücreti ve müteferrik müstahdemler ücreti	9 248
	REİS — Kabul edilmiştir.	
	Ticaret vekâleti	
851	Vekil tahsisatı	174
	REİS — Kabul edilmiştir.	
852	Memurlar maaşı	6 000
	REİS — Kabul edilmiştir.	
854	Memurlar ve müteferrik müstahdehmel	4 500
	REİS — Kabul edilmiştir.	
855	Memurlar ve müteferrik müstahdemler	12 000
	REİS — Kabul edilmiştir.	
	Ziraat vekâleti	
885	Vekil tahsisatı	174
	REİS — Kabul edilmiştir.	
886	Memurlar maaşı	85 000
	REİS — Kabul edilmiştir.	
888	Memurlar	650
	REİS — Kabul edilmiştir.	
934	İdare memurları maaşı	200
	REİS — Kabul edilmiştir.	
940	Ecnebi müteassıslar ve tercümanları	350
	REİS — Kabul edilmiştir.	

(İkinci madde tekrar okundu).

REİS — Maddeyi yüksek reyinize arzediyorum, kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 3. — 1941 malî yılı Muvazenei umumiyesine dahil bazı daire bütçelerinde yeniden açılan ilişik 3 numaralı cetvelde yazılı tertiplere (1 575 145) lira fevkalâde tahsisat konulmuştur.

[3] NUMARALI CETVEL

Diyanet işleri reisliği

A		
210	4178 sayılı kanun mucibince verilecek çocuk zammı	4 173
	REİS — Kabul edilmiştir.	
	Maliye vekâleti	
287	4178 sayılı kanun mucibince yapılacak tediyeler karşılıklarına mahsuben hususi idareler ve belediyeler bütçelerine yardım	1 446 626
	REİS — Kabul edilmiştir.	
	Dahiliye vekâleti	
423	4178 sayılı kanun mucibince verilecek çocuk zammı	16 800
	REİS — Kabul edilmiştir.	
424	4178 sayılı kanun mucibince verilecek yakacak zammı	16 140
	REİS — Kabul edilmiştir.	
	Emniyet umum müdürlüğü	
458	4178 sayılı kanun mucibince verilecek çocuk zammı	12 910
	REİS — Kabul edilmiştir.	
459	4178 sayılı kanun mucibince verilecek yakaca kzammı	10 170
	REİS — Kabul edilmiştir.	
	Adliye vekâleti	
620	4178 sayılı kanun mucibince verilecek çocuk zammı	10 125
	REİS — Kabul edilmiştir.	
A		
620	4178 sayılı kanun mucibince verilecek yakacak zammı	7 301
	REİS — Kabul edilmiştir.	
	Tapu ve kadastro umum müdürlüğü	
648	4178 sayılı kanun mucibince verilecek çocuk zammı	3 505
	REİS — Kabul edilmiştir.	
649	4178 sayılı kanun mucibince verilecek yakacak zammı	1 945
	REİS — Kabul edilmiştir.	
	Maarif vekâleti	
720	4178 sayılı kanun mucibince verilecek fevkalâde zamları karşılamak üzere pansiyonlara yardım	45 000
	REİS — Kabul edilmiştir.	
	Ticaret vekâleti	
882	4178 sayılı kanun mucibince verilecek çocuk zammı	330
	REİS — Kabul edilmiştir.	
883	4178 sayılı kanun mucibince verilecek yakacak zammı	120
	REİS — Kabul edilmiştir.	

(Üçüncü madde tekrar okundu)

REİS — Maddeyi kabul buyuranlar... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 4. — Bu kanun neşri tarihinden muteberdir.

REİS — Maddeyi kabul buyuranlar... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 5. — Bu kanunun hükümlerini icraya Maliye vekili memurdur.

REİS — Maddeyi kabul buyuranlar... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Kanunun heyeti umumiyesini açık reye arzediyorum.

2. — Devlet Denizyolları işletme umum müdürlüğü 1941 malî yılı bütçesinde değişiklik yapılmasına dair kanun lâyihası ve Bütçe encümeni mazbatası (1/795) [1].

REİS — Lâyihanın heyeti umumiyesi hakkında mütalâa var mı?

Maddelere geçilmesini yüksek reyinize arzediyorum.

Maddelere geçilmesini kabul buyuranlar ... Etmiyenler ... Maddelere geçilmesi kabul edilmiştir.

Devlet Denizyolları işletme umum müdürlüğü 1941 malî yılı bütçesinde değişiklik yapılmasına dair kanun

MADDE 1. — Devlet Deniz yolları işletme umum müdürlüğü 1941 malî yılı bütçesinin ilişik cetvelde yazılı tertiplerine (625 000) lira munzam tahsisat verilmiştir.

CETVEL

F.		Lira
2	Muvakkat memuriyet harcırahı	3 000
4	Tedavi, sıhhi muavenet ve cenaze masrafları ve memur ve müstahdemlere verilecek hizmet elbisesi bedelleri	20 500
6	Kırtasiye, matbu evrak ilân, reklâm, kitap, mecmua ve gazete bedel ve masraflariyle Denizyolları ve limanları mecmuasına yardım ve posta, telgraf, telefon, telsiz ve radyo ücret ve masrafları	17 500
7	Haliç fabrika ve havuzlar ve İstinye dok ve fabrikasiyle atelyelerin, idare gemilerinin tamir, tecdit ve inşalarına ait ücret, işçilik ve malzeme bedelleriyle sair bilûmum işletme masrafları ve gemi iaşe masraflariyle otel ve lokanta ve büfe levazımı ve sair bilûmum işletme masrafları	584 000

(Birinci madde tekrar okundu)

REİS — Maddeyi kabul buyuranlar... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Bu kanun neşri tarihinden itibaren mer'idir.

REİS — Maddeyi kabul buyuranlar... Etmiyenler... Madde kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Bu kanunun hükmünü icraya Maliye ve Münakalât vekilleri memurdur.

REİS — Maddeyi kabul buyuranlar... Etmiyenler... Madde kabul edilmiştir.

Kanunun heyeti umumiyesini açık reye arzediyorum.

3. — Orman umum müdürlüğü 1941 malî yılı bütçesinde değişiklik yapılması hakkında 1/790 ve Orman umum müdürlüğü 1941 malî yılı bütçesinde değişiklik yapılması hakkında 1/791 sayılı kanun lâyihaları ve Bütçe encümeni mazbatası [1]

REİS — Lâyihanın heyeti umumiyesi hakkında mütalâa var mı?.. Maddelerin müzakeresine geçilmesini yüksek reyinize arzediyorum. Kabul buyuranlar... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Orman umum müdürlüğü 1941 malî yılı bütçesinde değişiklik yapılması hakkında kanun

MADDE 1. — 1941 malî yılı Orman umum müdürlüğü bütçesinin ilişik (1) sayılı cetvelde gösterilen tertiplerine (27 000) liralık munzam tahsisat verilmiştir.

CETVEL - 1

F.		Lira
10	Defatir ve evrakı matbua REİS — Kabul edilmiştir.	10 000
11	Hayvan yem bedelleri ve sair bütün masrafları REİS — Kabul edilmiştir.	500
13	Daimî memuriyet harcırahı REİS — Kabul edilmiştir.	10 000
14	Muvakkat memuriyet harcırahı REİS — Kabul edilmiştir.	10 000
30	Geçen yıl borçları REİS — Kabul edilmiştir.	3 500
31	1938 yılı borçları karşılığı REİS — Kabul edilmiştir.	2 000

(Birinci madde tekrar okundu)

REİS — Maddeyi kabul buyuranlar... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Ayni bütçenin ilişik (2) sayılı cetvelde yazılı ve yeniden açılan tertiplerine (12 272) liralık fevkalâde tahsisat konulmuştur.

CETVEL - 2

F. A		Lira
34	1937 malî yılı karşılıksız borçları REİS — Kabul edilmiştir.	1 400

[1] *122 sayılı basmayazı zaptın sonundadır.*

[1] *119 sayılı basmayazı zaptın sonundadır.*

F.		Lira
49	1939 malî yılı borçları karşılığı	2 550
	REİS — Kabul edilmiştir.	
50	1937 - 1940 yılları karşılıksız borcları	8 322
	REİS — Kabul edilmiştir.	

(İkinci madde tekrar okundu)

REİS — Maddeyi kabul buyuranlar... Etmiyenler... Madde kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Bu kanun neşri tarihinden itibaren mer'idir.

REİS — Maddevi kabul buvuranlar... Etmiyenler... Madde kabul edilmiştir.

MADDE 4. — Bu kanunun hükümlerini icraya Malive ve Ziraat vekilleri memurdur.

REİS — Maddevi kabul buvuranlar.... Etmiyenler... Madde kabul edilmistir.

Kanunun heyeti umumiyesini açık reye arzediyorum.

4. — Posta, telgraf ve telefon umum müdürlüğü 1941 malî yılı bütçesinde değişiklik yapılmasına dair 1/787 ve Posta, telgraf ve telefon umum müdürlüğü 1941 malî yılı bütçesinde değişiklik yapılmasına dair 1/799 sayılı kanun lâyihaları ve Bütçe encümeni mazbatası [1]

REİS — Lâyihanın heyeti umumiyesi hakkında mütalâa var mı?... Maddelerin müzakeresine geçilmesini yüksek revinize arzediyorum. Kabul buyuranlar ... Etmiyenler ... Kabul edilmiştir.

Posta, telgraf ve telefon umum müdürlüğü 1941 malî yılı bütçesine 1 058 000 liralık munzam tahsisat verilmesi hakkında kanun

MADDE 1. — Posta, telgraf ve telefon umum müdürlüğü 1941 malî yılı bütçesinin ilişik cetvelde yazılı tertiplerine 1 058 000 liralık munzam tahsisat verilmiştir.

CETVEL

F.		Lira
7	Tenvir ve teshin	2 000
	REİS — Kabul edilmiştir.	
9	Merkez müteferrikası	2 000
	REİS — Kabul edilmiştir.	
11	Tenvir ve teshin, defatir ve matbu evrak ve süvari müvezzilerine maktuan verilecek hayvan yem bedeli	72 500
	REİS — Kabul edilmiştir.	
14	Daimî memuriyet harcırahı	80 000
	REİS — Kabul edilmiştir.	
15	Muvakkat memuriyet harcırahı	80 000
	REİS — Kabul edilmiştir.	
17	Bütçe kanununun 6 ncı maddesi mucibince verilecek ücret, yevmiye ve primler	170 000
	REİS — Kabul edilmiştir.	
19	Tahsildarlar aidatı, umumî telefon markezleri aidatı, sai ücreti ve Ecnebi P. T. T. İdare ve kumpanyalariyle vukubulan bilûmum münasebetlerden mütevellit veya anlaşmalara müstenit eski ve yeni sene borçlariyle Bern bürosuna ve beynelmilel birlik ve komitelere verilecek senelik istirak hisseleri ve buralardan celbedilecek risale, mecmua ve matbua bedelleri	383 000
	REİS — Kabul edilmiştir.	
21	Nakliyat	213 000
	REİS — Kabul edilmiştir.	
23	Cevaplı kuponlar mukabilinde veya vusulü ihbarlı telgrafnameler için yapıştırılan veya battala kalan pullar bedelleri	500
	REİS — Kabul edilmiştir.	
24	İsletme, hayvan yem bedelleri ve sair masrafları	20 000
	REİS — Kabul edilmistir.	
34	3335 savılı kanun mucibince verilecek tedavi, yol ve saire masrafları	10 000
	REİS — Kabul edilmiştir.	

(Birinci madde tekrar okundu.)

REİS — Maddevi kabul buvuranlar ... Etmiyenler ... Madde kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Bu kanun neşri tarihinden itibaren mer'idir.

REİS — Maddeyi kabul buvuranlar ... Etmiyenler ... Madde kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Bu kanunun hükmünü icraya Malive ve Münakalât vekilleri memurdur.

REİS — Maddeyi kabul buyuranlar ... Etmiyenler ... Madde kabul edilmiştir.

Kanunun heyeti umumiyesini açık reye arzediyorum .

5. — Vakıflar umum müdürlüğü 1941 malî yılı bütçesinde değişiklik yapılmasına dair kanun lâyihası ve Bütçe encümeni mazbatası (1/800) [1]

REİS — Lâyihanın heyeti umumiyesi hak-

[1] *120 sayılı basmayazı zaptın sonundadır.*

[1] *121 sayılı basmayazı zaptın sonundadır.*

kında mütalâa var mı?... Maddelerin müzakeresine geçilmesini yüksek reyinize arzediyorum: Kabul buyuranlar ... Eamiyenler ... Kabul edilmiştir.

Vakıflar umum müdürlüğü 1941 malî yılı bütçesine munzam tahsisat verilmesine dair kanun

MADDE 1 — Vakıflar umum müdürlüğü 1941 malî yılı bütçesinin ilişik cetvelde gösterilen tertiplerine 18 450 lira munzam tahsisat verilmiştir.

CETVEL

F.		Lira
1	Memurlar maaşı	8 000
	REİS — Kabul edilmiştir.	
3	Merkez ücretleri	450
	REİS — Kabul edilmiştir.	
32	Cami ve mescitlerin hademe vazifesi ve tahsisatı fevkalâdeleri	10 000
	REİS — Kabul edilmiştir.	

(Birinci madde tekrar okundu.)

REİS — Maddeyi kabul buyuranlar ... Etmiyenler ... Kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Bu kanun neşri tarihinden itibaren mer'idir.

REİS — Maddeyi kabul buyuranlar ... Etmiyenler ... Madde kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Bu kanunun hükmünü icraya Başvekil memurdur.

REİS — Maddeyi kabul buyuranlar ... Etmiyenler ... Madde kabul edilmiştir.

Kanunun heyeti umumiyesini açık reye arzediyorum.

6. — Maadin nizamnamesinin bazı maddelerinin değiştirilmesine ve bu nizamnameye yeniden bazı maddeler ilâvesine dair kanun lâyihası ve Adliye, Maliye, Bütçe, İktisat ve Dahiliye encümenleri mazbataları (1/472)

REİS — Maadin nizamnamesinin encümene giden maddeleri henüz gelmemiştir. Onun için ruznamenin yedinci maddesine geçiyoruz.

7. — Devlet iktisadi teşekkülleri memurları tekaüt sandığı hakkında kanun lâyihası ve İktisat, Maliye ve Bütçe encümenleri mazbataları (1/589) [1]

REİS — Lâyihanın heyeti umumiyesi hakkında söz istiyen var mı?...

RASİH KAPLAN (Antalya) — Arkadaşlar; müzakeresine başladığımız lâyiha Devlet iktisadi teşekküllerinde çalışanlarm tekaüdiye işidir. Arkadaşlar bu müessesatın teşkilât, işletme ve murakabesine ait kanun yenilenecekti, vekâletimizden bunu bekliyoruz. Bu teşkilât kanunu gelinciye kadar bu kanunun da beklemesi icabetmektedir kanaatindeyim. Arkadaşlar, bu müesseselerin varidatiyle masrafını karşılaştıracak olursanız, şimdi bu kanunla bu müesseselere bir masraf daha ilâve ettik mi, artık bu müesseselerin ayakta durmasına imkân kalmaz, bir.

İkincisi arkadaşlar; tekaüdiye hakkmı kazanmak için 25 seneyi kabul etmişler. Evvelce şimendiferler için buna şebih bir tekaüt kanunu yaparken, malî işlerle meşgul olan arkadaşlarımızdan dinlediğime göre, memura tekaüt hakkmı temin edecek varidatı sandık, imkânı yok 25 senede temin edemiyor .Onun için şimendiferlerde 30 seneyi kabul etmeğe mecbur kalmıştık.

Şimdi bu lâyiha ile, haber aldığımıza göre, şimendiferler memurlarının da 25 seneye indirilmesi teklif ediliyor. Onun için bir defa bu müessesatta 25 seneyi tekaüt müddeti olarak kabul etmek, - bu da bu müessesatın zararına - hele bu tarihten 10 - 12 sene evveline kanunun teşmilini teklif etmek, hiç aklm, mantığın, para işlerinin kabul etmiyeceği bir vaziyettir. Bu sebeple arkadaşlar, ben lâyihayı encümenin geri almasını ve yeniden etüt etmesini rica ediyorum.

Arkadaşlar; bu müesseseler bu masrafı da sinelerine alırsa mâmulâtm, maliyet fiyatı bir kat daha yükselecektir. Bir de 10 - 12 sene evveline teşmil ederseniz bundan sonra bu müesseselerin sinesine daha fazla bir masraf yüklenmiş olacaktır. Müesseseler vermiyecek, Devlet yardım olarak verecek derseniz, Devlet de bu kabîl yardımların hangisine yetişecek? akıl almaz olmuştur. Bir defa on iki sene evvele teşmil etmeğe sebep yoktur. Biliyorsunuz; Barem kanunu çıkmazdan evvel bu müesseselerde ücret ve tekaüdiye olmaması nazarı dikkate alınarak maaşlar yükseltilmişti. Bunun tek esbabı mucibesi vardı; Tekaüdiyeleri yoktur diye kendilerine çok ücret veriliyordu. Binaenaleyh bol, bol haklarını almışlardı. O vakitki hizmet edenlerin dahi bu kanunun hükmü içine girmeleri biraz genişçe oluyor. Bu, zorla tutulan bu müesseselerin zararına olacaktır. Zaten her sene bilânçolarını görüyoruz, Varidat ve masrafları bellidir. Onun için bize teşkilât, ücret ve murakabe kanunu gelinceye kadar bu noksanları encümen ikmal etsin.

Sonra bu kanunda en ziyade nazara alınması lâzımgelen sınıf, dikkate alınmamıştır. O da bu müesseselerin belkemiği olan usta ve ameleleridir. Bunlar kale alınmamıştır. Ben görmüyorum. Usta ve amele için dahi ayrıca bir fasıl yapmak lâzımdır. Bu arzettiğim sebeplerden

[1] *117 sayılı basmayazı zaptın sonundadır.*

dolayı lâyihayı Bütçe encümeninin geri almasını teklif ediyorum. Yoksa şu ve bu sebeplerle zaten ağır yük altında bulunan bu müesseseler sarsıntıya uğrıyacaktır. Onun için Heyeti Celilenizden rica ediyorum, lâyihayı encümene iade edelim, arzettiğim noktalardan lâyihayı bir daha gözden geçirsinler.

BÜTÇE En. M. MUHARRİRİ HÜSNÜ KİTABCI (Muğla) — Efendim biz bir lâzimei kanuniyeyi yerine getirmekteyiz. 1938 temmuzunda çıkardığımız 3460 sayılı kanun, bu teşekkküllerin tekaüt sandıklarının kurulmasını, tekaüt haklarının tanınmasını âmirdir. Hattâ muvakkat maddenin E fıkrası mucibince halen bu müessesat memurlarından % 5 alınmaktadır. İşte bu lâzimei kanuniyeyi yerine getirmek için encümenleriniz bir seneden fazla zamandır çalışmaktadırlar. Bunu tehir etmek zannederim ki doğru değildir.

Masraf ilâve edilirse yaşayamazlar, muvazene bozulur, dediler. Encümenleriniz bilittifak bunun aksi mütalâada bulunmuşlardır ve biz öyle zannediyoruz ki, bu arkadaşlar himaye ve sahabet gördükleri kadar, istikballerinin tahtı emniyete alındığı derecede mesleklerine bağlanacaklar ve ona göre verimleri bir kat daha fazlalaşacaktır. Bu müesseselerin lâyikıyle çalışabilmelerini temin maksadiyle bu hükümler konmuştur. Bu suretle onlardan daha fazla randıman alınacak ve bu da bu müesseseleri daha fazla yaşatacaktır. Yoksa bunların vaziyetlerini tehvin edecek değildir. 25 sene meselesine gelince: Hükümet 1683 numaralı kanunun bu müesseseler hakkında dahi tatbik edilmesini lâyihai kanuniyesiyle teklif etmişti. Diğer encümenler de bu noktai nazara tamamiyle iştirâk ettiler. Encümeniniz bundan evvel bu gibi teşekküller için mesnet teşkil eden Devlet demiryolları Tekaüt kanununu esas tutmağı tercih etti. Ve onun ahkâmmm mabihüttatbik olacağını maddei mahsusunda gösterdi. Yalnız şunu gördük ki; gerek Devlet Demiryolları, gerek İnhisarlar - ki onlar da memurlarından aynı suretle aidat almak ve aidata mukabil idarelere aynen emsalini vermektedirler - bunların kudreti maliyesi gittikçe yükselmiştir. Bunun yükselmesine saik ne idi? İsviçreli mütehassıs buraya gelip hesaplarını yaptığı vakit bu verilecek % 5 ler ve müesseselerin ilâve edilecek % 5 ler ki, % 10 tutuyordu - bunlara ne kadar aidatı tekaüdiye verileceğini tesbit etmişti. Fakat biz bütün bu teşekküller için bir kaydı ihtirazi koyduk, dedik ki; bu teşekkül memurlarına konulmuş para aynı derecede bulunan Devlet memurlarının aylıklarını geçemez. İşte kaydi ihtirazi dolayısiyle dir ki, mütehassısın tesbit ettiği erkam ve miktarlar verilmediği için bunların kudreti maliyesi gittikçe kesbi kuvvet etmiştir. Bunu da nazarı dikkate alarak ve Hükûmet erkânının - iştirakiyle 25 seneye indirmekte bir mahzur görmedik. Amma bunu yaparken bir de sin haddi koyduk. Elli yaşma kadar yirmi beş seneyi dolduran tekaüt edilecektir. Eğer elli yaşını doldurmamışsa, meselâ 20 yaşında hizmete girmişse onun fiili hizmet müddeti o vakit otuz seneye baliğ olacaktır. Maahaza asıl mesele bu değildir. Yirmi beş seneyi ikmal eder etmez tekaüt hakkına mazhar değildir. Onu anlatmak istiyorum. Yalnız şunu anladık ki, sandıklarm iktisap ettiği kudreti maliye kendilerine 25 sene sonra tekaüt hakkı vermek imkânını vermiştir.

Sonra muhterem arkadaşlar, bütün Devlet teşekküllerine aynı hakkı vermek yolunda Yüksek Meclisin ilhamları daima bizim için âmil olmuştur. Devlet teşkilâtiyle iktisadi Devlet teşekkülleri arasında müsavat teminine doğru adım atmak üzere zaten bu kanun hazırlanmıştır. Eğer biz burada bundan evvelki tekaüt sandıklarında 30 - 35 sene kabul edilmiştir diye yine aynı yolda gitseydik müsavata doğru adım atmamış olurduk. Binaenaleyh encümeniniz, sizden ilham alarak kendisini bu nizamı içtimaiyi adalet vecibesini yerine getirdiğine kanidir. 10 sene geriye gedilmesi, bundan evvel kabul edilmiş olan sandıklar için bir usuldür. Bu ayrı bir şey değildi. Yalnız şunu arzedeyim ki; bunların bedelini bu arkadaşlar karşılamaktadır. Yani bu sandıklar başlıbaşına bir külfet teşkil etmemektedir ve bundan evvel bu şekildeki kabullerimizden bir mahzur çıkmadı onun için burada da aynı hükmün kabul edilmesinde bir mahzur tasavvur etmemek gerektir. Bu olsa, olsa aynı hükümlerin devamının burada da tatbikinden başka bir şey değildir. Eskiden geniş ücret veriliyordu buyurdular. Bu, bir mahzur değildir, bilâkis kârdır. Çünkü o vakit almış oldukları paralarm yüzdelerini vereceklerdir. Çok para almışlarsa çok para vereceklerdir, binaenaleyh sandığa girecek para o miktarda fazlalaşacaktır. Tekaüt işi müddete ve son maaşa göredir. Bu, bir mahzur teşkil etmez.

Ustalar meselesine gelince; kanunun üçüncü maddesi sarihtir, kanunun üçüncü maddesi diyor ki, bunlar için İş kanunu mucibince işçi sigortası tesis edilecektir, bunların hakkını, içtimai vaziyetini o kurtaracaktır. Bu kanunda onun yeri olmadığı için girmemiştir. Yoksa onlarm hakkı düşünülmemiş değildir. İş kanunu bunları zâmin ve kâfildir. Elverir ki o kanunun icabı olan teşekkülü bir an evvel vücuda getirsinler.

Arkadaşlarm başka bir sualleri varsa cevap arzederim.

RASİH KAPLAN (Antalya) — Tekaüt kanunu yapılmasm diye söz söylemedim. Yalnız bu müessesenin şimdiye kadar bilânçoları ve murakabe heyetlerindeki malî vaziyetleri gözö-

nünde tutularak 25 senenin bu müesseseler için zararlı olacağını, makable teşmilin zararlı olacağına şimendiferleri dahi indirmenin zararlı olduğunu iddia ettim ve bu noktaların dahi Encümende tetkik edilmesini istedim. Yoksa bundan evvelki kanun, bu müessese mensupları için bir tekaüt kanunu yapılmasını emrediyormuş, fakat biz ihmal edelim diye bir iddia ile ortaya çıkmadık. Arkadaşlar tekaüdiyenin yarısını memur kendisi veriyor amma diğer yarısı müessesenin sermayesinden verilecek veya Devlet verecektir.

Sonra elli yaşta tekaüt ne demektir? Âzamî elli yaştır. Yirmi beş yaşından aşağı memuriyete giren tasavvur etmiyorum. Yirmi beş yaşında girmişse elli yaşında tekaüt olur. Bu müessesede yirmi beş sene içinde yetişmiş adamdan istiğna hâsıl olmaz. Neden böyle yetişmiş adamları yirmi beş sene içinde bırakalım? Hesap da edilse, bu yirmi beş senede, bunların alacakları tekaüt maaşlarını, verecekleri % 5 ler karşılamaz. Onun için bu nokta üzerinde ısrarla duruyorum. Bütçe Encümeni yeniden tetkik etsin. Keza Maliye vekilinden de rica ediyorum; Devlet memurlarını da nazarı dikkate alarak heyeti umumiyesi için bir tekaüt bankası meydana getirerek ve bu işi bütçenin lehine olarak halletmelerini.. Yoksa böyle ayrı ayrı kanunlarla, ayrı ayrı sandıklarla bir gün gelecek ki bütçe mühim bir yekûnla karşılaşacak. Onun için teklifim, kanunu yapmamak değildir, kanunun üzerinde tekrar tetkikat yapılmasıdır.

BÜTÇE En. REİSİ İSMET EKER (Çorum) — Reis Bey, evvelâ kanunun tehirini teklif etmişlerdi, şimdi; fikirlerinin kanunu yapmama değil, üzerinde tetkikat yapmak olduğunu söylüyorlar. Binaenaleyh bunlar maddelere ait esaslardır. Maddelerde daha fazla görüşülebilir. Bu esaslar maddelerde müdafaa ve mütalâa edilebilir. Maddelere taallûk ediyor.

BÜTÇE En. M. M. HÜSNÜ KİTABCI (Muğla) — Efendim, muhterem arkadaşımızın ifadelerini anlıyamamıştım. Ben zannetmiştim ki, kanunun tehirini istiyorlar. Halbuki kanunun icabını yerine getirdiğimizi kendileri de kabul etmiş olmaları itibariyle aramızdaki ihtilâf hiç mesabesine inmiştir. Şimdi mesele, Bütçe Encümeni bu lâyiha üzerinde çalıştı mı, çalışmadı mı? Biz istitaatımızın yettiği kadar çalıştık. Bizden evvel bu işi görüşen Maliye ve İktisat encümenleri de çalışmışlar ve bir eser vücuda getirmişlerdir. Bunun tehiri, alâkalıların beklemelerini intaceder, doğru değildir, mamafih encümene gitmesiyle yapılacak yeni bir şey de yoktur. Bunun encümene iadesi, bir faidei zaideyi [illegible] etmek olur.

25 sene meselesine gelince; 25 seneyi, yani 50 yaşını dolduran kimseler hemen tekaüt dilmiyecektir. Onlar gene vazifelerinde kalacaklardır. Kendilerinin çalışmasından menfaat görülürse işlerine devam edeceklerdir. Bu iktidarı kendilerinde bulamıyanlara ve ayrılmak istiyenlere bu hakkı bahşediyoruz. Görülüyor ki bu arzuyu suiistimale vardırmamak için, yani herhangi bir arkadaşın bu teşekkülden lâzımgelen hakkını alarak ve tekaütlüğünü temin ederek dışarda başka vazifelere girmesini önlemek için ahkâm vazetmişizdir. Bunların bu gibi müesseselerde tekrar vazifeye alınmalarını ve tekaüt sandıklarından istifade etmelerini menediyoruz. Kendi mesleklerinde çalışmayı temin için bu gibi kayıtlar konulmuştur. Zannederim ki kanunun maddelerine geçilmekle zarar değil, fayda temin edilmiş olacaktır. Onun için Heyeti celilenizden takririn değil, teklifimizin hüsnü kabul görmesini rica ederim.

REİS — Rasih Kaplanın takririni okutuyorum:

Yüksek Reisliğe

Arzettiğim sebeplerden dolayı lâyihanın Bütçe encümenine iadesini arz ve teklif eylerim.

Antalya
R. Kaplan

REİS — Takriri nazarı itibare alanlar... Almıyanlar... Takrir nazarı itibare alınmamıştır.

Müzakereye devam ediyoruz.

ALİ RIZA TÜREL (Konya) — Muhterem arkadaşlar, yüksek tetkik ve tasvibinize sunulan bu lâyiha Devletin sanayileşme yolundaki faaliyeti neticesinde vücut bulan ve klâsik Devlet servisleri yanında ve ona mütenazır olarak büyük bir şümul ve ehemmiyetle yer alan iktisadi Devlet teşekkülleri ve müesseseleri memurlarına tekaüt hakkı tanınmakta ve bu suretle onların istikballeri teminat altına alınmaktadır. Lâyiha ile tanınan bu hakların medeni bir Devletin başlıca vazifelerinden biri olan içtimai yardım ve basiret icaplarına uygun olduğu kadar bu müesseselerin verimlerini arttırmak ve memurlarını mesleklerine daha fazla bağlamak bakımından temin edeceği büyük menfaatleri gözönünde tutan Müstakil grup, encümenlerle hemfikir olarak, lâyihayı tasvip ve takdir ile karşılar. Bu mütalâam lâyihanın heyeti umumiyesine aittir, maddeler hakkında söylenecek şeyler bulunabilir. Lâyiha bütün iktisadi Devlet teşekkül ve müesseseleri memurlarını tekaüt rejiminden istifade ettirmek yolunda senelerdenberi başlanmış olan bir cereyanın son merhalesini teşkil etmektedir. Bununla beraber aynı mahiyet ve karakteri taşıyan bu müesseseler bir tek tekaüt sandığına ve yeknasak bir tekaüt rejimine bağlamak yolunda yine belirdiğini gördüğümüz bir cereyan henüz gayesine varamamıştır. Filhakika İnhisarlar, Devlet Demiryolları, Devlet Denizyolları, Ziraat bankası gibi aynı karakterde bulunan ve hususi kanunlarla bundan evvel haklarında

tekaüt rejimi tesis edilmiş bulunan bir takım müesseseler ve memurları bu lâyihanın dışında kalmaktadır. Vâkıa lâyihanın ikinci bölümünde muhtelif kanunlara tabi olan bu muhtelif müesseseler hakkında bir takım müşterek hükümler tesis edilmişti. Bu suretle bu birleştirme gayesine doğru bir adım atılmıştı. Fakat bunu kâfi görmüyoruz. Bu tevhitten tasarruf bakımından, kolaylık, basitlik ve iyi işleyiş bakımından büyük menfaatler doğacağı zannında bulunan Grupumuz, Bütçe encümeninin de işaret ettiği gibi, bu muhtelif müesseselerin biranevvel tek bir tekaüt sandığı ve tek bir rejim altında birleştirmelerini sayın Hükûmetten rica eder.

Arkadaşlar; aynı düşünce ve mütalâalardan mülhem olarak ve 1683 numaralı kanunun hükümlerinin Devlete gittikçe artan bir yük yüklemekte olduğunu gözönünde tutan Grupumuz, bütün Devlet memurları hakkında tek bir tekaüt sandığı ve yeknasak bir tekaüt rejiminin kurulması mevzuunu ele alarak, Hükûmetin bu mevzu etrafında çalışmalar yapmasını Bütçe encümeni ile de hemfikir olarak ve onların izhar ettikleri arzuya iştirak ederek temenni ederiz. Arkadaşlar, bu lâyiha dışında ve fakat onunla alâkalı olarak, bir mütalâamızı daha arzetmek isteriz. Bu lâyiha da kanun halini aldıktan sonra bütün sahalarda çalışan Devlet memurlarının büyük bir ekseriyeti, tekaüt haklarına nail kılınmış olacaklardır. Fakat bu zümrenin haricinde, başkalarının hizmetinde çalışan ve muayyen, mütevazi bir gelir temin eden geniş bir vatandaş zümresi kalıyor. Bu vatandaş zümresi gayet mahdut bir gelire malik olduğu için bundan bir şey ayırıp bir tarafa koymak, hastalık, ihtiyarlık, mâlûliyet ve ölüm gibi sebeplerle çalışma imkânlarından mahrum kalınca kendilerinin ve ailelerinin geçimlerini temin imkânından mahrum kalırlar. Bunlar içinde, iş kanununa tabi bir kısım vardır ki, bunlar hakkında Hükûmetin hazırladığı sigorta kanunu lâyihası elyevm Yüksek Meclisin, zannederim Nafia encümeninde bulunmaktadır. Haber aldığıma göre, bu lâyiha bir takım müşküllerden dolayı geri kalmak ve uzun zaman çıkmamak tehlikesi karşısındadır. Bu lâyihanın kanuniyet kesbetmesini temin için lâzımgelen imkânların bulunmasını rica ederiz. Diğer taraftan da bu lâyihanın ve İş kanununun da şümulü haricinde kalan mahdut ve mütevazi bir gelirle geçinen geniş bir vatandaş zümresinin de bu kabil hayat risklerine karşı korunmalarını, istikballerinin emniyet altına alınmasını temin edici bir içtimai sigorta vücuda getirilmesi yolunda halkçı partimizin sayın Hükûmetinin tetkikler yapmasını ve bu mevzu etrafında lâzımgelen incelemelerde bulunmasını temenniye şayan bulur ve sözlerimi bitiririm.

ALİ RIZA ESEN (Siird) — Sayın arkadaşlar; Millî korunma kanunu görüşülürken Partiden tetkik için ayrılan arkadaşlar, bu iktisadi teşekküller randımanının gayet zayıf olduğundan söz açtılar ve o meyanda denildi ki; bu iktisadi teşekküllerde çalışan arkadaşların tekaüdiye hakkı yoktur, Bütçe encümeninde bir teklifi kanuni vardır. Bu kanunun tesriini rica ve vekili bu noktadan muaheze ettiler. Vekil de, üç sene oldu, çalışıyoruz dedi. Üç senedir çıkmamasından dolayı, şimdi rica ediyorum bu kanun Heyeti Umumiyeye geldi, bunun kabulü ve biranevvel çıkarılması yerinde olur. Heyeti Umumiyeye gelen kanun çok yerinde bir kanundur, çünkü bu teşekküllerde çalışan arkadaşlar hakikaten kıymettar ve memlekete hâdim olacak muhtelif müesseselerde çalışan fen adamlarıdır. Eğer diğer memur hakları derecesinde bunlara hak vermezsek bunların mesaisinden istifade edemiyeceğiz. Bu hal ve şekle göre kanunun çıkması gayet yerindedir.

Bundan dolayı müzakeresine devam olunmasını ve bu arkadaşların hakkının teminini Heyeti Umumiyenizden rica ediyorum.

KEMAL TURAN (İsparta) — 1683 numaralı Devlet memurlarının tekaüt kanunundan sonra bu tekaütlük hakkını genişleten ilk kanun Devlet Demiryolları için yapılan tekaüt kanunudur. Bu kanunun müzakeresine, bir ihtısas heyetinin uzun çalışmalarla hazırladığı bir raporla başlamıştık. O zaman encümenlerde gördük. Bu rapor mevcut memurların yaşlarına, çocuklarına, Türkiye'deki hayat uzunluğuna muhtelif istatistiklerle Türkiye'deki yaşama haddine göre inceden inceye tekaüt işini hesaplamıştı. Devlet Demiryollarının esasen mevcut olan bir miktar parası da sermaye olarak ortaya kondu ve bundan sonra mevcut memurlarm bugünkü şerait içinde vazifeye devam ettikleri takdirde hangi senede, hangi dereceye gelecekleri ve bunun ne kadarının mâlûl, ne kadarının mütekait olacağı ve bunlarm hangi ücret mukabilinde ihtiyaçlarının karşılanabileceği hesaplandı, sandık kendisini yeyip bitirmesin, dendi. Bu müzakerelere gayet mufassal, müdellel bir raporla başlamıştık. Bu şekil hakikaten bütün encümenlerde emniyet verici telâkki edildi. Bu esas kurulduktan sonra inhisarlar idaresi geldi. İnhisarlar idaresinin hiç böyle bir hesabı kitabı yoktu. Biraz toplanmış bir iki senelik paraları vardı. Deniliyordu ki; Devlet Demiryolları şu esası koymuştur. Bu esası bize de tatbik edin. Yalnız Devlet Demiryollarının mütahassısı tarafından hazırlanan lâyihaya göre - Bütçe encümeninin mazbata muharririnin temas ettiği gibi - Devletten fazla bir hak verilemez kaydı konulmuş ve diğer esaslar aynen alınmıştır.

İnhisarları Devlet Demiryollarına uydurduk. Fakat bu defa Ziraat bankası kanunu geldi. Denildi ki, İnhisarlar kanunu önümüzde, Ziraat bankası kanununu da ona göre yapalım. Bu defa Ziraat bankası kanununda müddet ortaya

çıktı. Gerek Devlet Demiryolları, gerek İnhisarlar idaresi ona tabi olarak, ancak tekaüt müddeti 35 sene kabul edilmişti. Bu 35 sene; Ziraat bankası kanunun müzakeresinde hakikaten yüksek görüldü, denildi ki, bunu 30 sene yapalım, uzun bir grup müzakeresi neticesinde, arkadaşlar hatırlarlar, nihayet 30 kabul edildi ve son çıkan tekaüt kanunlarında bir nevi teminat olarak da denildi ki; Devlet her beş senede bir bu sandıkların malî vaziyetini tetkik edecek ve eğer müşkül bir duruma giriyorlarsa derhal müdahale edecektir. Şimdi İktisadi teşekküllere ait bir kanun lâyihasiyle karşılaşıyoruz. Bu bittabi yapılması lâzım olan bir şeydir. Fakat bunda da esas eski hareket noktasından ibaret. Bundan uzaklaştığımız halde yine o kaideye uyuyoruz. Mevcut memurların hayat şartları ve maaş miktarları, verilecek paraların kurulacak sandıklara yapacağı yardım nisbeti, sandığı yaşatmak şekli üzerinde mazbatalarda hiç bir işaret yoktur. Yalnız aslolan nokta, bundan evvelki kanunlara uymaktır veya yakınlaşmak ve daha bir az hafifletmekten ibarettir. Şu halde bu gibi tesisleri kurarken bence ilk hareket noktasında olduğu gibi bu işi tamamen ya içimizden gönderip yetiştireceğimiz, yahut yetişmiş olan bir ihtisas heyetinin tetkikine arzetmektir ve bu arada Maliye vekâletinden bilhassa rica edeceğim, bu beş senelik araştırma mevcut kurulan sandıklar üzerinde yapılmış mıdır?. Yapılmış ise ne netice vermiştir? Sandıkların mevcut vaziyetinin muhakeme tarzı nedir? Evet sermaye artmıştır. Artabilir hattâ daha artacaktır. Amma bununla beraber yürüyen görünmiyen bir de mükelefiyet vardır. On sene sonra kanunen başlıyacak olan hakların işlemesinde karşılaşılacak olan manzarayı görmek lâzımdır. Bugünkü vaziyet bir şey ifade etmez, nitekim 1683 numaralı kanun yapılırken bugünkü tekaüt miktarının 10 - 15 senelik bir müddet içerisinde böyle bir yekûnu bulacağını belki tahmin etmemiştik. Binaenaleyh evvelemirde Maliyenin kurulan bu sandıklar üzerinde ve bugün kurduğumuz sandıklar üzerinde tamamen hesaba ve ihtisasa dayanan - mukayeseli değil, şu kadarı da bu kadar oldu gibi mukayeseli değil - tamamen objektif olarak, şu kadar memur vardır, şu kadarı iştirak etti, yaşları şudur, çocukları şudur. şu kadar yetimleri olabilecektir, bunların hepsinin hesabı tesbit edilmiş bir halde ilim halinde araştırılmalıdır. Bu ilmî görüşle sandıkların vaziyetini görüp, mümkün olursa Meclisi bu görüşten haberdar etmek ve o zaman içimizde yaşattığımız endişeleri ve zaman zaman konuştuğumuz ve korktuğumuz şeyleri ortaya koymak ve endişeleri kaldırmak yerinde olacaktır. Hepimizde bu sandıkların yüzde yüz bugünkü iştirak hissesiyle yarını temin edeceğine kanaat yoktur. O halde mâruzatımı tekrar ediyorum. Bunun biri şimdiye aittir, o da mevcut sandıklar üzerinde yapılmış bir etüd var mıdır, varsa ne şekildedir ve ne netice veriyor. İkincisi; mevcut değilse bu kanun çıktıktan sonra böyle bir etüdün yapılmasının ve bunun hakkında lûtuflarını rica etmektir.

BÜTÇE ENCÜMENİ M. M. HÜSNÜ KİTABCI (Muğla) — Muhterem arkadaşımın ikinci arzuları bu kanunla zaten temin edilmiştir. Malûmu âlileri bu gibi teşekküllerin beş senede bir tetkike tabi tutulması bundan evvelki mevzuat icabındandı. Biz daha ihtiyatlı olmak için ilk tetkikin iki sene sonra yapılmasını muvakkat maddelerin birincisiyle tahtı temine almış oluyoruz. Diğer izahını istedikleri noktalara gelince; bu hususta demin de mâruzatta bulunmuştum, daha ziyade 13 nci maddeye temas eden ifadeleridir. Burada Hükûmet erkânından aldığımız izahata göre lâzım gelen tetkikat yapılmış ve mazbatamızda işaret ettiğimiz veçhile; sandıklarm kudreti maliyeleri müsait görülmüş olduğundan dolayı encümenimiz muvafakat etmiştir. Mütehassısım 38 sene üzerinden tesis etmiş olduğu hükmü, 30 seneye indirmekle hiç bir hata edilmediği görülmektedir. Bu 30 sene indirilirken tetkik için yeniden bir mütehassıs getirilmiş değildir. Vaziyet gözönüne almarak ve salâhı malî de müsait olduğuna göre, bu hüküm konulmuş ve bundan dolayı telâfisi gayri kabil mahzurlar meydana gelmiş değildir. Bunun kurulması ile vaziyeti daha ziyade ıslah etmek için lâzım gelen tedbirlerin almacağı sarahaten gösterilmektedir. Maksadımız bizim iş edindiğimiz şeyi, amac edindiğimiz şeyi vücuda getirmek ve salâhı malî de yerinde olduğuna göre, bu işi ilerletmektedir. Arzettiğim gibi, Hükûmetin teklifini bu noktadan konuştuk ve tesbit ettik. Simdi daha muvafık bulunarak 2904 e gitmiştir. Bundan dolavı zannederim ki bu hükümleri kabul etmekle Heveti Celile hiç bir sıkıntıya meydan verecek değildir. Maruzatım bundan ibarettir.

EMİN SAZAK (Eskişehir) — Efendim; bu müesseseler hayatımızda yeni işlerdir, alışık olmadığımız islerdir. İçimizden buna ayrılacak kabiliyetli adam hakikaten azdır. Bu islerde çalışan insanları teşvik ve tesci etmek lâzımdır. Ancak kanun mutlak olmayıp da amele ile beraber kuyuda bulunan, dağ başında gezen mühendisler gibi faal adamlarla, oturup masa başında yazı yazan, muhabere ve sair islerle uğrasanları ayırsaydı çok memnun olacaktım. Halbuki kanunda her ikisi arasında bir fark yoktur. Sakatlığın birisini burada görüyorum:

Simdi, esasen ana olarak bir işi halletmiş değiliz. O da şudur: Devlet hizmetinde çalışanları ücretli, maaşlı diye ikiye ayırıyoruz. Bence her ikisi de Devlet memurudur. Bunların arasında da hiç fark olmaması lâzımdır. Bu ayrı-

lık nereden ileri geliyor? Ben senelerce buna akıl erdiremedim. Bendenizin teklifim şudur: Kanun esas itibarile bunlara bir şey yapmalıdır, açık kalırsa Devletin fedakârlık yapması şimdiden derpiş edilmelidir. Başıboş bırakılmamalıdır. Denmelidir ki, bunda şukadar açık vardır, bunu bilerek yapmalıdır, bunu da kendilerine ödettirmeli yahut Devlet bunu yapacaktır demelidir. Bunu bu şekilde tebarüz ettirmek çok hayırlı olur. Bu müesseselerin müstesna bir hususiyeti vardır. Bunları tahrik edecek teşvik edecek, teşci edecek şeyler lâzımdır.

Bilhassa Vekil Beyefendiden soruyorum; kalemde çalıştırdığı bir kâtiple meselâ Divriki de madenin içinde çalışan bir mühendis arasındaki fark gözetilmiş midir? Mühendis 25 senede yıpranır amma kalemde oturan kâtip 30, 35 senede ancak yıpranır. Bunların arasındaki fark gözetilmiş midir, gözetilmemişse niçin gözetilmemiştir? Anlamak istediğim budur.

BÜTÇE En. M. M. HÜSNÜ KİTABCI (Muğla) — Efendim; ağır vazife görenler için daha ayrı bir hüküm koymak encümenimizde mevzuubahis oldu. Bu 30 - 35 sene esasına göre tekaüt hakkı tesis edilmiş olsaydı o vakit düşünebileceğimiz bir mevzudur diye encümeniniz kararlaştırırdı. Fiili hizmet, tekaüt hizmeti 25 seneye indirilince ayrıca tefrik yapmağa lüzum görmedik. Çünkü 1683 numaralı kanun bunu nazarı itibare almamıştır. Devlet hizmetini ifa etmiş olan arakadaşlarımızın hizmetlerinde elbette tefavütler vardır. Fakat biliriz ki 1683 numaralı kanun yalnız polis memurları için 22 seneyi kabul etmiştir. Çünkü onların türlü, türlü mehalike göğüs germekte olduklarını nazarı itibare alarak konmuş bir hükümdür. Diğerlerinde böyle bir tefrik yapılmamıştır. Onlarda yalnız 25 sene kabul edilmiştir. Eğer böyle bir tefrik yapılacak olsydı o vakit fiili hizmet çok azalmış olacaktı. Binaenaleyh bu gibi arkadaşlar fazla gördükleri hizmetten dolayı 25 sene hizmetten dolayı tekaüt hakkını kazanmaktadırlar. Zaten bu hakları müemmendir. Encümeniniz bu noktayı derpiş etmekle beraber, 1683 numaralı kanun esasına ve diğer 2904 numaralı kanunlara uygun olmak üzere bu esasları kabul etmiş ve bundan aykırı bir hükmü tesis etmemiştir.

ZİYA GEVHER ETİLİ (Çanakkale) — Arkadaşlar; bir hatıraya rucuunuzu rica edeceğim. Müesseselere ait muhtelif kanunlar geçerken bilhassa Barem kanununda orduda hizmet eden ihtiyat zabitlerinin en kudsi hakları olan ordudaki hizmet müddetlerinin buraya ilâvesini talep etmiştim. O zaman Büyük Millet Meclisinin büyük bir şefkat ve alâka ile dinlediği beyanatımı ve verdiğim takriri esas itibariyle büyük bir lütüfkârlıkla kabul etmek üzere iken ozaman mazbata muharriri bulunan ve halihazırda İktisat vekili bulunan Sırrı Day, benden ve Heyeti Umumiyeden şunu istedi; (Siz yalnız Ziraat bankası memurları için bu talepte bulunuyorsunuz, o zaman Ziraat bankası kanunu müzakere ediliyordu, halbuki, biz Devlet teşekküllerine ait umumî mahiyette bir kanun getireceğiz, bu, orada temin edilecektir, binaenaleyh Devlet teşekküllerinde bulunupta, askerlik yapan kudsi vazifesini gören her vatandaş bu hakkı sarihini orada bulacaktır) dediler ve benim muvafakatımle bu takrir geri alındı. İki seneyi mütecaviz bir zamandanberi bu duruyor. Zannederim bunu gayet iyi hatırlarsınız.

EMİN SAZAK (Eskişehir) — Yenisini dinliyelim.

ZİYA GEVHER ETİLİ (Devamla) — Emin Sazak yenisini dinlemek istiyor. Bunun yenisini dinlemeğe ihtiyaç yoktur. Benim söylediğim şey; Harbi umumî, Millî mücadele ve bugünkü halde o zamanın gençleri, yani o zamanın biz gençleri vazifeye çağrılarak koşmuşlar, orduda hizmet etmişler, işinden olmuş, memuriyetinden olmuş ve tekrar gelmiş, girmiş. Orduda geçen bu vazifeyi tekaüt müddetine ilâve edelim. Basit bir şeydir. Herkes tarafımdan kabul ve tasdik edilen bir haktır. Uzun uzun izaha hacet yok. İşte bu işi bu kanunun gelmesine bırakmıştık. Bu kanunu hazırlayan tâli komisyonda bu noktanın da nazarı dikkate alınmasını rica ettim, bazılarında tereddüt gördüm, bazıları doğrudur dediler, bununla meşğul olacaklarını söylediler. Fakat bugün baştan aşağıya okuyunca görülüyor ki, orduda hizmet eden insanlar hakkında böyle bir hüküm yoktur. İhmal mi edildi, bunun hakkında Büyük Millet Meclisine verilmiş bir takrir de vardı. Müsaade buyurun, bu iş kaşla gözle olmaz. Mazbata muharriri çıkar, izah eder, sen iyi anlamıyorsun, maddesi budur ve bunların hakkı mahfuzdur der anlarım.

EMİN SAZAK (Eskişehir) — Güzel, güzel.

ZİYA GEVHER ETİLİ (Devamla) — Hayır daha bitmedi. Birincisi bu, ikincisi; mazbatayı dikkatle okuyacak olursak bu tekaüt meselesini hazırlıyan kanunun bir takım kanuni prensiplerden ilham aldığı görülür. Meselâ bir taraftan der ki; müesseselerimizi genç ve enerjik kaynaklardan istifade ettirmek... Ne kadar güzel bir şey. Benim baremde daima uğraştığım ve bir türlü kabul ettirmeğe muvaffak olamadığım bir esas. Fakat bu demek midir ki, vaktiyle enerji kaynağı olmuş olan ve vaktiyle gençliğini bu memleket için kullanmış olan insanları bu yaşa geldi diye heder edelim. Aslâ. Bu; vaktiyle enerji kaynağı olan adamları atmak demek değildir. Bu demektir ki; cemiyeti, beni yetiştiren her ihtiyarı iş sahasında, hizmet edebileceği yerde yine kullanmak lâzımdır. İşte buna aykırı gördüğüm bazı maddelerdir ki, bun-

lara tabiatiyle hepimiz itiraz ederiz. Enerjisini bu müesseselerde sarfedip yıpranmış ve şimdi muhtaç olanların mevcut enerjisinden de istifade ederek onları terfih etmek lâzımdır. İşte bu yalnız Devlet müesseselerinde değil, bütün içtimai müesseselerde kabulü zaruri bir husustur. Aynı zamanda her yerde tatbiki lâzım gelen bir esastır. Meselâ baremde bir çok haklar kabul ettik, dedik ki; şu veya bu müessesede çalışanların bareme intibakı prensibini kabul ettik, bu iyi veya fena olabilir. O prensibin aksi bir prensip konarak bu Barem kanununun o maddeleri bertaraf edilmedikçe bunun aksi prensip hiç bir yere konulmamak icabeder.

Şimdi meselâ; mevzuubahis olan hemen hemen bankalar ve bankaların benzeri olan müesseselerdir. Arkadaşlar; biliyorsunuz ki bir zamanlar bütün gençlerimizi Devlet kapısına koşmaktan uzaklaştırıp, diğer hususi müesseselerde çalışmalarını teşvik için neler yaptık. Bir çok kıymetli adamlar o müesseselere kaçtılar. Sonradan Devlet bu elemanları aramağa başladı ve bunları tekrar Devlet hizmetine almak için çekici maddeleri kanunlara koyduk. İkisi arasında bir gidiş, geliş oldu.

Bir takım teknik müesseselerimiz vardır. Bunların başında olan ve bu müesseselerde çalışan gençleri tekrar iş başına getirmiyecek olursak bu müesseselere kırtasiyecilikten başka bir şey yaptıramayız. Orada çalışan mühendisler, muhasebeciler, zeki, münevver ve çalışkan adamlardır. Bunları bu müesseselere getirirsek ancak bu millî müesseseleri teşvik ederiz, dedik. Yeni bir muhaceretle bu sefer de Devlet kapısına bu müesseselerden celbetmeğe başladık. Osmanlı, Selânik bankaları gibi bir takım ecnebi bankalarında mütaaddit seneler çalışarak liyakat kesbetmiş olan gençleri teşvik ederek aldık. Sen burada ikinci müdür, sen burada muhasip olarak çalışacaksın, gözünü aç, kudretini gösterdiğin takdirde bu müessesenin müstakbel müdürü sensin, dedik. O da o müessesenin verdiği müktesep hakları, ikramiyeleri her şeyi bırakarak bize geldi. Gelen vatandaş, evlâdımdır. Yabancıdan bahsetmiyorum, benim yabancı ve yabancımsı olanlar hakkında ne düşündüğümü siz bilirsiniz. Bu çocukları getirdik. Şimdi on seneyi kabul edin, Baremde bu müesseselerde çalışanların her türlü haklarını kabul ettiğimiz halde, bu prensibi bozarak, sen on sene oldu ise ne âlâ, on bir seneliği kabul etmem. Böyle şey olur mu? Hakkı müktesebi kabul ediyoruz, Baremde bunların haklarını tanıyoruz. Şimdi de bu haklardan istifade ettirmiyoruz. Bu karar nereden çıktı, bizden böyle bir şey geçmedi. Birinci prensibi bozan, ikinci bir prensibi buraya nasıl getirdik, ben hatırlamıyorum, Böyle bir prensip koymadık. Yeter ki Baremdeki hükmün külfeti Devletin kesesinden, buradaki ise şahsın kesesindendir. Hiç şüphe yok ki Devletin lûtfu vardır. Fakat bunlardan bir şey kesiyoruz ve en nihayet bu hakkı istiyenler diğer seneler için talep ettiklerini vermeğe âmadedir. Arkadaşlar, bir çok müesseselerimizde öyle hizmetler vardır ki, hakikaten enerji, genç enerji kaynağına lüzum vardır. Amma arkadaşlar öyle hizmetler de vardır ki, enerji kaynağı orada oturamaz. Oraya biraz enerjisi sönmeğe başlıyan, esas itibariyle sabır sahibi ve çok dikkatli şahsiyetlerin getirilmesi lâzımdır. Çünkü bu işler çok dikkat ve ihtimam istiyen işlerdir. İşte burası 45 - 50 yaşlarındaki insanların yeriydi. Bir bankada tasavvur ediniz bankonot veya malî bir vesikanın numarasını sabahtan akşama kadar kontrol edecek. Faraza 2789 bilmem kaç numara orada var mı, cetveli tetkik edecek, inceleyecek. Devletin itibarıdır, herhangi bir suiistimal, sahtekârlık olmasın diye bunlara dikkat edecek. Hayır arkadaşlar, bu, bir genç işi değildir. Bu yaşlı ve olgun bir adam işidir. Bu yaşa gelen adamlar varsa bundaki hakları tanımıyacağım. Hayır, bu olamaz. Çünkü benim yolumda, benim dâvamda, Devlet uğrunda enerjisini feda edenlerin müktesep haklarını tanımalıyım ve onların istikbalde refahını temin etmeliyim. Bu yoldan asla yürüyemeyiz arkadaşlar. Onun için mazbata muharririmizden gerek askerlik vazifesi hakkındaki noktai nazarı ve bunu kanunun hangi maddesinde, neresinde olduğunu sarahaten bildirmesini ve aynı zamanda bu gibi müesseselere gireceklerin neden dolayı müktesep hakları, Barem kanunu verdiği halde, burada nazarı dikkate alınmadığını veya benim yanlış anlıyarak yanlış bir dâvanın dâvacısı olarak kürsüye çıktığımı lütfedip izah buyursunlar.

LÜTFİ GÖREN (Bolu) — Muhterem arkadaşlar; iktisadi Devlet teşekküllerinde çalışan arkadaşların tekaütlük muamelesini tanzim edecek yeni bir esas üzerinde bulunuyoruz. Bu kanun hakikaten adaleti tesis eden bir kanundur. Malûmu âlileri 1683 numaralı tekaüt kanunundan evvel aidatı tekaüdiye veren bilûmum memurlar tekaüt kanunundan istifade ederek 25 senede tekaüt hakkına maliktiler. Bunlar içinde Ziraat bankası memurları da aynı hakka sahipti. Sonradan bazı kanunlarla bunların tekaütlük hakları bazıları 30 ve bazıları da 35 seneye çıkmıştır; binaenaleyh bu kanun, onların Devlet memuru olduğuna göre, hepsinin aynı müddetle tekaüt hakkını almasını temin edici bir kanun olması itibariyle çok yerinde bir kanundur. Yalnız burada benim rica edeceğim bir nokta, iktisadi teşekküllerde çalışan ve Devlet memuru olan bu arkadaşlardan aidat kesilmektedir. Fakat diğer Devlet memurlarından kesilmemektedir. Bugün Devlet bütçesinde her sene ziyadeleşen ve bu yükün daha ne kadar yükseleceğini ve daha ne kadar zaman

tahammül edilebileceğini bilmiyorum, fakat şimdiden buna esaslı bir çare aramak zamanı gelmiştir.

Bir de bu teşekküllerden ve Devlet memurlarımızdan hariç bir çok vatandaşlar vardır. Malûmu âliniz bizde bir servetin evlâda intikali az, ahfada intikali hemen yok gibidir. Binaenaleyh servet sahiplerinden âtilerini temin etmek isteyenlerin böyle bir teşekküle girebilmeleri için onlara bir kolaylık göstermelerini temin edecek esası aramak lâzımdır. Binaenaleyh bu esası bir içtimai yardım esası üzerinden ve millî birlik zaviyesinden düşünmek ve bundan istifade etmek yolunu aramak çok faydalı bir şey olacağı kanaatındayım. Tekaüt tahsisatı olarak senede yirmi milyon küsur lira veriliyor ki bunları ve bütün sandıkları bir araya toplayıp içtimai yardım bankası yapmak suretiyle ve her sene gerek Devlet bütçesinden ve gerek mülhak bütçelerden bugünkü tahsisatı vermek suretiyle, saniyen bütün vatandaşların iştirakini temin edecek bir aidat toplamak suretiyle büyük bir iş ve iyi bir banka kurmak ve ona imtiyazlar vermek suretiyle bunu yürütmek kabil lour ve bütün vatandaşlara şâmil bir esas ta yürümüş oluruz zannediyorum ve bunun tetkik edilmesini de Hükûmetten rica ediyorum.

BÜTÇE En. M. M. HÜSNÜ KİTABCI (Muğla) — Efendim; Ziya Gevher arkadaşımızın birinci suallerine vereceğimiz cevap tatminkârdır. Kanunun 19 ncu maddesini okursak bu arzularının tamamiyle yerine getirildiğini göreceklerdir. Çünkü 19 ncu madde Devlet hizmetinde geçen müddetin ne suretle mahsup edileceğini göstermektedir. Tabii geçen hizmetlerde zabitlik Devlet hizmetlerinin başında gelir, bunun aksini düşünmek hatırdan geçmez. Maddeyi okuyayım amma, çok sarihtir lüzum görmiyorum.

ZİYA GEVHER ETİLİ (Çanakkale) — Lûtfen.

HÜSNÜ KİTABCI (Devamla) — «On dokuzuncu madde. — 1683 sayılı kanun hükümlerine tabi olanlardan kanunla kurulan tekaüt sandıklariyle ilgili kurumlardaki bir vazifeye veya bu kurumlardan 1683 sayılı kanun hükümlerine tabi bir hizmete veya bu kurumların birinden diğerine geçmiş ve geçecek olanların tekaütlüğe esas olan fiili hizmet müddetleri aşağıdaki şartlarla birleştirilerek yürütülür:

a) 1683 sayılı kanun hükümlerine tabi olanlardan yukarıda yazılı kurumlara geçenlerin her fiili hizmet yılı için son asli maaşlarının iki mislı, ayrıldıkları yerlerin tekaüt tahsisatından ilgili sandığa toptan yatırılır.

Yıl kesirleri tam ve yatırılan paranın yarısı memur aidatı ve yarısı da kurumlarca yatırılan para sayılır.

b) Yukarıda yazılı kurumlardan 1683 sayılı kanun hükümlerine tabi bir hizmette geçenlerin ilgili sandığa yatırdıkları aidat ile bunlar için kurumlarca yatırılan paralar yüzde dört faizıyle birlikte geçtikleri yerlerin veznelerine veya tekaüt sandıklarına toptan yatırılır;

c) Yukarıda yazılı kurumların birinden diğerine geçilmesi halinde (b) fıkrasındaki hükümler tatbik alunur;

d) Yukarıdaki fıkralarda yazılı şartların gecikmesi memur haklarının temin ve tediyesini durdurmaz;

e) 3557 sayılı kanun ile 3803 sayılı kanunun 18 nci maddesine göre kurulan tekaüt sandıklarma dahil olanlarla 3137 sayılı kanunun 41 nci maddesinde yazılanlar hakkında bu madde hükmü tatbik edilmez».

Yani 1683 numaralı kanun, malûmu âlileri, muvazenei umumiyeden ve mülhak bütçelerden maaş alanlara şâmildir. Binaenaleyh bunlarm hangisinde ifayı vazife etmiş olursa olsun bunlara da şâmil olacaktır; subaylar muvazenei umumiyeden maaş aldıkları için bunların geçirdikleri hizmetin her senesi için iki aylığı Devlet tarafmdan bu müesseselere yatırılacaktır ve bu müddet mahsup edilecektir. Şimdiki halde manevra münasebetiyle ihtiyat zabitliğini yapanlar 11 nci maddenin son fıkrasmdaki hükümlere göre bundan istifade edeceklerdir, vaziyetleri müemmendir.

ZİYA GEVHER ETİLİ (Çanakkale) — Yani Tekaüt kanununun 23 ncü maddesi tamamen caridir, buyuruyorsunuz.

BÜTÇE ENCÜMENİ M. M. HÜSNÜ KİTABCI (Muğla) — Evet, Çünkü 23 ncü madde gayet sarihtir.

ZİYA GEVHER ETİLİ (Çanakkale) — Müddet mahsup edilecektir.

BÜTÇE ENCÜMENİ M. M. HÜSNÜ KİTABCI (Muğla) — Müddeti mahsup edilecek.

ZİYA GEVHER ETİLİ (Çanakkale) — İhtiyat zabitlerinin tekaüt vaziyeti 2683 numaralı kanunda tasrih edilmiştir.

BÜTÇE ENCÜMENİ M. M. HÜSNÜ KİTABCI (Muğla) — 2683 numaralı kanunun tanıdığı haklar bakidir. Bu müddetler için her sene için ikişer ay hesabiyle ne tutarsa sandıklara verilecek, subaylıkla geçirmiş oldukları müddet hizmetlerine sayılacak.

ZİYA GEVHER ETİLİ (Çanakkale) — Bu parayı kim verecek?

BÜTÇE ENCÜMENİ M. M. HÜSNÜ KİTABCI (Muğla) — Subaylar maaşlarını Devletten aldığı için Devlet verecek.

ZİYA GEVHER ETİLİ (Çanakkale) — Her hangi bir ihtilâf artık çıkmaz.

BÜTÇE ENCÜMENİ M. M. HÜSNÜ KİTABCI (Muğla) — Bu hakları müemmendir, biz böyle anlıyoruz, ihtilâf çıkmaz.

ZİYA GEVHER ETİLİ (Çanakkale) — Güzel, güzel. Bütçe encümeni böyle anladıktan sonra ben tereddüt etmem.

BÜTÇE ENCÜMENİ M. M. HÜSNÜ KİTABCI (Muğla) — Bütçe encümeninin söyledikleri doğrudur demeyi doğru bulmıyorum. Kendi şahsım hakkında ne söylerlerse kabul. Bütçe encümeni ne söylerse doğrudur demeyi biraz muteriz olan bir zat için doğru bulmıyorum.

ZİYA GEVHER ETİLİ (Çanakkale) — Muteriz ne demek?

BÜTÇE ENCÜMENİ M. M. HÜSNÜ KİTABCI (Muğla) — Yani şahsi şeylerle uğraşmasak daha iyi olur.

İkinci suallerine gelince; ikinci sualleri yerinde olmıyan bir şeydir. Biz Barem kanunu ile bir intibak yapacaktık. Vaktiyle böyle hususi müessesatta çalışan vatandaşlar, bizde millî bir vazife almışlar. Bunların bütün geçmiş olan müddetlerini hesap etmiyerek kendilerinin hizmetlerini hiçe mi indirecektik? Elbette değil. İndirmedik. Amma burası öyle değildir. Bir yeni hak tesis ediyoruz. Bu hak kimedir? Tesis, kanunun neşri tarihinden bilitibar bu müessesede bulunanlardır ve kanunun neşri tarihinden muteber olması lâzımdır. Biz buna istisnai bir hüküm koyuyoruz. Bankada on sene evveline getirilmek nerede vardır? Kanunen tekaüt hakkı tanınmış yer olmalıdır. Hattâ biz, görecsiniz ücretli memurların geçirmiş oldukları müddetleri dahi mahsup etmedik. Çünkü o müddetler için tekaüt hakkı kabul edilmemiştir. Bu esasa göre Osmanlı bankası ve diğer malî müesseselerde geçirmiş oldukları müddetleri tutarız, vermeyiz. Çünkü onlara % 10 vermek suretiyle bir hak temin etmeğe kalkışırsak o vakit sandığın vaziyeti ne olur? Bir arkadaşımızın dediği gibi evvele rücu, geriye rücu, sandığın vaziyetini işkâl eder. Şimdi bu muhterem arkadaşımız da aksini buyuruyorlar. Bütçe encümeninizin ve diğer encümenlerin bir mutavassıt yol bulmuş olmalarında zannediyorum isabet vardır. Herhalde arkadaşımızın bu mütalâaları varit değildir ve bunda ısrar etmezler. Varit olsa bile şimdi heyeti umumiyesini görüşüyoruz. Maddeye taallûk eden her hangi bir emirleri varsa cevap arzederim.

Lûtfi Bey arkadaşımızın buyurdukları zannediyorum ki aidat vermelerinden böyle oluyor. Aidat alıyorlar da böyle oluyor.

Hakikaten onların maaşları Devlet memurları maaşlarına nisbetle biraz fazla olduğu için % 5 vermeleri zararlarına bir şey değildir. Amma bütün memurlara şâmil bir sandık tesisi, tekaüt rejimi tesisi hakkındaki arzularını encümeniniz tamamen kabul etmiştir. Ve mazbatasında bunu sarihen göstermiştir. Onun için tamamen beraberiz .

Gl. KİAZIM SEVÜKTEKİN (Diyarbakır) — Anlıyamadım, bir noktayı soracağım: Bu zevatın tekaüt olması için yirmi beş sene hizmet ifa etmeleri lâzımdır. Acaba ihtiyat subay olarak orduda geçirdikleri müddet bu yirmi beş seneye dahil midir?

BÜTÇE En. M. M. HÜSNÜ KİTABCI (Muğla) — Dahildir.

REİS — Heyeti umumiyesi hakkında başka mütalâa yoktur.

Maddelere geçilmesini reyinize arzediyorum: Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Açık reye iştirâk etmiyenler varsa lütfen reylerini kullansınlar.

Rey toplama muamelesi bitmiştir.

İktisadi Devlet teşekkülleri memurları tekaüt sandığı hakkında kanun

Bölüm - 1

Sandığın kurulması ve idaresiyle ilgili hükümler

BİRİNCİ MADDE — İktisadi Devlet teşekkülleri memurları tekaüt sandığı adı ile Ankara'da hükmi şahsiyeti haiz bir sandık kurulur. Sandık, Maliye vekâletine bağlı ve 3460 sayılı kanun hükümlerine tabidir.

REİS — Mütalâa var mı? Maddeyi kabul buyuranlar... Etmiyenler... Madde kabul edilmiştir.

İKİNCİ MADDE — İktisadi Devlet teşekkülleri memurları tekaüt sandığı:

a) 3460 sayılı kanun ile kurulan umumî murakabe heyeti;

b) Aynı kanunun 1 ve 50 nci maddelerinde yazılı İktisadi Devlet teşekkülleri;

c) Aynı kanunun 26 ncı maddesinde yazılı müesseseler;

d) Maden tetkik ve arama enstitüsü;

e) Elektrik işleri etüd idaresi;

f) Sermayesinin en az yarısı Devlete veya İktisadi Devlet teşekküllerine ait şirketler;

g) 151 sayılı kanunla kurulan Ereğli kömür havzası sağlık teşkilâtı ve amele birliği;

h) Bu kanunla kurulan sandık;

Memurlarının tekaütlük işlerini görür.

Bu bölümde geçen kurum tâbirinden bu maddede yazılanlar anlaşılır.

FERİDUN FİKRİ (Bingöl) Efendim; bu maddenin birinci (B) fıkrasında «Aynı kanunun birinci ve ellinci maddelerinde yazılı iktisadi Devlet teşekkülleri» deniyor. Yani 3460 numaralı kanunun 50 nci maddesinde dahil ve yazılı iktisadi Devlet teşekkülleri diyor. Orada, 50 nci maddede «Sümerbank, Etibank, Türkiye Cumhuriyeti Ziraat bankası, Denizbank'la Devlet Ziraat işletmeleri kurumu bu kanunun hükümlerine tabidir» deniyor... Şimdi biz burada 23 ncü madde de ise şöyle diyoruz «Türkiye Cumhuriyeti Merkez bankası kanununa göre kurulan tekaüt sandığı hakkında da bu kanun hükümleri tatbik olunur. Bu bankanm ve

Türkiye Cumhuriyeti Ziraat bankası ile Emlâk ve Eytam bankasının mevcut tekaüt sandıkları, ile sandığa dahil memur ve müstahdemlerinin müktesep hakları mahfuz kalmak şartiyle faaliyetlerine müstakillen devam ederler.» Yani bu 23 ncü maddede Ziraat bankası sandığının müstakillen devam edeceğini kabul ediyoruz. Halbuki yazmış olduğunuz fıkrada şöyle deniyor. «İktisadi Devlet teşekkülleri memurları tekaüt sandığı - yani bu kurulmakta olan sandık - .» B fıkrasında aynı kanunun birinci ve ellinci maddelerinde yazılı İktisadi Devlet teşekkülleri memurlarının tekaütlük işlerini görür. Şu halde 23 ncü madde ile müstakillen faaliyetini kabul ettiğimiz Ziraat bankası memurları tekaüt sandığı, 3460 numaralı kanunun 50 nci maddesinde Ziraat bankası mezkûr olduğuna göre, Ziraat bankası tekaüt sandığının da yeni kurulmakta olan sandığa dahil olması lâzımgelir. Sandık ayrıdır, memurlara tatbik olunacak hükümler ayrıdır. Bu yazılış tarzı ile «50 nci madde de» yazılı fıkrası çıkmazsa Ziraat bankası sandığının ayrıca faaliyetine devam edememesi lâzımgelir. Onun için Encümenimizin bilhassa bu noktaya nazarı dikkatini celbederim. Yani bir yanlışlığa meydan verilmesin. Bu, bir.

İkinci maruzatım daha ziyade şekle aittir. Yalnız bir noktasını ehemmiyetle arzedeceğim: (B) fıkrasında «aynı kanunun 1 ve 50 nci maddelerinde yazılı İktisadi Devlet teşekkülleri» deniyor.

Sonra (C) fıkrasında «aynı kanunun 26 ncı maddesinde yazılı müesseseler» deniyor. Malûmu âliniz 3460 numaralı kanun mucibince iktisadi teşekküllerden Sümerbank, Etibank dediğimiz zaman, bunların kurdukları mensucat ve kâğıt müesseseleri gibi 3460 numaralı kanunun 26 ncı maddesine dahil müesseseler mevcuttur. Onun için bendenize kalırsa hükümde bir fark ifade etmez. Keenne teşekküller ayrı, müesseseler ayrı imiş gibi bir mâna çıkmasından hazeren bendeniz «teşekküller» den sonra müesseselerin yazılmasını daha doğru buluyorum. Daha münekkah ve doğru olur.

Yalnız arkadaşların bir noktada nazarı dikkatlerini celbetmek istiyorum. O da 3460 numaralı kanunun 26 ncı maddesinde malûmu âliniz şöyle bir fıkra vardır: «Ancak lüzum ve zaruret halinde her hangi bir teşebbüsü İcra Vekilleri Heyeti bu hükümden istisna edebilir»

3460 numaralı kanunun 26 ncı maddesini müsaadenizle aynen okuyorum:

«Bu kanunun hükümlerine tabi teşekküller ellerinde bulunan teşebbüsleri hususi hukuk hükümlerine göre idare edilmek ve kendilerine bağlı olmak ve hükmi şahsiyeti haiz bulunmak üzere kurulacak mahdut mesuliyetli müesseselere devretmeğe mecburdurlar.

Ancak; lüzum ve zaruret halinde herhangi bir teşebbüsü İcra Vekilleri Heyeti bu hükümden istisna edebilir.»

Şimdi böyle bir teşebbüs var mıdır, yok mudur? Bendeniz pek iyi hatırlamıyorum ama, Devlet iktisadi teşekküllerinde bulunmuş olmakla beraber, «teşebbüs» ve «teşekkül» tabirleri ayrı ayrı yazıldıklarına göre «müessese» de ayrı yazıldığına göre olabilir ki teşekkülle müesseseden ayrı bir şey kastettik. Teşekkül munhasıran merkez kadrosu mu? Çünkü müessese ayrıca zikrediliyor. Binaenaleyh müessese ile teşekkül arasında bulunan ve açıkta kalan varsa, rica ediyorum belki olabilir, bunlar açıkta kalmasın. Sonra aynı rejim ve 3659 numaralı kanun mucibince bareme tabi olan Türk Ticaret bankası ve İş bankası gibi bankalar da, bugün diğer bankalarımız mahiyetinde çalışmakta olan millî bankalardır.

Şimdi, İktisadi Devlet teşekküllerindeki memurlar, tekaüd hakkından istifade gibi güzel bir emniyet ve statü tesis edilirken, millî bankalarımızdan olan Türk Ticaret bankasiyle İş bankası mensuplarının bu teminattan niçin mahrum bırakıldığı hakkındaki mülâhazaları Encümen lûtfen izah buyursun.

Mademki bunları 3659 numaralı kanunun hükümleri içerisine koyduk, şimdiki kanun hükmünün onlara da teşmilinde bir fayda yok mudur, var mıdır? Yani bendeniz bunların da bu bölüme girmesinde bir fayda olduğu mülâhazasındayım. Lûtfen encümen bu hususta fikrini izah buyursun.

Sonra şekle, yazılışa ait bazı maruzatım vardır, arzedeyim. «İktisadi Devlet Teşekkülleri memurları Tekaüt sandığı» denildikten sonra fıkralar geliyor. Malûmu âliniz gerek İktisat encümeni ve gerek Maliye encümeni «sandık şu işlere bakar» diye yazmış. Ondan sonra A, B ve sair fıkralarla, sandığın göreceği işleri tadat etmiş. Bendenizce baş tarafı «aşağıdaki fıkralarda yazılı işleri görür» dersek daha faydalı olur zannederim. Sonra burada «Bu bölümde geçen kurum tâbirinden bu maddede yazılanlar anlaşılır» deniyor. Bu maddede yazılanlar nelerdir? Oraya bir kelime koysak faydalı olur gibi geliyor.

Bu madde hakkında maruzatım bundan ibarettir.

ABDURRAHMAN NACİ DEMİRAĞ (Sivas) — Efendim; Benim söyliyeceklerimi Feridun Fikri arkadaşımız söylediler. Yalnız bir redaksiyon farkı vardır. Madde yukarıdan aşağıya okununca neticeye varmcaya kadar maksat anlaşılmıyor. Onun için «İktisadi Devlet teşekkülleri memurları tekaüt sandığı, aşağıdaki fıkralarda yazılı teşekkül ve müesseseler memurlarının tekütlük işlerini görür» diye evvelâ bir serlevha yazılıp onun aşağısına maksat yazılmış

olsa daha iyi olur kanaatindeyim. Çünkü serlevha okununca maksat derhal anlaşılmış olur. Maruzatım bundan ibarettir.

BÜTÇE En. M. M. HÜSNÜ KİTABCI (Muğla) — Efendim; muhterem Feridun Fikri arkadaşımız; (B) fıkrası ile 3460 sayılı kanunun birinci ve ellinci maddeleri arasında herhangi bir iltibas hâsıl olmasın, bir de o kanunun 50 nci maddesiyle İktisadi Devlet teşekkülleri arasında bulunan Ziraat bankası vardır, ayrıca 23 ncü maddede yazılıdır, bunlardan encümen ne kasdetmiştir, tavzih etsinler, demiştir. (B) fıkrasındaki 50 nci maddeye Ziraat bankası dahildir. Binaenaleyh bu maddede kurum tâbiri geçen her yerde, Ziraat bankası memnurları, Ziraat bankası müessesesi tabiatiyle dahildir. 23 ncü maddede sebebi tekrarı, bunun müstakillen devam ettiğini tasrihten ibarettir.

FERİDUN FİKRİ (Bingöl) — Sandığa giriyor mu?

BÜTÇE En. M. M. HÜSNÜ KİTABCI (Muğla) — Sandığa girmez.

FERİDUN FİKRİ (Bingöl) — Af buyurunuz; ikinci maddenin başında «İktisadi Devlet teşekkülleri memurları tekaüt sandığı» ve (B) fıkrasında «Aynı kanunun birinci ve ellinci maddelerinde yazılı İktisadi Devlet teşekkülleri» denince şu halde Ziraat bankası tekaüt sandığı da bu sandığa giriyor.

BÜTÇE En. M. M. HÜSNÜ KİTABCI (Muğla) — Esasen (kurumları) tâbiri Ziraat bankasına da şâmildir. Elyevm Ziraat bankası sandığının müstakil bir müessese olması dolayısiyle, bu sandığa girecek memurların hakkı mahfuz olmak şartiyle ve nihayet bu hükümde bir istisna teşkil eden Ziraat bankası sandığının idamei mevcudiyeti dolayısiyle, memurlarının tekaüt işlerini görmezse de, bu sandığın ihtiva ettiği diğer işler tamamen onun hakkında da varittir.

FERİDUN FİKRİ DÜŞÜNSEL (Bingöl) — Sandık mı, kanun mu?

BÜTÇE En. M. M. HÜSNÜ KİTABCI (Devamla) — Kanunun bu memurlar tekaüt sandığı için koymuş olduğu bütün hükümler onun hakkında da caridir. Elverir ki, hükümleri, Ziraat bankası kanununun hükümlerini nakzetmesin, yani azaltmasın. O hakları mahfuz tutmak şartiyle buraya tabidir. Yani hüküm budur.

FERİDUN FİKRİ (Bingöl) — Bu 2 nci maddenin başında «İktisadi Devlet teşekkülleri memurları tekaüt sandığı» denildikten sonra araya fıkralar giriyor ondan sonra «Memurlarmın tekaüt işlerini görür» diyor. Araya fıkraların girmesi, Abdurrahman Naci arakadaşımızın dediği gibi, mefhumu anlatmakta güçlüğe sebebiyet veriyor. Bir daha tekrar ediyorum: İktisadi Devlet teşekkülleri memurları tekaüt sandığı, bu kanunda sayılan memurların tekaütlük işlerini gören bir sandıktır. Buyurdunuz kanunun verdiği haktan istifade keyfiyetine gelince; bu kanunla konulan haklardan şunlar faydalanır deniliyor. Şimdi bendenizin anladığıma göre, korkuyorum ki, - ifadenin şöyle böyle olmasından bir şey çıkmaz - Ziraat bankası tekaüt sandığı buna dahil dir, Ziraat bankası tekaüt sandığı, 50 nci maddede bahsedildiğine göre, bu sandığa dahildir diye Ziraat bankasının sandığı da buna dahil edilmiş olmasın?

BÜTÇE En. M. M. HÜSNÜ KİTABCI (Muğla) — Eğer 23 ncü maddenin istisnai hükmü olmasaydı dediğiniz tamamen varit olurdu. Fakat 23 ncü madde ile bu, bertaraf edilmiştir.

FERİDUN FİKRİ (Bingöl) — (B) fıkrasını böyle yazacağımıza 23 ncü maddeyi bu madde içerisine alırsak, yani bu maddeye ithal edersek, yani gerek asli ve gerek müstesna hep bu maddeye korsak daha iyi olur.

BÜTÇE En. M. M. HÜSNÜ KİTABCI (Muğla) — Orada yalnız Ziraat bankası tekaüt sandığını almamışız. O zaman mevcut üç bankanın tekaüt sandığını alarak yaptık. Onunla tevem bir hüküm yapmak için aldık.

FERİDUN FİKRİ (Bingöl) — Tasrih ediniz.

BÜTÇE En. M. M. HÜSNÜ KİTABCI (Devamla) — Sonra buyurdunuzki, bir kere bu teşekkül var, bir de müesseseler var. 3460 sayılı kanunun 26 ncı madde bu müesseselerden bahistir. Bu eldeki teşekkülleri bu müesseselere devrederler. Binaenaleyh biz burada bu müesseseleri sarahaten yazdık. Teşekküllerle müesseseleri yazarken ne fazla bir menfaat temin eder, ne de bu şekilde yazılış bir iğlâk yapar.

Teşebbüslere gelince: Onlar zaten hükmi şahsiyeti haiz değillerdir. Teşekküllere bağlı bir mevcudiyettir. Teşekkülle bir iğlâk ihdas etmez; teşebbüs, bu teşekküllerin tahtında esasen mündemiçtir. Yani bu teşebbüsler teşekküllere tabidir.

FERİDUN FİKRİ (Bingöl) — Yani teşebbüs, teşekkül mevzuuna tabi olunca bu sandığa girecek, zapta böyle geçsin.

HÜSNÜ KİTABCI (Devamla) — Sonra aşağıdaki «bu bölümde geçen kurum tâbirinden bu maddede yazılanlar anlaşılır» ibaresine gelince; yazılanlarm kurum olduğu, bu maddede geçen kurum tâbirinden vazıh şekilde anlaşılmıyor mu? Zaten yukarıda yazılan bunlardan ibarettir.

Kurumda maksadımız, o fıkralarda geçen kurumlardır ve başka bir mefhum da olmadığı için tereddüt zaittir.

Abdurrahman Naci arkadaşm da aynı şeyi söylüyorlar, kendimiz yazdığımız için mi nedir, biz ibareyi açık görüyoruz. Biz diyoruz ki «Bu tekaüt sandığı şu şu memurların tekaütlük işlerini görür.» Bir çok kanunlarmız da böyle olmuştur.

ABDURRAHMAN NACİ DEMİRAĞ (Sivas) — Efendim; zaten diğer encümenler de

bizim ricamız şeklinde yazmışlardır. Doğrudur.

Sizin şekli tahrire nazaran, madde okunurken neticeye varmadan ne olduğu anlaşılmıyor. Şu şöyledir derken bir kere maksadı esasi kavramalı, ondan sonra müesseselerin isimleri zikredilmeli.

BÜTÇE En. M. M. HÜSNÜ KİTABCI (Muğla) — Mânayı anlamakta müşkülât var diyorsanız böyle bir müşkülât yoktur. Hattâ zannediyorum ki daha iyi bir şekildir.

ABDURRAHMAN NACİ DEMİRAĞ (Sivas) — Vardır. Eğer ricamı kabul etmiyorlarsa müsaadenizle izahat vereyim ve ondan sonra takrir takdim edeyim.

Efendim; oldukça çetin şeyler okuyup anlamağa alışmış, riyaziye ile uğraşan bir adamım. Fakat bunu okuyunca anlıyamadım. Halbuki diğer encümenlerin maddeleri okununca kolaylıkla anlaşılıyor. Binaenaleyh az çok kafası işleyen adamların okuyunca derhal anlayamadığı mesele üzerinde, hayır sarihtir, diye ısrar etmeğe lüzum yoktur. Eğer Encümen bu ricamı kabul etmezlerse bir takrir takdim edeceğim ve Heyeti Umumiyenin reyine müracaat edilsin.

BÜTÇE En. M. M. HÜSNÜ KİTABCI (Muğla) — Efendim; huzurunuza çıkmamın sebebi Abdurrahman arkadaşımız için değildir. Feridun Fikri arkadaşımız bir sualine cevap vermediğimi hatırlattılar, onun için çıkıyorum. Dediler ki; İş bankasını ve Türk Ticaret bankasını da buraya geçirmiş olsak, onları da bu vahdete ithal etsek... Bunu doğru bulmadım. Bir defa Türk Ticaret bankası, sermayesinin yarısından fazlası Devlete ait olduğu için, (F) fıkrasına dahildir. Türk Ticaret bankasının sermayesi Devlet sermayesi ile İktisadi Devlet Teşekkülleri sermayesinden müteşekkil olması itibarile buraya dehildir. İş bankasına gelince 3659 numaralı kanunun 19 ncu maddesi bunların diğer bir tekaüt rejimi vücuda getireceklerini ve bu rejimin Devlet teşekkülleri ile müvazi bir şekilde olacağını bunun ilerisine gidilemiyeceğini söylemektedir. Binaenaleyh onu buraya almayı düşünmedik. Sermayesi hususidir, bunun için Devlet Teşekkülleri içine almayı doğru bulmadık. Esasen bunu ne Hükûmet teklif etmiş ve ne de Encümen düşünmüştür. Arkadaşımızın sarfınazar etmeleri daha doğru olur.

Abdurrahman Naci arkadaşımızın dediğinde zaten ayrı bir şey yoktur. Fıkrayı öne almak ileri getirmek.. Pekâlâ arzularını yerine getirmek için bunu yukarı alırız.

(Muvafık sesleri).

REİS — 2 nci maddeyi tadil edilen şekilde okutuyorum:

İKİNCİ MADDE. — Devlet teşekkülleri memurları tekaüt sandığı aşağıdaki fıkralarda yazılı kısımların tekaütlük işlerini görür:

a) 3460 sayılı kanun ile kurulan umumî murakabe heyeti;

b) Aynı kanunun 1 ve 50 nci maddelerinde yazılı İktisadi Devlet teşekkülleri;

c) Aynı kanunun 26 ncı maddesinde yazılı müesseseler;

d) Maden tetkik ve arama enstitüsü;

e) Elektrik işleri etüt idaresi;

f) Sermayesinin en az yarısı Devlete veya İktisadi Devlet teşekküllerine ait şirketler;

g) 1351 sayılı kanunla kurulan Ereğli kömür havzası sağlık teşkilâtı ve amele birliği;

h) Bu kanunla kurulan sandık memurları.

Bu bölümde geçen kurum tâbirinden bu maddede yazılanlar anlaşılır.

REİS — Maddeyi yüksek reyinize arzediyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

ÜÇÜNCÜ MADDE. — Bu kanunla konulan haklardan:

a) Aylıkları 3659 sayılı kanunun 2 nci maddesiyle 9 ncu maddesinin birinci fıkrası hükmüne tabi daimî memurlar;

b) Aylıkları aynı kanunun 3 ncü maddesi hükmüne tabi olan Umumî murakabe heyeti reis ve âzalariyle umum müdür ve muavinleri;

c) Aylıkları aynı kanunun 10 ncu maddesi hükmüne tabi olanlardan (İş kanunu hükümlerine göre sigorta hakları gözetilenler haric) daimî kadrolara giren memur ve müstahdemler faydalanır

FERİDUN FİKRİ (Bingöl) — Zannederim Abdurrahman Naci arkadaşımızın efkârına da tercüman olarak buradaki «Faydalanır» tabirinin yukarıya alınmasını veya onun yerine başka bir tabirin konulması muvafık olacağını söylemek isterim.

«Bu kanunla konulan haklardan A, B... filan» deniliyor. Böyle denileceğine «Bu kanunla konulan haklardan asağıdaki zatlar, kimseler müstefit olur» şeklinde tashihini rica ederim. Bu bir.

Bir de 3 ncü maddenin (B) fıkrasında «Aylıkları aynı kanunun üçüncü maddesi hükmüne tabi olan Umumî murakabe heyeti reis ve âzalariyle umum müdür ve muavinleri» deniliyor. Halbuki bunun yerine «Umumî murakabe heyeti reis ve âzalariyle 3460 sayılı kanuna tabi idare meclisi reis ve âzaları, umum müdür ve muavinleri» demek daha doğru olur. Cünkü 13 ncü maddede böyle bir prensip kabul edilmiştir. Binaenaleyh bu meselenin burada halli 13 ncü maddedeki münakaşa imkânımızı selbetmemelidir. Zannediyorum ki, buraya «Umumî murakabe heyeti reis ve âzaları» nı da koymak faydalı olacaktır. Onu da lütfen izah buyursun.

ABDURRAHMAN NACİ DEMİRAĞ (Sivas) — Benim söylemek istediğimi arkadaşım söylediler, ben tekrar etmiyeyim.

IZZET ARUKAN (Eskişehir) — Efendim; bu maddedeki üçüncü fıkra hakkında bir kaç söz söylemek istiyorum. Malûmu âliniz memleketimiz bir ziraat memleketi olduğu kadar sanayi memleketidir de. Çünkü maddei iptidaiyelerimiz ve madenlerimiz mevcuttur. Bunlar işlendikçe sanayie doğru gidilecektir. Sanayi demek, doğrudan doğruya işçi ve sanatçı demektir. Dünyada her nereye gidilirse gidilsin bir sanayi memleketinde, bir fabrikada ilk nazarı dikkati celbeden şey, işçiye yapılan muameledir. İşçinin hayatı sigorta edilmeli. İhtiyarlığı temin ve istikbali emniyet altına alınmalıdır ki, sanat rağbet bulsun. Binaenaleyh buradaki 3 ncü madde İş sigortası kanunu hükümlerine bırakılmıştır. İş sigortası kanunu yani iş kazaları sigortası kanunu bir senedenberi Nafia encümenindedir ve bu kanun Hükûmet bazı esbaptan dolayı, yani daha doğrusu Nafia vekâletiyle, İktisat vekâleti arasında henüz fikir birliği görülmediğinden dolayı Hükûmetin müracaatına intizar edilmektedir. Onun için İş kaza sigorta kanununun biranevvel çıkmasını temin için Hükûmetin biranevvel noktai nazarını encümene getirmesi lâzımdır. Bu, bir.

İş kanununda bir de ihtiyarlık kanunu derpiş edilmiştir. Henüz bu kanun hakkında da hiç bir şey yoktur. Halbuki, mademki sanayile şiyoruz, sanayiin esası da işçidir, evvelâ işçiyi düşünmek lâzımdır. Onun için o kanunların gelmesine intizaren buradaki, bu kerre içindeki fıkrayı kaldırmak lâzımgelir. Onlar da Devlet Demiryollarındaki müseccel, daimî işçiler gibi şimdilik bu kanuna tabi olsunlar. İmalâtı harbiye vesaire gibi müesseseler işçileri hakkında ayrıca bir hüküm koymak doğrudur. Benim mütalâam budur.

BÜTÇE En. M. M. HÜSNÜ KİTABCI (Muğla) — Efendim; Feridun Fikri arkadaşımızın şekle ait ifadeleri encümence yerinde değildir. Bundan evvel kabul etmiş olduğumuz maddede de görülüyor ki insicam kalmamıştır. Çünkü... «memurların tekaütlük işlerini görür», dedikten sonra fıkraları yazdık. Burada geçen şeylerden ne kasdediliyor, pek anlaşılmıyor. Bu şekilde madde kısır kalıyor. Fıkralarla aşağıdaki maddedeki hüküm arasında münasebet yoktur. Tâ neticeye kadar gelelim ki maksad anlaşılabilsin. Sonra müedda itibariyle maddenin hiç bir kusuru yoktur. Anlaşılması sıkıntı verecek mahiyette değildir, Yüksek Heyetiniz encümenin çalıştığına kanaat ederek maddeyi aynen kabul ederse daha iyi olur.

Meclisi idare azâlarına gelince, encümen kabul etmemektedir. Gaye, memurları bu teşekkküllere bağlamaktır. Aynı zamanda vazifelerine alâka ile bağlamaktır. Fakat meclisi idareler için böyle bir şey tasavvur edilemez. Onlar mevkut vazife ile muvazzaftırlar. Bu hususlaki arzularını 18 nci maddeye bırakırlarsa daha iyi olur. Çünkü bu maddeye göre o madde bir istisna teşkil edecektir. Orada bunu konuşursak daha iyi olur.

İzzet Bey arkadaşımızın mütalâaları encümene karşı değildir. Encümen buna zaten taraftardır. Kanunlarımız da bunu tahtı temine almaktadır ve işittiğimize göre lâyihaları Meclise sunulmuştur. Diğer noktasını da elbette Hükûmet yerine getirir. Yalnız burada mahiyetleri itibariyle yekdiğerine aykırı hüküm teşkil edecek iki şeyi birleştirmeğe imkân görmedik. Hükûmet kendisi cevap verir.

İZZET ARUKAN (Eskişehir) Onu istiyorum, onu.

FERİDUN FİKRİ (Bingöl) — Efendim; Hüsnü Kitabcı arkadaşımız buyurdular ki yazılışın şekli bozuldu. Halbuki hiçte öyle değil. Bilâkis vuzuh kesbetti. Aynı şeyi İktisat encümeni de bu şekide yazmıştır. İktisat encümeninin ikinci maddesi «bu sandığa aşağıda gösterilen idarelerin memurları dahildir.» dedikten sonra A, B, diye yazmıştır. Böyle diyince sarihtir, okuyan anlar. Bütçe encümeninin maddesinden anlaşılmıyor. İktisadi Devlet teşekkülleri memurlarının tekaüt sandığı, A, B, dedikten sonra, bir defa bunları içine aldıktan sonradır ki, neticeyi bulabilmiş oluyor. Bendenizin âciz dimağım anlamakta sıkıntı çekiyor. Okuyan insanların kolaylık görmeleri lâzım gibi geliyor bandenize. «faydalanır» kelimesini bilmem ki nasıl buluyorsunuz, ne demektir? Biz bu kadar kanun yapıyoruz. Bütün kanunların kendine göre bir dili vardır. O dile göre muvafık bir kelime bulup koymakta bendenizce isabet var gibi geliyor. Bu kanunla konulan haklardan şu kimseler faydalanır, A, B diye sıralamakta isabet vardır. İkinci maddede tadili kabul ettiğimize göre üçüncü maddeyi de buna uydurmakta lüzum vardır kanaatindeyim.

Şimdi, buyurduğunuz meclisi idare, malûmu âliniz, 13 ncü maddede bir prensip kabul etmişsiniz. «Kurum memurlarından iken 2 ve 23 ncü maddelerde yazılı kurumlarm idare meclisi reis ve âzalığına veya murakıplığına seçilenlerin tekaütlük hakkı 12 nci maddedeki kayıtlarla yürütülür» diyorsunuz. Demek oluyor ki, prensip itibariyle şu veya bu sebep olsun, bunu bendeniz 13. maddede diğer mülâhazalarımla arzedeceğim, yani buraya «Umumî murakabe heyeti reis ve 3460 sayılı kanuna tabi iktisadi Devlet teşekkülleri idare meclisi reis ve âzaları...» gibi bir ibarenin ilâvesi, 13 ncü maddenin esası için bir mantık icabıdır zannındayım. 13 ncü maddede «Kurum memurlarmdan iken 2 ve 23 ncü maddelerde yazılı kurumların idare meclisi reisi ve âzalığma veya murakıplığma seçilenlerin tekaütlük hakkı 12 nci maddedeki kayıtlarla yürütülür» diyorsunuz, bu kanunda bunların isti-

fade hakkını kabul ediyorsunuz. Bu itibarla bunun 13 ncü madde ile ahenkli bir sekilde olması için buraya bir şey kovmak icabeder. 13 ncü madde bir istisna mıdır?

BÜTCE En. M. M. HÜSNÜ KİTABCI (Muğla) — Evet istisnadır.

FERİDUN FİKRİ (Devamla) — Şu halde istisnayı içine alacak bir madde koymakta zaruret vardır gibi geliyor bana. Bakınız tuttuğunuz taknin usulüne göre birinci maddenin istisnasını ayrı bir madde ile gösteriyorsunuz. Burada derpiş ettiğiniz bir vaziyet için ayrı bir hüküm koyuyorsunuz? Bendenizce bunları derli toplu bir vaziyete koymakta fayda vardır.

HÜSNÜ KİTABCI (Muğla) — Arkadasım son mütalâalarında (favdalanır) sözünü kabul ettiler. Biz (müstefit olur) kelimesinin verine, Yüksek Hevetin direktiflerine uyarak, Türkçeleşmiş seklini kabul ettik. Şekle ait olan maruzatımı tekrar etmek zaittir.

13 ncü maddeye gelince; bu bir istisna teskil etmekle beraber, o meclisi idare âza ve reislerinin 12 nci maddeye ait tekaüt aidatına tabi tutulduklarını göstermek için yazılmıştır. Yani 13 ncü madde katî olarak bir kere istisnadır. İkincisi de 12 nci madde hükmüne göre bunlardan tekaüdiye aidatı kesilir. Bunu tavzih etmek için oraya konulmuştur. Şimdi buradaki prensip, meclisi idare âzalarının tekaütlüklerinin kabul edilmemesidir. Prensibin istisnasını da 13 ncü maddede teşrih ediyoruz. İstisnanın sebebi, bittabi 13 ncü maddede konuşulmak gerektir. Sunu da arzedeyim ki; biz burada esasen kendimizi maksattan udul etmiş telâkki etmiyoruz. Buradaki gaye nedir? Bu kurumlarda çalışmış, uzun zaman faaliyeti ile kendisini tanıtmış, temayüz etmiş arkadaşlardan daha şümullü randıman alınmasını temin için, müessesenin bundan müstefit olmasını mümkün kılmak için, bunlara meclisi idarede mevki almağa yol vermek için bir çare düşündük. Eğer bunlara bu istisnai hüküm kabul edilmezse, bu arkadaşlar oraya rağbet etmiyecek, bundan dolayı bu müesseseler kendi bilgilerinden şümullü bir şekilde istifade edemiyecek. Onun için bu hükmü tesis ettik. Fakat prensip olarak kabul ettiğimiz hüküm, bu maddedeki hükümdür ve bunları tekaüt hakkına mazhar kılmağı, tekaütlüğün sebeplerine göre vârit görmedik. Maruzatım bundan ibarettir.

Yüksek Reisliğe

Faydalanır kelimesinin başa alınmasını teklif ederim.

Bingöl
Feridun Fikri Düşünsel

Yüksek Reisliğe

Üçüncü maddenin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif eylerim:

MADDE 3. — Bu kanunda konulan haklardan aşağıdaki fıkralarda yazılanlar faydalanır:

Sivas
A. N. Demirağ

REİS — Bu takrirler aynı mealdedir.

Yüksek Reisliğe

(B) fıkrasının şu şekilde yazılmasını teklif ederim:

Umumî murakabe heveti reis ve âzalarivle 3460 savılı kanuna tabi İktisadi Devlet tesekkülleri idare meclisi reis ve âzalariyle ... şekline konulmasını teklif ederim.

Bingöl
F. F. Düşünsel

REİS — Evvelce okunan iki takrir aynı mealdedir. Abdurrahman Naci Demirağ'ın takririni revinize arzediyorum. Kabul edenler ... Etmiyenler ... Kabul edilmistir.

Şimdi son takriri tekrar okutacağım.

(Feridun Fikrinin ikinci takriri tekrar okundu)

BÜTCE En. M. M. HÜSNÜ KİTABCI (Muğla) — Efendim; burada arkadasımız 3460 savılı kanunun hükmüne umum müdür vesairevi zikretmis olmakla, valnız İktisadi Devlet tesekkülleri umum müdürleri ve muavinleri burava girmis olur, halbuki diğer kurumların umum müdür ve muavinlerinin de girmesi lâzımdır, kanun o sekildedir. Evvelce arzettim; idare meclisi âzalarının hakkı tekaüdünü tanımak doğru olmaz. Biz bu kanunla bu isi meslek edinmis adamların istikbalini düsündük. Zaten intihap edilmiş adamların tekaütlüğünün kabulü doğru olmaz.

FERİDUN FİKRİ (Bingöl) — Ben takririmi geri alıyorum, prensibini 13 ncü maddede görüsürüz.

REİS — Maddevi evvelce okuduğumuz takririn istediği değişiklikle birlikte kabul edenler ... Etmiyenler ... Kabul edilmiştir.

DÖRDÜNCÜ MADDE — Sandığı, idare meclisi idare eder. İdare meclisi; Maliye vekâletince ve Sümerbank, Etibank, Toprak mahsulleri ofisi, Devlet ziraat işletmeleri kurumu, Türkiye şeker fabrikaları anonim şirketi idare meclislerince seçilecek birer âzadan terekküp eder. İdare meclisi âzalarının müddeti üç yıldır. İdare meclisi her yıl kendi âzası arasından bir reis seçer. Müddeti biten âza yeniden seçilebilir. Sandık müdürü idare meclisinin tabii âzasıdır.

İdare meclisi reisi ile seçilmiş âzasından kurumlarda memur bulunanlara, uhdelerinde 3460 sayılı kanunun 45 nci maddesinin son fıkrasında yazılı munzam vazifelerden biri bulunmamak şartiyle, ayda yüz lirayı geçmemek üzere bir ücret verilebilir. Maliye vekâletince seçilecek âza da memur ise aynı ücreti alabilir.

Memurlar dışında seçilenlere kadroda yazılı ücret verilir.

FERİDUN FİKRİ DÜŞÜNSEL (Bingöl) — 23 ncü madde mucibince müktesep haklarını muhafaza eden müesseselere şâmil olacak mıdır?

BÜTÇE En. M. M. HÜSNÜ KİTABCI (Muğla) — Efendim; 23 ncü madde, sandıkların müktesep haklarının mahfuz olduğunu sarih olarak yazmaktadır. Binaenaleyh bu maddenin oraya şümulü yoktur. Çünkü bu maddede müktesep hakların mahfuz olduğu sarihan gösterilmektedir. Sureti idaresi zaten onlarca taayyün etmiştir.

FERİDUN FİKRİ DÜŞÜNSE (Bingöl) — Onlara şümulü yoktur.

HÜSNÜ KİTABCI (Devamla) — Bu noktanın yoktur.

ZİYA GEVHER ETİLİ (Çanakkale) — Acaba ücret verilmesi neden bir zaruret olarak kanuna konuluyor?

HÜSNÜ KİTABCI (Devamla) — Efendim; dikkat buyurulursa 3460 sayılı kanunun 45 nci maddesi, bu gibi teşekküllerde bulunan memurlara teşekküllerin müesseselerinde bir vazife almak imkânını bahşetmektedir ve o 45 nci madde bu memurlara vazifeleri mukabilinde ayda 100 lira da alabileceklerini müş'irdir. Orada kabul edilen zarureti encümeniniz de vârit görerek kabul etmiştir. Çünkü 3460 numaralı kanuna tamamen tabi olacağını birinci madde sarihan göstermiştir. Orada Yüksek Heyetin kabul ettiği bu hükmü biz burada aynen yürütmekten başka bir şey yapmış değiliz. Yani hizmetin doğru görülmesi için bu, zaruri bir şeydir.

REİS — Maddeyi aynen reyinize arzediyorum: Kabul buyuranlar . . . Kabul etmiyenler. . . Madde kabul edilmiştir.

BEŞİNCİ MADDE — Sandığı, müdür temsil eder. Mahkemelerde sandık hukuku Hazine veya kurumlar avukatları tarafından da takip olunabilir.

REİS — Madde hakkında mütalâa var mı? Maddeyi reyinize arzediyorum: Kabul buyuranlar . . . Kabul etmiyenler . . . Madde kabul edilmiştir.

ALTINCI MADDE — İdare meclisi sandık muamelâtını tanzim, gelirlerini takip ve tenmiyesini temin eder. Sandık müdürlüğünce hazırlanan yıllık bütçe ve kadroları tetkik ve tasdik ile Maliye vekâletinin tasvibine arzeyler. Bundan başka:

a) Bu kanuna göre bağlanacak maaşlarla verilecek tazminat ve ikramiyelere ait tahsis evrakını tasdik eder;

b) Sandığın yıllık bilânço ve kâr ve zarar hesaplarını hazırlıyarak Umumî murakabe heyetine verir;

c) Sandığın malî durumu yeni tedbirler almmasını icabettirdiği takdirde keyfiyeti Maliye vekâletine bir raporla bildirir ve nizamname ile tâyin edilecek vazifeleri de görür.

REİS — Madde hakkında mütalâa var mı? Maddeyi reyinize arzediyorum: Kabul buyuranlar . . . Etmiyenler . . . Madde kabul edilmiştir.

YEDİNCİ MADDE — İdare meclisi, en az, 15 günde bir toplanır. Toplantı ve müzakerelerde bulunan âza, dörtten az olamaz.

BÜTÇE En. M. M. HÜSNÜ KİTABCI (Muğla) — «Beşten az olamaz» denilecektir.

REİS — «Dörtten» yerine «Beşten» denilecektir.

Maddeyi bu tashihle reyinize arzediyorum: Kabul buyuranlar... Etmiyenler... Madde kabul edilmiştir.

SEKİZİNCİ MADDE — Sandık müdürü ve muhasebecisi idare meclisinin inhasiyle Maliye vekili, şef ve daha yukarı derecedeki memurlar müdürün inhasiyle idare meclisi ve diğer memur ve müstahdemler de müdür tarafından tâyin olunur.

Sandık müdürünün aylığı 3659 sayılı kanunun 3 ncü maddesine göre verilir.

REİS — Madde hakkında mütalâa var mı? Maddeyi reyinize arzediyorum: Kabul edenler... Kabul etmiyenler... Madde kabul edilmiştir.

DOKUZUNCU MADDE — Sandığın gelirleri:

a) Üçüncü maddede yazılı memurların aylıkları tutarının tamamı üzerinden, mensup oldukları kurumlarca her ay kesilen % 5 ler ile aynı miktar üzerinden kurumlarca her ay verilen % 5 ler;

b) Hizmete alınan memurların ilk tam aylıklarından kesilen % 25 ler ile aylıkları artanlardan ilk tam aylıklarının artış farkları;

c) Memurların aylıklarından kesilen inzıbati para cezaları;

d) 15 nci madde mucibince alınan % 10 lar;

e) Kurumlarda pul bayiliği yapan memurların aldıkları satış aidatının % 75 leri:

İle sandığın gelirlerinin nemalandırılmasından hâsıl olan kârlar ve diğer müteferrik gelirler ve teberrulardan terekküp eder.

Memura kanuni, idari ve hükmi sebeplerle aylığının eksik verilmesi (a) ve (b) fıkralarındaki aidat miktarını azaltmaz.

REFİK İNCE (Manisa) — Müsaade buyurursanız buradan söyliyeyim. Bu teşekküllerden bazıları çok kazanç yapan müesseselerdir. Devlet bankası, Ziraat bankası gibi. Acaba kabil değil midir ki, bunlar muaveneti içtimaiyelerini zaten yapmaktadırlar, muayyen bir nisbette olarak buraya ilâve edilmek suretiyle bu sandığın hem sermaye vaziyetini korumak hem de âtiyen doğması melhuz olan vaziyet-

leri, tehlikeleri karşılamak için bir çare bulunamaz mı?

HÜSNÜ KİTABCI (Muğla) — Efendim; bir defa bu kurumlar sandığa memurlarının vermiş olduğu aidat nisbetinde bir para veriyorlar, % 5. Şimdi bu kanuna mehaz olan kanunlarda zatı âlilerinin söylemiş olduğu derpiş edilmemiştir. O kanunlarla bugün bahşedilen hakları verilerek hayatını temin etmekte olduğu için böyle bir düşünceye şimdilik gitmek yerinde değildir.

İleride bütün bunlar zaten tevhide doğru gidiyor. Vaziyeti maliye o vakit bundan daha ziyade taayyün eder ve bunu bir fikir olarak daima gözönünde bulundurmak lâzımdır, fakat bu hususta halen bir karar almak doğru görülmemiştir.

REFİK İNCE (Manisa) — Burada birinci fıkrada % 5 lerle aynı miktar üzerinden her ay verilen % 5 ler; bu, ne demektir?

BÜTÇE En. M. M. HÜSNÜ KİTABCI (Muğla) — Memurlardan yüzde beş alınıyor. Aynı miktarı, yani % 5 de kurum sandıkları ödeyorlar, % 10 oluyor.

REFİK İNCE (Manisa) — Peki nereden veriyor?

BÜTÇE En. M. M. HÜSNÜ KİTABCI (Muğla) — Kendi bütçesinden.

FERİDUN FİKRİ (Bingöl) — Efendim; malûmu âliniz bundan evvel kabul edilen şekillere göre, şekilden bahsedeceğim, 9 ncu madde sandığın gelirlerini A, B diye saydıktan sonra - Terekküp eder - diye bitiyor, Meclisin tezahür eden noktayı nazarına göre lutuf buyurulur mu acaba? Hem encümeninizin de bir keremi olur. «Sandığın gelirleri şunlardır» diyelim.

BÜTÇE En. M. M. HÜSNÜ KİTABCI (Muğla) — Meclisin karşısında encümenin keremi mevzuubahis olamaz. Takdir Yüksek Heyetinizindir.

REİS — Encümen kabul ediyor mu?

BÜTÇE En. NAMINA CELÂL SAİT SİREN (Bolu) — «Sandığın gelirleri şunlardır» diyelim iki nokta koyalım. «Teberrular» diyip duralım. ve «% 75 ler» i kaldıralım. «F» diyelim. Daha iyi olur.

REİS — Maddeyi son şekliyle okutuyorum:

DOKUZUNCU MADDE — Sandığın gelirleri şunlardır :

a Üçüncü maddede yazılı memurların aylıkları tutarının tamamı üzerinden, mensup oldukları kurumlarca her ay kesilen % 5 ler ile aynı miktar üzerinden kurumlarca her ay verilen % 5 ler;

b) Hizmete alınan memurların ilk tam aylıklarından kesilen % 25 ler ile aylıkları artanlardan ilk tam aylıklarının artış farkları;

c) Memurların aylıklarından kesilen inzibatî para cezaları;

d) 15 nci madde mucibince alınan % 10 lar;

e) Kurumlarda pul bayiliği yapan memurların aldıkları satış aidatının % 75 leri;

f) Sandığın gelirlerinin nemalandırılmasından hâsıl olan karlar ve diğer müteferrik gelirler ve teberrular.

Memura kanuni, idarî ve hükmi sebeplerle aylığının eksik verilmesi (a) ve (b) fıkralarındaki aidat miktarını azaltmaz.

REİS — Maddeyi bu şekilde reyinize arzediyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

ONUNCU MADDE — Sandığın mevcudat ve alacakları, Devlet mallarının hak ve rüçhanlarını haizdir. Sandığın gelirleri bilûmum vergi, resim ve harçlardan muaf olduğu gibi haciz ve temlik de edilemez.

FERİDUN FİKRİ (Bingöl) — Efendim; (sandığın mevcudatı) tâbiri kullanılıyor, bunu tashih etmeleri lâzımdır. Çünkü bir taraftan da (alacakları) var.

İkincisi; bu maddenin hükümleri 23 ncü maddede yazılı olanlara da kabili tatbik midir, bunlara da şâmil olacak mı? Yani onlar da bu kanunun tesis ettiği vaziyetten müstefit olacaklar mı? Yahut onların kanununda böyle bir vaziyet yazılı mı? Lûtfen izah etsinler.

BÜTÇE En. M M. HÜSNÜ KİTABCI (Muğla) — Muterem arkadaşım bilirler ki bütün buna mümasil tekaüt sandıklarına ait kanunlarda bu hüküm mevcuttur. Binaenaleyh diğerlerinde mevcut olmakla beraber burada ayrıca teyit etmiş oluyoruz.

FERİDUN FİKRİ (Bingöl) — Şâmil mi?

BÜTÇE En. M. M. HÜSNÜ KİTABCI (Devamla) — Evet, şâmildir. Bu gibi mümasil müesseselerin hepsinde bu hükümler mevcuttur. Sizin istediğiniz; (sandığın mevcutları ve alacakları) mı diyelim? Bunu mu istiyorsunuz?

FERİDUN FİKRİ (Bingöl) — Evet.

BÜTÇE En. M. M. HÜSNÜ KİTABCI (Devamla) — Peki.

REİS — Maddedeki (mevcudat) kelimesinin yerine (mevcutları) kelimesini koymak suretiyle maddeyi reyinize arzediyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Madde kabul edilmiştir.

ON BİRİNCİ MADDE — Memurların bu kanun ile iktisap ettikleri tekaütlük ve tazminat hakları, aylıkları tutarının tamamı üzerinden 9 ncu maddeye göre kesilen aidatın ilgili bulunduğu ay başından itibaren başlar.

Memur, ancak asli hizmeti üzerinden tekaütlük hakkı iktisap edebilir.

Fiili hizmet müddeti, sandık aidatının verildiği müddete göre hesap edilir.

REİS — Mütalâa var mı? Maddeyi kabul

edenler . . . Kabul etmiyenler . . . Kabul edilmiştir.

ON İKİNCİ MADDE — İhtisas mevkii aylığı alan veya 3 ncü maddenin (b) fıkrasında yazılı olan memurların tekaütlük aidatı, tahsil vaziyetlerine ve hizmet müddetlerine nazaran 3659 sayılı kanun hükümlerine göre bulunmaları lâzımgelen derece aylığı tutarı üzerinden hesap edilir. Bunlar terfi müddetlerini doldurdukça iktisap ettikleri derece aylığı, aidatlarına esas olur.

Üçüncü maddenin (c) fıkrasında yazılı olanların almakta oldukları ücretlerin 3659 sayılı kanunda yazılı derecelere göre muadili dereceleri bulunarak haklarında bu derecelerde bulunan memurlar gibi ve birinci fıkra hükümlerine göre muamele olunur. Ancak bu şekilde muamele yapılması kendilerine bu kanun hükümleri dışında bir hak vermez.

Bu maddede yazılı memurlar tekaütlük aidatına esas olan aylıklara göre hak kazanırlar.

REİS — Maddeyi kabul edenler . . . Etmiyenler . . . Kabul edilmiştir.

ON ÜÇÜNCÜ MADDE — Kurum memurlarından iken 2 nci ve 23 ncü maddelerde yazılı kurumların idare meclisi reis ve âzalığına veya murakıplığına seçilenlerin tekaütlük hakkı 12 nci maddedeki kayıtlarla yürütülür.

FERİDUN FİKRİ (Bingöl) — Efendim bu, Meclisi idare reis ve âzalarının tekaütlüğü meselesidir. Malûmu âliniz demin münakaşa ettiğimiz mevzu bunun esasına mütaallikti. Fakat oraya ithalini uygun görmediler, bendeniz de aynı noktai nazara iltihak ettim. Şimdi 13 ncü maddede bu mevzuu müzakere edeceğiz. Anladığıma göre maddede meclisi idare reis, âza ve murakıplıklarına seçilenlerin tekaüt hakkı kabul ediliyor. Yalnız «bu kurum memurlarından iken ikinci ve yirmi üçüncü maddelerde yazılı kurumların idare meclisi reis ve âzalığına veya murakıplığına seçilenlerin tekaütlük hakkı 12 nci maddedeki kayıtlarla yürütülür» diyor. İdare meclisi reis ve âzası olanların kurumlardan gelmiş olması şarttır. Amma netice itibariyle idare meclisi reis ve âzalarının tekaüt hakkından istifade etmeleri kabul edilmiş bulunuyor. Bu tefrikın hikmet ve illeti nedir? Bendenizce bu tefrika hiç bir sebep yoktur. Çünkü bu kanunun hedefi esaslı şekilde bu müessese ile alâkalı olanların istikbalini temindir Amma bu temini yaparken geriye doğru gidip muhtelif vaziyetlerdeki hizmetlerin gözönüne alınması ve bunların da burada zikredilmesi ve oralarda çalışan kimselerin emeklerinin ve bunların sarfettikleri sayın bir mukabele görmesi keyfiyetidir.

Şimdi Devlet hizmetlerinden gelmiştir. Meclisi idare aza ve reisliklerinde bulunmuş olan arkadaşların oradaki mesaisi gerçi mahiyet itibariyle muvakkattir. Fakat bu işe bütün varlığını tahsis etmiş kimseler de mevcuttur. Eğer bundan sonra bankalardan gelmesi maksut ise o ayrı bir mevzudur. Fakat bu güne kadar memleketin bu müesseselerini idaresi altında bulundurmuş olan merciler, buralara, itimat ettikleri ve Devlet hizmetinde bulunmuş olan arkadaşları getirmişlerdir. Bunların şimdiye kadar sarfetmiş oldukları hizmetlerin bir mukabelesini. bu kanunun meskût geçmesi, bendenizce doğru olmaz. Niçin bankaların içinden gelen arkadaşları tekaüt hakkından mahrum etmiyoruz? Onlara meclisi idarede bulunmalarından dolayı bir hak tanıyoruz da, Devlet hizmetinden gelenleri niçin bu haklardan mahrum ediyoruz? Bendeniz bunu madelete uygun bulmuyorum. Onların hizmetleri vardır, emekleri vardır. Bu hizmetleri başka yerlerde sebkat etmiştir. Bu kanun bu emekleri, bunları mevzu içine almıştır. Yani sair müesseselerde çalışmanın tekaüde esas teşkil edebilmesi esasını kanunumuz içine almıştır.

E, şimdi istisnai bir vaziyet vücuda getiriyoruz. İstisnai bir kaide konurken bunu yalnız bankada yetişmiş olanlara hasredip, Devlet hizmetinden gelen meclisi idare azalarını hariç bırakıyoruz. Bendeniz bunu doğru bulmuyorum. zannederim ki encümen bu noktayı tavzih ederse belki benim noktai nazarıma iltihak eder. Işin mahiyeti teşrih edilir ve Yüksek Heyet de, idare heyeti reisi ve âzalıklarında bulunan ve Devlet hizmetinden gelmiş olanları bu 13 ncü maddenin içerisine ithal ederse adalet bu kanunla temin edilmiş olur. Bu itibarla bir takrir takdim ediyorum.

Gl. KIAZIM SEVÜKTEKİN (Diyarbakır) — Mütekait olursa ne olacak?

FERİDUN FİKRİ (Devamla) — Bendenizce bir hak mevcuttur. Bir emek mesbuktur. Bir kanun yapıyoruz, hakkı da temin ediyoruz. Bunların mesailerini kıymetlendirip burada çalışanlara teminat vermek istiyoruz. Bunu bankadan gelenlere hasretmeği doğru görmüyorum. Yani istihdaf ettiğim nokta, prensip olarak arzettim, bu tekaütler, valiler vesaire, bu hususta çalışmış olan kimselerin hakları daha geniş, daha madeletkâr ve insaflı olarak mütalaa edilsin. Bu husus encümenimizin takdir ve tetkikine sunulur, bir prensip olarak arzediyorum.

BÜTÇE En. M. M. HUSNU KİTABCI (Muğla) — Efendim; maruzatım biraz önceki söylediklerimi tekrardan ibaret olacaktır. Bendeniz yalnız Bütçe encümeninin noktai nazarını tebarüz ettirmek vazifesiyle mükellefim. Encümenimiz şunu düşünmüştür : Bu arkadaşlar orada vazife almışlardır. Bu, mevkut bir vazifedir. Kendilerinin esaslı bir işi değildir. Tekaüt kanununun hedefi; memurları kendi mesleklerine bağlamaktır. Prensip itibariyle biz bunu kabul ettik. İstisnai hükme gelince bunun

kabulünde saik şudur : İstedik ki meclisi idareye gelen bir arkadaş ihtısas erbabından olsun, meslekine sadık ve bağlı olsun. Yüksek Heyet hangi ciheti tasvip ederse isabet ondadır.

FERİDUN FİKRİ (Bingöl) — Arkadaşlar; kanun yalnız bağlamak esasını kasdetmiyor. Bugün kanun, bu müesseselerde, bu kurumlarda çalışan kimselerin işlerine bağlanmasını ve müessese ile alâkası halinde onların hukukunun emniyet altına alınmasını istihdaf ediyor. Yani kanun işi yalnız bir taraflı görmüyor, geniş bir esası ihtiva ediyor. şimdi binnazariye, idare meclisinde çalışanların vaziyetini muvakkat görüyoruz. Fakat biz yalnız böyle muvakkat bir kaydın üzerinde durarak, demin bizzat mazbata muharriri arkadaşımızm da izah ettiği üzere, on sene geriye gitmek gibi bir vaziyeti de mütalâa etmiyor muyuz? Yani kanunun yalnız muayyen noktalarla iktifa etmiyerek, bugünkü vaziyetten daha ileriye gitmiyor mu? Saniyen; kabul etmek lâzımdır ve bir hakikattır ki; meclisi idarede çalışan arkadaşların vaziyeti mevzuubahis olunca, bu müesseseler hususi müessese değil, Devletin koyduğu sermaye ile kurulmuş teşekküllerdir. Yani bu müessese yeni birtakım hukuki esaslar koyarak meydana getirdiğimiz müessesedir. Bu işi yaparken, kurmak istediğimiz müessesenin hüviyetine nazaran, idare meclisine giren ve orada çalışan ve çalışmış olan Devlet memuru bulunan kimselerin, arzettiğim veçhile, Askerî ve Mülkî tekaüt kanunları hükümlerinden müstefit olan arkadaşların vaziyetlerini mütalâa etmemek ve bunun üzerinde durmamak doğru olur mu?

Rica ederim, bendeniz Yüksek Heyete bir noktai nazar teşrih ediyorum.

KEMAL TURAN (İsparta) — Size söylemiyoruz, aramızda konuşuyoruz.

REİS — Devam buyurun.

FERİDUN FİKRİ (Devamla) — Konuşuyorsunuz amma benim süzümün tesirini izale ediyorsunuz.

Bendeniz o kanaatteyim. Devletin bünyesinde bir iktisadi teşekkül kuruluyor, yeni bir sandık yapılıyor. Bu adamlar oraya kendiliklerinden tâyin edilip gelmiyorlar ki. Bunları tâyin eden, hepimizin bağlı olduğu, Devletin umumî idaresini tedvir eden kuvvettir. Bu adamlara diyorlar ki; gel, çalış. Yıllarca çalıştıktan sonra, bu müessesede hiç emeği mesbuk olmamış kimselerin başka müesseselerdeki hizmetlerini esas tutuyoruz da, meclisi idarede o müessesenin mukadderatını yıllarca eline teslim ettiğimiz adamların hakkı tekaüdünü nazarı itibara almıyoruz. Bu mevzuda hiç bir telâfi edici yola gitmemek doğru olur mu?

Muhterem encümenimiz bu meseleyi alsın, tetkik etsin ve bu hususta yalnız bankadan gelenleri değil, hepsini düşünerek mevzuu işlesin, nazarı itibara alsın. Reddederse bendeniz de gerden dadei itaat olurum. Fakat bir kere de Heyeti Umumiyenin bu mevzuu tetkik etmesini faydalı görürüm. Bankalardan gelenleri kabul ediyoruz, niçin Devletin hizmetkârı olan kimselere bunu teşmil etmiyelim? Yeni bir müessese kuruluyor. Bu prensibi lûtfen, keremen tetkik etsinler, belki olur derler. Bendenizin bildiğime göre encümende bu husus münakaşa edilmiş lehinde bulunanlar olmuştur. Hattâ vekil arkadaşlardan da bu noktai nazarı doğru görenler vardır. Onun için her halde bir defa bunu tetkik ederler neticede, müspet veya menfi, Heyeti Umumiyeye gelir. Onun için bendeniz takririmin nazarı itibara alınmasını istirham ediyorum.

BÜTÇE En. M. M. HÜSNÜ KİTABCI (Muğla) — Heyeti Celileye şunu arzedeyim ki; encümen bu noktaya nasılsa ilişmemiş, unutmuş değildir. Encümen lâzımı geldiği kadar bunun üzerinde münakaşa yaptı, demin arzettim, şimdi bunun tekrar encümene iadesiyle hiç bir şey elde edilemez. Bunu Heyeti Celile takdir buyursun. Biz diyoruz ki; mademki bunlar muvakkattir, bunların bütün istikballerini tam mânasiyle buraya bağlamak şart değildir. İstikballeri tam mânasıyle ilgilenmez. Binaenaleyh bunu Heyeti Celile takdir etsin, bunların da tekaüt hakkına tabi tutulması doğru mudur, değil midir?

FERİDUN FİKRİ (Bingöl) — Böyle mühim bir kanun müzakere ediyoruz. Hükûmetin bu baptaki noktai nazarını bilmemiz her halde doğru olmaz mı? Bu kanun Maliye encümenine, Iktisat encümenine tevdi edilmiştir. Tekaüt işlerinin başında bulunan ve Devletin umumî çarkını tedvir eden Maliye vekilimizin bu baptaki noktai nazarını öğrenmek çok yerinde olur. Hükûmet bu meclisi idare âzaları hakkındaki noktai nazarını irae ederse zannederim ki Yüksek Heyetin takdiride faydalı olur. Esasen benim takririm nazarı itibara almırsa Hükûmet encümende noktai nazarını teşrih edebilir.

MALİYE V. FUAD AĞRALI (Elâzığ) — Efendim; Hükûmet esasen Meclisi idare reis ve âzalarına tekaüt hakkı verilmesi hususunu takyitsiz olarak arzetmişti. Bu takyidi Bütçe encümeni koymuştur. Yoksa bilmem kariyeden gelmiş, yahut gelmemiş, böyle bir şey yoktur, mevzuubahis değildir. Feridun arkadaşımızm söylediği, yani Hükûmet namına muarız kalınacak bir vaziyet görmemekteyim. Bütçe encümeni kendi noktai nazarını izah etti. Onlar diyorlar ki; her hangi bir surette muvakkat olmaları itibariyle şöyle bir kayıt kabul etmek faydalıdır. Binaenaleyh Yüksek Heyet ne suretle takdir ederse şüphesiz onda isabet vardır.

BÜTÇE En. M. M. HÜSNÜ KİTABCI (Muğla) — Efendim; bir noktayı muhtacı tavzih bu-

luyorum. Mazbatamızda tasrih edildiği veçhile Hükûmetin teklifi bizimle beraber, İktisat encümeninin kabulü bizimle beraber. Yalnız Maliye encümeninin ilâvesidir. Bu meclisi idare reis ve âzalarının hakkı tekaüde mazhar kılınmaları cihetinin tavzihi için huzurunuza geldim.

KEMAL TURAN (İsparta) — Efendim; idare meclisi âzalıklığının esasen muvakkat bir mahiyeti olduğu Barem kanununda, bunların barem esasına tabi tutulmamasından anlaşılıyor. Barem kanununa bir çok kayıtlar konurken bunlar buradan hariç bırakılmaktadır. Âdeta bu müesseselerin muvakkat bir madde ile murakabesine memur edilen kimseler olarak telâkki edilmelidir. Ve kendileri Devlet dairelerinde çalıştığı zaman 150 lira alâcaksa meclisi idare âzası oldukları zaman 300 - 500 verilebilecektir ki bu eğer herhangi bir Devlet memurunun bu müesseseye girdiği zaman bağlı olduğu kayıtlarla bağlı olsaydı arkadaşlar birleştirebilirdi. Bunlar Devlet müessesesinin herhangi birinden tekaüt olduktan sonra oraya gelmiştir ki ekseriyetle de böyledir. Böyle olanlar esasen tekaüt maaşının yarısını ve buradaki ücretini de tamamen alırlar. İkincisi,; hakikaten böyle bir hakka sahip olunca müesseseden yetişmiş ihtisas sahibi kimseleri icabında tekaüde tabi tutmıyarak hizmetlerini devam ettirmek bakımından zaruret vardır. Yoksa tekaüt edildikten sonra buraya gelmiş olsaydı bendenizce bu kayda lüzum yoktu. Çünkü idare meclisi azalığını memuriyet haline getiremeyiz. Getirdiğimiz zaman idare meclisi olamaz. Çünkü idare meclisi demek bir sene, iki sene müddetle ve bütün genişliğiyle o müessesede reyini kullanmak demektir. Bu âzalıkları memuriyet haline getirdiğimiz takdirde buna imkân kalır mı? Memuriyet haline getireceksek idare meclisi yapmıyalım. Nitekim memuriyet haline gelmiş olan idare meclisi âzalıklarını kaldırmadık mı?

ABDURRAHMAN NACİ DEMİRAĞ (Sivas) — Arkadaşım noktai nazarımı tamamen izah ettiği için bendeniz tekrar etmek istemiyorum.

FERİDUN FİKRİ (Bingöl) — Arkadaşlar; mutlak bir hüküm konmuyor ve kanunumuz yalnız mevzuubahis madde hükümlerini ihtiva etmiyor. Mazinin tasfiyesine taallûk eden hükümleri de ihtiva ediyor. İhtiyaçlardan ve zaruretlerden doğan bundan sonraya ait vaziyetler vardır. Fakat bugüne kadar orada çalışmış ve bu müessese için yıllardan beri emek sarfetmiş ve Devletin tensibiyle oraya girmiş, fedakârlık etmiş o müesseselerin inkişafına müessir olmuş kimselerin vaziyeti için bu mevzu üzerinde durmak doğru olmaz mı? Bundan sonra vaziyetini bilen ve hukukunun bu şekilde olacağını takdir edenin vaziyeti aynıdır. Onlar hakkında yarı bir hüküm koyabiliriz. Bu işin tayini için maddelere bir hüküm koyalım. Senelerdenberi orada emeği geçmiş olanların vaziyetinin tesbiti için bir tetbir bulursak fena mı olur? Rica ederim, on sene geriye gidiyoruz. Bu müessesede mesbuk olmıyan mesaiyi kabul ediyoruz, onu kanuna koyuyoruz ve bir hüküm vücuda getiriyoruz da niçin o müessesede mesbuk olan emekleri nazarı itibara almıyoruz. Binaenaleyh takririm esas itibariyle nazarı dikkate alınırsa isabetli olur. Nitekim Hükûmet de Meclisi âliye bu lâyihayı sunarken bizzat Maliye vekili Bey bunu kayıtsız şekilde kabul buyurmuşlardı. Binaenaleyh benim bu günkü noktai nazarım, Hükûmetin Meclise sunmuş olduğu bu projenin heyeti umumiyesini mütalaa ederken derpiş etmiş olduğu esasa uygundur. Bendenizce şimdiye kadar orada mesai sarfetmiş olan, Devlet hizmetinde bulunan kimselerin vaziyetini nazarı mütalaaya almak mahiyetinde olmak üzere, bu işin bir kere daha tetkikını tazammun etmek üzere takririmin nazarı itibara alınmasını rica ederim.

MALİYE V. FUAD AĞRALI (Elâzığ) — Efendim; deminki maruzatımda arzetmiştim ki, Hükûmet kayıtsız olarak kabul ediyor. Kitabcı arkadaşımız diyor ki; Hükûmet bizimle beraberdir. Şimdi vaziyet şudur: Maliye encümeninde bu kayid Hükûmetin talebiyle dercedilmiştir. Orada kayıtsız olarak Meclisi idare âza ve reislerinin tekaütlükten istifade edilmesi kabul edilmişti.

Kemal Turan arkadaşımız diyorlar ki; Meclisi idare âzalarına da tekaütlük hakkı verilirse onların da memur addedilmesi lâzımdır. Meslekten yetişenleri kabul ediyorlarda diğerleri hakkında mı kabul etmiyorlar? Esas hakkında Meclisi idare âzalarına tekaüt hakkını kabul etmek onların memur sınıfına geçmelerini intaç ediyorsa, meslekten dahi yetişmiş olsalar yine aynı surettedir. Onlar hakkında kabul edilipte diğerleri hakkında kabul etmemek, dermeyan ettikleri esbabı mucibeye tevafuk etmez. Orada velevki bir sene, iki sene bulunacak olsalar meclisi idare âzalarına tekaüt hakkını bahşetmemek memur zihniyetine uymamaktadır. Orada sebkeden hizmetleri Devlet hizmetinde geçmiş gibi kabul edilirse, bundan mahrum edilmezlerse ne mahzur olur?

Bugün Maliyede 20 senedenberi müdürü umumî olarak bulunmuş birisi herhangi bir bankanın meclisi idare reisliğine inha edilirse bu haktan mahrum mu olmalıdır? Tekaüt hakkı olmamalı mıdır? Niçin olmasın?

Esas itibariyle ısrarla arzediyorum, haddizatında meclisi idare âzaları hakkında umumî olarak tekaüt hakkının kabul edilip edilmemesi meselesi şayanı münakaşa olabilir. Fakat meslekten yetişmiş olanlar şayanı kabuldür, Maliyeden gelmiş, başka meslekten gelmiş olanlar değildir denilmesi doğru değildir.

Esas itibariyle arzettim ki, meclisi idare âzaları hakkında bunu kabul etmek diğerlerinde olduğu gibi muvafıkı insaftır.

Gl. KİAZIM SEVÜKTEKİN (Diyarbakır) — Vekil beyefendi, bir sual soracağım. Memuriyetten gelmiş, olanların tekaüt hakkını kabul buyuruyorsunuz. Tekaüt olarak gelmiş olursa Tekaüt kanunun 7 nci maddesi hükmünü bunlar hakkında tatbik etmek lâzımgelecek mi?

MALİYE V. FUAD AĞRALI (Elâzığ) — Yani hizmeti askeriye zammını alacak mı almıyacak mı? buyuruyorsunuz. Bu, büsbütün ayrı bir mesele. Bütün dâvamız, arkadaşların ısrar buyurdukları nokta, eğer meslekten gelmiş olurlarsa ve bankanın herhangi bir kısmına geçerse tekaüt hakkından müstefit olur. Fakat Meclisi idare reis ve âzaları olamaz. Memuren istihdam edildikleri takdirde müstefit olacaklardır. Bunlar arasında müsavat yoktur.

İSMAİL KEMAL ALPSAR (Çorum) — Bir sual soracağım. yeni Tekaüt kanunu mucibince tekaüt olan birisi bankaya girip idare heyetinde ve yahut sair bir memuriyette istihdam edilirse bunlara tekaüdiye verilecek mi?

MALİYE V. FUAD AĞRALI (Elâzığ) — Efendim; zatı âlinizin buyurdukları sual memuriyetten hariç mütekaitlerin mütekaiden istihdam edildikleri takdirde haklarında ne muamele yapılacağıdır.

Demin de arzetmiştim ki, bunlar tekaüdiyelerinin nısfını alırlar.

İSMAİL KEMAL ALPSAR (Çorum) — Yeni Tekaüt kanununa göre bunlar tatmin edilmişlerken ve burada bu kadar gençler dururken bunların istihdamı doğru olmaz.

MALİYE V. FUAD AĞRALI (Devamla) — Zatı âlinizin buyurdukları, bu mevzuun haricindedir. Bizim burada mevzuubahis ettiğimiz mütekait olmıyan birisine tekaüdiye verilip verilmemesi hakkmdadır.

Buyurduğunuz ayrı bir mevzudur.

ABDURRAHMAN NACİ DEMİRAĞ (Sivas) — Muhterem arkadaşlar; demin Kemal Turan arkadaşım noktai nazarımı tamamiyle izah etmiş oldukları için sözümden vazgeçmiştim. Fakat Maliye vekilimizin beyanatı üzerine tekrar bir iki noktayı tavzih etmek istiyorum. Evvelâ meclisi idare âzalarını memur addetmek katiyen caiz değildir. İzah edeyim: Müesseseden olanlara olur da, niye öbürlerine olmaz, dediler. Bunun amelî olarak çok faydası vardır. Çünkü meclisi idare âzalarının iş bilenlerden intihabında müessesenin çok faydası vardır. Fakat teşkilâtın içinden ve idare âzalığına getirilecek insanlar tekaüt hakkından mahrum edilmemek icabeder. bunlara bu hak verilmezse o müessese bunlardan büyük mikyasta istifadeden mahrum kalır. İşte bunun içindir ki, Bütçe encümeninin noktai nazarı tamamiyle yerindedir. Bu işi munhasıran müessesedekilere tahsis etmek doğru ve faydalıdır. Fakat herhangi bir memuriyetten tekaüt olmuş veya herhangi bir memuriyetten meclisi idare âzası olmuş bir zatın tekaütlüğünü devam ettirmek, bir çok kimselerin daha rahat olan meclisi idare âzalıklarına koşmalarını icabettirir.

KEMAL TURAN (Isparta) — Muhterem Maliye vekili de idare meclisi âzalarının tekaütülğe tabi olup olmamaları kabili münakaşadır diyorlar. Binaenaleyh tekaüde tabi olmaları esasının kabili müdafaa olmadığı fikrindedirler

MALİYE VEKİLİ FUAD AĞRALI (Elâzığ) — Yok, yok öyle değil, sarahaten ne demişsem odur, İstidlâl yok.

KEMAL TURAN (Devamla) — İdare meclisi âzalarınm hiç bir suretle tekaüde tabi olmamaları yerinde olur. Demirağ arkadasımızın da söylediği gibi yetişmiş, tekaütlük müddetini doldurmağa az kalmış bir adamı ihtisasından istifade etmek ve senelerdenberi teessüs etmiş bir hakkı bertaraf etmemek için bunu Bütçe encümeni çok yerinde yapmıştır. Biz bu hakkı kabul edersek, tekaüt hakkını kabul edince tekaütlerin orada geçen hizmetleri için dahi bir tekaütlük zammı da kabul etmemiz lâzımdır. Bu takdirde de idare meclislerine yine bu şekilde tekaüt olmuşların gelmesi demektir. Biz bunu arzu etmiyoruz.

Sonra ikincisi; bir hakkı kabul etmek için mutlaka karşısında bir vazife olursa kabul ediyoruz. Halbuki biz idare heyetinin vazifesini başka bir hakla telâfi ediyoruz. Meselâ bir yerde umum müdür olan zat 250 lira alıyorken, bu gibi bir müesseseye gelince bir barem derecesi alıyor, burada da öyle olsa mesele yoktur. Fakat burada ya 400 alacaktır, ya 500 alacaktır. Onu bağlamıyoruz. Orada bir sene mi, iki sene mi devam edecek, bu parayı alacaktır. Diyoruz ki; sen bir sene kaybedeceğin için sana bu hakkı veriyoruz. Tekaüt meselesini buradan ayırmakta fayda vardır. Bilhassa bu müesseseleri tekaüt hücumuna uğratmamak için.

FERİDN FİKRİ (Bingöl) — Arkadaşlar; arkadaşımız bir kaç noktayı karıştırıyorlar. Evvelâ bugüne kadar sarfedilen emekler heba mı olacak? Büyük milletin muhterem vekillerine hitap ediyorum, Devletin emriyle, büyüklerin emriyle orada çalışmakta olan insanların emekleri yok mu olacaktır? Başka müessesede çalışmış ve yeni geldiği müessese için emek sarfetmemiş olan kimseler kıymetleniyor da o müessese için can vermiş, emek sarfetmiş insanların kıymetleri hiç mi olacaktır? Ben böyle bir şeyi asla kabul etmem; bir. İkincisi, meclisi idarelerde oturmak mevzuubahis midir? Orası oturmak müessesesi midir? (Öyledir sesleri). Hayır, asla böyle değildir. Büyük Millet Meclisinin, Hükûmetin murakabesi vardır. Meclisi idarelerde

bir iki kişinin oturur vaziyette olmasiyle o bütün müessesenin umumî hüviyeti hiç olur mu? O müessesenin de kendine göre bir mânası vardır. Meclisi idarede çalışan adamlar emekleriyle buralarda çalışmaktadırlar.

Üçüncü nokta olarak şunu rica ediyorum; bankalardan gelenler diyor. Bankalardan gelmesi ayrıdır. Devleti idare eden, dirije kuvveti elinde tutan, kanun mu yapamaz? Hayır. Türkiye Büyük Millet Meclisi arzu ederse böyle bir hükmü kor. Halbuki böyle bir şey maksut değildir. Meclisi idare riyaseti, meclisi idare âzalıkları doğrudan doğruya Devleti idare eden kuvvetin bu hususiaki dileğiyle ihtiyari olarak oraya getirilmesi esasına matuftur. Yani bir memuriyet kademesi değildir. Bunlar doğrudan doğruya idare mekanizması tarafından oraya getiriliyor. Binaenaleyh idare edici kuvvetlerin, münasip gördükleri kimseleri buralara getirmek hakkını haiz olan Hükûmetin bu hakkını niçin takyit edelim? Yani bu kayıt, icra kuvvetinin salâhiyetini bilvasıta takyit gibi bir şey oluyor. Binaenaleyh, bendenizin takririmi nazarı dikkate almakla mesele halledilmiş olmıyacaktır. O vakit lûtfen Hükûmet encümende izahat verir, dinlenir. İktisat encümeni, Maliye encümeni bu hususta bir şey söylememiştir. Maliye encümeni böyle kabul etmiştir. Onun için herhangi bir noktai nazarda ısrar etmek doğru değildir. Mademki bazı arkadaşlarımız da bu noktada rica ediyorlar, gerek hakkı müktesep tetkiki bakımından, gerek Hükûmetin salâhiyetini tahdit etmek bakımından mütekaitlere bu kapıları kapatmak istiyoruz, öyle mi? Eğer böyle bir şey istiyorsanız ayrı bir kanun yaparsınız. Vazıı kanun maksadını açık söyler. Bunlara bu yolların kapatılmasını bendeniz doğru görmüyorum. Devlet bunların vücudundan müstefit olacağına kanaat getirmiştir. Biz bu hakkı takdir ediyoruz. Netice itibariyle maruzatım şudur: Bunu nazarı itibara alacaksınız; encümene gidecek, encümen tetkik edecek, Hükûmetin de mütalâasını alacak, bu meseleyi adalete en uygun bir şekle isal edecek. Maruzatım bundan ibarettir.

MALİYE V. FUAD AĞRALI (Elâzığ) — Kemal Turan arkadaşım ve gerekse Abdurrahman arkadaşım, Maliye vekili şöyle dedi fakat böyle çıktı diye vâkı olan beyanatıma zannederim vuzuhsuzluk hissini verdikleri için tekrar arzetmek mecburiyetinde kaldım. Orta yerde dâva şudur. Açık söylüyorum. Meclisi idare âzalarının, reislerinin tekaüt hakkı olmalı mıdır, olmamalı mıdır? Olmalıdır veya olmamalıdır, bu münakaşa edilebilir. Maliye vekilinin şahsi fikrini sorarsanız, ben bunlar mahrum edilmemelidir diyorum. Fakat ne olursa olsun bu münakaşa edilebilir. Münakaşa olunamıyacak nokta; zabıtlara geçti, buyurdular. Pek güzel kendilerinin de ifade ettikleri veçhile, burada mantıki bir sebep bulmak müşküldür. Eğer Meclisi idare reis ve âzalarına memur sıfatı veriliyorsa bu sıfatü salâhiyetlerinden burada bulundukları müddetçe bir şey kaybettikleri söyleniyorsa, meslekten yetişenler hakkında da, diğerleri hakkında da bu, varittir. Yoksa meslekten yetişenlere tekaüt hakkını tanıyalım diğerlerine tanımıyalım. Bunda adâlet olmıyacağı mütalâasındayım. Kemal Bey arkadaşımızın zabıttaki ifadeleri tetkik edilirse, kendilerinin de bunu teslim ettikleri görülür.

Orta yerde bir de tekaütlerin hizmete alınıp alınmaması meselesi var, bu büsbütün başka bahistir. Bendeniz maruzatımı misal ile de tavzih ettim. Her ne suretle olursa olsun Devlet kapısında hizmet eden ve hüsnü hizmetine binaen oraya gönderilen adam tekaütlük hakkından mahrum edilebilir mi? Müessesenin içinden olursa hüsnü intihaptır, başka yerden olursa sui intihaptır, böyle şey olmaz. Bendenizin kanaatim budur. Fakat meclisi idare âzalarına tekaüt hakkı verelim, vermiyelim mi. Meslekten olursa mı verelim, olmazsa vermiyelim mi? Bu cihetlerin takdiri Yüksek Heyetinizindir .

MAZHAR MÜFİD KANSU (Çoruh) — Efendim; meselede iki nokta var. Bunları birbirine karıştırmamak lâzımdır. Birincisi bazı arkadaşlar buyuruyorlar ki, mütekait adam oraya gelirse birinci madde mucibince yine tekaütlükten istifade edecek mi? Bu ayrı bir meseledir. Asıl mesele meclisi idareye âza olan zat tekaütlükten istifade eder mi, etmez mi? Tekaütlük deyince nazarı dikkatinizi celbedeceğim 200 lira maaşla müstahdem bir efendi 600 lira ile oraya gelirse, orada da müddeti tekaüdiyesini ikmal ederse 600 lira ile tekaüt olacak değildir. Zannediyorum ki, burada tekaütten maksat sadece sene kazanmaktır. Bizim gibi, sene kazanmak. Meselâ devairi Devlette 23 sene çalışmış, namusiyle, sayiyle temayüz etmiş bir adam vardır. Bunu meclisi idare âzası yapıyorsunuz. O adam meclisi idare âzası olarak iki üç sene çalıştığı zaman bunu tekaütlüğüne saymazsak, memlekete o kadar hizmet etmiş olan bu adam tekaüdiyesiz mi kalacak? Tekaüt müddetini doldurmak için başka bir daireye mi gidecek? Ya sinni dolmuşsa, tahdidi sinne tabi olursa? Bunda ne hak, ne de mantık vardır. Yine arzediyorum, 250 lira maaş alan 600 lira ile meclisi idare âzası olduğu vakit tekaüdiyesini 600 lira üzerinden alacak değildir. (Olmaz, olmaz sesleri). Olmaz olmaz değil, olur, olur. Burada maksut olan yalnız sene doldurmaktır. Binaenaleyh arzettiğim gibi 20 sene hizmet etmiş bir efendi oraya gelirse tekaüt hakkı, yani tekaütlük seneleri yürütülecektir. Bundan mahrum edemeyiz, adâletsizlik olur. Amma deniyor ki, mec-

lisi idareler memur değildir. Biz memur muyuz? Biz nasıl alıyoruz. Biz memur değiliz.

RECEB PEKER (Kütahya) — Arkadaşlar; bazı konuşmalara bazı ruhi haletler hâkim olur. Şimdiki müzakere mevzuu olan meselenin de bunun tesiri altında olduğunu görüyorum.

İdare meclisi tabiri bizim rejimimizde bir sevimsiz mâna husule getirmiştir. Terkos şirketi ve Düyunu umumiye idare meclisleri, bunlar bizde masa başında oturup anlamadan kafa sallayıp, muayyen bir fikir cereyanına uymağı ifade eden idare meclisleridir. Onların yerine şimdi muhterem arkadaşlarım, iktisadi Devlet teşekkülleri umumî müzakerelerinde idare heyetlerinde bulunarak o müesseselerin işlerini, raporlarını tetkik buyurarak, burada nihayet teşrii vazifeler yaparak bunu öğrenmiş olacaklardır. Bahis mevzuu olan idare meclisleri faal olarak çalışan idare meclisleridir. Bunların vazifeleri hakkında statü metinleri tetkik edilirse görülür ki; kelime kelime söyliyemiyeceğim, fakat mâna itibariyle pek alâ hatırlıyorum ki bu idare meclisleri, başında bulundukları idarenin administrasyon mesuliyetine müşterektirler. Ofisin de böyledir, ona benzeyen diğer bazıları da böyledir. Şimdi biz, eskiden aylıklı, ücretli diye tasnif kalıbına girenler hakkında umumî tekaütlüğün tesmili vesair yollara doğru gidilerek tasfiye istikametinde mesafe alıyoruz. Bu arada bir nevi sevimsizlerin, bu nevi hakları kabul olunarak düşünülse bile İdare meclisi âzaları olmak sıfatlarından dolayı hakları derpiş edilmeğe lâyik görülmiyenler varmış gibi böyle bir hissin tesiri altında bir hükme gitmemeliyiz. İdare meclisi âzaları Devletin o işini yerine getirmek vazifesiyle mükelleftirler. Bu gibi zevat hakikaten ömürlerinin muayyen yılarında ihtisaslarını Devletin böyle mühim hizmetlerini ifa etmekle geçirmektedirler ve hakikaten bunlardan Devlet istifade etmektedir. O yılların nihayetinde ömrünün son muhasebesi anında kendisine temin edilecek tekaütlük hakkından mahrum dilmesine, arzettiğim gibi, ruhî haletten başka bir esaslı sebep olmasa gerektir. Muhterem arkadaşların, bunların oradan aldıkları aylığın kendi hizmet senelerine ve bareme tekabül edip etmiyeceğinden, hususî vaziyetinden vesaireden bahis buyurdular. Bunların her biri ayrı ayrı varittir. Bu hususî bir mevzudur. Eğer tensip buyurursanız Feridun Fikri arkadaşımızın takriri mucibince, bunların hizmet senelerini baremin şümulü dahilinde bütün ehemmiyetiyle gözden geçirmek üzere muhterem Encümenimiz maddeyi geri alır, burada hatıra gelen, gelmiyen, Barem gibi mikdar gibi, zaman gibi meseleleri karşılayacak hükümleri esaslı bir surette tetkik eder ve bize getirir. Bu suretle Devlet teşkilâtı içinde çalışan ve benim de şahsen tanıdığım kıymetli zevatı, eski idare heyetleri zihniyeti taşımayan ve buğünkü Devlet işlerinden mühim bir kısmını görmekte olan bu arkadaşları çalışmağa teşvik etmiş oluruz. Hususî bir noktayı zamanı geldikçe söyledim ve fırsat geldikçe söyliyeceğim. Bendeniz bir çok iktisadî teşekküllerin hiç idare meclisleri olmaması lâzım gelir kanaatındayım.

HASAN FEHMİ ATAÇ (Gümüşane) — En doğrusu odur.

RECEB PEKER (Devamla) — Müsaade buyurun administrasyon meselesi baskadır. Onun tanzimi meselesi baskadır. Bendeniz sahsan bu müesseselerin, bir birine ve baslarında bulunana bir mesuliyet zincirivle bağlı olan bir teşkilâtla idare edilmesine taraftarım. Bu baska bir meseledir. Bunu derpiş etmek fırsatı gelirse onu da mütalâa ederiz. Fakat biz bu günkü vaziyeti mütalâa ediyoruz.

İkincisi; Feridun Fikri arkadaşımızın izah buyurdukları gibi, bundan evvelki geçmiş hizmet günlerine ait vaziyetlerin tasfiyesinde, o hizmetlerin Devlet hizmeti sayılması noktai nazarı üzerinde tevakkuf ediyoruz. Şimdi bunların bu nevi hakları derpiş edilmeğe bile (Endezirabl) ler, gayri lâyıklar gibi telâkki edilmesini doğuran bir vaziyeti B. M. Meclisinin yüksek görüşü ile kabili telif görmüyorum.

Başka bir noktaya temas edeceğim, o da; mütekaitler diye aşağı yukarı bir nevi sevimsizlik ifade eden ruhi halete yer yer rast geliyoruz. Mütekaitler ömürlerini bu Devletin hizmetine ve kendi zamanlarında cari olan kanunların tesiri altında ve bu hizmetin şerefini tadarak ve meraretine göğüs gererek hizmetlerini bitirmiş olan insanlardır. Yani bunlar sevilmeğe lâyık adamlardır. İfademden acı bir mâna çıkmasın diye sözlerime dikkat etmek istiyorum. Elli yaşına gelmiş bir tekaüt yirmi yaşında hizmete başlamış, otuz sene sonra tekaüt olmuş demektir. Ben elli dört yasındayım arkadaşlar, içimizde bulunanların % 80 i 50 den yukarıdır. Hayatî tecrübesi mühim bir meselede mühim bir mütalâa dermeyan etmeğe liyakat bahşedecek ve o adamın bütün tecrübe ve fikirlerini bir araya topladığı çağ o çağdır. Bu adamın bir çok hususlarda edinilmiş ihtısası vardır. O adamı yaşlanmıştır diye hiç bir şeye lâyık değilmiş gibi telâkki etmemeliyiz. Devlet ondan istifade edecektir. Şunu da arzedeyim ki, o mütekait maaş alırken şu kadar alacaktır, burada bu kadar alacaktır, encümenin burada fazla bir miktar vermemeğe dikkat etmesi tabiidir. Binaenaleyh onun Devlete yük olacağını düşünmek yerinde değildir ve muhterem encümenimizde malûm olan ekalliyetiyle bunları karşılayacak hükümleri elbette koyarlar.

Şimdi, mütekait olmıyan ve vazife safında çalışmakta olanları yani daha genç çağda olanları alıpta idare heyetine koymak, koymamak;

eğer bu arzettiğim idare meclisleri için tekaüt hakkını bu kanunun derpiş ettiği esaslar dairesinde karşılayıcı hükümler koymazsak, himmet sarfederek yükselmiş kimseleri buralara davet ettiğiniz zaman istikbal endişesiyle bu vazifeleri kabul etmezler ve buralara gelmezler. Bunlar zaten bir avuçtur. Ücretleri maaşa kalbetmek yolunda kararlar alırken, umumî gidişimiz bu yolda iken, bütün kıymetlerine rağmen kenarda, köşede itilip kakılmış gibi bu idare meclislerini bırakmanın beca olmadığını arzederim. Binaenaleyh bu hususta verilmiş takririn tetkikma encümenin lûtfen muvafakat buyurmasını ve muhterem Heyetin de buna karar vermesini rica ederim (Doğru sesleri).

REİS — Başka söz istiyen yoktur. Takriri okutuyorum:

Yüksek Reisliğe

Arzettiğim sebeplere binaen 13 ncü maddenin başma «1683 sayılı kanuna tabi olanlarla» kelimelerinin ilâvesini arz ve teklif ederim.

Bingöl
Feridun Fikri Düşünsel

FERİDUN FİKRİ (Bingöl) — Benim takririm encümence bu mevzuun tetkiki mahiyetindedir, yani bir takyit mahiyetinde değildir.

BÜTÇE En. M. M. HÜSNÜ KİTABCI (Muğla) — Efendim; takdir Yüksek Heyetindir. Eğer emrederseniz encümene gelir. Yalnız encümende tetkik safhasından noksan kalmış bir noktanın bulunmadığını arzetmek mecburiyetindeyim. Bunların maaş alıp almıyacakları, sandıkla ilgili olup olmıyacakları gibi meselelerin hepsi encümende tetkik edilmiş ve bunlara dair lâyihaya hükümler konmuştur. Şimdi olsa olsa idare meclisi âzalarının hakkı tekaüdiyeye mazhar edilmeleri kabul edilirse bunu encümene gönderirsiniz. Yoksa encümende tetkik edilmemiş, kemale erdirilmemiş bir safha yoktur.

Sonra tasfiyeden bahsettiler. Meclisi idare âzası oldukları vakit zaten tekaüt meselesi mevzuubahis değildir. Binaenaleyh tekaüt hakkı şimdi tesis ediliyor. Bu tesis kimleri istihdaf ediyorsa onlar için bir tasfiye mevzuubahis olabilir. Yoksa esasta böyle bir tesisten istifade etmiyecekler için bir tasfiye mevzuubahis olamaz. Sonra encümende cereyan eden müzakereden mülhem olarak böyle bir fıkra buraya kondu. Mütekait arkadaşların hepsinden hürmetle mütehassis olarak konuşuldu. Her fert, her vatandaş, her yutdaş kendi bulunduğu sahada, kendi branşına bütün varlığını versin. Bunu temin edecek sebepleri şimdiden burada ihzar edelim ki bu arkadaşlar buradan tekaüt edilsin, diğer taraftan başka bir menfaat düşünmesin bütün varlığını kendi meslekine bağlasın. hiç bir zaman mütekaitler hakkında başka bir düşünce serdedilmiş değildir. Biz tamamiyle onu takdir ederek, sırf bunların istifade etmesi için bu hükmü koyduk. Şimdi meclisi idare âzaları hakkı tekaüde mazhar edilmeli mi, edilmemeli mi? Bunları sarihan evvelce söylediğim için tekrarı zait görüyorum. Yalnız bunların mevkut olması tekaüt hakkına mazhar edilmemeleri için kâfidir. Bunun diğer esaslı memurlar gibi tekaüt hakkına sahip edilmesi bir sebep teşkil etmez. Diğerlerini niye yaptık da bunu yapmıyoruz. Bunun mânası yoktur.

FERİDUN FİKRİ (Bingöl) — Bendeniz bir şey söyliyecek değilim. Mazbata muharririnden sonra söz bir mebusundur, Sırf onu kullanmak için sölüyorum. Receb Peker ve Maliye vekili izah ettiler. Mesele aynıdır. Lütfen takririmin nazarı itibare alınmasını istirham ederim.

(Bingöl mebusu Feridun Fikri'nin takriri tekrar okundu)

REİS — Takriri yüksek takdirinize arzediyorum. Nazarı itibara alanlar ... Nazarı itibara almıyanlar ... Takrir nazarı itibara alınmıştır. encümene veriyoruz.

ON DÖRDÜNCÜ MADDE — Maliye vekili, her beş yılda en az bir defa sandığın malî durumunu mütehassıslarına inceletir. Bu incelemelerin sonunda bu kanuna göre yapılacak tediyelerin veya aidatın değiştirilmesi neticesine varılırsa, alınacak tedbirler, bir kanun lâyihasiyle Büyük Millet Meclisine arzolunur.

REİS — Mütalâa var mı? Maddeyi kabul buyuranlar... Kabul etmiyenler... Kabul edilmiştir.

ON BEŞİNCİ MADDE — Dokuzuncu madde mucibince tahsil edilen sandık gelirleri tahsillerinden en geç on beş gün içinde kurumların tediye ile alâkalı memurları tarafından sandığa gönderilir. Bu müddet içinde gönderilmiyen veya eksik tahsil edilen sandık gelirleri tediye ile alâkalı memurlardan yüzde on fazlasiyle Tahsili emval kanununa göre tahsil olunur. Ancak tahsil olunmıyan sandık gelirleri asılları kurumlardan alınır.

REİS — Mütalâa var mı? Maddeyi kabul buyuranlar... Kabul etmiyenler... Madde kabul olundu.

ON ALTINCI MADDE — Tekaüt, mâlûliyet, dul ve yetim aylıkları tahsisinde, tazminat verilmesinde sandığı ilgilendiren muamelelerle bu kanunda yazılı olmıyan hallerde «Divanı muhasebata ait olan hükümler hariç» 2904 sayılı kanunun 3, 4, 5, 6, 7, 8, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 33, 34, ve 39 ncu maddeleriyle 4001 sayılı kanunun 5 ve 19 ncu maddelerinin bu kanuna aykırı olmıyan hükümleri tatbik olunur.

Şu kadar ki, bu kanun hükümlerine göre bağlanacak tekaüt aylığı, fiili hizmet müddeti aynı olan bir alt derecedeki Devlet me-

muruna 1683 sayılı kanun mucibince bağlanacak tekaüt aylığını geçemez. Ancak son bulunduğu memuriyette iki terfi müddetini dolduranlara bulunduğu derece üzerinden tekaüt aylığı bağlanır. Dul ve yetim aylıkları da bu hükme göre hesap olunur.

REİS — Mütalâa var mı? Maddeyi kabul buyuranlar... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

ON YEDİNCİ MADDE — İdare meclisince verilen ve memurların haklariyle ilgili olan kararlar aleyhine alâkadarlar tarafından tebliğ tarihinden itibaren otuz gün içinde Maliye vekâletine itiraz edilebilir. Bu hususta itiraz tarihinden itibaren bir ay içinde vekâletçe verilecek alâkadarlara yazı ile tebliğ edilen kararlar aleyhine Devlet Şûrasına 60 gün içinde müracaat olunabilir.

Bu maddede yazılı müddetler içinde itiraz edilmiyen kararlar katileşir.

İtirazlar, Tahsis muamelesini veya yapılacak tediyeleri durdurmaz.

FERİDUN FİKRİ (Bingöl) — Efendim; bendeniz buradaki 60 güne itiraz edecektim. Malûmu âlileri Şûrayı Devlete doksan gün içinde itiraz edilir.

BÜTÇE En. M. M. HÜSNÜ KİTABCI (Muğla) — 90 gün olarak tassihan okundu.

FEİS — Başka mütalâa var mı? Maddeyi kabul edenler ... Etmiyenler ... Kabul edilmiştir. (Ekseriyet kalmadı sesleri).

REİS — Ekseriyetimiz kalmadı. Kanunun diğer maddelerini çarşamba günü müzakere ederiz.

Açık reylerin neticesini arzediyorum:

1941 malî yılı muvazenei umumiyesine dahil bazı daire bütçelerinde değişiklik yapılmasına dair olan kanunu kabul etmek suretiyle (266) zat rey vermiştir. Binaenaleyh kanun (266) reyle kabul edilmiştir.

Devlet Deniz yolları işletme umum müdürlüğü 1941 malî yılı bütçesinde değişiklik yapılmasına dair olan kanunu, kabul etmek suretiyle (277) zat rey vermiştir. Binaenaleyh kanun (277) reyle kabul edilmiştir.

Orman umum müdürlüğü 1941 malî yılı bütçesinde değişiklik yapılması hakkındaki kanunu, kabul etmek suretiyle (273) zat rey vermiştir. Binaenaleyh kanun (273) reyle kabul edilmiştir.

Vakıflar umum müdürlüğü 1941 malî yılı bütçesine munzam tahsisat verilmesine dair olan kanunu, kabul etmek suretiyle (257) zat rey vermiştir. Binaenaleyh kanun (257) reyle kabul edilmiştir.

Posta, telgraf ve telefon umum müdürlüğü 1941 malî yılı bütçesine 1 058 000 liralık munzam tahsisat verilmesine dair olan kanunu, kabul etmek suretiyle (263) zat rey vermiştir. Binaenaleyh kanun (263) reyle kabul edilmiştir.

Çarşamba günü saat 15 de toplanmak üzere celseyi tatil ediyorum.

Kapanma saati : 18,30

1941 malî yılı muvazenei umumiyesine dahil bazı daire bütçelerinde değişiklik yapılması hakkındaki kanuna verilen reylerin neticesi

(Kanun kabul edilmiştir)

Âza adedi	:	429
Reye iştirak edenler	:	266
Kabul edenler	:	266
Reddedenler	:	00
Müstenkifler	:	00
Reye iştirak etmeyenler	:	155
Münhaller	:	8

[Kabul edenler]

Afyon Karahisar
Ali Çetinkaya
Berç Türker
Hamza Erkan
İzzet Akosman
Mebrure Gönenç
Şevket Raşit Hatipoğlu

Ağrı
Dr. Hüsamettin Kural
Gl. Kemal Doğan
Halid Bayrak

Amasya
İsmail Hakkı Mumcu
Nafiz Aktın

Ankara
Arif Baytın
Belkis Baykan
Dr. Taptas
Ekrem Ergun

Eşref Demirel
Fevzi Daldal

Antalya

Numan Aksoy
Nurullah Esad Sumer
Rasih Kaplan
Türkân Örs

Aydın

Dr. Hulûsi Alataş
Dr. Şakir Şener
Nazmi Topcoğlu
Nuri Göktepe

Balıkesir

Feyzi Sözener
Hilmi Şeremetli
Memed Emir
Osman Niyazi Burcu
Rahmi Selçuk
Yahya Sezai Uzay

Bilecik

Dr. Muhlis Suner
Kasım Gülek
Memduh Şevket Esendal

Bingöl

Feridun Fikri Düşünsel
Necmeddin Sahir

Bolu

Celâl Sait Siren
Cemil Özçağlar
Dr. Zihni Ülgen
Emin Yerlikaya
Hasan Cemil Çambel
Lûtfi Gören

Burdur

Dr. Ahmed Ruhi Yeşilyurt
İbrahim Necmi Dilmen
Memed Sanlı

Bursa

Atıf Akgüç
Dr. Galib Kahraman
Dr. Refik Güran
Dr. Sadi Konuk
Fatin Güvendiren
Gl. Naci Tınaz
Mustafa Fehmi Gerçeker
Nevzad Ayas
Refet Canıtez

Çanakkale

Atıf Kamçıl
Avni Yukaruç
Rusuhi Bulayırlı

Çankırı

Dr. Akif Arkan
Fazıl Nazmi Rükün

Çoruh

Atıf Tüzün
Mazhar Müfid Kansu

Çorum

Dr. Mustafa Cantekin
Eyüb Sabri Akgöl
İsmail Kemal Alpsar
İsmet Eker
Münir Çağıl
Nuri Kayaalp
Süleyman Köstekçioğlu
Şakir Baran

Denizli

Emin Aslan Tokad
Haydar Günver
Tahir Berkay
Yusuf Başkaya

Diyarbakır

Cahit Çubukçu
Dr. Şükrü Emed
Gl. Kiazım Sevüktekin
Rüştü Bekit
Zeki Mesud Alsan

Edirne

Dr. Fatma Memik
Fuad Balkan
Osman Şahinbaş
Temel Göksel

Elâzığ

Fethi Altay

Erzincan

Aziz Samih İlter
İskender Artun
Saffet Arıkan
Salih Başotaç

Erzurum

Aziz Akyürek
Gl. Pertev Demirhan
Gl. Zeki Soydemir
Münir Hüsrev Göle
Nafiz Dumlu

Eskişehir

Emin Sazak
İstamat Özdamar
İzzet Arukan
Osman Işın

Gaziantep

Ahmed Aksu
Bekir Kaleli
Dr. Abdurrahman Melek
Dr. Memed Ali Agakay
Memed Şahin
Nuri Pazarbaşı

Giresun

Fikret Atlı
Gl. İhsan Sökmen
İsmail Sabuncu
Münir Akkaya
Nafi Atuf Kansu
Talât Onay

Gümüşane

Durak Sakarya
Edib Servet Tör
Hasan Fehmi Ataç
Şevket Erdoğan
Yusuf Ziya Zarbun

Hatay

Bekir Sıtkı Kunt

İçel

Emin İnankur
Refik Koraltan
Turhan Cemal Beriker

Isparta

Hüsnü Özdamar
Kemal Turan
Remzi Ünlü

İstanbul

Ahmed Hamdi Denizmen
Ahmed Şükrü Esmer
Ali Kâmi Akyüz
Ali Rana Tarhan
Atıf Bayındır
Fakihe Öymen
Gl. Kâzım Karabekir
İbrahim Alâettin Gövsa
İsmail Hakkı Ülkmen
Ziya Karamursal

İzmir

Benal Arıman
Celâl Bayar
Kâmil Dursun
Mahmud Esad Bozkurd
Nazmi İlker
Rahmi Köken
Sadettin Epikmen

Kars

Esad Özoğuz
Etem İzzet Benice
Kahraman Arıklı

Kastamonu

Abidin Binkaya
Dr. Tevfik Aslan
Muharrem Celâl Bayar
Nuri Tamaç
Rıza Saltuğ
Tahsin Coşkan

Kayseri

Faik Baysal
Nazmi Toker
Ömer Taşcıoğlu
Reşid Özsoy
Sadettin Serim
Salih Turgay
Suat Hayri Ürgüblü

Kırklareli

Gl. Burhanettin Denker

Kırşehir

Dr. Hüseyin Ülkü
İzzet Özkan
Memed Seyfeli

Kocaeli

Dr. Fuad Sorağman
İbrahim Dıblan
Salâh Yargı

Konya

Ahmed Hamdi Dikmen
Ali Rıza Türel
Dr. Osman Şevki Uludağ
Fuad Gökbudak
Galip Gültekin
İzzet Erdal
Kâzım Okay
Mustafa Ulusan
Şevki Ergun
Tevfik Fikret Sılay
Vehbi Bilgin

Kütahya

Alâettin Tridoğlu
Sadri Ertem
Vedit Uzgören

Malatya

Dr. Hilmi Oytâç
Emrullah Barkan
Gl. Osman Koptagel
Mahmud Nedim Zabcı

Memed Şevket Özpazarbaşı
Mihri Pektaş
Muttalib Öker
Nasuhi Baydar
Osman Taner
Vasıf Çınay

Manisa

Asım Tümer
Faik Kurdoğlu
Gl. Ali Rıza Artunkal
Kâzım Nami Duru
Refik İnce
Yaşar Özey

Maraş

Dr. Kemali Bayızit
Hasan Reşid Tankut
Mansur Bozdoğan
Ziya Kayran

Mardin

Edib Ergin
Gl. Seyfi Düzgören
Hasan Menemencioğlu
Rıza Erten

Muğla

Hüsnü Kitabcı
Orgeneral İzeddin Çalışlar
Sadullah Güney

Niğde

Cavid Oral
Dr. Abravaya Marmaralı
Dr. Rasim Ferid Talay
Halid Mengi
Naım Erem

Ordu

Ali Canip Yöntem
Hamdi Şarlan
Hamdi Yalman
Hüseyin Ekşi

Rize

Dr. Saim Ali Dilemre
Fuad Sirmen
Raif Dinç

Samsun

Amiral Fahri Engin
Meliha Ulaş
Memed Ali Yörüker
Naşit Fırat
Süleyman Necmi Selmen

Seyhan

Damar Arıkoğlu
Gl. Naci Eldeniz
Hilmi Uran
Salâhattin Çam
Sinan Tekelioğlu
Şemsa İşcen
Tevfik Tarman

Siird

Ali Rıza Esen
Naki Bekmen
Ressam Şevket Dağ
Şefik Özdemir

Sinob

Cemil Atay

Sivas

Abdurrahman Naci Demirağ
Atıf Esenbel
Gl. Akif Öztekin Erdemgil
İsmail Memed Uğur
Mitat Şükrü Bleda
Remzi Çiner
Ziya Başara

Tekirdağ

Cemil Uybadın

Tokad

Cemal Kovalı
Galib Pekel
Halid Nazmi Keşmir
Muammer Develi
Resai Erişken
Sıtkı Atanç

Trabzon

Daniş Eyiboğlu
Faik Ahmed Barutcu
Halil Nihad Boztepe
Raif Karadeniz
Salise Abanozoğlu
Sırrı Day

Tunceli

Haydar Rüştü Öktem
Mitat Yenel
Sami Erkman

Urfa

Gl. Ahmed Yazgan
Razi Soyer
Refet Ülgen
Şeref Uluğ

Yozgad

Ahmed Sungur
Ekrem Pekel
Salim Korkmaz
Veled İzbudak

Zonguldak

Hasan Karabacak
İbrahim Etem Bozkurt
Rifat Vardar
Şinasi Devrin
Yusuf Ziya Özençi

[Reye iştirak etmeyenler]

Afyon Karahisar

Haydar Çerçel

Amasya

Esad Uras

Ankara

Ahmed Ulus
Aka Gündüz
Falih Rıfkı Atay
İsmet İnönü (Rs. C.)
Muammer Eriş
Mümtaz Ökmen (V.)
Rifat Araz
Yahya Galib Kargı

Antalya

Dr. Cemal Tunca
Dr. Münir Soykam
Tayfur Sökmen (Hasta)

Aydın

Adnan Menderes
Agâh Sırrı Levend
Dr. Mazhar Germen (Rs. V.)

Balıkesir

Fahrettin Tiritoğlu
Gl. Kâzım Özalp
Hacim Çarıklı
Hayrettin Karan
İsmail Hakkı Uzunçarşılı
Muzaffer Akpınar

Bitlis

Süreyya Örgeevren
Tevfik Temelli

Bolu

Fethi Okyar (M.)

Bursa

Muhittin Baha Pars

Çanakkale

Hilmi Ergeneli
Reşad Nuri Güntekin
Ziya Gevher Etili

Çankırı

Avni Doğan (İ. Â.)
Hüseyin Cahid Yalçın
Mustafa Abdülhalik Renda (Rs.)

Çoruh

Ali Rıza Erem
Asım Us

Denizli

Dr. Behçet Uz
Dr. Hamdi Berkman
Fahri Akçakoca Akça

Diyarbakır

Dr. İbrahim Tali Öngören
Veli Necdet Sünkitay

Edirne

Faik Kaltakkıran

Elâzığ

Fazıl Ahmed Aykaç
Fuad Ağralı (V.)
Fuad Ziya Çiyiltepe (M.)
Sabit Sağıroğlu

Erzincan

Abdülhak Fırat

Erzurum

Dr. Ahmed Fikri Tuzer
Nakiye Elgün
Salim Altuğ
Şükrü Koçak

Eskişehir

Yusuf Ziya Özer

Gaziantep
Ömer Asım Aksoy
Giresun
Dr. Hasan Vasıf Somyürek
Hakkâri
İzzet Ulvi Aykurd
Hatay
Abdullah Mursaloğlu (M.)
Abdülgani Türkmen (M.)
Hamdi Selçuk
Memed Tecirli (M.)
İçel
Ahmed Ovacık (Mazur)
Dr. Muhtar Berker
Ferid Celâl Güven
İsparta
Mükerrem Karaağaç
İstanbul
Abidin Daver
Dr. Refik Saydam (Bş. V.)
Galib Bahtiyar Göker
Gl. Refet Bele
Sadettin Uraz
Salâh Cimcoz (M.)
Şükrü Âli Ögel
İzmir
Halil Menteşe (M.)
Hasan Âli Yücel (V.)
Memed Aldemir
Reşad Mimaroğlu
Şehime Yunus (M.)
Şükrü Saracoğlu (V.)
Kars
Fuad Köprülü
Ömer Küntay (M.)
Şerafettin Karacan
Zihni Orhon
Kastamonu
Hacer Dicle (M.)
Hilmi Çoruk
Kayseri
Ahmed Hilmi Kalaç
Kırklareli
Dr. Fuad Umay
Hamdi Kuleli
Şevket Ödül
Zühtü Akın
Kırşehir
Hazim Börekçi (M.)
Kocaeli
Ali Dikmen
İbrahim Süreyya Yiğit
İbrahim Tolon
Orgeneral Ali Said Akbaytuğan (M.)
Ragıb Akça
Konya
Ali Muzaffer Göker
Gl. Ali Fuad Cebesoy (V.)
Kâzım Gürel
Naim Hazim Onat
Kütahya
Besim Atalay
Dr. Ali Süha Delilbaşı
Hüseyin R. Gürpınar (M.)
Muhlis Erkmen (V.)
Receb Peker
Manisa
Hikmet Bayur
Hüsnü Yaman (M.)
Kâni Karaosman (M.)
Kenan Orer
Osman Erçin
Rıdvan Nafiz Edgüer (Hasta)
Maraş
Memed Erten
Mardin
Dr. Rıza Levent
İrfan Ferid Alpaya (1. Â.)
Halid Onaran
Muğla
Cemal Karamuğla
Yunus Nadi
Muş
Hakkı Kılıcoğlu (M.)
Şükrü Ataman
Niğde
Faik Soylu (M.)
Hazim Tepeyran
Ordu
Ahmed İhsan Tokgöz (M.)
Dr. Vehbi Demir
İsmail Çamaş
Selim Sırrı Tarcan
Rize
Ali Zırh
Hasan Cavid
Kemalettin Kamû
Samsun
Hüsnü Çakır
Ruşeni Barkın
Zühtü Durukan
Seyhan
Ali Münif Yegena
Sinob
Cemal Alış (M.)
Cevdet Kerim İncedayı
Hulûsi Oruçoğlu
Yusuf Kemal Tengirşenk
Sivas
Hikmet Işık
Mergube Gürleyük
Necmettin Sadak
Şemsettin Günaltay (Rs. V.)
Tekirdağ
Fayık Öztrak (V.)
Nazmi Trak
Rahmi Apak
Yahya Kemal Beyatlı
Tokad
Hasip Ahmed Aytuna
Nâzım Poroy
Trabzon
Hamdi Ülkümen
Hasan Saka
Mitat Aydın
Şerif Bilgen (Hasta)
Urfa
Hüseyin Sami (M.)
Memed Emin Yurdakul (M.)
Van
Hakkı Ungan (M.)
İbrahim Arvas (Hasta)
Münib Boya
Yozgad
Celâl Arat
Sırrı İçöz
Ziya Arkant
Zonguldak
Halil Türkmen
Hazim Atıf Kuyucak

Devlet Denizyolları işletme umum müdürlüğü 1941 malî yılı bütçesinde değişiklik yapılmasına dair kanuna verilen reylerin neticesi

(Kanun kabul edilmiştir)

Âza adedi	:	429
Reye iştirak edenler	:	277
Kabul edenler	:	277
Reddedenler	:	0
Müstenkifler	:	0
Reye iştirak etmeyenler	:	144
Münhaller	:	8

[Kabul edenler]

Afyon Karahisar
Ali Çetinkaya
Berç Türker
Hamza Erkan
İzzet Akosman
Mebrure Gönenç
Şevket Raşit Hatipoğlu

Ağrı
Dr. Hüsamettin Kural
Gl. Kemal Doğan
Halid Bayrak

Amasya
İsmail Hakkı Mumcu
Nafiz Aktın

Ankara
Arif Baytın
Belkis Baykan
Dr. Taptas
Ekrem Ergun
Eşref Demirel
Fevzi Daldal

Antalya
Numan Aksoy
Nurullah Esad Sumer
Rasih Kaplan
Türkân Örs

Aydın
Dr. Hulûsi Alataş
Dr. Şakir Şener
Nazmi Topcoğlu
Nuri Göktepe

Balıkesir
Feyzi Sözener
Hilmi Şerametli
Memed Emir
Osman Niyazi Burcu
Rahmi Selçuk
Yahya Sezai Uzay

Bilecik
Dr. Muhlis Suner
Kasım Gülek
Memduh Şevket Esendal

Bingol
Feridun Fikri Düşünsel
Necmeddin Sahir

Bolu
Celâl Sait Siren
Cemil Özçağlar
Dr. Zihni Ülgen
Emin Yerlikaya
Hasan Cemil Çambel
Lûtfi Gören

Burdur
Dr. Ahmed Ruhi Yeşilyurt
İbrahim Necmi Dilmen
Memed Sanlı

Bursa
Atıf Akgüç
Dr. Galib Kahraman
Dr. Refik Güran
Dr. Sadi Konuk
Fatin Güvendiren
Gl. Naci Tınaz
Mustafa Fehmi Gerçeker
Nevzad Ayas
Refet Canıtez

Çanakkale
Atıf Kamçıl
Avni Yukaruç
Rusuhi Bulayırlı
Ziya Gevher Etili

Çankırı
Dr. Akif Arkan
Fazıl Nazmi Rükün

Çoruh
Atıf Tüzün
Mazhar Müfid Kansu

Çorum
Dr. Mustafa Cantekin
Eyüb Sabri Akgöl
İsmail Kemal Alpsar
İsmet Eker
Münir Çağıl
Nuri Kayaalp
Süleyman Köstekçioğlu
Şakir Baran

Denizli
Emin Aslan Tokad
Haydar Günver
Tahir Berkay
Yusuf Başkaya

Diyarbakır
Cahit Çubukçu
Dr. Şükrü Emed
Gl. Kiazım Sevüktekin
Rüştü Bekit
Zeki Mesud Alsan

Edirne
Dr. Fatma Memik
Fuad Balkan
Osman Şahinbaş
Temel Göksel

Elâzığ
Fethi Altay
Fuad Ağralı
Sabit Sağıroğlu

Erzincan
Aziz Samih İlter
İskender Artun
Saffet Arıkan
Salih Başotaç

Erzurum
Gl. Pertev Demirhan
Gl. Zeki Soydemir
Münir Hüsrev Göle
Nafiz Dumlu
Nakiye Elgün

Eskişehir
Emin Sazak
İstamat Özdamar
İzzet Arukan
Osman Işın

Gazianteb
Ahmed Aksu
Bekir Kaleli
Dr. Abdurrahman Melek
Dr. Memed Ali Ağakay
Memed Şahin
Nuri Pazarbaşı

Giresun
Fikret Atlı
Gl. İhsan Sökmen
İsmail Sabuncu
Münir Akkaya
Nafi Atuf Kansu
Talât Onay

Gümüşane
Durak Sakarya
Edib Servet Tör
Hasan Fehmi Ataç
Şevket Erdoğan
Yusuf Ziya Zarbun

Hatay
Bekir Sıtkı Kunt
Hamdi Selçuk
İçel
Emin İnankur
Refik Koraltan
Turhan Cemal Beriker
İsparta
Hüsnü Özdamar
Kemal Turan
Remzi Ünlü
İstanbul
Ahmed Hamdi Denizmen
Ahmed Şükrü Esmer
Ali Kâmi Akyüz
Ali Rana Tarhan
Atıf Bayındır
Fakihe Öymen
Galib Bahtiyar Göker
Gl. Kâzım Karabekir
İbrahim Alâettin Gövsa
İsmail Hakkı Ülkmen
Ziya Karamursal
İzmir
Benal Arıman
Celâl Bayar
Kâmil Dursun
Mahmud Esad Bozkurd
Nazmi İlker
Rahmi Köken
Sadettin Epikmen
Kars
Esad Özoğuz
Etem İzzet Benice
Kahraman Arıklı
Kastamonu
Abidin Binkaya
Dr. Tevfik Aslan
Muharrem Celâl Bayar
Nuri Tamaç
Rıza Saltuğ
Talısin Coşkan
Kayseri
Faik Baysal
Nazmi Toker
Ömer Taşcıoğlu
Reşid Özsoy
Sadettin Serim
Salih Turgay
Suad Hayri Ürgüblü
Kırklareli
Gl. Burhanettin Denker
Kırşehir
Dr. Hüseyin Ülkü
İzzet Özkan
Memed Seyfeli
Kocaeli
Dr. Fuad Sorağman
İbrahim Tolon
Salâh Yargı
Konya
Ahmed Hamdi Dikmen
Ali Rıza Türel
Dr. Osman Şevki Uludağ
Fuad Gökbudak
Galip Gültekin
İzzet Erdal
Kâzım Okay
Mustafa Ulusan
Şevki Ergun
Tevfik Fikret Sılay
Vehbi Bilgin
Kütahya
Alâettin Tridoğlu
Receb Peker
Sadri Ertem
Vedit Uzgören
Malatya
Dr. Hilmi Oytâç
Emrullah Barkan
Gl. Osman Koptagel
Mahmud Nedim Zabcı
Memed Şevket Özpazarbaşı
Mihri Pektaş
Müttalib Öker
Nasuhi Baydar
Osman Taner
Vasıf Çınay
Manisa
Asım Tümer
Faik Kurdoğlu
Gl. Ali Rıza Artunkal
Kâzım Nami Duru
Refik İnce
Yaşar Özey
Maraş
Dr. Kemali Bayizit
Hasan Reşid Tankut
Mansur Bozdoğan
Ziya Kayran
Mardin
Edib Ergin
Gl. Seyfi Düzgören
Hasan Menemencioğlu
Rıza Erten
Muğla
Hüsnü Kitabcı
Orgeneral İzzeddin Çalışlar
Sadullah Güney
Niğde
Cavid Oral
Dr. Abravaya Marmaral
Dr. Rasim Ferid Talay
Halid Mengi
Naim Erem
Ordu
Ali Canib Yöntem
Hamdi Şarlan
Hamdi Yalman
Hüseyin Ekşi
Rize
Dr. Saim Ali Dilemre
Fuad Sirmen
Kemalettin Kamû
Raif Dinç
Samsun
Amiral Fahri Engin
Meliha Ulaş
Memed Ali Yörüker
Naşit Fırat
Süleyman Necmi Selmen
Seyhan
Damar Arıkoğlu
Gl. Naci Eldeniz
Hilmi Uran
Salâhattin Çam
Sinan Tekelioğlu
Şemsa İşcen
Tevfik Tarıman
Siird
Ali Rıza Esen
Naki Bekmen
Ressam Şevket Dağ
Şefik Özdemir
Sinob
Cemil Atay
Sivas
Abdurrahman Naci Demirağ
Atıf Esenbel
Gl. Akif Öztekin Erdengil
İsmail Memed Uğur
Mergube Gürleyük
Mitat Şükrü Bleda
Remzi Çiner
Şemsettin Günaltay
Ziya Başara
Tekirdağ
Cemil Uybadın
Fayık Öztrak
Nazmi Trak
Tokad
Cemal Kovalı
Galib Pekel
Halid Nazmi Keşmir
Muammer Develi
Resai Erişken
Sıtkı Atanç
Trabzon
Daniş Eyiboğlu
Faik Ahmed Barutcu
Halil Nihad Boztepe
Raif Karadeniz
Salise Abanozoğlu
Tunceli
Haydar Rüştü Öktem
Mitat Yenel
Sami Erkman
Urfa
Gl. Ahmed Yazgan
Razi Soyer
Refet Ülgen
Şeref Uluğ
Yozgad
Ahmed Sungur
Ekrem Pekel
Salim Korkmaz
Sırrı İçöz
Veled İzbudak
Zonguldak
Hasan Karabacak
İbrahim Etem Bozkurt
Rifat Vardar
Şinasi Devrin
Yusuf Ziya Özençi

[Reye iştirak etmeyenler]

Afyon Karahisar
Haydar Çerçel

Amasya
Esad Uras

Ankara
Ahmed Ulus
Aka Gündüz
Falih Rıfkı Atay
İsmet İnönü (Rs. C.)
Muammer Eriş
Mümtaz Ökmen (V.)
Rifat Araz
Yahya Galib Kargı

Antalya
Dr. Cemal Tunca
Dr. Münir Soykan
Nayfur Sökmen (Hasta

Aydın
Adnan Menderes
Agâh Sırrı Levend
Dr. Mazhar Germen (Rs. V.)

Balıkesir
Fahrettin Tiritoğlu
Gl. Kâzım Özalp
Hacim Çarıklı
Hayrettin Karan
İsmail Hakkı Uzunçarşılı
Muzaffer Akpınar

Bitlis
Süreyya Örgeevren
Tevfik Temelli

Bolu
Fethi Okyar (M.)

Bursa
Muhittin Baha Pars

Çanakkale
Hilmi Ergeneli
Reşad Nuri Güntekin

Çankırı
Avni Doğan (İ. Â.)
Hüseyin Cahid Yalçın
Mustafa Abdülhalik Renda (Rs.)

Çoruh
Ali Rıza Erem
Asım Us

Denizli
Dr. Hamdi Berkman
Fahri Akçakoca Akça
Dr. Behçet Uz

Diyarbakır
Dr. İbrahim Tali Öngören
Veli Necdet Sünkitay

Edirne
Faik Kaltakkıran

Elâzığ
Fazıl Ahmed Aykaç
Fuad Ziya Çiyiltepe (M.)

Erzincan
Abdülhak Fırat

Erzurum
Aziz Akyürek
Dr. Ahmed Fikri Tuzer
Salim Altuğ
Şükrü Koçak

Eskişehir
Yusuf Ziya Özer

Gazianteb
Ömer Asım Aksoy

Giresun
Dr. Hasan Vasıf Somyürek

Hakkâri
İzzet Ulvi Aykurd

Hatay
Abdullah Mursaloğlu (M.)
Abdülgani Türkmen (M.)
Memed Tecirli (M.)

İçel
Ahmed Ovacık (Mazur)
Dr. Muhtar Berker
Ferid Celâl Güven

İsparta
Mükerrem Karaağaç

İstanbul
Abidin Daver
Dr. Refik Saydam (Bş. V.)
Gl. Refet Bele
Sadettin Uraz
Salâh Cimcoz (M.)
Şükrü Âli Ögel

İzmir
Halil Menteşe (M.)
Hasan Âli Yücel (V.)
Memed Aldemir
Reşad Mimaroğlu
Şehime Yunus (M.)
Şükrü Saracoğlu (V.)

Kars
Fuad Köprülü
Ömer Küntay (M.)
Şerafettin Karacan
Zihni Orhon

Kastamonu
Hacer Dicle (M.)
Hilmi Çoruk

Kayseri
Ahmed Hilmi Kalaç

Kırklareli
Dr. Fuad Umay
Hamdi Kuleli
Şevket Ödül
Zühtü Akın

Kuşehir
Hazim Börekçi (M.)

Kocaeli
Ali Dikmen
İbrahim Dıblan
İbrahim Süreyya Yiğit
Orgeneral Ali Said Akbaytuğan (M.)
Ragıb Akca

Konya
Ali Muzaffer Göker
Gl. Ali Fuad Cebesoy (V.)
Kâzım Gürel
Naim Hazim Onat

Kütahya
Besim Atalay
Dr. Ali Süha Delilbaşı
Hüseyin R. Gürpınar (Mazur)
Muhlis Erkmen (V.)

Manisa
Hikmet Bayur
Hüsnü Yaman (M.)
Kâni Karaosman (Mazur)
Kenan Orer
Osman Erçin
Rıdvan Nafiz Edgüer (Hasta)

Maraş
Memed Erten

Mardin
Dr. Rıza Levent
İrfan Ferid Alpaya (İ. Â.)
Halid Onaran

Muğla
Cemal Karamuğla
Yunus Nadi

Muş
Hakkı Kılıcoğlu (M.)
Şükrü Ataman

Niğde
Faik Soylu (M.)
Hazim Tepeyran

Ordu
Ahmed İhsan Tokgöz (M.)
Dr. Vehbi Demir
İsmail Çamaş
Selim Sırrı Tarcan

Rize
Ali Zırh
Hasan Cavid

Samsun
Hüsnü Çakır
Ruşeni Barkın
Zühtü Durukan

Seyhan
Ali Münif Yegena

Sinob
Cemal Aliş (M.)
Cevdet Kerim İncedayı
Hulûsi Oruçoğlu
Yusuf Kemal Tengirşenk

Sivas
Hikmet Işık

Necmettin Sadak

Tekirdağ

Rahmi Apak
Yahya Kemal Beyatlı

Tokad

Hasip Ahmed Aytuna
Nâzım Poroy

Trabzon

Hamdi Ülkümen
Hasan Saka
Mitat Aydın
Sırrı Day (V.)
Şerif Bilgen (Hasta)

Urfa

Hüseyin Sami (M.)
Memed Emin Yurdakul (M.)

Van

Hakkı Ungan (M.)
İbrahim Arvas (Hasta)

Münib Boya

Yozgad

Celâl Arat
Ziya Arkant

Zonguldak

Halil Türkmen
Hazim Atıf Kuyucak

Orman Umum Müdürlüğü 1941 mali yılı bütçesinde değişiklik yapılması hakkındaki kanuna verilen reylerin neticesi

(Kanun kabul edilmiştir)

Âza adedi	:	429
Reye iştirak edenler	:	273
Kabul edenler	:	273
Reddedenler	:	0
Müstenkifler	:	0
Reye iştirak etmeyenler	:	148
Münhaller	:	8

[Kabul edenler]

Afyon Karahisar

Ali Çetinkaya
Berç Türker
Hamza Erkan
İzzet Akosman
Mebrure Gönenç
Şevket Raşit Hatipoğlu

Ağrı

Dr. Hüsamettin Kural
Gl. Kemal Doğan
Halid Bayrak

Amasya

İsmail Hakkı Mumcu
Nafiz Aktın

Ankara

Arif Baytın
Belkis Baykan
Dr. Taptas
Ekrem Ergun
Eşref Demirel
Fevzi Daldal

Antalya

Numan Aksoy
Nurullah Esad Sumer
Rasih Kaplan
Türkân Örs

Aydın

Dr. Hulûsi Alataş
Dr. Şakir Şener
Nazmi Topcoğlu
Nuri Göktepe

Balıkesir

Feyzi Sözener
Hilmi Şerametli
Memed Emir
Osman Niyazi Burcu
Rahmi Selçuk
Yahya Sezai Uzay

Bilecik

Dr. Muhlis Suner
Kasım Gülek
Memduh Şevket Esendal

Bingöl

Feridun Fikri
Necmeddin Sahir

Bolu

Celâl Sait Siren
Cemil Özçağlar
Dr. Zihni Ülgen
Emin Yerlikaya
Hasan Cemil Çambel
Lûtfi Gören

Burdur

Dr. Ahmed Ruhi Yeşilyurt
İbrahim Necmi Dilmen
Memed Sanlı

Bursa

Atıf Akgüç
Dr. Galib Kahraman
Dr. Refik Güran
Dr. Sadi Konuk
Fatin Güvendiren
Gl. Naci Tınaz
Mustafa Fehmi Gerçeker
Nevzad Ayas
Refet Canıtez

Çanakkale

Atıf Kamçıl
Avni Yukaruç
Rusuhi Bulayırlı
Ziya Gevher Etili

Çankırı

Dr. Akif Arkan
Fazıl Nazmi Rükûn

Çoruh

Atıf Tüzün
Mazhar Müfid Kansu

Çorum

Dr. Mustafa Cantekin
Eyüb Sabri Akgöl
İsmail Kemal Alpsar
İsmet Eker
Münir Çağıl
Nuri Kayaalp
Süleyman Köstekçioğlu
Şakir Baran

Denizli

Emin Aslan Tokad
Haydar Günver
Tahir Berkay
Yusuf Başkaya

Diyarbakır

Cahit Çubukçu
Dr. Şükrü Emed
Gl. Kiazım Sevüktekin
Rüştü Bekit
Zeki Mesud Alsan

Edirne

Dr. Fatma Memik

Fuad Balkan
Osman Şahinbaş
Temel Göksel

Elâzığ

Sabit Sağıroğlu

Erzincan

Aziz Samih İlter
İskender Artun
Saffet Arıkan
Salih Başotaç

Erzurum

Aziz Akyürek
Gl. Pertev Demirhan
Gl. Zeki Soydemir
Münir Hüsrev Göle
Nafiz Dumlu
Nakiye Elgün

Eskişehir

Emin Sazak
İstamat Özdamar
İzzet Arukan
Osman Işın

Gazianteb

Ahmed Aksu
Bekir Kaleli
Dr. Abdurrahman Melek
Dr. Memed Ali Ağakay
Memed Şahin
Nuri Pazarbaşı

Giresun

Fikret Atlı
Gl. İhsan Sökmen
İsmail Sabuncu
Münir Akkaya
Nafi Atuf Kansu
Talât Onay

Gümüşane

Durak Sakarya
Edib Servet Tör
Hasan Fehmi Ataç
Şevket Erdoğan
Yusuf Ziya Zarbun

Hatay

Bekir Sıtkı Kunt
Hamdi Selçuk

İçel

Emin İnankur
Refik Koraltan
Turhan Cemal Beriker

İsparta

Hüsnü Özdamar
Remzi Ünlü

İstanbul

Ahmed Hamdi Denizmen
Ahmed Şükrü Esmer
Ali Kâmi Akyüz
Ali Rana Tarhan
Atıf Bayındır
Fakihe Öymen
Gl. Kâzım Karabekir
İbrahim Alâettin Gövsa
İsmail Hakkı Ülkmen
Ziya Karamursal

İzmir

Benal Arıman
Celâl Bayar
Kâmil Dursun
Mahmud Esad Bozkurd
Nazmi İlker
Rahmi Köken

Kars

Esad Özoğuz
Etem İzzet Benice
Kahraman Arıklı

Kastamonu

Abidin Binkaya
Dr. Tevfik Aslan
Muharrem Celâl Bayar
Nuri Tamaç
Rıza Saltuğ
Tahsin Coşkan

Kayseri

Faik Baysal
Nazmi Toker
Reşid Özsoy
Sadettin Serim
Salih Turgay
Suad Hayri Ürgüblü

Kırklareli

Gl. Bürhanettin Denker

Kırşehir

Dr. Hüseyin Ülkü
İzzet Özkan
Memed Seyfeli

Kocaeli

Dr. Fuad Sorağman
İbrahim Tolon
Salâh Yargı

Konya

Ahmed Hamdi Dikmen
Ali Rıza Türel
Dr. Osman Şevki Uludağ
Fuad Gökbudak
Galip Gültekin
İzzet Erdal
Kâzım Okay
Mustafa Ulusan
Şevki Ergun
Tevfik Fikret Sılay
Vehbi Bilgin

Kütahya

Alâettin Tridoğlu
Dr. Ali Süha Delilbaşı
Receb Peker
Sadri Ertem
Vedit Uzgören

Malatya

Dr. Hilmi Oytâç
Emrullah Barkan
Gl. Osman Koptagel
Mahmud Nedim Zabcı
Memed Şevket Özpazarbaşı
Mihri Pektaş
Müttalib Öker
Nasuhi Baydar
Osman Taner
Vasıf Çmay

Manisa

Asım Tümer
Faik Kurdoğlu
Gl. Ali Rıza Artunkal
Kâzım Nami Duru
Refik İnce
Yaşar Özey

Maraş

Dr. Kemali Bayizit
Hasan Reşid Tankut
Mansur Bozdoğan
Ziya Kayran

Mardin

Edib Ergin
Gl. Seyfi Düzgören
Hasan Menemencioğlu
Rıza Erten

Muğla

Hüsnü Kitabcı
Orgeneral İzzeddin Çalışlar
Sadullah Güney

Niğde

Cavid Oral
Dr. Abravaya Marmaralı
Dr. Rasim Ferid Talay
Halid Mengi
Naim Erem

Ordu

Ali Canib Yöntem
Hamdi Şarlan
Hamdi Yalman
Hüseyin Ekşi

Rize

Dr. Saim Ali Dilemre
Fuad Sirmen
Kemalettin Kamû
Raif Dinç

Samsun

Amiral Fahri Engin
Meliha Ulaş
Memed Ali Yörüker
Naşit Fırat
Süleyman Necmi Selmen

Seyhan

Damar Arıkoğlu
Gl. Naci Eldeniz
Hilmi Uran
Salâhattin Çam
Sinan Tekelioğlu
Şemsa İşcen
Tevfik Tarman

Siird

Ali Rıza Esen
Naki Bekmen
Ressam Şevket Dağ
Şefik Özdemir

Sinob

Cemil Atay

Sivas

Abdurrahman Naci Demirağ
Gl. Akif Öztekin Erdemgil
İsmail Memed Uğur
Mergube Gürleyük
Mitat Şükrü Bleda
Remzi Çiner
Şemsettin Günaltay

Ziya Başara

Tekirdağ

Cemil Uybadın
Fayık Öztrak

Tokad

Cemal Kovalı
Galib Pekel
Halid Nazmi Keşmir
Muammer Develi
Resai Erişken

Sıtkı Atanç

Trabzon

Daniş Eyiboğlu
Faik Ahmed Barutcu
Halil Nihad Boztepe
Raif Karadeniz
Salise Abanozoğlu
Sırrı Day

Tunceli

Haydar Rüştü Öktem

Mitat Yenel
Sami Erkman

Urfa

Gl. Ahmed Yazgan
Razi Soyer
Refet Ülgen
Şeref Uluğ

Yozgad

Ahmed Sungur
Ekrem Pekel

Salim Korkmaz
Sırrı İçöz
Veled İzbudak

Zonguldak

Hasan Karabacak
Hazim Atıf Kuyucak
İbrahim Etem Bozkurt
Rifat Vardar
Şinasi Devrin
Yusuf Ziya Özençi

[Reye iştirak etmeyenler]

Afyon Karahisar

Haydar Çerçel

Amasya

Esad Uras

Ankara

Ahmed Ulus
Aka Gündüz
Falih Rıfkı Atay
İsmet İnönü (Rs. C.)
Muammer Eriş
Mümtaz Ökmen (V.)
Rifat Araz
Yahya Galib Kargı

Antalya

Dr. Cemal Tunca
Dr. Münir Soykam
Tayfur Sökmen (Hasta)

Aydın

Adnan Menderes
Agâh Sırrı Levend
Dr. Mazhar Germen (Rs. V.)

Balıkesir

Fahrettin Tiritoğlu
Gl. Kâzım Özalp
Hacim Çarıklı
Hayrettin Karan
İsmail Hakkı Uzunçarşılı
Muzaffer Akpınar

Bitlis

Süreyya Örgeevren
Tevfik Temelli

Bolu

Fethi Okyar (M.)

Bursa

Muhittin Baha Pars

Çanakkale

Hilmi Ergeneli
Reşad Nuri Güntekin

Çankırı

Avni Doğan (İ. Â.)
Hüseyin Cahid Yalçın
Mustafa Abdülhalik Renda (Rs.)

Çoruh

Ali Rıza Erem
Asım Us

Denizli

Dr. Behçet Uz
Dr. Hamdi Berkman
Fahri Akçakoca Akça

Diyarbakır

Dr. İbrahim Tali Öngören
Veli Necdet Sünkitay

Edirne

Faik Kaltakkıran

Elâzığ

Fazıl Ahmed Aykaç
Fethi Altay
Fuad Ağralı (V.)
Fuat Ziya Çiyiltepe (M.)

Erzincan

Abdülhak Fırat

Erzurum

Dr. Ahmed Fikri Tuzer
Salim Aituğ
Şükrü Koçak

Eskişehir

Yusuf Ziya Özer

Gazianteb

Ömer Asım Aksoy

Giresun

Dr. Hasan Vasıf Somyürek

Hakkâri

İzzet Ulvi Aykurd

Hatay

Abdullah Mursaloğlu (M.)
Abdülgani Türkmen (M.)
Memed Tecirli (M.)

İçel

Ahmed Ovacık (Mazur)
Dr. Muhtar Berker
Ferid Celâl Güven

Isparta

Kemal Turan
Mükerrem Karaağaç

İstanbul

Abidin Daver
Dr. Refik Saydam (Bş. V.)
Galib Bahtiyar Göker
Gl. Refet Bele
Sadettin Uraz
Salâh Cimcoz (M.)
Şükrü Âli Ögel

İzmir

Halil Menteşe (M.)
Hasan Âli Yücel (V.)
Memed Aldemir
Reşad Mimaroğlu
Sadettin Epikmen
Şehime Yunus (M.)
Şükrü Saracoğlu (V.)

Kars

Fuad Köprülü
Ömer Küntay (M.)
Şerafettin Karacan
Zihni Orhon

Kastamonu

Hacer Dicle (M.)
Hilmi Çoruk

Kayseri

Ahmed Hilmi Kalaç
Ömer Taşcıoğlu

Kırklareli

Dr. Fuad Umay
Hamdi Kuleli
Şevket Ödül
Zühtü Akın

Kırşehir

Hazim Börekçi (M.)

Kocaeli

Ali Dikmen
İbrahim Dıblan
İbrahim Süreyya Yiğit
Orgeneral Ali Said Akbaytuğan (M.)
Ragıb Akca

Konya

Ali Muzaffer Göker
Gl. Ali Fuad Cebesoy (V.)
Kâzım Gürel
Naim Hazim Onat

Kütahya

Besim Atalay
Hüseyin Rahmi Gürpınar (M.)
Muhlis Erkmen (V.)

Manisa
Hikmet **Bayur**
Hüsnü Yaman (M.)
Kâni Karaosman (Mazur)
Kenan Orer
Osman **Erçin**
Rıdvan Nafiz Edgüer (Hasta)

Maraş
Memed Erten

Mardin
Dr. Rıza Levent
Halid Onaran
İrfan Ferid Alpaya (İ. Â.)

Muğla
Cemal Karamuğla
Yunus Nadi

Muş
Hakkı Kılıcoğlu (M.)
Şükrü Ataman

Niğde
Faik Soylu (M.)
Hazim Tepeyran

Ordu
Ahmed İhsan Tokgöz (M.)
Dr. Vehbi Demir
İsmail **Çamaş**
Selim Sırrı Tarcan

Rize
Ali **Zırh**
Hasan Cavid

Samsun
Hüsnü Çakır
Ruşeni Barkın
Zühtü Durukan

Seyhan
Ali Münif Yegena

Sinob
Cemal Aliş (M.)
Cevdet Kerim İncedayı
Hulûsi Oruçoğlu
Yusuf Kemal Tengirşenk

Sivas
Atıf Esenbel
Hikmet **Işık**
Necmettin **Sadak**

Tekirdağ
Nazmi Trak
Rahmi Apak
Yahya Kemal Beyatlı

Tokad
Hasip Ahmed Aytuna

Nâzım Poroy

Trabzon
Hamdi **Ülkümen**
Hasan Saka
Mitat Aydın
Şerif Bilgen (Hasta)

Urfa
Hüseyin Sami (M.)
Memed Emin Yurdakul (Hasta)

Van
Hakkı Ungan (M.)
İbrahim Arvas (Hasta)
Münib **Boya**

Yozgad
Celâl **Arat**
Ziya Arkant

Zonguldak
Halil Türkmen

Vakıflar umum müdürlüğü 1941 malî yılı bütçesine munzam tahsisat verilmesine dair kanuna verilen reylerin neticesi

(Kanun kabul edilmiştir)

Âza adedi	:	429
Reye iştirak edenler	:	257
Kabul edenler	:	257
Reddedenler	:	0
Müstenkifler	:	0
Reye iştirak etmeyenler	:	164
Münhaller	:	8

[Kabul edenler]

Afyon Karahisar
Berç Türker
Hamza Erkan
Mebrure Gönenç
Şevket Raşit Hatipoğlu

Ağrı
Dr. Hüsamettin Kural
Gl. Kemal Doğan

Amasya
İsmail Hakkı Mumcu
Nafiz Aktın

Ankara
Arif Baytın
Belkis Baykan
Dr. Taptas
Ekrem Ergun
Eşref Demirel
Fevzi Daldal

Antalya
Numan Aksoy
Nurullah Esad Sumer
Türkân Örs

Aydın
Dr. Hulûsi Alataş
Dr. Şakir Şener
Nazmi Topcoğlu
Nuri Göktepe

Balıkesir
Feyzi Sözener
Hacim Çarıklı
Memed Emir
Osman Niyazi Burcu
Rahmi Selçuk
Yahya Sezai Uzay

Bilecik
Dr. Muhlis Suner
Kasım Gülek
Memduh Şevket Esendal

Bingöl
Feridun Fikri
Necmeddin Sahir

Bolu
Celâl Sait Siren
Cemil Özçağlar
Dr. Zihni Ülgen
Emin Yerlikaya
Hasan Cemil Çambel
Lûtfi Gören

Burdur
Dr. Ahmed Ruhi Yeşilyurt

İbrahim Necmi Dilmen
Memed Sanlı

Bursa

Atıf Akgüç
Dr. Galib Kahraman
Dr. Refik Güran
Dr. Sadi Konuk
Fatin Güvendiren
Gl. Naci Tınaz
Mustafa Fehmi Gerçeker
Nevzad Ayas

Çanakkale

Atıf Kamçıl
Avni Yukaruç
Rusuhi Bulayırlı

Çankırı

Dr. Akif Arkan
Fazıl Nazmi Rükün

Çoruh

Atıf Tüzün
Mazhar Müfid Kansu

Çorum

Dr. Mustafa Cantekin
Eyüb Sabri Akgöl
İsmail Kemal Alpsar
İsmet Eker
Münir Çağıl
Nuri Kayaalp
Süleyman Köstekçioğlu
Şakir Baran

Denizli

Emin Aslan Tokad
Haydar Günver
Tahir Berkay
Yusuf Başkaya

Diyarbakır

Cahit Çubukçu
Dr. Şükrü Emed
Gl. Kiazım Sevüktekin
Rüştü Bekit
Zeki Mesud Alsan

Edirne

Dr. Fatma Memik
Fuad Balkan
Osman Şahinbaş
Temel Göksel

Elâzığ

Fethi Altay
Sabit Sağıroğlu

Erzincan

Aziz Samih İlter
İskender Artun
Saffet Arıkan
Salih Başotaç

Erzurum

Aziz Akyürek
Gl. Pertev Demirhan
Gl. Zeki Soydemir
Münir Hüsrev Göle
Nafiz Dumlu
Nakiye Elgün

Eskişehir

Emin Sazak
İstamat Özdamar

Gaziantep

Ahmed Aksu
Bekir Kaleli
Dr. Abdurrahman Melek
Dr. Memed Ali Ağakay
Memed Şahin
Nuri Pazarbaşı

Giresun

Fikret Atlı
Gl. İhsan Sökmen
İsmail Sabuncu
Münir Akkaya
Nafi Atuf Kansu
Talât Onay

Gumüşane

Edib Servet Tör
Şevket Erdoğan
Yusuf Ziya Zarbun

Hatay

Bekir Sıtkı Kunt
Hamdi Selçuk

İçel

Refik Koraltan
Turhan Cemal Beriker

İsparta

Hüsnü Özdamar
Kemal Turan
Remzi Ünlü

İstanbul

Ahmed Hamdi Denizmen
Ahmed Şükrü Esmer
Ali Kâmi Akyüz
Ali Rana Tarhan
Atıf Bayındır
Fakihe Öymen
Gl. Kâzım Karabekir
İbrahim Alâettin Gövsa
İsmail Hakkı Ülkmen
Ziya Karamursal

İzmir

Benal Arıman
Celâl Bayar
Kâmil Dursun
Mahmud Esad Bozkurd
Nazmi İlker
Rahmi Köken

Kars

Esad Özoğuz
Etem İzzet Benice
Kahraman Arıklı

Kastamonu

Abidin Binkaya
Dr. Tevfik Aslan
Muharrem Celâl Bayar
Nuri Tamaç
Rıza Saltuğ
Tahsin Coşkan

Kayseri

Faik Baysal
Nazmi Toker
Reşid Özsoy
Sadettin Serim
Salih Turgay
Suad Hayri Ürgüblü

Kırklareli

Gl. Burhanettin Denker

Kırşehir

Dr. Hüseyin Ülkü
İzzet Özkan
Memed Seyfeli

Kocaeli

Dr. Fuad Sorağman
İbrahim Tolon
Salâh Yargı

Konya

Ahmed Hamdi Dikmen
Ali Rıza Türel
Dr. Osman Şevki Uludağ
Fuad Gökbudak
Galip Gültekin
İzzet Erdal
Kâzım Okay
Mustafa Ulusan
Şevki Ergun
Tevfik Fikret Sılay
Vehbi Bilgin

Kütahya

Alâettin Tridoğlu
Dr. Ali Süha Delilbaşı
Receb Peker
Sadri Ertem
Vedit Uzgören

Malatya

Emrullah Barkan
Gl. Osman Koptagel
Mahmud Nedim Zabcı
Memed Şevket Özpazarbaşı
Mihri Pektaş
Osman Taner
Vasıf Çınay

Manisa

Asım Tümer
Faik Kurdoğlu
Gl. Ali Rıza Artunkal
Kâzım Nami Duru
Refik İnce
Yaşar Özey

Maraş

Dr. Kemali Bayizit
Hasan Reşid Tankut
Mansur Bozdoğan
Ziya Kayran

Mardin

Edib Ergin
Hasan Menemencioğlu
Rıza Erten

Muğla

Orgeneral İzzeddin Çalışlar
Sadullah Güney

Niğde

Cavid Oral
Dr. Abravaya Marmaralı
Dr. Rasim Ferid Talay
Halid Mengi
Naim Erem

Ordu

Ali Canib Yöntem
Hamdi Şarlan
Hamdi Yalman
Hüseyin Ekşi

Rize

Fuad Sirmen
Kemalettin Kamû

Raif Dinç

Samsun

Amiral Fahri Engin
Meliha Ulaş
Naşit Fırat
Süleyman Necmi Selmen

Seyhan

Damar Arıkoğlu
Gl. Naci Eldeniz
Hilmi Uran
Salâhattin Çam
Sinan Tekelioğlu
Şemsa İşcen
Tevfik Tarman

Siird

Ali Rıza Esen
Naki Bekmen
Ressam Şevket Dağ
Şefik Özdemir

Sinob

Cemil Atay

Sivas

Abdurrahman Naci Demirağ
Atıf Esenbel
Gl. Akif Öztekin Erdemgil
İsmail Memed Uğur
Mergube Gürleyük
Mitat Şükrü Bleda
Remzi Çiner
Şemsettin Günaltay
Ziya Başara

Tekirdağ

Cemil Uybadın
Fayık Öztrak

Tokad

Cemal Kovalı
Galib Pekel
Halid Nazmi Keşmir
Muammer Develi
Resai Erişken
Sıtkı Atanç

Trabzon

Daniş Eyiboğlu
Faik Ahmed Baruteu
Halil Nihad Boztepe
Raif Karadeniz
Salise Abanozoğlu

Tunceli

Haydar Rüştü Öktem
Mitat Yenel
Sami Erkman

Urfa

Gl. Ahmed Yazgan
Razi Soyer
Refet Ülgen
Şeref Uluğ

Yozgad

Ahmed Sungur
Ekrem Pekel
Salim Korkmaz
Sırrı İçöz
Veled İzbudak

Zonguldak

Hasan Karabacak
Hazim Atıf Kuyucak
İbrahim Etem Bozkurt
Rifat Vardar
Şinasi Devrin
Yusuf Ziya Özençi

[Reye iştirak etmeyenler]

Afyon Karahisar

Ali Çetinkaya
Haydar Çerçel
İzzet Akosman

Ağrı

Halid Bayrak (İ. Â.)

Amasya

Esad Uras

Ankara

Ahmed Ulus
Aka Gündüz
Falih Rıfkı Atay
İsmet İnönü (Rs. C.)
Muammer Eriş
Mümtaz Ökmen (V.)
Rifat Araz
Yahya Galib Kargı

Antalya

Dr. Cemal Tunca
Dr. Münir Soykan
Rasih Kaplan
Tayfur Sökmen (Hasta)

Aydın

Adnan Menderes
Agâh Sırrı Levend
Dr. Mazhar Germen (Rs. V.)

Balıkesir

Fahrettin Tiritoğlu
Gl Kâzım Özalp
Hayrettin Karan
Hilmi Şeremetli
İsmail Hakkı Uzunçarşılı
Muzaffer Akpınar

Bitlis

Süreyya Örgeevren
Tevfik Temelli

Bolu

Fethi Okyar (M.)

Bursa

Muhittin Baha Pars
Refet Canıtez (Rs. V.)

Çanakkale

Hilmi Ergeneli
Reşad Nuri Güntekin
Ziya Gevher Etili

Çankırı

Avni Doğan (İ. Â.)
Hüseyin Cahid Yalçın
Mustafa Abdülhalik Renda (Rs.)

Çoruh

Ali Rıza Erem
Asım Us

Denizli

Dr. Behçet Uz
Dr. Hamdi Berkman
Fahri Akçakoca Akça

Diyarbakır

Dr. İbrahim Tali Öngören
Veli Necdet Sünkitay

Edirne

Faik Kaltakkıran

Elâzığ

Fazıl Ahmed Aykaç
Fuad Ağralı (V.)
Fuad Ziya Çiyiltepe (M.)

Erzincan

Abdülhak Fırat

Erzurum

Dr. Ahmed Fikri Tuzer
Salim Altuğ
Şükrü Koçak

Eskişehir

İzzet Arukan
Osman Işım
Yusuf Ziya Özer

Gaziantep

Ömer Asım Aksoy

Giresun

Dr. Hasan Vasıf Somyürek

Gümüşane

Durak Sakarya (Hasta)
Hasan Fehmi Ataç

Hakkâri

İzzet Ulvi Aykurd

Hatay

Abdullah Mursaloğlu (M.)
Abdülgani Türkmen (M.)
Memed Tecirli (M.)

İçel

Ahmed Ovacık (Mazur)
Dr. Muhtar Berker
Emin İnankur
Ferid Celâl Güven

İsparta

Mükerrem Karaağaç

İstanbul

Abidin Daver
Dr. Refik Saydam (Bş. V.)
Galib Bahtiyar Göker
Gl. Refet Bele

Sadettin Uraz
Salâh Cimcoz (M.)
Şükrü Âli Ögel

İzmir

Halil Menteşe (M.)
Hasan Âli Yücel (V.)
Memed Aldemir
Reşad Mimaroğlu
Sadettin Epikmen
Şehime Yunus (M.)
Şükrü Saracoğlu (V.)

Kars

Fuad Köprülü
Ömer Küntay (M.)
Şerafettin Karacan
Zihni Orhon

Kastamonu

Hacer Dicle (M.)
Hilmi Çoruk

Kayseri

Ahmed Hilmi Kalaç
Ömer Taşcıoğlu

Kırklareli

Dr. Fuad Umay
Hamdi Kuleli
Şevket Ödül
Zühtü Akın

Kırşehir

Hazim Börekçi (M.)

Kocaeli

Ali Dikmen
İbrahim Dıblan
İbrahim Süreyya Yiğit
Orgl. A. S. Akbaytuğan (M.)
Ragıb Akca

Konya

Ali Muzaffer Göker
Gl. Ali Fuad Cebesoy (V.)
Kâzım Gürel
Naim Hazim Onat

Kütahya

Besim Atalay
Hüseyin Rahmi Gürpınar (M.)
Muhlis Erkmen (V.)

Malatya

Dr. Hilmi Oytâç
Müttalib Öker
Nasuhi Baydar

Manisa

Hikmet Bayur
Hüsnü Yaman (M.)
Kâni Karaosman
Kenan Orer
Osman Erçin
Rıdvan Nafiz Edgüer (Hasta)

Maraş

Memed Erten

Mardin

Dr. Rıza Levent
Gl. Seyfi Düzgören
Halid Onaran
İrfan Ferid Alpaya (İ. Â.)

Muğla

Cemal Karamuğla
Hüsnü Kitabcı
Yunus Nadi

Muş

Hakkı Kılıcoğlu (M.)
Şükrü Ataman

Niğde

Faik Soylu (M.)
Hazim Tepeyran

Ordu

Ahmed İhsan Tokgöz (M.)
Dr. Vehbi Demir
İsmail Çamaş
Selim Sırrı Tarcan

Rize

Ali Zırh
Dr. Saim Ali Dilemre
Hasan Cavid

Samsun

Hüsnü Çakır
Memed Ali Yörüker
Ruşeni Barkın
Zühtü Durukan

Seyhan

Ali Münif Yegena

Sinob

Cemal Aliş (M.)
Cevdet Kerim İncedayı
Hulûsi Oruçoğlu
Yusuf Kemal Tengirşenk

Sivas

Hikmet Işık
Necmettin Sadak

Tekirdağ

Nazmi Trak
Rahmi Apak
Yahya Kemal Beyatlı

Tokad

Hasip Ahmed Aytuna
Nâzım Poroy

Trabzon

Hamdi Ülkümen
Hasan Saka
Mitat Aydın
Sırrı Day (V.)
Şerif Bilgen (Hasta)

Urfa

Hüseyin Sami (M.)
Memed Emin Yurdakul (Hasta)

Van

Hakkı Ungan (M.)
İbrahim Arvas (Hasta)
Münib Boya

Yozgad

Celâl Arat
Ziya Arkant

Zonguldak

Halil Türkmen

Posta, telgraf ve telefon umum müdürlüğünün 1941 malî yılı bütçesine 1 058 000 liralık munzam tahsisat verilmesi hakkındaki kanuna verilen reylerin neticesi

(Kanun kabul edilmiştir)

Âza adedi	:	429
Reye iştirak edenler	:	263
Kabul edenler	:	263
Reddedenler	:	0
Müstenkifler	:	0
Reye iştirak etmeyenler	:	158
Münhaller	:	8

[Kabul edenler]

Afyon Karahisar
Ali Çetinkaya
Berç Türker
Hamza Erkan
Mebrure Gönenç
Şevket Raşit Hatipoğlu

Ağrı
Dr. Hüsamettin Kural
Gl. Kemal Doğan
Halid Bayrak

Amasya
Nafiz Aktın

Ankara
Arif Baytın
Belkis Baykan
Dr. Taptas
Ekrem Ergun
Eşref Demirel
Fevzi Daldal

Antalya
Numan Aksoy
Nurullah Esad Sumer
Türkân Örs

Aydın
Dr. Hulûsi Alataş
Dr. Şakir Şener
Nazmi Topcoğlu
Nuri Göktepe

Balıkesir
Feyzi Sözener
Hacim Çarıklı
Memed Emir
Osman Niyazi Burcu
Rahmi Selçuk
Yahya Sezai Uzay

Bilecik
Dr. Muhlis Suner
Kasım Gülek
Memduh Şevket Esendal

Bingöl
Feridun Fikri
Necmeddin Sahir

Bolu
Celâl Sait Siren
Cemil Özçağlar
Dr. Zihni Ülgen
Emin Yerlikaya
Hasan Cemil Çambel
Lûtfi Gören

Burdur
Dr. Ahmed Ruhi Yeşilyurt
İbrahim Necmi Dilmen
Memed Sanlı

Bursa
Atıf Akgüç
Dr. Galib Kahraman
Dr. Refik Güran
Dr. Sadi Konuk
Fatin Güvendiren
Gl. Naci Tınaz
Mustafa Fehmi Gerçeker
Nevzad Ayas
Refet Canıtez

Çanakkale
Atıf Kamçıl
Avni Yukaruç
Rusuhi Bulayırlı
Ziya Gevher Etili

Çankırı
Dr. Akif Arkan
Fazıl Nazmi Rükün

Çoruh
Atıf Tüzün
Mazhar Müfid Kansu

Çorum
Dr. Mustafa Cantekin
Eyüb Sabri Akgöl
İsmail Kemal Alpsar
İsmet Eker
Münir Çağıl
Nuri Kayaalp
Süleyman Köstekçioğlu
Şakir Baran

Denizli
Emin Aslan Tokad
Haydar Günver
Yusuf Başkaya

Diyarbakır
Cahit Çubukçu
Dr. Şükrü Emed
Gl. Kiazım Sevüktekin
Rüştü Bekit
Zeki Mesud Alsan

Edirne
Dr. Fatma Memik
Fuad Balkan
Osman Şahinbaş
Temel Göksel

Elâzığ
Fethi Altay
Sabit Sağıroğlu

Erzincan
Aziz Samih İlter
İskender Artun
Saffet Arıkan
Salih Başotaç

Erzurum
Aziz Akyürek
Gl. Pertev Demirhan
Münir Hüsrev Göle
Nafiz Dumlu
Nakiye Elgün

Eskişehir
Emin Sazak
İstamat Özdamar
İzzet Arukan
Osman Işın

Gazianteb
Ahmed Aksu
Bekir Kaleli
Dr. Abdurrahman Melek
Dr. Memed Ali Ağakay
Memed Şahin
Nuri Pazarbaşı

Giresun
Fikret Atlı
Gl. İhsan Sökmen
İsmail Sabuncu
Münir Akkaya
Nafi Atuf Kansu
Talât Onay

Gümüşane
Durak Sakarya
Edib Servet Tör
Hasan Fehmi Ataç
Şevket Erdoğan
Yusuf Ziya Zarbun

Hatay
Bekir Sıtkı Kunt
Hamdi Selçuk

İçel
Refik Koraltan

Turhan Cemal Beriker

İsparta

Hüsnü Özdamar
Kemal Turan
Remzi Ünlü

İstanbul

Ahmed Hamdi Denizmen
Ahmed Şükrü Esmer
Ali Kâmi Akyüz
Ali Rana Tarhan
Atıf Bayındır
Fakihe Öymen
Gl. Kâzım Karabekir
İbrahim Alâettin Gövsa
İsmail Hakkı Ülkmen
Ziya Karamursal

İzmir

Benal Arıman
Celâl Bayar
Kâmil Dursun
Mahmud Esad Bozkurd
Nazmi İlker
Rahmi Köken
Sadettin Epikmen

Kars

Esad Özoğuz
Etem İzzet Benice
Kahraman Arıklı

Kastamonu

Abidin Binkaya
Dr. Tevfik Aslan
Muharrem Celâl Bayar
Nuri Tamaç
Rıza Saltuğ
Tahsin Coşkan

Kayseri

Faik Baysal
Reşid Özsoy
Sadettin Serim
Salih Turgay
Suad Hayri Ürgüblü

Kırklareli

Gl. Burhanettin Denker

Kırşehir

Dr. Hüseyin Ülkü
İzzet Özkan
Memed Seyfeli

Kocaeli

Dr. Fuad Sorağman
İbrahim Tolon
Salâh Yargı

Konya

Ahmed Hamdi Dikmen
Ali Rıza Türel
Dr. Osman Şevki Uludağ
Fuad Gökbudak
Galip Gültekin
İzzet Erdal
Kâzım Okay
Mustafa Ulusan
Şevki Ergun
Tevfik Fikret Silay
Vehbi Bilgin

Kütahya

Alâettin Tridoğlu
Dr. Ali Süha Delilbaşı
Receb Peker
Sadri Ertem
Vedit Uzgören

Malatya

Dr. Hilmi Oytâç
Emrullah Barkan
Gl. Osman Koptagel
Mahmud Nedim Zabcı
Memed Şevket Özpazarbaşı
Mihri Pektaş
Nasuhi Baydar
Osman Taner
Vasıf Çınay

Manisa

Asım Tümer
Faik Kurdoğlu
Gl. Ali Rıza Artunkal
Kâzım Nami Duru
Refik İnce
Yaşar Özey

Maraş

Dr. Kemali Bayizit
Hasan Reşid Tankut
Mansur Bozdoğan
Ziya Kayran

Mardin

Edib Ergin
Gl. Seyfi Düzgören
Hasan Menemencioğlu
Rıza Erten

Muğla

Orgeneral İzzettin Çalışlar
Sadullah Güney

Niğde

Cavid Oral
Dr. Abravaya Marmaralı
Dr. Rasim Ferid Talay
Halid Mengi
Naim Erem

Ordu

Ali Canib Yöntem
Hamdi Şarlan
Hamdi Yalman

Rize

Dr. Saim Ali Dilemre
Fuad Sirmen
Kemalettin Kamû

Samsun

Amiral Fahri Engin
Meliha Ulaş
Memed Ali Yörüker
Naşit Fırat
Süleyman Necmi Selmen

Seyhan

Damar Arıkoğlu
Gl. Naci Eldeniz
Hilmi Uran
Salâhattin Çam
Sinan Tekelioğlu
Şemsa İşcen
Tevfik Tarman

Siird

Ali Rıza Esen
Naki Bekmen
Ressam Şevket Dağ
Şefik Özdemir

Sinob

Cemil Atay

Sivas

Abdurrahman Naci Demirağ
Atıf Esenbel
Gl. Akif Öztekin Erdemgil
Mergube Gürleyük
Mitat Şükrü Bleda
Remzi Çiner
Şemsettin Günaltay

Tekirdağ

Cemil Uybadın
Fayık Öztrak

Tokad

Cemal Kovalı
Galib Pekel
Halid Nazmi Keşmir
Muammer Develi
Resai Erişken
Sıtkı Atanç

Trabzon

Daniş Eyiboğlu
Faik Ahmed Barutcu
Halil Nihad Boztepe
Raif Karadeniz
Salise Abanozoğlu

Tunceli

Haydar Rüştü Öktem
Mitat Yenel
Sami Erkman

Urfa

Gl. Ahmed Yazgan
Razi Soyer
Refet Ülgen
Şeref Uluğ

Yozgad

Ahmed Sungur
Ekrem Pekel
Salim Korkmaz
Sırrı İçöz
Veled İzbudak

Zonguldak

Hasan Karabacak
Hazim Atıf Kuyucak
İbrahim Etem Bozkurt
Rifat Vardar
Şinasi Devrin
Yusuf Ziya Özenci

[Reye iştirak etmeyenler]

Afyon Karahisar
Haydar Çerçel
İzzet Akosman

Amasya
Esad Uras
İsmail Hakkı Mumcu

Ankara
Ahmed Ulus
Aka Gündüz
Falih Rıfkı Atay
İsmet İnönü (Rs. C.)
Muammer Eriş
Mümtaz Ökmen (V.)
Rifat Araz
Yahya Galib Kargı

Antalya
Dr. Cemal Tunca
Dr. Münir Soykan
Rasih Kaplan
Tayfur Sökmen (Hsta)

Aydın
Adnan Menderes
Agah Sırrı Levend
Dr. Mazhar Germen (Rs. V.)

Balıkesir
Fahrettin Tiritoğlu
Gl. Kâzım Özalp
Hayrettin Karan
Hilmi Şeremetli
İsmail Hakkı Uzunçarşılı
Muzaffer Akpınar

Bitlis
Süreyya Örgeevren
Tevfik Temelli

Bolu
Fethi Okyar (M.)

Bursa
Muhittin Baha Pars

Çanakkale
Hilmi Ergeneli
Reşad Nuri Güntekin

Çankırı
Avni Doğan (İ. Â.)
Hüseyin Cahid Yalçın
Mustafa Abdülhalik Renda (Rs.)

Çoruh
Ali Rıza Erem
Asım Us

Denizli
Dr. Behçet Uz
Dr. Hamdi Berkman
Fahri Akçakoca Akça
Tahir Berkay

Diyarbakır
Dr. İbrahim Tali Öngören
Veli Necdet Sünkitay

Edirne
Faik Kaltakkıran

Elâzığ
Fazıl Ahmed Aykaç
Fuad Ağralı (V.)
Fuad Ziya Çiyiltepe (M.)

Erzincan
Abdülhak Fırat

Erzurum
Dr. Ahmed Fikri Tuzer
Gl. Zeki Soydemir
Salim Altuğ
Şükrü Koçak

Eskişehir
Yusuf Ziya Özer

Gazianteb
Ömer Asım Aksoy

Giresun
Dr. Hasan Vasıf Somyürek

Hakkâri
İzzet Ulvi Aykurd

Hatay
Abdullah Mursaloğlu (M.)
Abdülgani Türkmen (M.)
Memed Tecirli (M.)

İçel
Ahmed Ovacık (Mazur)
Dr. Muhtar Berker
Emin İnankur
Ferid Celâl Güven

İsparta
Mükerrem Karaağaç

İstanbul
Abidin Daver
Dr. Refik Saydam (Bş. V.)
Galib Bahtiyar Göker
Gl. Refet Bele
Sadettin Uraz
Salâh Cimcoz (M.)
Şükrü Âli Ögel

İzmir
Halil Menteşe (M.)
Hasan Âli Yücel (V.)
Memed Aldemir
Reşad Mimaroğlu
Şehime Yunus (M.)
Şükrü Saracoğlu (V.)

Kars
Fuad Köprülü
Ömer Küntay (M.)
Şerafettin Karacan
Zihni Orhon

Kastamonu
Hacer Dicle (M.)
Hilmi Çoruk

Kayseri
Ahmed Hilmi Kalaç
Nazmi Toker
Ömer Taşcıoğlu

Kırklareli
Dr. Fuad Umay
Hamdi Kuleli
Şevket Ödül
Zühtü Akın

Kırşehir
Hazim Börekçi (M.)

Kocaeli
Ali Dikmen
İbrahim Dıblan
İbrahim Süreyya Yiğit
Orgeneral Ali Said Akbaytuğan (M.)
Ragıb Akca

Konya
Ali Muzaffer Göker
Gl. Ali Fuad Cebesoy (V.)
Kâzım Gürel
Naim Hazim Onat

Kütahya
Besim Atalay
Hüseyin Rahmi Gürpınar (M.)
Muhlis Erkmen (V.)

Malatya
Müttalib Öker

Manisa
Hikmet Bayur
Hüsnü Yaman (M.)
Kâni Karaosman (Mazur)
Kenan Orer
Osman Erçin
Rıdvan Nafiz Edgüer (Hasta)

Maraş
Memed Erten

Mardin
Dr. Rıza Levent
Halid Onaran
İrfan Ferid Alpaya (İ. Â.)

Muğla
Cemal Karamuğla
Hüsnü Kitabcı
Yunus Nadi

Muş
Hakkı Kılıcoğlu (M.)
Şükrü Ataman

Niğde
Faik Soylu (M.)
Hazim Tepeyran

Ordu
Ahmed İhsan Tokgöz (M.)
Dr. Vehbi Demir
Hüseyin Ekşi
İsmail Çamaş
Selim Sırrı Tarcan

Rize
Ali Zırh
Hasan Cavid
Raif Dinç

Samsun
Hüsnü Çakır
Ruşeni Barkın
Zühtü Durukan

Seyhan
Ali Münif Yegena

Sinob
Cemal Aliş (M.)
Cevdet Kerim İncedayı
Hulûsi Oruçoğlu

Yusuf Kemal Tengirşenk

Sivas
Hikmet Işık
İsmail Memed Uğur
Necmeddin Sadak
Ziya Başara

Tekirdağ
Nazmi Trak
Rahmi Apak
Yahya Kemal Beyatlı

Tokad
Hasip Ahmed Aytuna
Nâzım Poroy

Trabzon
Hamdi Ülkümen
Hasan Saka
Mitat Aydın
Sırrı Day (V.)
Şerif Bigen (Hasta)

Urfa
Hüseyin Sami (M.)
Memed Emin Yurdakul (Hasta)

Van
Hakkı Uugan (M.)
İbrahim Arvas (Hasta)
Münib Boya

Yozgad
Celâl Arat
Ziya Arkant

Zonguldak
Halil Türkmen

T. B. M. M. Matbaası

S. Sayısı : 117

Devlet iktisadî teşekkülleri memurları tekaüt sandıkları hakkında kanun lâyihası ve İktisat, Maliye ve Bütçe encümenleri mazbataları (1/589)

T. C.
Başvekâlet
Kararlar dairesi müdürlüğü
Sayı : 6/1236

27 - III - 1941

Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

Devlet iktısadî teşekkülleri memurlarının tekaüt sandıkları hakkında İktısat vekilliğince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince 21 - III - 1941 tarihinde Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâyihası esbabı mucibesile birlikte sunulmuştur.

Başvekil
Dr. R. Saydam

İktısadî Devlet teşekkülleri memurları tekaüt sandıkları hakkında mucip sebepler lâyihası

Umumiyetle sınaî, ticarî ve iktısadî faaliyetlerde azamî verimin alınabilmesinde en mühim âmillerden birinin de, işini meslek ittihaz eden ve istikbale emniyetle bakan tecrübeli elemanlar istihdamı olduğu şühesizdir.

Bundan dolayı sanayileşme ve umumî olarak iktısadî kalkınma siyasetinin sağlam temellere istinat edebilmesini ve Devlet elindeki iktısadî ve ticarî teşebbüslerin seri ve metodik inkişaflarını temin maksadile, bir taraftan bilgili ve tecrübeli meslek adamları yetiştirmek için tedbir alınırken, diğer taraftan bunların istikbal endişelerinden kurtarılarak teşekküllerine bağlı birer meslek uzvu haline getirilmelerinin icabına tevessül edilmesi zarurî görülmüştür.

Bu maksadı zaten itibare almış bulunan 3460 sayılı kanunun muvakkat maddesinin E bendi, İktısadî Devlet teşekküllerinin her biri için bir tekaüt sandığı kurulmasını emretmiş bulunmaktadır.

İlişik kanun lâyihası, bu bent hükümleri dairesinde İktısadî Devlet teşekküllerinde kurulması icabeden tekaüt sandıklarının teşkilât ve idare faaliyetlerile temin edecekleri hak ve menfaatleri tanzim etmek maksadile kaleme alınmıştır.

.Bu tanzimde, bir taraftan 3460 sayılı kanunun derpiş ettiği şekilde Devlet İktısadî teşekküllerinin her biri için müstakil birer tekaüt sandığı ihdası derpiş edilmiş ve diğer taraftan da lüzum ve fayda hâsıl olduğu zaman bu müstakil sandıkların birleşebilmeleri imkânı verilmiştir. Kanun projesi muhtelif İktısadî Devlet teşekküllerinde çalışan memurların tekaüt hakları bakımından yeknesak hükümlere tâbi tutulmasını esas olarak kabul etmiştir. Bu itibarla bir memurun ayrı ayrı tekaüt sandıklarına malik teşekküllerde vaki olacak memuriyet tebeddüllerinin, tekaütlük haklarına dokunmaması için lâzım gelen tedbirler alınmıştır. Bu tedbirlerin prensibi tekaüt hakkı bakımından memurun daima ayni teşekkülde çalışıyormuş gibi muamele görmesidir.

Kanunun birinci maddesinde, kurulmuş veya kurulacak olan tekaüt sandıklarının hükmî şahsiyeti ve malî muhtariyeti haiz olacakları tesbit edildiği gibi ikinci maddesinde bu sandıkların birleşerek yeni sandık vücude getirebilecekleri ve bu suretle kurulacak olan sandıkların istihlâf ettikleri sandıkların hak ve vecibelerini devralacakları tesbit edilmiştir.

Kanun lâyihasının üçüncü maddesinde, kurulacak sandıkların gelirleri tesbit edilmiş ve dör-

dünçü maddesile de bunların her hangi bir vergi ve resme tâbi olmadıkları ve haciz ve temlik edilemiyecekleri hükmü konulmuştur.

Lâyihanın beşinci maddesinde, memur tabirile ne kastedildiği tasrih olunmuştur. 3460 sayılı kanunun muvakkat maddesinin E bendi daimî ve müseccel memur ve müstahdemlerin tekaütlüklerini derpiş ettiğine göre bu vaziyeti haiz memurların 3659 sayılı kanun hükümleri bakımından hangileri olduğu tesbit edilmiştir. Binnetice memuriyeti meslek ittihaz etmemiş kimselerle vazifelerinin mahiyetleri icabı memur olmayanlar tekaüt sandığından hariç tutulmuştur. Bu ikinciler esasen İş kanunu ile derpiş edilen mecburî sigortaya tâbi olanlardır.

Lâyihanın 6 ncı maddesinde sandıklara dahil memurların tekaütlüğe sayılacak hizmetlerinin hangi tarihten başlayacağı gösterilmiştir. Bu maddeye konan hükme göre başlangıç tarihi, bulundukları idarelerde tekaüt aidatı kesilmeğe başlandığı tarih olmak lâzım gelir. Bu suretle tekaüt sandıkları lâyihasının geç tanzimi dolayısile şimdiye kadar aidat vermiş olan memurların bu aidatı vermekle ihraz etmiş olmaları tabiî bulunan tekaüt hakları mahfuz tutulmak istenilmiştir. Ancak bu memurlardan bir kısmının kanunun neşrinden önce bu aidatları geriye almış olmaları ihtimali düşünülerek tekaüt hakkından istifadeleri için geri almış oldukları parayı ve idarelerin de muadilini sandığa tediye etmeleri şartı konulmuştur. Sonra bir teşekkülde aidat veren memur başka bir teşekküle nakletmişse aylığından ilk aidat kesildiği tarihin mutebar olması derpiş edilmiş bulunmaktadır.

Lâyihanın 7 nci, 8 nci ve 9 ncu maddeleri muhtelif tekaüt sandıklarına tâbî memurlardan bu kanuna tâbi sandıklara dahil memuriyetlere nakilleri icra edilen ve bilmukabele bu sandıklardan Devlet, hususî idareler ve belediyelerde veya mahsus bir kanunla tekaüt sandığı kurulmuş olan diğer idarelerde bir vazifeye geçen memur ve müstahdemlerin tekaüt haklarının tanzimi için icap eden hükümleri ihtiva etmektedir. Filvaki bu gibi nakil ve tahvillerin icrasının zarurî olması bir taraftan diğer tarafa geçen memurların tekaüt haklarının mahfuziyeti için tedbir alınmasını istilzam eder bir vaziyettir.

3028, 3137, 3202 sayılı kanunlar, mümasil nakillerde tatbik edilecek muamelelere dair hükümleri muhtevi bulunmaktadır. Bu hükümlere göre Devlet Demiryollarında, mülga tütün, müskirat ve barut inhisarlarının Devletçe idare edildiği devirlerde, İnhisarlar Umum Müdürlüklerinde, Denizyolları, Akay, fabrika ve havuzlar idarelerinde, Türkiye Cümhuriyeti Ziraat Bankasında çalışanlardan maaşlı Devlet memuriyetindeki hizmetleri 15 seneyi doldurmuş olanların sayılan idarelerde ücretle geçecek hizmet müddetleri de tekaütlüklerine mahsup edilerek (25) senenin hitamında en son maaşa göre tekaütlük hakları tanınmaktadır.

Bunlardan maaşlı Devlet memuriyetlerindeki hizmetleri 15 seneyi doldurmıyanların ise talep vukuunda, sene küsurları tam sayılmak üzere maaşlı filî hizmetlerinin her senesi için son aslî maaşının iki misli tazminat verilmek suretile alâkaları kesilmektedir. Bidayeten mevcut hükmün iktisadî Devlet teşekküllerinde çalışan ve çalışacak olan Devlet memurları hakkında aynen tatbiki düşünülmüş ise de 15 senesini Devlet memuriyetlerinde geçirenlere verilecek tekaütlük maaşı tahsisini Hazineye bırakmak bunlar için devamlı ve karşılıksız bir külfet altına girilmesini icap ettireceğinden, bazı zaruretlerle tedvin edimiş olan bu hükmün tevsiinden ise Devletteki hizmet müddetine bakılmaksızın ikinci fıkra hükmünün yani her hizmet senesi için son aslî maaşının iki misli tazminat verilmesi ve bu tazminatın da müterakim aidat makamında memurun bağlanacağı sandığa tesviyesi muvafık telâkki edilmiş ve iktisadî Devlet teşekküllerinden Devlet, İdareyi Hususiye, belediye hizmetlerine geçecek memurların müterakim aidatlarının da Hazineye devri suretile bilâhara karşılıksız bir tekaütlük maaşı tahsis ihtimalleri önlenmiştir.

Diğer tekaüdiyeli Devlet idarelerile iktisadî Devlet teşekülleri arasında vaki olacak memur nakillerinde de bunların müterakim aidatlarının mütekabilen intisap edecekleri idarelere devri esası kabul edilmiştir.

Lâyihanın 10 ncu maddesile aylıkları 3659 sayılı kanunun 3 ncü maddesi hükmüne tâbi bulunan Umum müdür ve muavinlerile Murakabe heyeti Reis ve azaları ve yine aylıkları 3659 sayılı kanunu 10 ncu maddesine tâbi daimî ve müseccel müstahdemler ile ihtisas mevkilerinde ça-

lışan memurlarm, tekaütlük bakımından müktesep hakları bulunan derece aylığma göre muameleye tâbi tutulacakları tesbit edilmiş bulunmaktadır.

11 nci madde ile konan hüküm, mümasil sandıklarda olduğu gibi, kurulmuş ve kurulacak olan sandıklarda da her beş senede bir sandığın malî durumunun bir tetkike tâbi tutulmasını ve bu tetkikin neticesine göre tedbir alınmasını imkân altına almağa matuftur.

Lâyihanın 12 nci maddesinde teşekküllerin iştiraki bulunan şirketlere teşekkül idare meclisinin tensibile geçen memurların tekaüt hakları düşünülmüş ve bir çok defa bu kabîl şirketlerin bünyesini takviye maksadile yapılan bu türlü tayinlerde teşekkül memurlarının tekaüt haklarının korunması adalet prensipleri iktizasından görülerek, maddeye lâzım gelen hükümler konulmuş ve bu suretle bu şirketlerin idaresine alâkalı teşekkülün müstait ve muvaffak memurlarının idaresine tevdii temin edilmiştir.

Lâyihanın 13 ncü maddesinde sandıkların idare heyetlerinin kimlerden terekküp edeceği ve sureti intihapları gösterildiği gibi bu suretle çalışacak idare heyeti azalarının 100 lirayı tecavüz etmemek üzere bir ücret verilebilmesi de kabul edilmiştir. Ancak bu suretle ücret alacak idare heyeti reis ve azalarının her hangi bir suretle teşekkül iştiraklerinde bir vazife deruhde etmemiş ve ayni zamanda ücret almamış bulunması kaydida unutulmamıştır.

Kanun lâyihasının 14 ncü ve 15 nci maddelerinde ise, sandığın bütçe ve kadrosunun ne suretle tanzim ve tasdik edileceği, idare maaş ve masraflarının temin şekli tesbit olunmuştur.

Kanun lâyihasının 16 ncı ve 17 nci maddelerinde birleşik sandıkların idare heyetinin ve umum müdürünün ne şekilde intihap edileceği bütçe ve kadro ve bilânçoları bakımından tâbi olacağı muamele tesbit edildiği gibi, muhtelif vekâletleri alâkadar eden birleşik sandıkların İcra Vekilleri Heyetince tensip edilecek bir vekâlete bağlanacağı ciheti de tebarüz ettirilmiştir.

Lâyihanın 18 nci maddesi sandık gelirlerinin tenmiye şeklini göstermektedir. Bu madde bir taraftan maaş ve tazminatın mutlak bir intizam ile tediyesine müsait seyyaliyeti temin ve diğer taraftan da tenmiye şekli için azamî emniyet ve garantiyi haiz tedbirleri ihtiva etmektedir.

19 ncu madde ise aidatı vaktinde tevkif ve tahsil etmeyenlerin haklarında tatbiki lâzım gelen hükmü muhtevidir.

Kanun lâyihasının 20 nci maddesinde ise kanunda tasrih edilmeyen hususlarda 1683 sayılı kanunla zeyillerinin ve buna müteferri hükümlerin tatbik edileceği tasrih edilmiştir.

Malûm olduğu üzere 1683 sayılı kanun Devletin maaşlı memurlarının tekaüt vaziyetlerini ve bu hususiaki şart ve ölçüleri ihtiva etmektedir. 3460 sayılı kanuna tâbi teşekkül memurları, bu teşekküllerin Devlet sermayesile kurulmuş bulunmaları bakımından olduğu kadar, 3659 sayılı kanun hükümlerine göre de Devletin maaşlı memurlarına nisbetle muadeletleri tayin edilerek Devlet memurlarına yaklaştırılmış bulundurulduklarından, tekaütlük hak ve menfaatlerini iktisap şartlarının tesbitinde de, maaşlı Devlet memurlarile olan derece farkları mahfuz olmak üzere, yeknesak bir rejime tâbi tutulmaları muvafık görülmüştür.

Bu itibarla bu kanunda bu yolda yeniden esaslar vazedileceğine veyahut Devlet tekaüt rejiminin esasları bu kanuna alınacağına, projede olduğu şekilde, bir atıf yapmak münasip görülmüştür.

Lâyihanın 21 nci maddesinde alâkadarlarına tekaüt işleri hakkında idare heyetlerince verilmiş olan kararlar aleyhine bağlı bulunduğu vekâlet nezdinde itiraz edebileceği ve vekâletçe verilecek karar üzerine de son merci olarak Devlet Şûrasına müracaat edebilecekleri tesbit edilmiştir.

Lâyihanın 22 nci maddesi, Umumî murakabe heyetile M. T. A. Enstitüsünde ve E. İ. E. İdaresinde ayni kanun hükümleri dairesinde birer sandık kurulmasını âmir bulunmaktadır. Umumî mürakabe heyeti zaten 3460 sayılı kanunun kurumlarından biridir; diğerleri ise doğrudan doğruya bu kanuna dahil kurumlar olmamakla beraber faaliyetleri bakımından iktisadî devlet teşekküllerine yardımcı mahiyetindedirler.

23 ncü maddede 3202 sayılı kanunla kurulu (Türkiye Cümhuriyeti Ziraat bankası memurları Tekaüt sandığı) na dahil olanların mezkûr kanunla tesis edilmiş olan haklarının mahfuziyeti itibare alınmış bulunmaktadır.

Ziraat işletmeleri kurumunda 3308 sayılı kanunun 13 ncü maddesile teşkil edilmiş olan yar-

dım sandığının devamına bu lâyihanın kabulü halinde lüzum kalmayacağından bu sandığın ilgasile sandığa yatırılmış olan aidat ve ikramiyelerin alâkadarlara iadesi muvakkat birinci madde ile derpiş edilmiştir. Muvakkat ikinci madde, henüz bir tekaüt sandığı tesis edilmediği halde memur aylıklarından tekaüt aidatı tevkif eden idarelerin gerek bu paralarla gerek bunlara mukabil olarak idarelerce ayrılan mebaliğin ve bunların temettülerinin bu kanuna göre kurulmuş veya kurulacak olan tekaüt sandıklarına devredilmesini âmirdir. Bu suretle tekaüt sandıkları iptidaî birer sermaye elde etmiş olacaklardır. Bu paralar esasen ileride teşkil edilecek tekaüt sandığına devredilmek üzere ayrı hesaba alınmış bulundukları ve memurların tekaütlükleri bu paraların tevkif tarihinden başlayacağı cihetle bunların sandıklara devri maslahata en uygun hattı hareket olarak düşünülmüştür.

Muvakkat üçüncü madde ile henüz sandık kurmamış olan idarelerin sandıklarını bir ay içinde kurup faaliyete getirmek mecburiyeti tesis edilmektedir. Ayni zamanda lüzum ve fayda görüldüğü takdirde sandıkların doğrudan doğruya birleşik sandık halinde de kurulabilmesi için bir hükümi ilâve edilmiştir.

İktısat encümeni mazbatası

T. B. M. M.
İktısat encümeni
Esas No. 1/589
Karar No. 44

14 - V - 1941

Yüksek Reisliğe

Devlet iktısadî teşekkülleri memurları tekaüt sandıkları hakkında İktisat vekilliğince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince 21 - III - 1941 tarihinde Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâyihası Encümenimize havale buyurulmuş olmakla İktisat vekâleti Teftiş heyeti reisi Mustafa Nuri Anıl ve Birinci hukuk müşaviri Ziya Yürük ve bazı celselerde de İktısat ve Ticaret vekilleri hazır bulundukları halde tetkik ve mütalea olundu.

İktisadî Devlet teşekküllerine intisap eden memurların istikballerinin temini bunların vazifelerine bağlılıklarını ve memuriyet hayatında istikrarı ve binnetice tecrübe ve ihtisas sahibi elemanlarla bu müesseselerin iş görmelerini mümkün kılacağından kanun lâyihası esas itibarile kabule şayan görülmüştür.

Lâyihanın birinci maddesine göre iktisadî Devlet teşekkülleri memurları için şimdiye kadar kurulmuş ve bundan sonra kurulacak tekaüt sandıklarının teşkilât, idare ve faaliyetlerile alâkalılara temin eyleyeceği hak ve menfaatlar bu kanun hükümlerine tâbi olmak lâzım gelmektedir.

Kanun lâyihasının ikinci maddesi ise bu kanun kükümlerine tâbi olmak üzere iktisadî Devlet teşekkülleri için kurulmuş ve kurulacak sandıkların kısmen veya tamamen birleştirilebilmelerini kabul etmekte ve bu takdirde birleşme kararlarının nasıl ittihaz edileceğine dair hükümler vazetmektedir.

Bu mevzu üzerinde ehemmiyetle duran Encümenimiz yaptığı uzun müzakerelerden ve bu hususta İktısat ve Ticaret Vekillerini dinledikten sonra her iktisadî Devlet teşekkülü için ayrı ayrı birer sandık tesisi yerine bunlar için bir tek sandık tesisinin daha muvafık olacağı neticesine varmıştır. Filvaki ayrı ayrı sandık teşkili takdirinde idare masraflarının artacağı ve diğer taraftan memurları az ve dun maaşlı olan iktısadî Devlet teşekküllerinin sandıklarının kabiliyeti hayatiyeleri mahdut bulunmasına mukabil teşkilâtı geniş olan teşekküllerin sandıklarının arzedeceği emniyet dolayısile diğerleri aleyhine bir tercih sebebi ihdas edilmiş olacağı ve bir teşekkülden diğer teşekküle memur alıp verme zaruretleri karşısında mükerrer kayit ve muamelelere yol açılacağı düşünülerek esasen ayni mahiyet ve ka-

rakteri arzeden iktısadî Devlet teşekküllerinin tek bir tekaüt sandığına malik olmaları neticesine varılmıştır.

İktısat ve Ticaret Vekillerinin verdiği izahata göre Hükûmetin de bidayeten ayni kanaatle bütün iktısadî Devlet teşekkülleri için tek bir sandık vücude getirilmesini derpiş ettiği halde sonradan daha evvel muhtelif tarihlerde tekaüt rejimine sahip bulunan ve son defa 1937 senesinde 3202 sayılı kanunla yeni bir şekil almış olan Ziraat bankası memurları tekaüt sandığının birikmiş sermayesinin yüksek bir hadde baliğ olmasının banka mensupları hakkında temin ettiği müktesep hakkın ihlâl edilmemesi bakımından ayrı sandık teşkilinin tercih edilmiş olduğu ve Ziraat vekâletinin de tek sandığa taraftar bulunduğu anlaşılmıştır.

Türkiye Cümhuriyeti Ziraat bankasının bu hususî durumu dolayısile bu kanunla tesbit edilen rejime tâbi olmakla beraber ayrı bir sandık olarak muhafazası hakkında Ticaret vekilinin mütaleasını nazarı itibare alan Encümenimiz bir taraftan tek bir sandığın bahşedeceği faide ve suhuleti temin ve diğer taraftan mezkûr banka memurlarının müktesep haklarına riayet keyfiyetlerini telif maksadile Türkiye Cümhuriyeti Ziraat bankası memurları tekaüt sandığının ayri bir kurum olarak ipkasını ve henüz sandık kurmamış olan diğer İktısadî Devlet teşekküllerinin tek bir sandığa bağlanmasını prensip itibarile kabul etmiş ve birinci ve ikinci maddeyi buna göre yeniden tanzim eylemiştir.

Birinci maddede sandığın adı gösterilmekte ve hükmî şahsiyeti idarî ve malî muhtariyeti haiz olacağı tebarüz ettirildikten sonra İktısat vekâletine bağlı bulunduğu zikredilmektedir. Bu mesele üzerinde duran encümenimiz, ikinci maddede sandığa dahil olduğu gösterilen idareler arasında üçünün İktısat vekâletine ve diğerlerinin ayrı ryrı vekâletlere bağlı olmasını nazarı itibare alarak sandığa dahil memurların ekserisinin bağlı bulundukları vekâlet olmak itibarile sandık idaresinin de bu vekâlete bağlı olmasının muvafık olacağı neticesine varmıştır.

Yeniden kaleme alınmış olan ikinci maddede sandığa dahil idareler tadat deilmiştir. Bu madde Hükûmetçe teklif edilen lâyihanın birinci ve 22 nci maddeleri yerine kaim olmak üzere ve Ziraat bankası haricinde kalan idarelerin hepsi için tek bir sandık teşkil edileceğine göre tertiplenmiştir.

2284 sayılı kanunla kurulan Halk bankasının sermayesinin yüzde doksandan fazlasının doğrudan doğruya Hazineye veya sermayeleri Devlete ait bulunan İktısadî Devlet teşekküllerine ait bulunduğu nazarı itibare alınarak mahiyeten İktısadî Devlet teşekkülleri arasındaki bankalardan farkı bulunmayan bu banka ile buna bağlı bulunan Halk sandıklarının da tekaüt sandığına dahil olmaları tensip edilmiştir.

Üçüncü maddede yapılan tadil esasen kanunun muhtelif maddelerinde tediyesi drepiş olunan mebaliğin ayrıca sandık sermayesi meyanında tadadının lüzumsuzluğu dolayısile dördüncü bendin kaldırılmasına inhisar etmiştir.

Dördüncü madde aynen kabul edilmiştir. Beşinci maddede de birinci ve ikinci maddelerin yeniden tanzimi dolayısile memur tabirinin ikinci maddeye ithal edilmiş olmasından mütevellit ufak bir tashih yapılmıştır.

Altıncı maddedeki değişiklik ibare tashihine munhasır kalmıştır.

Yedinci ve sekizinci maddeler hükümleri esas itibarile aynen kabul edilmekle beraber bu maddelerin ikinci fıkralarında 3028 sayılı kanuna matuf hükmün müstakil bir madde teşkil etmesi icabettiği neticesine varıldığından bu iki madde metinlerinde lâzım gelen değişiklikler yapılmış ve dokuzuncu madde buna göre kaleme alınmıştır. Bir de Hükûmet lâyihasının 8 ve 9 ncu maddelerinde zikri geçen tebeddüllerin tatbikatta sıhhate mukarin olarak tesbitindeki müşkülât düşünülerek bunun % 4 üzerinden hesap edilmesi lâzım geldiği 8 nci ve yeni 10 ncu maddelerde tebarüz ettirilmiştir.

Kanun lâyihasının 10, 11, 12 nci maddeleri aynen kabul edilmiş ve bunlar encümenimizin tadilâtına göre 11, 12, 13 ncü maddeler olarak gösterilmiştir.

Kanun lâyihasının 13, 14, 15, 16, 17 nci maddeleri ayrı ayrı sandık teşkil edildiğine göre bu sandıkların ne suretle idare edileceklerinden bahsetmektedir. Encümenimizin birinci ve ikinci maddede yaptığı tadilâta göre Türkiye Cümhuriyeti Ziraat bankası hariç olmak üzere diğer idareler için tek bir sandık teşkil edileceği hakkındaki hüküm karşısında bu sandığın idaresinin Hükûmetçe teklif edilen şekle uymayacağı düşünülerek buna göre idare bahsinde yeni hükümler

tedvini lüzumu hâsıl olmuştur. Encümenimizce tesbit edilen 15, 16, 17 nci maddeler bu maksatla kaleme alınmıştır.

Kanun lâyihasının 18 nci maddesi sandık mevcudunun tenmiye şeklinden bahsetmektedir. Bir müddet evvel encümenimizce müzakere ve kabul edilmiş ve halen Bütçe encümeninde olan kanun lâyihasına mevzu hükümler Tekaüt sandıklarına ihtiyaçlarından fazla olan mebaliğ ile Hazine bonoları iştirası mecburiyetini tahmil etmekte olduğu, göz önünde bulundurularak bu lâyihada ayrıca hüküm vazına lüzum görülmemiş ve bu itibarla mezkûr madde lâyihadan çıkarılmıştır.

Kanun lâyihasının 19 ncu maddesi hükmü hilâfına hareket edenlere tatbik edilecek cezanın tayinini salâhiyetli mercilere bırakacak şekilde yeniden kaleme alınarak yeni metin 18 nci madde olarak tesbit edilmiştir.

Sandığa dahil memurların umumiyetle tekaüt işlerinde 1683 sayılı Devlet mülkî ve askerî memurlarının tekaütlükleri hakkındaki kanun hükümlerine tâbi olacağını gösteren kanun lâyihasının 20 nci maddesinin hükmü esas itibarile muvafık görülmüş ve ancak meseleye vuzuh vermek bakımından yazılışı değiştirilerek ve 19 ncu madde olarak yeniden kaleme alınmıştır.

Kanun lâyihasının 21 nci maddesi ufak bir tadille 20 nci madde olarak tesbit edilmiştir.

Kanun lâyihasının 22 nci maddesinin hükmü yukarıda gösterilen sebeplerden dolayı ikinci madde hükmile birleştirilerek yeni ikinci madde buna göre yazılmış bulunduğundan lâyihadan tayyedilmiştir.

Kanun lâyihasının 23 ncü maddesi Türkiye Cümhuriyeti Ziraat bankası kanunile tekaütlük bakımından Ziraat bankası ve müesseseleri ve Tekaüt sandığı ile İstanbul emniyet sandığı memurlarına ve Tekaüt sandığına tanınmış olan ve lâyihada derpiş edilmiyen hakların mahfuziyetinden bahsetmektedir.

Bu mesele üzerinde duran Encümenimiz Ziraat bankası memurları Tekaüt sandığının yeni teşkili derpiş edilen Tekaüt sandığından ayrı olarak ipkası kabul edilmiş olmakla beraber her iki sandığın ayni kaide ve esaslara göre muamele yapmaları ve tekaüt sistemlerinde yeknesak hareket etmelerinin icabedeceği neticesine varılmış ve bu esasa göre kanun lâyihasının Türkiye Cümhuriyeti Ziraat bankası sandığına dahil bulunanlar hakkında da aynen tatbiki lâzımgelen hükümler tadat edilmek suretile yeni 21 nci madde kaleme alınmıştır. Buna göre 3202 sayılı kanunun bu lâyihaya muğayir olmayan hükümlerinin devamı tatbiki tabiî görülmüştür.

Encümenimizce yeniden kaleme alman 22 nci madde ile İcra Vekilleri Heyeti kararile Türkiye Cümhuriyeti Ziraat bankası memurları tekaüt sandığının bu kanunla kurulan sandığa ilhak edilebileceği tesbit edilmek suretile bütün iktısadî Devlet teşekküllerinin tek sandığa bağlı bulunmalarındaki aşikâr faydanın zamanı gelince tahakkuk edebilmesi imkânını hazırlamış bulunmaktadır.

Sandığa dahil idarelerde çalışmakta olan memurların bundan evvelki hizmetlerinin kanun lâyihası esaslarına göre geçen ve geçecek hizmetlerine ilâvesinin madelet icabı olduğu hususunda Encümen azasından Diyarbakır mebusu Veli Necdet Sünkitay tarafından yazılı teklif Encümenimizce uzun uzadıya müzakere edilerek bu hususun temininde İktisat ve Ticaret vekâletlerinin mutabık bulunduğu anlaşılmış ve İnhisarlar Umum müdürlüğü memurları için kabul edilen kayit ve şartlar altında olmak üzere bu memurların 3656 sayılı kanuna tâbi dairelerle millî bankalar hariç olmak üzere 3659 sayılı kanunun tatbik edildiği bilûmum idarelerde veya bunlar tarafından istihlâf edilen idarelerde veyahut vücude getirilen teşkilâtlarda ücretle geçen hizmet müddetlerinin tekaütlükte itibare alınmasını temin etmek üzere muvakkat birinci madde kaleme alınmıştır.

Kanun lâyihasında tesbit edilen birinci madde ise ikinci madde olarak ve muvakkat ikinci madde olarak tesbit edilen hüküm tek sandık esasına göre yeniden kaleme alınarak üçüncü muvakkat madde tesbit edilmiştir.

Kanun lâyihasının ihtiva ettiği üçüncü muvakkat maddeye tek sandık esasının kabulünden sonra lüzum kalmadığından lâyihadan tayyedilmiştir.

24 ncü maddede ufak bir tadille 23 ve 25 nci madde de 24 ncü madde olarak kabul edilmiştir.

Havalesi mucibince Maliye encümenine tevdi buyurulmak üzere Yüksek Reisliğe sunulur.

İktısat E. Reisi	M. M.	Kâtip
Giresun	Rize	Bilecik
İ. Sabuncu	*Fuad Sirmen*	*K. Gülek*

Afyon K.	Denizli	Diyarbakır	Niğde	Zonguldak	Zonguldak
Berç Türker	*Tahir Berkay*	*V. N. Sünkitay*	*Dr. R. F. Talay*	*M. Bozma*	*H. Karabacak*
Edirne	Erzincan	Eskişehir			
T. Göksel	*S. Başotaç*	*Emin Sazak*			
Gazianteb	İzmir	Kars			
Nuri Pazarbaşı	*Benal Arıman*	*K. Arıklı*			
Kastamonu	Konya	Konya			
M. Celâl Bayar	*Kâzım Okay*	*H. Dikmen*			

İçel

Sermayesi Devlet tarafından verilmiş olan bütün teşekkül ve müesseselerin tek ve müşterek bir sandık kurulmasına taraftarım

Dr. M. Berker

Maliye encümeni mazbatası

T. B. M. M.
Maliye encümeni
Esas No. 1/589
Karar No. 54

13 - VI - 1941

Yüksek Reisliğe

Devlet İktısadî teşekkülleri memurlarının tekaüt sandıkları hakkında İktısat vekilliğince hazırlanıp İcra Vekilleri Heyetinin 21 - III - 1941 tarihli toplantısında Büyük Millet Meclisine arzı kararlaştırılan kanun lâyihası İktısat encümeninin bu baptaki mazbatasile birlikte havale edilmiş olduğu encümenimizde İktısat ve Ticaret vekillerile Maliye müsteşarı ve İktısat vekâletini temsil eden Teftiş heyeti reisi ve Başmüfettişi hazır bulundukları halde tetkik olundu.

Hükûmetin esbabı mucibe lâyihasında da işaret edilmiş olduğu üzere sınaî, ticarî ve iktisadî teşebbüslerden beklenilen azamî verimin alınmasında müessir başlıca âmiller arasında ilk safta dikkate alınması iktiza edenler, şüphe yok ki, o teşebbüslerin muvaffakiyete götürülmesi uhdelerine mevdu bulunanlar olup bunların muvaffakiyetlerinin sırrı da ekseriya ilim ve ihtisasa istinat eden işlerini meslek edinmiş bulunmalarıdır, Lâyihanın mevzuu olan Devlet İktısadî teşekküllerinde çalışan memurların mesleklerine ve mensup bulundukları müesseselere bağlanmalarında ise gerek kendilerinin ve gerek günün birinde kimsesiz bırakabilecekleri ailelerinin atisini o müesseselerce temin edilmiş görmelerinin başlı başına bir emniyet ve gayret unsuru teşkil edeceğinde zerrece tereddüt edilemez. Bu cihetleri ve ayni zamanda, 1683 numaralı Tekaüt kanunile Devlet memurlarına temin edilmiş olan hak ve menfaatlerin iktısadî Devlet teşekküllerile mümasili müesseselerde 3659 numaralı kanun hükümlerine tebean çalışmakta olan memurlara da - bittabi bu müesseselerin bünyelerine göre - teşmilinin içtimaî nizam kaidelerine tevafuk ettiğini ve esasen 3460 numaralı kanun hükümlerine tâbi müesseselerden kendi kanunları mucibince tekaüt sandığı kurulmuş olanlarda bu kanunlar hükümlerinin tatbikine devam edilerek diğer teşekküllerle meydana getirecekleri müesseselerin daimî ve müseccel memur ve müstahdemleri için hükmî şahsiyeti haiz tekaüt sandıkları kurulması mezkûr kanunun muvakkat maddesinin E bendi muktazasından bulunduğunu mütalea eden Encümenimiz, mezkûr bend hükmüne tevfikan kurulacak tekaüt sandıklarının teşkilât ve idaresile tesis ve temin edecekleri hak ve menfaatları tanzim maksadile hazırlanmış olan kanun lâyihasını esas itibarile münasip bularak maddelerini İktısat encümenince tadil olunan metin üzerinden müzakere etmiştir.

Birinci maddede, İktısat vekâletine bağlı gösterilmiş olan sandık hakikatte bu vekâletin nezaret ve murakabesi altında faaliyette bulunacak muhtar bir müessese olduğundan bu madde yalnız tesisin suret ve maksadını ifade edecek şekilde tadil ve sandığın vekâletle olan alâkasının tarzı ve idare merkezi ikinci maddeye mevzu ittihaz edilerek yeniden kaleme alınmıştır.

İktısat encümeninin bu veçhile üçüncü mad-

de haline gelen ikinci maddesinin birinci fıkrasında sandığın hangi işle meşğul olacağı tasrih edildikten sonra (a) bendi aynen kabul edilmiş ve lâyihanın diğer bir maddesinde ayrıca bahse konularak sandıkla olan münasebetinin şekli tayin edildiği halde kurulmakta olan müessese ile alâkası yok imişcesine (b) bendinde bahse konan Türkiye Cümhuriyeti Ziraat bankasına ait cümle bu bendden çıkarılmış, (c) fıkrası aynen kabul edilmiş, (ç) harfi altındaki sedil tabı esnasında ekseriya düşerek (c) harfi ile iltibasa mahal verdiğinden dolayı (ç) bendi başına (d) harfi getirilmiş ve keza aynen kabul olunan diğer maddelerin harfleri buna göre değiştirilmiş, ve nihayet, sondan bir evvelki bentte yazılı Halk sandıkları ve Halk bankası münasebetile icra kılınan müzakereler neticesinde bu bendin «Sermayesinin en az yarısı Devlete veya İktısadî Devlet teşekküllerine ait bulunan şirketler» tarzına ifrağı karargir olmuştur.

Filhakika, sermayesinin en az yarısı İktısadî Devlet teşekküllerine ait şirketler bilânçolarının tanzim ve murakabesinin 3460 numaralı kanun hükümlerine tâbi olduğu mezkûr kanunun 41 nci maddesinde tasrih edilmiş olduğuna, esasen bu şirketlerin müdür ve memurları ana müesseseler tarafından ve ekseriya kendi kadrolarından ayrılmak suretile intihap ve tayin edilmekte bulunduna ve alelûmum İktisadî Devlet teşekkülleri memurlarının istikbalini temine matuf mevzuat tedvin olunurken bunlar arasında fark gözetilemiyeceğine göre tekaüt hakkının bu şirketler memurlarına da teşmili zarurî ve adalet kaidesine uygun görülmüştür.

Sandığın tesisindeki maksatla merkezine ve müşariklerine ait hükümler ilk üç maddede tafsil olunduktan sonra tabiî bir sıra takip edilerek üçüncü maddede zikri geçen memur tabirile kimlerin kastolunduğu dördüncü maddede izah edilmiş ve bu veçhile de İktısat encümeninin beşinci maddesi dördüncü madde yerine getirilmiştir. Bu maddede encümenimizce icra kılınan tadiller, (b) bendinde 3659 numaralı kanunun üçüncü maddesi hükmüne atfen bahse konulmuş olan memurları tefriksiz tekaüt hakkından müstefit etmek ve (c) bendindeki «daimî ve müsecccel müstahdemler» kaydi yerine daha sarih olduğu düşüncesile «sicilde kayitli ve musaddak kadrolara dahil daimî vazife gören müstahdemler» kaydini ikame etmek olmuştur.

Bunu müteakip, beşinci madde olarak, sandığın idare meclisile müdüründen bâhis on dördüncü maddesi alınmış, bu maddede daha evvelki maddelerle alâkalı numaralar değiştirildikten sonra «Sandığı mahkemelerle sair makam ve heyetlerde ve üçüncü şahıslara karşı sandık müdürünün temsil edeceği» yeni bir fıkra halinde bu maddeye ilâve ve ayni maddenin idare meclisi azalarına verilebilecek ücretten bahseden fıkrasından altıncı madde ihdas olunmuştur.

Sandık idare meclisinin teşekkül tarzı tesbit olunduktan sonra bu meclisin vazifelerini tayin lâzımdı. Yedinci maddenin mevzuunu işte bu vazifeler teşkil etmiştir.

Yeniden kaleme alınan sekizinci maddede idare meclisinin içtima zamanlarile bu içtimalarda reis ve azanın vazifelerini ifa şekli tayin olunmuştur.

İktısat encümeninin on beşinci maddesi yazılışına ait ufak bir tadille dokuzuncu madde ve on yedinci maddesi keza ufak tefek değişiklerle onuncu madde olarak kabul olunmuştur.

Teşekkül ve idareye ait hükümler bu veçhile nihayete ermiş olduğundan sandığın gelirleri kısmına geçilmiş ve İktısat encümeninin üçüncü maddesinde bazı fıkraların yazılışı değiştirilip bu maddeye «aidatı sandığa vektinde göndermeyen vazifedarlardan alınacak % 10 lar» hakkında bir hüküm konularak on birinci madde meydana getirilmiştir.

İktısat encümeninin dördüncü maddesi «sandık malları Devlet malı sayılır» kaydinin ilâvesinden sonra on ikinci madde olarak kabul edilmiştir.

Mezkûr encümenin altıncı maddesinin ilk fıkrasından on üçüncü madde yazılmış ve bu maddenin son iki bendi muvakkat hükümleri havi olduğu mülâhazasile buradan çıkarılarak lâyihanın ikinci muvakkat maddesi halinde aşağıya alınmıştır.

Tekaüde tâbi Devlet memurluklarında istihdam edilenlerden bu kanunla ihdas edilen sandığa dahil idarelerde bir memuriyete intisap etmiş ve edecek olanların getirecekleri sermayeden bahseden yedinci maddeye tekaüt aidatı noktasından 1683 numaralı kanunun vazetmiş olduğu esaslara tâbi bulunan hususî idarelerle Ankara ve İstanbul belediyeleri memurları da ithal edilerek bu madde on dördüncü madde olarak kabul edilmiştir.

Devlet demiryolları veya Askerî fabrikalar gibi tekaüt sandıklarını hususî kanunlara tevfikan kurmuş olan idarelerden Devlet iktisadî teşekküllerine geçmiş ve geçecek olanlar hakkındaki sekizinci madde on beşinci madde olarak aynen kabul edilmekle beraber bu gibi memurların eski sandıklarından bu sandığa getirecekleri paraların % 4 üzerinden hesap edilecek temettülerile birlikte devredileceğine dair olan kayit - bu nevi sandıklar mevcudunun mutad sarfiyat haricinde kalan müterakim paralarının % 5 faizli Hazine bonolarına yatırılması hakkındaki mevzuata rağmen temettü miktarı evvelden tayin edilemiyeceği ve faiz nisbeti hususunda kanunlarda rakam zikredilecek olursa ileride bu nisbeti tebdil zarureti karşısında yeni kanunlar tedvininden başka çare bulunamıyacağı ve halbuki tekaüt sandıkları her yıl bilânço ve kâr ve zarar hesabı tanzim etmekte olduklarına göre bir müesseseden diğerine geçenlerin tekaüt sandıklarına ödemiş oldukları yüzdelerin hakikî temettüü derhal hesap edilebileceği mütaleasile - «bilânçolarına göre» şekline ifrağ olunmuştur.

İktısat encümeninin dokuzuncu maddesi madde numaralarına ve yazılışa ait zarurî tadillerle on altıncı madde olarak ve onuncu maddesi de hususî idarelerle belediyeler tekaüt sandıkları esasen hususî kanunlarla kurulmuş olduğundan dolayı bunların metninde ayrıca tasrihine lüzum görülmeyerek yukarıda arzedildiği üzere % 4 temettü kaydi bu maddede dahi «bilânçolarına göre» şekline getirildikten sonra on yedinci ve on birinci maddesi ibare tashihile on sekizinci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Sandığa ödenecek aidatın icabına göre arttırılıp eksiltilmesi hakkında tetkikat icrası vazifesi idare meclisine verilirken bunların neticelerini bildiren raporların tevdi olunacağı merci olarak - ikinci maddedeki hükme binaen - İktısat vekâleti gösterilmiş olduğundan bu maddenin mevzuu bulunan tetkik ve teftiş işinin de ayni makama bırakılması muvafık görülmüş ve on ikinci madde buna göre tadil ve on dokuzuncu madde olarak kabul olunmuştur.

Sermayesinin en az yarısı Devlete ait olan şirketler bu sandığa ithal edilmiş olduğundan bu gibi şirketler memurlarının iktısadî Devlet teşekküllerine geçişlerinde hizmetlerinin ne suretle hesap edileceğine dair olan İktısat encümeninin on üçüncü maddesi mevzusuz kaldığı için kaldırılmıştır.

On birinci maddede yazılı paraları tevkif ve tahsile memur olanlar hakkındaki on sekizinci maddede mümasil kanunların derpiş etmiş bulundukları % 10 ceza nazara alınmamış olduğundan encümenimiz, bu cihetin de ilâvesi ve mezkûr paraların sandığa irsali için verilmiş olan 30 günlük mühletin 15 güne tenzili suretile bu maddeyi yirminci madde olarak kabul etmiştir.

İktısat encümeninin yirminci madde olarak kabul edilen on dokuzuncu maddesinde «bu kanunun kabili tatbik bulunduğu hallerde» ibaresi maksadı izah etmediğinden «bu kanuna göre» şekline ifrağ edilmiş «dul» kelimesi 1683 numaralı kanunda «yetim» tabiri umumisi altında ifade edilmiş bulunduğundan fuzulî addedilerek tay olunmuş ve «zeyilleri» tabiri de tatbikatta daima iltibaslara mahal vermiş bulunduğundan dolayı «müteferri hükümleri» ile ifade edilmiştir.

İktısat encümeninin yirminci maddesi yirmi ikinci madde olarak aynen kabul edildikten sonra mezkûr encümenin Türkiye Cümhuriyeti Ziraat bankasından bahseden yirmi birinci ve yirmi ikinci maddeleri yerine Türkiye Cümhuriyeti Ziraat, Türkiye Cümhuriyet Merkez ve Emlâk ve Eytam bankaları tekaüt sandıklarının idarî ve malî muhtariyetlerini muhafaza ve faaliyetlerine devam etmekle beraber gerek sandık ve gerek sandığa dahil memurları hakkında bu kanunun 4, 11, 12, 14, 15, 17, 18, 19, 20, 21, 22 ve muvakkat birinci maddeleri hükümlerinin tatbik edileceğine dair olan 23 ncü madde kaleme alınmıştır.

Yirmi Üçüncü maddenin bu suretle ihdası sebepleri şunlardır :

1 — Vaki teklif ve bu teklifin Maliye vekâletince kabulü üzerine « İktısadî Devlet teşekkülleri memurları Tekaüt sandığı » statüsüne Cümhuriyet Merkez ve Emlâk ve eytam bankaları tekaüt sandıklarının da tâbi olmaları ittifakla kabul edilmiştir.

2 — Bu hakların tekaüt sandıklarına bu kanun hükümlerinin teşmilindeki saik Cümhuriyet Merkez bankasının - bir anonim şirket olmakla beraber - ifa ettiği hizmetlerin mahiyeti itibarile gerek Devletin ve gerek İktısadî Devlet teşekküllerinin nakit işlerinde bulunanlarla

çok sıkı münasebetler tesis etmiş ve Emlâk eytam bankası sermayesinden on milyon liranın Hazinece temin edilmiş bulunmasıdır.

Filvaki Cümhuriyet Merkez bankasının, Devletle yaptığı malûm muamelelerden sarfınazar, Türkiye Cümhuriyeti Ziraat bankası, Toprak Mahsulleri ofisi, Etibank, Sümerbank gibi teşekküllerin Hazine kefaletini haiz bonolarını iskonto etmek suretile yaptığı muamelelerin yekûnu 5 mayıs 1941 tarihinde seksen milyon ve Devlete ait olup hükmî şahsiyeti haiz bulunan mümasil idarelerle yaptığı bu nevi muamelelerle birlikte 233 milyon liraya yakın olup gerek bu bankanın ve gerek Emlâk ve eytam bankasının muhtelif bakımlardan iktısadî Devlet teşekküllerinden ayırt edilemiyeceği ve memurlarının ayni tekaütlük statüsüne tâbi olması halinde kadrolarında tahakkuk ettirilecek istikrar bakımından da ehemmiyetli faydalar istihsal edileceği şüphesizdir.

Bu bankalar tekaüt sandıklarının idarî ve malî muhtariyetlerinin muhafaza edilmiş olması sebeplerine gelince; bu sebepler İktısat encümeni mazbatasında tafsili ile sayılıp izah edilmiş olduğundan burada tekrarına lüzum görülmemiştir.

Ancak, İktısat encümeninin yirmi ikinci maddesinde, Türkiye Cümhuriyeti Ziraat bankası memurları tekaüt sandığının İcra Vekilleri Heyeti kararile iktısadî Devlet teşekkülleri memurları tekaüt sandığına ilhak edilebileceği hakkındaki hükme de ;

a) 3460 numaralı kanuna tâbi olduğu halde bu kanuna tâbi teşekküllerden malûm sebeplerle ayrı tutulan Ziraat bankası tekaüt sandığına ve bu sandığa dahil memurlara yine bu kanunun muayyen maddeleri hükümleri tatbik edildiğine göre ileride İcra Vekilleri Heyeti ilhaka karar verdiği takdirde bu sandıkla memurlar hakkında kanunun diğer bütün maddelerinin tatbıkı ve binaenaleyh bu hususta yeni bir kanun tedvini iktiza edeceği;

b) İlhakın, iktiza ederse, 23 ncü madde mevzuu olan diğer bankalara da teşmili kabil olacağı;

Mülâhazalarile lüzum görülmeyerek çıkarılmıştır. Kayıttan müstağnidir ki gerek yalnız Türkiye Cümhuriyeti Ziraat bankası ve gerek diğer bankalar tekaüt sandıklarının atiyen birleştirilmesinde fayda gürülürse bu kanuna ek olarak teklif edilecek bir kanunla bu işin tahakkuk ettirilmesi mümkün olacaktır.

İşbu yirmi üçüncü maddenin tertibi sırasında alâkalılar tarafından Türkiye Cümhuriyet Merkez bankası kanununda kendi tekaüt sandığına dair olan altıncı maddenin kaldırıldığı hakkında lâyihaya bir madde ilâvesi teklif edilmiş ise de mezkûr sandıkla sandığa dahil memurlara bu lâyihanın hangi maddeleri hükümlerinin tatbik edileceği esasen tasrih edilmiş ve binaenaleyh mezkûr altıncı madde kendiliğinden hükümden düşmüş bulunduğu mütaleasile teklif varit sayılmamış ve Emlâk ve Eytam bankası tekaüt sandığına bazı memurların iştiraki ihtiyarî bırakılmış olduğu ileri sürülerek 23 ncü maddedeki «sandığa dahil memurlar» ibaresinden sandığa filhal iştirak etmemiş olanların kemafissabık hariçte kalabilecekleri manası çıkarılması ihtimaline binaen iştirakin mecburî olduğunun maddeye kaydi teklif edilmiş ise de «sandığa dahil memurlar» ibaresindeki «dahil» kelimesinin lûgavî manasile «girmiş» demek olmayıp «tekaüt muameleleri sandıkça görülen» fikrini ifade ettiği, ve diğer taraftan, bu lâyihanın mevzuu olan sandığa hangi memurların girmeğe mecbur bulundukları 4 ncü maddede işaret edildiği ve dördüncü madde hükmüne tekaütlük bakımından Emlâk ve Eytam bankası memurlarının da tâbi bulunduğunun 23 ncü maddede de zikredildiği mütaleasile bu teklifin de kabulüne lüzum görülmemiştir.

İktısat encümeninin muvakkat birinci maddesi, (1) numaralı bendin tadili ve diğer bentlerde bazı ufak değişiklikler yapılması suretile kabul edilmiştir. (1) numaralı bentteki tadil şudur: Encümenimiz 3656 sayılı kanuna tâbi dairelerle 3659 numaralı kanunun birinci maddesinde yazılı bilûmum idarelerde ücretle geçen hizmetler bazı şartlar dairesinde memurların tekaüt müddetlerine ilâve edildiği halde bundan hususî surette teşekkül eden ve tediye edilmiş sermayesi iki milyon lira veya daha ziyade olan millî bankalarda geçen hizmetlerin hariç tutulmuş olmasını nasfet kaidesine uygun bulmamıştır. Zira 3659 sayılı kanun mucibince müesseseler baremine dahil teşekkül, müessese, şirket ve kurumlarda geçen hizmetlerin bir defaya mahsus olarak tekaütlüğe sayılması meselesi mevzubahs olunca bu kanunun tatbik edildiği teşekkül, müessese, şirket ve kurumlarından bir kısmını alarak diğer bir kısmını hariç tutmak vaktile bunlardan şu veya bu teşekkül, müesse-

se, şirket ve kurumlarda hizmet etmiş olup halen kanun lâyihasının üçüncü maddesinde tadat olunan kurumlarda müsavi şartlar altında vazife görmekte bulunan muhtelif memurlar arasında bir tefrik ihdas eder ki bu da adalete uygun görülememektedir.

Maddenin metninden «millî bankalar hariç» kaydi kaldırılmadığı takdirde millî bankalarda hizmet ettikten sonra bilhassa iktisadî Devlet teşekküllerine intisapla halen buralarda hizmet etmekte olan ve yaşları itibarile bu kanun lâyihasının temin ettiği hak ve menfaatlara nail olmaları imkânı, mefkut bulunan memurların ivazsız olarak senelerce tekaüt aidatı vermelerini intaç etmek bakımından da mağduriyetlerine sebebiyet verilmiş olacaktır.

İşte bu mülâhazalara binaen Encümenimiz muvakkat birinci maddenin 1 numaralı bendine «3656 sayılı kanuna tâbi dairelerle 3659 sayılı kanunun birinci maddesinde yazılı bilûmum idarelerde» şekli vererek kabulde her itibarla fayda görmüştür.

İktisat encümeninin altıncı maddesinin ikinci fıkrasından vücude getirdiği muvakkat ikinci maddesinin esbabı mucibesini bu madde hakkındaki maruzatında beyan etmiş olan Encümenimiz, üçüncü ve dördüncü muvakkat maddelerle yirmi dördüncü ve yirmi beşinci maddeleri numara değiştirmek suretile kabul etmiştir.

Havalesi mucibince Bütçe encümenine tevdii ricasile Yüksek Reisliğe takdim kılındı.

Reis	M. M.	Kâtip
İstanbul	Malatya	Kastamonu
A. Bayındır	*N. Baydar*	*H. Dicle*
İzmir	Malatya	Kırşehir
K. Dursun	*M. N. Zabcı*	*İ. Özkan*
Kırklareli	Zonguldak	Tokad
H. Kuleli	*Y. Z. Özençi*	*C. Kovalı*

Bütçe encümeni mazbatası

T. B. M. M.
Bütçe encümeni
Mazbata No. 74
Esas No. 1/589

20 . IV . 1942

Yüksek Reisliğe

Devlet iktisadi teşekkülleri memurlarının tekaüt sandıkarı hakkında İktisat vekilliğince hazırlanıp Başvekâletin 27 . III . 1941 tarih ve 6/1236 sayılı tezkeresiyle Yüksek Meclise sunulan kanun lâyihası İktisat ve Maliye encümenleri mazbatalariyle birlikte encümenimize havale buyurulmakla Maliye vekili Fuad Ağralı, İktisat vekili Sırrı Day ve Gümrük ve ihisarlar vekili Raif Karadeniz hazır oldukları halde tetkik ve müzakere olundu:

3460 sayılı kanuna tabi İktisadi Devlet teşekküllerinin ve yine Devlet sermayesi ile kurulu aynı mahiyette malî ve iktisadi müesseselerin ekonomi hayatımızın inkişaf ve yükselmesinde kendilerinden beklediğimiz hizmeti başarabilmeleri, bu teşekküllerde vazife alan yurtdaşların kabiliyet ve kifayetleriyle beraber istikballerini emniyet altında görmeleriyle kabildir.

Bu düşünce iledir ki heme her memlekette bu gibi âmme müessesesi vasfını haiz olan teşekküller için tekaüt rejimleri tesis edilmiş ve bundan çok faydalı neticeler alınmıştır. Bu kere Hükûmetimizin hazırlayıp sevkettiği lâyiha böyle önemli bir gayeyi temine matuf olmakla encümenimizce memnuniyet ve takdir ile karşılanmıştır.

Lâyihanın heyeti umumiyesi hakkında yapılan konuşmalardan ve ileri sürülen mütalâalardan varılan sonuca göre, hayatlarını ve enerjilerini âmme hizmet ve menfaatlerine bağlıyan kimselerin çalışmak kudretini gaybettikleri zaman mazhar olacakarı himaye ve nimetin yekdiğerinden ayırtsız olması esasında ittifak eden encümenimiz:

1. — İstikballeri henüz bir gûna teminata bağlanmamış olan Devlet dairelerinde ücretle müstahdem memurlara da tekaütlük hakkı verilmesini;

2. — Muhtelif kanunlar ile ayrı ayrı vücuda getirilen tekaüt sandıklarının birleştirilerek bunlarla ilgili memur ve müstahdemler hakkındaki tekaüt hükümlerinde tam bir birlik temin edilmesini;

3 - Ve nihayet 1683 sayılı Tekaüt kanunu hükümlerinin Devlet bütçesine yıllar geçtikçe yüklettiği ağırlık üzerinde durularak İktisadi Devlet teşekküllerinde çalışanlara şâmil olmak üzere bütün memurların tabi tutulacakları bir tekaüt rejimi tesis ve icabederse hepsinin tek bir sandık ile alâkalandırılması esasının tetkik edilmesini;

Temenniye lâyık görmüştür.

Bu mülâhazaların tabii bir neticesi olarak yeniden tekaüt hakkı tanınan İktisadi Devlet teşekküllerinin hepsine şâmil bir sandık vücuda getirilmesini encümenimiz de isabetli bulmuştur.

Bunun gibi tekaüt hakkı tanınmış hizmetlerin birinden diğerine nakleden memurların ilgili bulundukları sandıklar ve idareler yekdiğerinden ayrı dahi olsa kazanılmış haklarının mahfuz tutulmuş olması çok yerinde görülmüştür.

Bundan başka encümenimiz bu kanun ile memurlar lehine kabul ettiği bazı esaslı hükümleri bundan evvel teessüs etmiş tekaüt sandıklarına bağlı memurlara da teşmil etmek suretiyle yukarıki prensip icabını kabil olduğu kadar yerine getirmiştir. Meselâ tekaüde esas olacak fiili hizmetin 25 seneden ibaret olması ve yetim maaşlarında yaş haddinin uzatılması gibi esaslar bu hükümler cümlesindendir.

Lâyihada yer alan hükümlerin bir kısmı yeni kurulan sandığa ait ve bir kısmı da bütün sandıklara şâmil olduğundan maddeler iki bölüme ayrılmış; birinci bölüm, bu kanunla kurulan sandıkla ilgili hükümlere hasredilmiş ve ikinci bölüme ise bütün tekaüt müesseselerini ilgilendiren hükümler geçirilmiştir.

Maddelerin müzakeresine geçildikte :

1 nci made : Bu kanun ile tekaüt hakkı tanılan kurumların İktisat vekâletinden başka daha üç vekâlete bağlı bulunduğu ve vekâletler arası iş bölümü bakımından sandığın Maliye vekâletine bağlanmasındaki rüçhan gözönüne alınarak madde buna göre yazılmış ve ibare değişikliği yapılmıştır.

2 nci madde : Bu maddede kanunun şumulüne giren kurumlar sayılmaktadır. Hükûmetin teklifi üzerine encümenimizce ilâve edilen 9 ncu fıkra, Etibank'a bağlı bir müessese olan Ereğli kömür işletmesinde çalışan amele için 151 sayılı kanun hükmünce kurulmuş sağlık teşkilâtı ile amele birliği memurlarını da bu sandık ile ilgilendirmektedir.

3 ncü madde : Meclisi idare reis ve âzalarının gördükleri hizmetlerin mevkut bulunması dolayısiyle bu hizmetlerin tekaütlüğe esas tutulması uygun görülmiyerek Hükûmetin ve İktisat encümeninin noktai nazarı tercihan kabul edilmiştir.

4 ncü madde : Birinci maddede sandığın Maliye vekâletine bağlanması esası konmuş olduğundan idare meclisinde Hazineyi temsil etmek üzere bir âza bulundurulması gerekli görülmüştür.

8 nci madde : Sandık müdürlüğüne kudret ve liyakati ile temayüz etmiş ve fakat barem derecesi küçük bir memurun getirilebilmesini teminen son fıkra ilâve edilmiştir. Meclisi idare reis ve âzaları esasen 3659 numaralı kanunun 3 ncü maddesi hükmünden müstefit olduklarından 4 ncü maddede bu kaydın ilâvesine ihtiyaç görülmemiştir.

9 ncu madde : Bu kanuna tabi kurumların bir kısmında mühim miktarda pul sarfedildiğini nazarı dikkate alan encümen, pul satışının tanzimi halinde beyiyeden memura bırakılacak % 25 çıktıktan sonra mütebaki % 75 inin küçümsenmiyecek bir yekûn tutacağını görerek (E) fıkrasını ilâve etmiştir.

11 nci madde : Her hangi bir tereddüdü önlemek üzere asli vazifesinden başka munzam bir hizmet gören memurların tekaütlüklerinde yalnız asli vazifelerinin nazarı itibare alınacağı tasrih edilmiştir.

12 nci madde : Bu madde, tekaütlük aidatı ile haklarının barem esaslarına uydurularak tesbit ve tesis edilmesini temin için konmuştur.

13 ncü madde : Bu madde, kurumların idare meclisi reis ve âzaları için tekaüt hakkını tanımayan 3 ncü madde hükmüne bir istisna teşkil etmektedir. Kurum memurları içinde kabiliyet ve ehliyeti ile kendini tanıtmış kimselerden şümullü bir şekilde faydalanmak için bunların bu mevkilere rağbet etmelerini ve seçilebilmelerini temin etmek maksadiyle bu hüküm konulmuştur.

15 nci madde : Bu maddeye aidatı tahsil edip göndermekle muvazzaf bulunan memurlardan paranın tahsili mümkün olamadığı takdirde yapılacak muameleyi göstermek üzere son fıkra eklenmiştir.

16 ncı madde : Bu maddenin birinci fıkrası bu kanunda yazılı olmıyan hallerde 2904 sayılı Devlet demiryolları ve limanları Tekaüt kanununun ve eklerinin tatbik olunacağı hükmünü koymaktadır.

Maruzatımın başında, mütekaitlerin hepsi için aynı hükümlerin yürütülmesini prensip olarak öne süren encümenimizin bu maddede 1683 sayılı kanun yerine 2904 sayılı kanunu esas tutması, mahiyeten yekdiğerinin benzeri olan kurumlarda çalışanların tekaütlük noktasından müsavi muamele görmelerini temin gayesine matuftur. Filhakika 2904 sayılı kanunun hususi kanunlar ile kurulan hemen bütün tekaüt sandıkları için âdeta ana kanun hizmetini görmüş olduğu nazarı dikkate alınırsa bu lâyiha ile kurulması derpiş edilen sandık hakkında da bu hükümlerin cari olacağını kabul etmek çok yerinde olur kanaatındayız. Maahaza bu suretle kurulmuş sandıkların malî durumlarındaki inkişaf gözönüne alınarak bazı mühim esaslar - 18 nci maddede görüleceği üzere - 1683 sayılı kanundaki umumî hükümlere uygun bir şekle konulmuştur.

Maddenin son fıkrası, iki terfi müddetini aynı derecede geçirenlerin bulunduğu dereceden tekaüt edilmelerine imkân vermektedir.

18 nci madde : Bu madde, tekaütlük müddetleri ile ikramiyeye hak kazandıran müddetleri 1683 sayılı kanundaki esaslara uygun bir şekle koymaktadır. Ancak 25 filî hizmet yılını doldıranların tekaütlüğünü istiyebilmeleri 50 yaşını bitirmiş olmaları şartına bağlanmıştır.

Henüz 50 yaşını doldurmıyanların faaliyetlerinden en ziyade fayda görüleceği bir çağda ayrılmalarına mâni olmak düşüncesiyle bu şart vazedilmiştir.

Bu maddenin son fıkrası ki yetim çocukların yaş hadlerini göstermektedir. Bu hüküm de 1683 deki esaslara göre uzatılmıştır. Erkek çocukların 20 yaşından sonra tahsillerine devam etmeleri halinde olunacak muamele kendi kanunlarında yazılı olmakla tekrarına mahal görülmemiştir.

Tazammun ettiği hükümler itibariyle 16 ncı madde içinde yer alması lâzımgelen bu maddenin müstakil bir madde olarak ikinci bölüme geçirilmesi diğer kanunlarla kurulu bütün tekaüt sandıklarına da şümulü olduğunu belirtmek içindir.

19 ncu madde : Devlet daireleri ile kurumlara bağlı memurların birinden diğerine geçtikleri takdirde haklarının ne suretle mahfuz tutulacağını göstermektedir.

20 nci madde : Bu maddenin son fıkrası Belediyeler bankasına tabi memurlar gibi yalnız % 5 borçlandırılmak suretiyle geriye doğru tekaüt hakkı tanınmış memurlara aittir.

21 nci madde : İlgili bulundukları sandıklardan aidatını alarak alâkasını kesenlerin evvelki hizmet müddetlerini mahsup ettirebilmeleri için aldkları parayı % 5 faiziyle derhal ödemeleri hükmünü koymuştur.

22 nci madde : Tekaüt edilenlerin tekaüt sandıklariyle ilgili kurumlarda yeniden hizmete alınmalarını kabil olduğu kadar önlemek kasdiyle konmuştur. Filhakika taze enerji ve ihtisas istiyen kurumlar için bu hükmün çok yerinde olduğu kanaatindeyiz.

23 ncü madde : Türkiye Cumhuriyeti Merkez bankası kanununa göre kurulmuş olan tekaüt sandığı hakkında da bu kanun hükümlerinin tatbik olunacağı tasrih edilmekle bu bankanın 2 nci maddede yazılı kurum tâbirine dahil bulunduğu ve binaenaleyh memurları ile tekaüt sandığının bu kanun ile kurum memurlarına ve yeniden kurulan sandığa verilen haklardan müstefit olacağı ifade edilmek istenmiştir.

Türkiye Cumhuriyeti Ziraat bankası bu kanunun ikinci maddesinin (b) ve Emlâk ve Eytam bankası da (f) fıkralarına dahil bulunmaları itibariyle esasen bu kanunun çerçevesi içindedirler. Ancak her üç bankanın ayrı ayrı tekaüt sandıkları mevcut bulunduğundan kendilerini idare bakımından serbest bırakmak gerek sandıkların ve gerek ilgili memurlarının kazanılmış haklarını mahfuz bulundurmak maksadiyle maddeye hüküm konulmuştur.

Muvakkat 2 nci madde: Bu madde, bu kanunla tekaütlük hakkı verilen kurumlarda ve Türkiye Cumhuriyet Merkez bankasında tekaüt hakkına esas teşkil eden bir hizmette bulunanların ikinci maddede yazılı kurumlarda - Cum-

huriyet Merkez bankası da dahildir - veya bunların yerlerini tuttukları müessese, idare ve şirketlerde geçmiş son on yıllık fiili hizmetin ne gibi şartlar altında sayılabileceğini göstermektedir.

Bu maddenin müzakeresi sırasında âzadan bazı zevat, tekaüt hakkı tanınmamış Devlet hizmetinde ücretle geçen zamanın dahi aynı şartlar ile tekaütlük müddetine mahsup edilmesini teklif etmişler ise de henüz tekaütlük hakkı kabul edilmiyen bir hizmet dolayısiyle bu hakkın verilmesini encümen ekseriyeti muvafık bulmamıştır.

Muvakkat 5 nci madde: 2159 sayılı kanunun 7 nci maddesi ile 3028 sayılı kanun hükümlerine göre 15 sene Devlet hizmetinde bulunan İnhisarlar ve Devlet demiryolları memurları, sandık ile ilgilendirilmiyerek Devlet memuru iken aldıkları son maaşları üzerinden tekaüt edilmektedir. Bu hükmü yeni esaslara uydurmak üzere bu madde yazılmıştır.

Üç ay içinde bu madde hükümlerinin tatbikını istemiyenler hakkında 2159 sayılı kanunun 7 nci maddesi ile 3028 sayılı kanun hükümlerinin tatbikına devam olunması tabiidir.

Muvakkat 6 nci madde: 2921 sayılı İnhisarlar kanununun neşrinde tekaüde esas olan fiili hizmet müddetinin uzunluğu dolayısiyle kendileri için tekaüt hakkını kazanmak ihtimalini görmiyerek borçlanmaktan çekinmeleri melhuz memurların bu kere kabul edilen hükümlerden faydalanmalarını temin etmeyi Hükûmetin teklifi üzerine encümen kabul etmiştir.

Muvakkat 7 nci madde : Yukarıki mülâhazalar ile Ziraat bankası memurları için de 3202 sayılı kanunun 62 nci maddesine göre yeniden beyanname vererek borçlanabilmeleri muvafık görülmüştür. Ancak bu gibilerin evvelce beyanname vermemeleri dolayısiyle bu güne kadar ödemedikleri paraların % 5 faiz ile birlikte hesap edilerek baliğinin yine % 5 faiz ile birlikte ve üç senede ödenmesi kaydı ilâve edilmiştir.

Muvakkat 8 nci madde : 22 nci madde ile tekaüt edilmiş olanlarm kanun ile kurulmuş tekaüt sandıklariyle ilgili kurumlarda hizmete alınmaları halinde tekaüt aylıklarının verilmiyeceği ve sandıklar ile ilgilendirilmiyeceği hükmü konmuştu. Bir nevi tasfiyeyi tazammun eden bu muvakkat maddenin (a) bendi ile ilgilerini kesmek istiyenlerin verdikleri aidatın ne suretle geri verileceği gösterilmekte ve (b) bendi ile de alâkalarını devam ettirmek istiyenler için kazanılmış hakların mahfuz tutulacağı hükmü konmaktadır.

Muvakkat 9 ncu madde : Devir muamelesinin intizam ile yapılabilmesi için müddet uzatılmıştır.

Muvakkat 10 ncu madde : Devlet ziraat işletmeleri kurumu bu kanunun ikinci maddesine dahil olup bu suretle memurlarının hakları temin edilmiş bulunduğundan evvelce kurulan yardım sandığının devamına mahal kalmamıştır.

Ancak bu kurum memurlarından 3460 sayılı kanun hükmüne göre ve tekaüt sandığı tesisi maksadiyle kesilen paralar hakkında muvakkat dördüncü ve dokuzuncu madde hükümlerinin tatbik edilmesi tabiidir.

Yukarıda arzedilen esaslar dahilinde yeniden tanzim edilen kanun lâyihası Umumî Heyetin tasvibine arzedilmek üzere Yüksek Reisliğe sunulmuştur.

Reis	Reis V.	M. M.
Çorum	Kastamonu	Muğla
İ. Eker	*T. Coşkan*	*H. Kitabcı*
Kâtip		
İstanbul	Afyon K.	Antalya
F. Öymen	*Ş. R. Hatipoğlu*	*N. Esad Sumer*
Bolu	Bursa	Bursa
Dr. Zihni Ülgen	*Dr. S. Konuk*	*A. Nevzat Ayas*
Diyarbakır	Elâzığ	Giresun
Rüştü Bekit	*M. F. Altay*	*M. Akkaya*
Gümüşane	İsparta	İsparta
D. Sakarya	*M. Karaağaç*	*R. Ünlü*
İstanbul	İstanbul	Kayseri
S. Uraz	*H. Ülkmen*	*F. Baysal*
Kırklareli	Konya	Kütahya
B. Denker	*R. Türel*	*A. Tiridoğlu*
Maraş	Mardin	Ordu
M. Bozdoğan	*R. Erten*	*H. Yalman*
Samsun	Seyhan	Sivas
M. Ali Yörüker	*S. Çam*	*Remzi Çiner*
Tokad	Tunceli	Yozgad
H. N. Kişmir	*M. Yenel*	*A. Sungur*
Yozgad		
S. İçöz		

Muvakkat ikinci madde ile, bu kanunla tekaütlük hakkı verilen bir hizmette bulunanlar, ikinci maddede yazılı kurumlarda veya bunların yerini tuttuğu mülga müessese,

idare ve şirketlerde geçirdikleri hizmet müddetlerinin son on yılını borçlanmak suretiyle fiili hizmet müddetlerine ekletebileceklerdir, fakat bunlardan ikinci maddede yazılı kurumlardan maada ayrıca Devletin ücretli hizmetlerinde çalışanlar ise, Devletin ücretli hizmetlerinde geçirdikleri müddeti borçlanma yoluyla hizmet müddetlerine ekletemiyeceklerdir.

Devletin ücretli hizmetleri ile Devlet müesseselerindeki hizmetler arasında hiç bir bakımdan fark bulunmadığı cihetle borçlanmada Devletin ücretli hizmetlerinde geçirilen müddetin nazara alınmamasını haklı görmemekteyiz.

Devlet ücretlilerinin tekaütlük işi ile ilgili görüldüğü için ihdas edilen bu farkın Devlet ücretlilerinin tekaütlük işi ile hiç bir münasebeti bulunmadığı meydandadır. Devlet ücretlilerini değil yalnız bu kanunla kurulan sandığı ilgilendiren ve geriye doğru bir hak verilirken iki âmme müessesesinde geçen hizmetler arasında fark yaratan bu maddenin Devlet ücretli hizmetlerini de içine alacak şekilde tadilen kabul edilmesini dileriz.

Bolu
Calâl Sait Siren

Kayseri
Suat Hayri Ürgüblü

HÜKÛMETİN TEKLİFİ

Devlet iktısadî teşekkülleri memurları Tekaüt sandıkları hakkında kanun lâyihası

MADDE 1 — 3460 sayılı kanuna tâbi Devlet iktısadî teşekküllerile bunlara bağlı müesseseler memurları için mezkûr kanunun birinci muvakkat maddesinin E bendine tevfikan veya mahsus bir kanunla hükmî şahsiyeti haiz olmak üzere kurulmuş veya kurulacak olan tekaüt sandıklarının teşkilât, idare faaliyetlerile alâkalılara temin edeceği hak ve menfaatler işbu kanun hükümlerine tâbidir.

MADDE 2 — Bu kanuna tâbi sandıklardan bir veya bir kaçının diğer bir veya bir kaçile yeni sandık vücude getirmek üzere birleşmeleri caizdir. Sandıkların birleşmesi sandık idare heyetlerinin teklifleri üzerine mensup oldukları teşekküller idare meclislerince verilecek kararların bağlı bulundukları vekâletçe tasdikına ve birden fazla vekâletlere bağlı bulundukları takdirde bu hususta İcra Vekilleri Heyeti kararının istihsaline mütevakkıftır.

Birleşik sandıklar, birleşme için verilen kararların ve unvanın Resmî gazetede ilânile beraber, hükmî şahsiyetlerini iktisap etmiş olurlar. Birleşik sandıklar yerlerine kaim oldukları sandıkların bütün hak ve vecibelerini devren alırlar ve devir tarihine kadar tazminat itası veya maaş tahsisi hakkında usulü dairesinde ittihaz edilmiş olup katileşmiş bulunan kararların tatbikına devam ederler.

MADDE 3 — Sandıkların sermaye ve gelirleri şunlardır:

1 - Sandığa dahil memurların aylıklarının tutarından mensup oldukları idarelerce her ay kesilecek % 5 ler,

2 - Birinci fıkrada yazılı aidata muadil olarak bu memurların mensup bulundukları idarelerce her ay verilecek paralar,

3 - Hizmete ilk giren memurların ilk aylık tutarından kesilecek % 25 lerle aylıkları arttırılan memurların ilk bir aylık zamları,

4 - İşbu kanunda sandığa tediyesi derpiş olunan mebaliğ,

5 - Memurların aylıklarından cezaen kesilen paralar,

6 - Sandık sermayesinin bütün gelirlerile müteferrik diğer gelirler ve teberrüler.

MADDE 4 — Üçüncü maddede yazılı bütün para ve bunların faizleri hiç bir suretle her hangi bir vergi ve resme tâbi olmadığı gibi haciz ve temlikleri de kabil değildir. Sandığın mevcudu ile alacakları Devlet emvaline mahsus hak ve rüçhanları haizdir.

MADDE 5 — Birinci maddede zikredilen memur tabirile:

a) Aylıkları 3659 sayılı kanunun ikinci mad-

desile dokuzuncu maddesinin birinci fıkrası hükmüne tâbi olan memurlar,

b) Aylıkları 3659 sayılı kanunun üçüncü maddesi hükmüne tâbi bulunan umum müdür ve muavinleri ile murakabe heyeti reis ve azaları,

c) Aylıkları 3659 sayılı kanunun 10 ncu maddesine tâbi daimî ve müseccel müstahdemler, kastedilmiştir.

3659 sayılı kanunun 9 ncu maddesinin ikinci fıkrasına müsteniden tayin edilen mukaveleler mütehassıslarla umumiyetle ecnebi müteahssıslar ve kanunun 10 ncu maddesine tâbi olan (C) fıkrasının şümulü haricinde kalan müstahdemler bu kanun hükümlerine tâbi değildirler.

MADDE 6 — Sandığa dahil memurların tekaütlüğe sayılacak daimî aylıklı ve müseccel hizmetleri evvelce 3460 sayılı kanuna tâbi teşekkül ve müesseseler ile halen bulundukları idarelerde tekaüt aidatı kesilmeğe başlandığı tarihten itibaren hesap olunur. Bu aidatı her hangi bir suretle kanunun neşrinden evvel geri almış bulunan memurların yukariki hükümden istifade edebilmeleri için almış oldukları parayı sandığa iade etmeleri şarttır.

Memurun almış olduğu parayı iadesi halinde bunun muadili olarak idareler ayni miktarda parayı sandığa yatırırlar.

MADDE 7 — Tekaüde tâbi Devlet memurluklarında istihdam edilenlerden sandıkları bu kanuna tâbi idarelerde bir memuriyete intisap etmiş ve edecek olanların, sene kesri tam yapılmak üzere, maaşlı memuriyette geçen her hizmet senesi için son memuriyetlerine muhassas aslî maaşın iki misli Hazinece tekaüt sandığına yatırılır ve mezkûr hizmet müddetleri altıncı maddede yazılı idarelerdeki hizmetlerine zammolunur. ve bu para memurun tekaüt aidatı hükmünde sayılır.

Evvelce 3028 sayılı kanunun birinci maddesinin (a) fıkrası hükmüne tâbi tutulmuş olan Devlet memurlarının bu idarelerdeki hizmet müddetleri için de mezkûr fıkra hükmünden istifadeleri devam eder ve bu müddetler tekaütlük hesabında nazara alınır.

MADDE 8 — Mahsus bir kanunla tekaüt sandığı kurulmuş olan idarelerden sandıkları bu kanuna tâbi idarelerde bir memuriyete geçenlerin evvelce bağlı bulundukları tekaüt sandığına tediye ettikleri aidat ile buna muadil olarak çalıştıkları idareler tarafından tediye edilen yüzdeler temettülerile birlikte yeni sandığa devredilir ve bu suretle evvelce tanınmış olan tekaütlük müddetleri yeni intisap ettikleri idarelerde geçmiş sayılır. Bu gibi memurlardan evvelce haklarında 3028 sayılı kanunun birinci maddesinin (a) fıkrası hükümlerine göre muamele yapılmış olanların hakları devam der.

MADDE 9 — Sandıkları bu kanuna tâbi idarelerin birinden diğerine veya Devlet, hususî idareler ve belediyeler veyahut mahsus bir kanunla tekaüt sandığı kurulmuş olan diğer idarelerde tekaütlük hakkını haiz bir vazifeye geçen memurların birikmiş aidatları ile bunlara muadil olarak o tarihe kadar idareleri tarafından tediye edilmiş olan yüzdeler, temettülerile birlikte Hazineye veyahut memurun intisap ettiği tekaüt sandığına devredilir ve sandıkça tanınmış olan hizmet müddetleri tekaütlük müddetlerinin hesabında nazarı itibare alınır.

MADDE 10 — Üçüncü maddenin (b) ve (C) fıkralarında tadat edilen ve ihtisas yerlerinde çalışan memurların tekaütlüklerinde tahsil vaziyetlerine ve hizmet müddetlerine göre iktisap edecekleri derece aylığı esastır. Bu gibi memurların tekaüt aidatı da bu derece aylıkları üzerinden kesilir.

MADDE 11 — Her beş senede bir defa mecburen ve lüzumu halinde daha evvel sandığın malî vaziyeti ile tahsis formüllerinin mütehassısları tarafından tetkik ve teftişi neticesinde sandığın malî vaziyetinde darlık ve muvazenesizlik görülürse memur aylıklarından kesilecek sandık aidatı arttırılır ve sandığın daimî muvazeneli bir halde bulundurulması temin edilir. Sandık menabiinin bolluğu halinde idarelerin ve memurların tekaüt sandığına ödeyecekleri aidat nisbetleri azaltılabilir. Bu artırma ve eksiltmeler umumî heyet kararile olur.

MADDE 12 — Devlet iktısadî teşekküllerinin iştirakleri bulunduğu şirketlerle sermayesinin yarısından fazlası Devlete ait bulunan şirketlerin idare veya murakabelerinde devamlı bir vazifeye tayinleri alâkalı teşekkül idare meclisince tensip edilen memurların o teşek-

külle alâkaları ve tekaüt sandığındaki hakları mahfuz tutulur. Bunlar teşekküllde son aldıkları aylıklar üzerinden sandık aidatını ve intisap ettikleri şirketler de buna muadil olan miktarı tekaüt sandığına vermekle mükelleftirler.

MADDE 13 — Sandıklar bir reis, üç aza ile sandık müdüründen müteşekkil beş kişilik birer idare heyeti tarafından idare olunur. İdare heyetinin iki azası teşekkül Umum müdürlüğünce gösterilecek dört namzet arasından ve diğer iki azası teşekkülün müdür ve şefleri arasından, biri reis olmak üzere teşekkül idare meclisince ceçilir. İntihap üç senede bir yapılır. Müddeti bitenlerin tekrar seçilmeleri caizdir.

Sandık idare heyeti reis ve azasına 3460 sayılı kanunun 45 nci maddesinin son fıkrasında derpiş edilen munzam vazifelerden her hangi biri bulunmamak şartile teşekkül tarafından ayda yüz lirayı geçmemek üzere bir ücret verilebilir.

MADDE 14 — Sandık memurları her sandığın bağlı bulunduğu teşekkül memurları hak ve salâhiyetini haizdirler. Bunların aylıkları ve sandığın diğer bilumum masrafları teşekkül bütçesinden temin olunur.

MADDE 15 — Sandıkların yıllık bütçe ve kadrolarile bilânço kâr ve zarar hesapları idare heyetlerince tanzim ve merbut bulundukları teşekküllerin idare meclislerince tasdik edildikten sonra teşekküllerin bütçe kadro ve bilânço ve kâr ve zarar hesaplarile birlikte ve aynı usul dairesinde tasdik edilmek üzere alâkalı vekâlete gönderilir.

MADDE 16 — Birleşik sandıklar da bir reis ve üç aza ile sandık müdüründen müteşekkil birer idare heyeti tarafından idare olunur. İdare heyetinin reis ve azaları alâkalı teşekküllerin göstereceekleri beşer namzet arasından bağlı bulundukları Vekâletçe tayin olunur.

Birleşik sandıkların müdürü alâkalı teşekküllerin göstereceekleri namzetler arasından bağlı bulundukları Vekâletçe tayin olunur. Bu sandıklar bütçe, kadro, bilânço ve memur bakımlarından ayrı bir teşekkül imiş gibi 3460 sayılı kanunun hükümlerine tâbi ve idare heyetleri aynı kanunda yazılı idare meclisleri vazife ve salâhiyetlerini haiz olurlar. Bunların bilûmum idare masrafları yerlerine kaim oldukları sandıkların bağlı bulundukları teşekküllerce ve müsavi hisselerle temin olunur.

MADDE 17 — Bu kanunun ikinci maddesi mucibince birleştirilen sandıklarla, alâkalı Vekâletler birden fazla olduğu takdirde kurulan birleşik sandık 16 ncı madde hükümlerine tâbi olmak üzere İcra Vekilleri Heyetince tensip edilecek Vekâlete bağlanır.

MADDE 18 — İdare heyetleri, sandık mevcudunu tekaüt ve malûliyet ve yetim maaşları ile sair bilûmum tazminatı her zaman ve mutlak bir intizamla tediye ve tesviyeye müsait olacak veçhile tenmiye etmiye mecburdur. Bu maksatla :

a) Bu tediyatın tedviri için lüzumu olup İdare heyeti ekseriyet nısabı ile takarrür edecek bir meblâğı, ödenmiş sermayeleri 5 milyon lira veya fazla olan Millî bankalara vadesiz tevdiat halinde yatırılır.

b) Mütebakisinin % 50 sine kadarını nizamnamede tasrih edilecek esaslar dairesinde kendi hesabına iradı müemmen gayrimenkuller inşa ve iştirasına,

c) Mütebakisinin % 20 sine kadarını vadeleri üç seneyi geçmiyecek Hazine bonoları iskontosuna,

ç) Geri kalan kısmını da Devlet tahvilleri mubayaasına tahsis eder.

Yukarıdaki nisbetlerin her hangi bir surette tadili Umumî heyet kararile olur.

Sandık, cüzdanında bulunan Devlet tahvillerini istediği zaman satmak, nevilerini değiştirmek veya bunlar mukabilinde her hangi bir bankadan avans almak, Hazine bonolarını Türkiye Cümhuriyet Merkez bankasına veya diğer bankalara reeskont ettirmek, elindeki gayrimenkulleri satmak muamelelerini de ifaya mezundur.

Sandığın parası, başkaca hakikî veya hükmî hiç bir şahsa veya müesseseye ikraz edilemez.

MADDE 19 — 3 ncü maddede yazılı paraları vaktinde tevkif ve tahsil etmeyen veya tevkif ve tahsil edildiği günü takip eden 30 gün zarfında sandığa göndermeyen vezifedarlar bu paraları % 10 fazlasile tazmin ile mükelleftirler.

MADDE 20 — Bu kanunda tasrih edilmeyen hususlarda 1683 sayılı kanunla zeyilleri ve bun-

lara müteferri hükümler tatbik olunur.

MADDE 21 — Sandık idare heyetince tahsis muameleleri ve memurlara temini derpiş olunan sair hak ve menfaatler dolayısile ittihaz olunan kararlar aleyhine 30 gün zarfında alâkalılar tarafından sandığın bağlı bulunduğu vekâlet nezdinde itiraz edilebilir. Bu itiraz üzerine vekâletçe verilecek kararlar alâkadarlara yazı ile bildirilir. Bu kararlar aleyhine 60 gün içinde Devlet şûrasına müracaat olunabilir. Müddeti içinde itiraz edilmeyen kararlar kesbi katiyet eder.

MADDE 22 — 3460 sayılı kanunun 7 nci maddesinde yazılı Umumî murakabe heyetinde ve 2804 ve 2819 sayılı kanunlarla kurulu Maden tetkik arama enstitüsü ve Elektrik işleri etüt idaresinde bu kanun hükümlerine tâbi olmak üzere birer Tekaüt sandığı kurulmuştur. Ancak bu sandıkların idaresi bakımından teşekkül idare meclislerine düşen vazifeleri alâkalı vekillerin tasviplerile reis ve umum müdürlerin reisliğinde teşkil edilecek birer heyet tarafından görülür.

MADDE 23 — 3202 sayılı Türkiye Cümhuriyeti Ziraat bankası kanunile tekaütlük bakımından Ziraat bankası ve müesseseleri ve Tekaüt sandığı ile İstanbul Emniyet sandığının memurlarına ve Tekaüt sandığına tanınmış olan ve bu kanunda derpiş edilmeyen haklar mahfuzdur.

MUVAKKAT MADDE 1 — 3308 numaralı kanunun 13 ncü maddesile teşkil edilmiş bulunan yardım sandığı ilga edilerek memurlarile müstahdemleri tarafından bu sandığa yatırılan aidat ve ikramiyeler kendilerine iade olunur.

Ziraat işletmeleri kurumunda 3460 sayılı kanun hükmü dairesinde ve Tekaüt sandığı tesis maksadile yapılan tevkifat ve tediyata bu iadenin şümulü yoktur.

MUVAKKAT MADDE 2 — Hükmî şahsiyeti haiz bir Tekaüt sandığı teşkil edilmediği halde ayni maksatla, gerek memurun aylığından yapılmış olan tevkifat ve gerek teşekküller tarafından tediye edilen paralarla teşkil edilmiş bulunan fonlar ve temettüleri bu kanuna göre kurulmuş veya kurulacak olan tekaüt sandıklarına devrolunmuştur. Bu paralar sandıkların kuruluş tarihinden itibaren 15 gün içinde teşekküller tarafından alâkalı sandığa ödenir.

MUVAKKAT MADDE 3 — Tekaüt sandıkları bu kanun hükümlerine tâbi olan idarelerden henüz sandık kurmamış olanların idare meclisleri veya alâkalı idare makamları bu kanunun neşri tarihinden itibaren bir ay zarfında bunları kurmak ve faaliyete başlattırmak mecburiyetindedirler.

Bu kanun hükümleri dairesinde kurulacak sandıkların ayni müddet zarfında doğrudan doğruya kanunun ikinci maddesinde bahsi geçen birleşik sandıklar halinde kurulması da caizdir.

MADDE 24 — Bu kanun neşri tarihinden muteberdir.

MADDE 25 — Bu kanunun hükümlerini icraya İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

21 - III - 1941

Bş. V.	Ad. V.	M. M. V.
Dr. R. Saydam	*H. Menemencioğlu*	*S. Arıkan*
Da. V.	Ha. V.	Mal. V.
Faik Öztrak	*Ş. Saracoğlu*	*F. Ağralı*
Mf. V.	Na. V.	İk. V.
Yücel	*A. F. Cebesoy*	*H. Çakır*
S. İ. M. V.	G. İ. V.	Zr. V.
Dr. H. Alataş	*R. Karadeniz*	*Muhlis Erkmen*
Mü. V.		Ti. V.
		M. Ökmen

İKTISAT ENCÜMENİNİN DEĞİŞTİRİŞİ

İktısadî Devlet teşekkülleri memurları tekaüt sandığı adile bir sandık teşkili ve idaresi hakkında kanun lâyihası

MADDE 1 — (İktısadî Devlet teşekkülleri memurları tekaüt sandığı) adile hükmî şahsiyeti ve idarî ve malî muhtariyeti haiz olmak ve 3460 sayılı kanun hükümlerine tâbi bulunmak üzere İktısat vekâletine bağlı bir sandık kurulmuştur.

MADDE 2 — Bu sandığa aşağıda gösterilen idarelerin memurları dahildir :

a) 3460 sayılı kanunun 7 nci maddesi hükmüne müsteniden kurulmuş olan Umumî Murakabe Heyeti,

b) Türkiye Cümhuriyeti Ziraat Bankası hariç olmak üzere 3460 sayılı kanunun birinci maddesi hükmüne tâbi İktısadî Devlet teşekkülleri,

c) 3460 sayılı kanunun 26 ncı maddesi hükmüne müsteniden kurulan müesseseler,

ç) 2804 sayılı kanunla kurulmuş olan M. T. A. Enstitüsü,

d) 2819 sayılı kanunla kurulmuş olan Elektrik işleri etüt idaresi,

e) 2284 sayılı kanunla kurulan Halk Bankası (Halk Sandıkları dahil),

f) Bu kanunla kurulan sandık,

MADDE 3 — Sandığın sermaye ve gelirleri şunlardır :

1 — Sandığa dahil memurların aylıklarının tutarından mensup oldukları idarelerce her ay kesilecek % 5 ler,

2 — Birinci fıkrada yazılı aidata muadil olarak bu memurların mensup oldukları idarelerce her ay verilecek paralar,

3 — Hizmete ilk giren memurların ilk aylık tutarından kesilecek % 25 lerle aylıkları arttırılan memurların ilk bir aylık zamları,

4 — Memurların aylıklarından cezaen kesilen paralar,

5 — Sandık sermayesinin bütün gelirlerile müteferrik diğer gelirler ve teberrüler.

MADDE 4 — Hükûmetin teklifi aynen

MADDE 5 — İkinci maddede zikredilen memur tâbirile :

a) Aylıkları 3659 sayılı kanunun 2 nci maddesile 9 ncu maddesinin birinci fıkrası hükmüne tâbi olan memurlar,

b) Aylıkları 3659 sayılı kanunun 3 ncü maddesi hükmüne tâbi bulunan umum müdür ve muavinleri ile murakabe heyeti reis ve azaları,

c) Aylıkları 3659 sayılı kanunun 10 ncu maddesine tâbi daimî ve müseccel müstahdemler kastedilmiştir.

3659 sayılı kanunun 9 ncu maddesinin 2 nci fıkrasına müsteniden tavin edilen mukaveleli mütehassıslarla umumiyetle ecnebi mütehassıslar ve kanunun 10 ncu maddesine tâbi olup «c» fıkrasının şumulü haricinde kalan müstahdemler bu kanun hükümlerine tâbi değildirler.

MADDE 6 — Sandığa dahil memurların tekaütlüğe esas olacak daimî aylıklı ve müseccel hizmetleri evvelce 3460 sayılı kanuna tâbi teşekkül ve müesseseler ile halen bulundukları idarelerde tekaüt aidatı kesilmeğe başlandığı tarihten itibaren hesap olunur. Bu aidatı her hangi bir suretle kanunun neşrinden evvel geri almış bulunan memurların yukariki hükümden istifade edebilmeleri için almış oldukları parayı sandığa iade etmeleri şarttır.

Memurun almış olduğu parayı iadesi halinde bunun muadilini evvelce istirdat etmiş olan idareler aynen sandığa yatırırlar.

MADDE 7 — Tekaüde tâbi Devlet memurluklarında istihdam edilenlerden bu kanunla ihdas edilen sandığa dahil idarelerde bir memuriyete intisap etmiş ve edecek olanların, sene kesri tam yapılmak üzere, maaşlı memuriyette geçen her hizmet senesi için son memuriyetlerine muhassas aslî maaşın iki misli Hazinece tekaüt sandığına yatırılır ve mezkûr hizmet müddetleri 6 ncı maddede yazılı idarelerdeki hizmetlerine zammolunur ve bu para memurun tekaüt aidatı hükmünde sayılır.

MADDE 8 — Mahsus bir kanunla tekaüt sandığı kurulmuş olan idarelerden bu kanunla ihdas edilen sandığa dahil idarelerde bir memuriyete geçenlerin evvelce bağlı bulundukları tekaüt sandığına tediye ettikleri aidat ile buna

muadil olarak çalıştıkları idareler tarafından tediye edilen yüzdeler % 4 üzerinden hesap edilecek temettülerile birlikte yeni sandığa devredilir. Bu suretle evvelce tanınmış olan tekaütlük müddetleri yeni intisap ettikleri idarelerde geçmiş sayılır.

MADDE 9 — 7 nci ve 8 nci maddelerde mevzubahs memurlardan bu kanunun neşrinden evvel haklarında 3028 sayılı kanunun 1 nci maddesinin «a» fıkrası hükümlerine göre muamele yapılmış olanların mezkûr fıkra hükümlerinden istifadeleri devam eder ve bu kanunla ihdas edilen sandığa dahil idarelerde geçen hizmet müddetleri de tekaüt hesabında sayılır.

MADDE 10 — 2 nci maddede yazılı idarelerden Devlet, hususî idareler ve belediyelerde veya mahsus bir kanunla tekaüt sandığı kurulmuş olan diğer idarelerde tekaütlük hakkını haiz bir vazifeye geçen memur ve müstahdemlerin birikmis aidatları ile bilmukabele o tarihe kadar çalıştıkları idareler tarafından tediye edilmis yüzdeler, % 4 üzerinden hesap edilecek temettülerile birlikte Hazineye ve yahut memurun intisap etitği tekaüt sandığına devredilir ve sandıkca tanınmış olan hizmet müddetleri tekaütlük müddetlerinin hesabında nazarı itibara alınır.

MADDE 11 — Hükûmetin 10 ncu maddesi aynen

MADDE 12 — Hükûmetin 11 nci maddesi aynen

MADDE 13 — Hükûmetin 12 nci maddesi aynen

MADDE 14 — Sandığın idaresi idare meclisine mevdudur. İdare meclisi, 2 nci maddenin a, b , ç, d ve e fıkralarında yazılı idarelerin her biri tarafından üç sene müddetle tavin edilecek birer mümessilden tereküp eder. İdare meclisi her sene kendi azası arasından bir reis intihap eder. Müddeti biten azanın tekrar tayini caizdir. Sandığın müdürü idare meclisinin tabiî azasıdır.

İdare meclisi azalarının, mensup oldukları idarelerde ayrıca bir vazifeleri bulunduğu takdirde, uhdelerinde 3460 sayılı kanunun 45 nci maddesinin son fıkrasında derpiş edilen munzam vazifelerden her hangi biri bulunmamak şartile, ayda 100 lirayı geçmemek üzere bir ücret verilebilir.

MADDE 15 — Sandığın müdür ve muhasebecisi idare meclisinin inhasile İktısat vekili, tekaüt hakkını haiz memurları müdürün inhasile idare meclisi ve diğer memur ve müstahdemleri müdür tarafından tayin ve ayni mercilər tarafından azlolunurlar.

MADDE 16 — Sandığın bütçe ve kadrosu, takvim yılı itibarile müdürlükçe hazırlanarak idare meclisinin tasdikı ve İktısat vekâletinin tasvibile tekemmül eder.

MADDE 17 — Sandığın idare, maaş ve masrafları, sandığa dahil idareler arasında, bir sene evvel tediye edilmiş % 5 lerin baliğile mütenasiben taksim ve en çok dört taksitte peşinen tahsil olunur.

MADDE 18 — Vazifedarlar 3 ncü maddede yazılı paraları vaktinde tevkif ve tahsile ve bunları tevkif ve tahsil edildiği günü takip eden 30 gün zarfında sandığa göndermeğe mecburdurlar.

MADDE 19 — Bu kanunun kabili tatbik bulunduğu hallerde, tekaütlük muamelesinin icrası, tekaütlük, malûliyet ve yetim ve dul maaşlarının tahsis, tediye ve intikali, tekaüt hakkına esas hizmet müddetlerinin hesabı, malûliyetin sübutu, maaş sahiplerinin yoklama muameleleri ve tekaütlük muamelerinde yaş tayini ve saire gibi hususlar için, 1683 sayılı kanunla zeyillerinin mülkî memurlara ait ve bu kanuna muhalif olmayan hükümleri tatbik olunur.

MADDE 20 — Sandık idare meclisince tahsis muameleleri ve memurlara temini derpiş olunan sair hak ve menfaatler dolayısile ittihaz olunan kararlar aleyhine tebliğ tarihinden itibaren 30 gün zarfında alâkalılar tarafından İktısat vekâleti nezdinde itiraz edilebilir. Bu itiraz üzerine vekâletçe verilecek kararlar alâkadarlara yazı ile bildirilir. Bu kararlar aleyhine tebliğ tarihinden itibaren 90 gün içinde Devlet şûrasına müracaat olunabilir. Müddeti içinde itiraz edilmeyen kararlar kesbi katiyet eder.

MADDE 21 — Bu kanunun 3, 4, 5, 8, 9, 10,

11, 12, 13, 19, 20 nci maddeleri Türkiye Cümhuriyeti Ziraat bankası memurları tekaüt sandığı ve sandığa dahil memurlar hakkında da tatbik olunur.

7 nci maddenin hükmü 13 - VI - 1937 tarihinden sonra Türkiye Cümhuriyeti Ziraat bankası memurları tekaüt sandığına dahil olanlar hakkında da caridir.

MADDE 22 — İcra Vekilleri Heyeti kararile Türkiye Cümhuriyeti Ziraat bankası memurları tekaüt sandığı bu kanunla kurulan tekaüt sandığına ilhak edilebilir.

MUVAKKAT MADDE 1 — Bu kanunla kurulan sandığa dahil idarelerde bu kanunun neşri tarihinde çalışmakta olan memurların:

1 - 3656 sayılı kanuna tâbi dairelerle hususî surette teşekkül eden ve tediye edilmiş sermayesi iki milyon lira veya daha ziyade olan Millî bankalar hariç olmak üzere 3659 sayılı kanunun 1 nci maddesinde yazılı bilûmum idarelerde,

2 - Bu idarelerin doğrudan doğruya veya bilvasıta istihlâf ettikleri kurumlarda veya hususî kanunla ifası derpiş olunan hizmetler için vücude getirdikleri teşkilâtlarda ücretle geçen daimî aylıklı ve müseccel hizmetleri aşağıda yazılı şartlar dairesinde bu memurların tekaütlük müddetine ilâve olunur.

a) Memurların bu müddetlere ait aldıkları aylıklardan % 5 sandık aidatı ile muadili % 5 lerin baliği sandıkça hesaplarına borç kaydedilir. Aldığı aylık bu kanunun neşri tarihindeki miktardan fazla olanların borcu bu son aylığa göre hesap olunur.

b) Bu borçlar bu kanunun neşrinden itibaren dört ay sonra başlamak üzere aylıklarından sandık aidatına ilâveten ve ayni şartlar dahilinde % 10 kesilmek suretile tahsil olunur.

c) Bu borçlar için borçlunun diğer emvaline müracaat caiz olmadığı gibi ölenlerin kalan borçları da aranmaz. Bu gibi memurlar bu kanunun neşri tarihinden itibaren bir ay zarfında sandığa yazı ile müracaat ederek haklarında bu madde hükmünün tatbik edilmemesini isteyebilirler.

MUVAKKAT MADDE 2 — Devlet ziraat işletmeleri kurumu hakkmdaki 3308 numaralı kanunun 13 ncü maddesile teşkil edilmiş bulunan yardım sandığı ilga edilerek memurlarile müstahdemleri tarafından bu sandığa yatırılan aidat ve ikramiyeler kendilerine iade olunur.

Ziraat işletmeleri kurumunda 3460 sayılı kanun hükmü dairesinde ve tekaüt sandığı tesis maksadile yapılan tevkifat ve tediyata bu iadenin şümulü yoktur.

MUVAKKAT MADDE 3 — Hükmî şahsiyeti haiz bir tekaüt sandığı teşkil edilmediği halde ayni maksatla, gerek memurun aylığından yapılmış olan tevkifat ve gerek idareler tarafmdan tediye edilen paralarla teşkil edilmiş bulunan fonlar ve temettüleri bu kanunla kurulan sandığa devrolunmuştur. Bu paralar bu kanunun neşri tarihinden itibaren on beş gün içinde alâkalı idareler tarafmdan sandığa ödenir.

MADDE 23 — Bu kanun neşri tarihinden meridir.

MADDE 24 — Hükûmetin 25 nci maddesi aynen.

MALİYE ENCÜMENİNİN DEĞİŞTİRİŞİ

İktısadî Devlet teşekkülleri memurları Tekaüt sandığı adile bir sandık teşkili ve idaresi hakkında kanun

MADDE 1 — (İktısadî Devlet teşekkülleri memurları Tekaüt sandığı) adile hükmî şahsiyeti ve idarî ve malî muhtariyeti haiz olmak ve 3460 sayılı kanun hükümlerine tâbi bulunmak üzere bir sandık kurulmuştur.

MADDE 2 — Sandık İktısat vekâletinin nezaret ve murakabesi altmda olup merkezi Ankaradır.

MADDE 3 — Bu sandık, aşağıda yazılı ku-

rumların 4 ncü maddede tarif olunan memurlarının tekaütlük işlerine bakar:

a) 3460 sayılı kanunun 7 nci maddesi hükmüne müsteniden kurulmuş olan umumî murakabe heyeti,

b) 3460 sayılı kanunun 1 nci maddesi hükmüne tâbi İktısadî Devlet teşekkülleri,

c) 3460 sayılı kanunun 26 ncı maddesi hükmüne müsteniden kurulan müesseseler,

d) 2804 sayılı kanunla kurulmuş olan M. T. A. Enstitüsü,

e) 2819 sayılı kanunla kurulmuş olan Elektrik işleri etüt idaresi,

f) Sermayesinin en az yarısı Devlete veya İktısadî Devlet teşekküllerine ait bulunan şirketler,

g) Bu kanunla kurulan sandık.

MADDE 4 — Üçüncü maddede zikredilen memur tabirile :

a) Aylıkları 3659 sayılı kanunun 2 nci maddesile 9 ncu maddesinin birinci fıkrası hükmüne tâbi olan memurlar,

b) Aylıkları 3659 sayılı kanunun 3 ncü maddesi hükmüne tâbi bulunanlar,

c) Aylıkları 3659 sayılı kanunun 10 ncu maddesine tâbi sicilde kayitli ve musaddak kadrolara dahil daimî vazife gören müstahdemler, kasdedilmiştir.

MADDE 5 — Sandığın idaresi idare meclisine mevdudur. İdare meclisi, 3 ncü maddenin a, b, d, ve e fıkralarında yazılı kurumların her biri tarafından üç sene müddetle tayin edilecek birer mümessilden terekküp eder. İdare meclisi her sene kendi azası arasından bir reis intihap eder. Müddeti biten azanın tekrar tayini caizdir. Sandığın müdürü idare meclisinin tabiî azasıdır.

Sandığı mahkemelerle sair makam ve heyetlerde ve üçüncü şahıslara karşı sandık müdürü temsil eder.

MADDE 6 — İdare meclisi azalarının mensup oldukları kurumlarda ayrıca bir vazifeleri bulunduğu takdirde, uhdelerinde 3460 sayılı kanunun 45 nci maddesinin son fıkrasında derpiş edilen munzam vazifelerden her hangi biri bulunmamak şartile, ayda 100 lirayı geçmemek üzere bir ücret verilebilir.

MADDE 7 — Sandık idare meclisinin vazifeleri şunlardır:

a) Sandık gelirlerini takip ve tahsil etmek,

b) Sandık mevcudunu idare ve sandık muamelâtını murakabe etmek,

c) Tekaüt ve malûliyet ve yetim maaşlarile tazminat ve ikramiyelere ait evrakı tetkik etmek ve kararlara bağlamak, tahsis muamelesini tescil etmek,

d) Her sene sandığın bilânçosunu ve kâr ve zarar hesaplarını hazırlamak ve Umumî murakabe heyetine tevdi etmek,

e) Müdürlükçe takvim yılı itibarile hazırlanacak sandık bütçe ve kadrosunu tetkik ve tasdik ile İktısat vekâletinin tasvibine arzetmek,

f) 20 nci madde hükmünün tatbikını temin etmek,

g) Sandığın malî vaziyetini devamlı surette murakabe etmek ve yeni tedbirler alınmasını mucip ahvali İktısat vekâletine raporla bildirmek,

MADDE 8 — Sandık idare meclisi en az haftada bir defa ictima eder. Kararlar mürettep azanın ekseriyetile verilir. Reylerde müsavat halinde reisin bulunduğu taraf tercih olunur.

İdare merlisinin kararları deftere kayit ve içtimada bulunan aza tarafından imza edilir.

MADDE 9 — Sandığın müdür ve muhasebecisi idare meclisinin inhasile İktısat vekili, daimî memur ve müstahdemleri müdürün inhasile idare meclisi ve diğer memur ve müstahdemleri müdür tarafından tayin ve ayni merciler tarafından azlolunur.

MADDE 10 — Sandığın idare masraflarile memur maaş ve ikramiyeleri sandığa dahil kurumlar arasında bir sene evvel tediye edilmiş % 5 lerin baliğile mütenasiben taksim ve en çok dört taksitte peşinen tahsil olunur.

MADDE 11 — Sandığın sermaye ve gelirleri:

1 - Memurların aylıklarının tutarından mensup oldukları kurumlarca her ay kesilecek % 5 ler;

2 - Birinci fıkrada yazılı aidata muadil olarak memurların mensup oldukları kurumlarca her ay verilecek paralar;

3 - Hizmete ilk giren memurların ilk aylık tutarından kesilecek % 25 lerle aylıkları arttırılan memurların ilk bir aylık zamları;

4 - Memurların aylıklarından inzibatî mahiyette kesilen paralar;

5 - 20 nci madde mucibince vazifedarlardan cezaen alınan % 10 lar;

6 - Sandık sermayesinin bütün gelirlerile müteferrik diğer gelirler ve teberrüler.
den teşekkül eder.

MADDE 12 — On birinci maddede yazılı bütün para ve bunların faizleri hiç bir suretle herhangi bir vergi ve resme tâbi olmadığı gibi haciz ve temlikleri de kabil değildir. Sandığın malları Devlet malları sayılır. Sandığın bütün mevcut ve matlubu Devlet emvaline mahsus hak ve rüçhanları haizdir.

MADDE 13 — Memurlarm tekaütlüğe esas olacak daimî aylıklı ve müseccel hizmetleri mensup bulundukları kurumlarda aylıklarından tekaüt aidatı kesilmeğe başlandığı tarihten itibaren hesap olunur.

MADDE 14 — Tekaütlükleri 1683 ve 2097 ve 2264 sayılı kanunlara tâbi idareler memurluklarında istihdam edilenlerden bu kanunla ihdas edilen sandığa dahil kurumlarda bir memuriyete intisap etmiş ve edecek olanlarm sene kesri tam sayılmak üzere, maaşlı memuriyette geçen her hizmet senesi için son memuriyetine muhassas aslî maaşmın iki misli Hazinece veya hususî idareler tekaüt sandığmca bu kanunla kurulan sandığa yatırılır. Ve bu gibi memurlarm Devlette veya mezkur idarelerde geçmiş olan hizmet müddetleri bu kanunun haklarmda tatbikinde sandıkça hesaba katılır.

MADDE 15 — Mahsus kanunla tekaüt sandığı kurulmuş olan idarelerden bu kanunla ihdas edilen sandığa dahil kurumlarda bir memuriyete geçenlerin evvelce bağlı bulundukları tekaüt sandığına tediye ettikleri aidat ile buna muadil olarak çalıştıkları idareler tarafından tediye edilen yüzdeler, bilânçolarına göre hesap edilecek temettülerile birlikte yeni sandığa devredilir. Bu suretle evvelce tanmmış olan tekaütlük müddetleri yeni intisap ettikleri kurumlarda geçmiş sayılır.

MADDE 16 — 14 ncü ve 15 nci maddelerde sözü geçen memurlardan bu kanunun neşrinden evvel haklarında 3028 sayılı kanunun 1 nci maddesinin a fıkrası hükümlerine göre muamele yapılmış olanların mezkûr fıkra hükümlerinden istifadeleri devam eder. Ve bu kanunla ihdas edilen sandığa dahil kurumlarda geçen hizmet müddetleri de tekaüt hesabında sayılır.

MADDE 17 — Üçüncü maddede yazılı kurumlardan Devlet dairelerinde veya mahsus kanunla tekaüt sandığı kurulmuş olan idarelerde tekaütlük hakkını haiz bir vazifeye geçen memur ve müstahdemlerin birikmiş aidatları ile bilmukabele o tarihe kadar çalıştıkları kurumlar tarafından tediye edilmiş yüzdeler bilânçolarına göre hesap edilecek temettülerile birlikte Hazineye veyahut memurun intisap ettiği tekaüt sandığına devredilir ve sandıkça tanınmış olan hizmet müddetleri tekaütlük müddetlerinin hesabında nazarı itibare alınır.

MADDE 18 — Dördüncü maddenin b ve c fıkralarında tadât edilenlerle ihtisas yerlerinde çalışan memurların tekaütlüklerinde tahsil vaziyetlerine ve hizmet müddetlerine göre iktisap edecekleri derece aylığı esastır. Bu gibi memurların tekaüt aidatı da bu derece aylıkları üzerindne kesilir.

MADDE 19 — İktısat vekili her beş senede bir defa mecburen ve lüzumu halinde daha evvel sandığın malî vaziyeti ile tahsis formüllerini mütehassıslara tetkik ve teftiş ettirerek alınacak neticeye göre sandığın malî vaziyetinde darlık ve muvazenesizlik görürse memur aylıklarından kesilecek sandık aidatı arttırılır ve sandığın daimî muvazeneli bir halde bulundurulması temin edilir. Sandık menabiinin bulunduğu halinde idarelerin ve memurların tekaüt sandığına ödeyecekleri aidat yüzdeleri azaltılabilir. Bu arttırma ve eksiltmeler Umumî Heyet kararile olur.

MADDE 20 — Vazifedarlar on birinci maddede yazılı paraları vaktinde tevkif ve tahsile ve bunların tevkif ve tahsil edildiği günü takip eden 15 gün zarfında sandığa göndermeğe mecburdurlar. Bu hükmü yerine getirmeyenlerden tevkif ve irsale mecbur bulundukları paralar % 10 fazlasile tahsil olunur.

MADDE 21 — Bu kanuna göre tekaütlük muamelesinin icrası, tekaütlük, malûliyet ve yetim maaşlarınm tahsis, tediye ve intikali, tekaüt hakkma esas hizmet müddetlerinin hesabı, malûliyetin sübutu, maaş sahiplerinin yoklama mu-

ameleleri ve tekaütlük muamelesinde yaş tayini ve saiere gibi hususlar için 1683 sayılı kanunla müteferri hükümlerinin mülkî memurlara müteallik olup bu kanuna muhalif bulunmayan hükümleri tatbik olunur.

MADDE 22 — Sandık idare meclisince tahsis muameleleri ve memurlara temini derpiş olunan sair hak ve menfaatler dolayısile ittihaz olunan kararlar aleyhine tebliğ tarihinden itibaren 30 gün zarfında alâkalılar tarafından İktisat vekâleti nezdinde itiraz edilebilir. Bu itiraz üzerine vekâletçe verilecek kararlar alâkadarlara yazı ile bildirilir. Bu kararlar aleyhine tebliğ tarihinden itibaren 90 gün içinde Devlet Şûrasına müracaat olunabilir. Müddeti içinde itiraz edilmeyen kararlar kesbi katiyet eder.

MADDE 23 — Türkiye Cümhuriyeti Ziraat ve Türkiye Cümhuriyet Merkez ve Emlâk ve Eytam bankaları memurları için kurulmuş olan tekaüt sandıkları idarî ve malî muhtariyetlerini muhafaza ve faaliyetlerine devam etmekle beraber, bu bankaların gerek sandık ve gerek sandığa dahil memurları hakkında bu kanunun 4, 11, 12, 14, 15, 17, 18, 19, 20, 21 ve 22 nci maddelerile muvakkat birinci maddesi hükümleri tatbik olunur.

MUVAKKAT MADDE 1 — Bu kanunla kurulan sandığa dahil kurumlarla 23 ncü maddede zikri geçen bankalarda bu kanunun neşri tarihinde çalışmakta olan memurların:

1 - 3656 sayılı kanuna tâbi dairelerle 3659 sayılı kanunun 1 nci maddesinde yazılı bilûmum idarelerde,

2 - Bu idarelerin doğrudan doğruya veya bilvasıta istihlâf ettikleri kurumlarda veya hususî kanunla ifası derpiş olunan hizmetler için vücude getirdikleri teşkilâtlarda ücretle geçen daimî aylıklı ve müseccel hizmetleri aşağıda yazılı şartlar dairesinde bu memurların tekaütlük müddetine ilâve edilir:

a) Memurların bu müddetlere ait aldıkları aylıklardan % 5 sandık aidatı ile muadili % 5 lerin baliği sandıkça hesaplarına borç kaydedilir. Aldığı aylık bu kanunun neşri tarihindeki miktardan fazla olanların borcu bu son aylığa göre hesap olunur. Bu borçlar bu kanunun neşrinden itibaren 4 ay sonra başlamak üzere aylıklarından sandık aidatına ilâveten ve ayni şartlar dahilinde % 10 kesilmek suretile tahsil olunur.

b) Bu borçlar için borçlunun diğer emvaline müracaat caiz olmadığı gibi ölenlerin kalan borçları da aranmaz.

Bu gibi memurlar bu kanunun neşri tarihinden itibaren iki ay zarfında sandığa yazı ile müracaat ederek haklarında bu madde hükmünün tatbik edilmemesini isteyebilirler.

MUVAKKAT MADDE 2 — Tekaüt aidatını bu kanunun neşri tarihinden evvel mensup oldukları kurumlardan geri almış olanlar, aldıkları paranın tevkifatsız olarak iki mislini, kanunun neşri tarihinden itibaren bir yıl zarfında sandığa ödedikleri takdirde 13 ncü madde hükmünden istifade ederler.

MUVAKKAT MADDE 3 — Hükmî şahsiyeti haiz bir tekaüt sandığı teşkil edilmediği halde ayni maksatla gerek memurun aylığından yapılmış olan tevkifat ve gerek idareler tarafından tediye edilen paralarla teşkil edilmiş bulunan sermayeler ve temettüleri bu kanunla kurulan sandığa devrolunmuştur. Bu paralar bu kanunun neşri tarihinden itibaren 15 gün içinde alâkalı kurumlar tarafından sandığa ödenir.

MUVAKKAT MADDE 4 — Devlet Ziraat İşletmeleri Kurumu hakkındaki 3308 numaralı kanunun 13 ncü maddesile teşkil edilmiş bulunan yardım sandığı ilga edilerek memurlarile müstahdemleri tarafından bu sandığa yatırılan aidat ve ikramiyeler kendilerine iade olunur. Ziraat İşletmeleri Kurumunda 3460 sayılı kanun hükmü dairesinde ve tekaüt sandığı tesis maksadile yapılan tevkifat ve tediyata bu iadenin şümulü yoktur.

MADDE 24 — Bu kanun neşri tarihinden meridir.

MADDE 25 — Bu kanunun hükümlerini icraya İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

BÜTÇE ENCÜMENİNİN DEĞİŞTİRİŞİ

İktisadi Devlet teşekkülleri memurları tekaüt sandığı hakkında kanun lâyihası

Bölüm - 1

Sandığın kurulması ve idaresiyle ilgili hükümler

BİRİNCİ MADDE — İktisadi Devlet teşekkülleri memurları tekaüt sandığı adıyle Ankara'da hükmi şahsiyeti haiz bir sandık kurulur. Sandık, Maliye vekâletine bağlı ve 3460 sayılı kanun hükümlerine tabidir.

İKİNCİ MADDE — İktisadi Devlet teşekkülleri memurları tekaüt sandığı:

a) 3460 sayılı kanun ile kurulan umumî murakabe heyeti;

b) Aynı kanunun 1 ve 50 nci maddelerinde yazılı İktisadi Devlet teşekkülleri;

c) Aynı kanunun 26 ncı maddesinde yazılı müesseseler;

d) Maden tetkik ve arama enstitüsü;

e) Elektrik işleri etüd idaresi;

f) Sermayesinin en az yarısı Devlete veya İktisadi Devlet teşekküllerine ait şirketler;

g) 151 sayılı kanunla kurulan Ereğli kömür havzası sağlık teşkilâtı ve amele birliği;

h) Bu kanunla kurulan sandık memurlarının tekaütlük işlerini görür.

Bu bölümde geçen kurum tâbirinden bu maddede yazılanlar anlaşılır.

ÜÇÜNCÜ MADDE — Bu kanunla konulan haklardan:

a) Aylıkları 3659 sayılı kanunun 2 nci maddesiyle 9 ncu maddesinin birinci fıkrası hükmüne tabi daimî memurlar;

b) Aylıkları aynı kanunun 3 ncü maddesi hükmüne tabi olan Umumî murakabe heyeti reis ve âzalariyle umum müdür ve muavinleri;

c) Aylıkları aynı kanunun 10 ncu maddesi hükmüne tabi olanlardan (İş kanunu hükümlerine göre sigorta hakları gözetilenler hariç) daimî kadrolara giren memur ve müstahdemler faydalanır.

DÖRDÜNCÜ MADDE — Sandığı, idare meclisi idare eder. İdare meclisi; Maliye vekâletince ve Sümerbank, Etibank, Toprak mahsulleri ofisi, Devlet ziraat işletmeleri kurumu, Türkiye şeker fabrikaları anonim şirketi idare meclislerince seçilecek birer âzadan terekküp eder. İdare meclisi âzalarının müddeti üç yıldır. İdare meclisi her yıl kendi âzası arasından bir reis seçer. Müddeti biten âza yeniden seçilebilir. Sandık müdürü idare meclisinin tabii âzasıdır.

İdare meclisi reisi ile seçilmiş âzasından kurumlarda memur bulunanlara, uhdelerinde 3460 sayılı kanunun 45 nci maddesinin son fıkrasında yazılı munzam vazifelerden biri bulunmamak şartiyle, ayda yüz lirayı geçmemek üzere bir ücret verilebilir. Maliye vekâletince seçilecek âza da memur ise aynı ücreti alabilir.

Memurlar dışında seçilenlere kadroda yazılı ücret verilir.

BEŞİNCİ MADDE — Sandığı, müdür temsil eder. Mahkemelerde sandık hukuku Hazine veya kurumlar avukatları tarafından da takip olunabilir.

ALTINCI MADDE — İdare meclisi sandık muamelâtını tanzim, gelirlerini takip ve tenmiyesini temin eder. Sandık müdürlüğünce hazırlanan yıllık bütçe ve kadroları tetkik ve tasdik ile Maliye vekâletinin tasvibine arzeyler. Bundan başka:

a) Bu kanuna göre bağlanacak maaşlarla verilecek tazminat ve ikramiyelere ait tahsis evrakını tasdik eder;

b) Sandığın yıllık bilânço ve kâr ve zarar hesaplarını hazırlıyarak Umumî murakabe heyetine verir;

c) Sandığın malî durumu yeni tedbirler alınmasını icabettirdiği takdirde keyfiyeti Maliye vekâletine bir raporla bildirir ve nizamname ile tâyin edilecek vazifeleri de görür.

YEDİNCİ MADDE — İdare meclisi, en az, 15 günde bir toplanır. Toplantı ve müzakerelerde bulunan âza, dörtten az olamaz.

SEKİZİNCİ MADDE — Sandık müdürü ve muhasebecisi idare meclisinin inhasiyle Maliye vekili, şef ve daha yukarı derecedeki memurlar müdürün inhasiyle idare meclisi ve diğer memur ve müstahdemler de müdür tarafından tâyin olunur.

Sandık müdürünün aylığı 3659 sayılı kanunun 3 ncü maddesine göre verilir.

DOKUZUNCU MADDE — Sandığın gelirleri:

a) Üçüncü maddede yazılı memurların aylıkları tutarının tamamı üzerinden, mensup oldukları kurumlarca her ay kesilen % 5 ler ile aynı miktar üzerinden kurumlarca her ay verilen % 5 ler;

b) Hizmete alınan memurların ilk tam aylıklarından kesilen % 25 ler ile aylıkları artanlardan ilk tam aylıklarının artış farkları;

c) Memurların aylıklarından kesilen inzibatî para cezaları;

d) 15 nci madde mucibince alınan % 10 lar;

e) Kurumlarda pul bayiliği yapan memurların aldıkları satış aidatının % 75 leri;

ile sandığın gelirlerinin nemalandırılmasından hâsıl olan kârlar ve diğer müteferrik gelirler ve teberrulardan terekküp eder.

Memura kanuni, idari ve hükmi sebeplerle aylığının eksik verilmesi (a) ve (b) fıkralarındaki aidat miktarını azaltmaz.

ONUNCU MADDE — Sandığın mevcudat ve alacakları, Devlet mallarının hak ve rüçhanlarını haizdir. Sandığın gelirleri bilûmum vergi, resim ve harçlardan muaf olduğu gibi haciz ve temlik de edilemez.

ON BİRİNCİ MADDE — Memurların bu kanun ile iktisap ettikleri tekaütlük ve tazminat hakları, aylıkları tutarının tamamı üzerinden 9 ncu maddeye göre kesilen aidatın ilgili bulunduğu ay başından itibaren başlar.

Memur, ancak asli hizmeti üzerinden tekaütlük hakkı iktisap edebilir.

Fiili hizmet müddeti, sandık aidatının verildiği müddete göre hesap edilir.

ON İKİNCİ MADDE — İhtisas mevkii aylığı alan veya 3 ncü maddenin (b) fıkrasında yazılı olan memurların tekaütlük aidatı, tahsil vaziyetlerine ve hizmet müddetlerine nazaran 3659 sayılı kanun hükümlerine göre bulunmaları lâzımgelen derece aylığı tutarı üzerinden hesap edilir. Bunlar terfi müddetlerini doldurdukça iktisap ettikleri derece aylığı, aidatlarına esas olur.

Üçüncü maddenin (c) fıkrasında yazılı olanların almakta oldukları ücretlerin 3659 sayılı kanunda yazılı derecelere göre muadili dereceleri bulunarak haklarında bu derecelerde bulunan memurlar gibi ve birinci fıkra hükümlerine gö-

re muamele olunur. Ancak bu şekilde muamele yapılması kendilerine bu kanun hükümleri dışında bir hak vermez.

Bu maddede yazılı memurlar tekaütlük aidatına esas olan ayılklara göre hak kazanırlar.

ON ÜÇÜNCÜ MADDE — Kurum memurlarından iken 2 nci ve 23 ncü maddelerde yazılı kurumların idare meclisi reis ve âzalığına veya murakıplığına seçilenlerin tekaütlük hakkı 12 nci maddedeki kayıtlarla yürütülür.

ON DÖRDÜNCÜ MADDE — Maliye vekili, her beş yılda en az bir defa sandığın malî durumunu mütehassıslarına inceletir. Bu incelemelerin sonunda bu kanuna göre yapılacak tediyelerin veya aidatın değiştirilmesi neticesine varılırsa, alınacak tedbirler, bir kanun lâyihası ile Büyük Millet Meclisine arzolunur.

ON BEŞİNCİ MADDE — Dokuzuncu madde mucibince tahsil edilen sandık gelirleri tahsillerinden en geç on beş gün içinde kurumların tediye ile alâkalı memurları tarafından sandığa gönderilir. Bu müddet içinde gönderilmiyen veya eksik tahsil edilen sandık gelirleri tediye ile alâkalı memurlardan yüzde on fazlasiyle Tahsili emval kanununa göre tahsil olunur. Ancak tahsil olunamıyan sandık gelirleri asılları kurumlardan alınır.

ON ALTINCI MADDE — Tekaüt, mâlûliyet, dul ve yetim aylıkları tahsisine, tazminat verilmesine ve sandığı ilgilendiren muamelelerle bu kanunda yazılı olmıyan hallerde «Divanı muhasebata ait olan hükümler hariç» 2904 sayılı kanunun 3, 4, 5, 6, 7, 8, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 33, 34 ve 39 ncu maddeleriyle 4001 sayılı kanunun 5 ve 19 ncu maddelerinin bu kanuna aykırı olmıyan hükümleri tatbik olunur.

Şu kadar ki, bu kanun hükümlerine göre bağlanacak tekaüt aylığı, fiili hizmet müddeti aynı olan bir alt derecedeki Devlet memuruna 1683 sayılı kanun mucibince bağlanacak tekaüt aylığını geçemez. Ancak son bulunduğu memuriyette iki terfi müddetini dolduranlara bulunduğu derece üzerinden tekaüt aylığı bağlanır. Dul ve yetim aylıkları da bu hükme göre hesap olunur.

ON YEDİNCİ MADDE — İdare meclisince verilen ve memurların haklariyle ilgili olan kararlar aleyhine alâkadarlar tarafından tebliğ tarihinden itibaren otuz gün içinde Maliye vekâletine itiraz edilebilir. Bu hususta itiraz tarihinden itibaren bir ay içinde vekâletçe verilerek alâkadarlara yazı ile tebliğ edilen kararlar aleyhine Devlet şûrasına 60 gün içinde müracaat olunabilir.

Bu maddede yazılı müddetler içinde itiraz edilmiyen kararlar katileşir.

İtirazlar, tahsis muamelesini veya yapılacak tediyeleri durdurmaz.

Bölüm - 2

Tekaüt sandıklarını ilgilendiren hükümler

ON SEKİZİNCİ MADDE — Kanunla kurulu tekaüt sandıklariyle ilgili memur ve müstahdemler, fiili hizmet müddetleri 25 yılı ve yaşları 50 yi doldurmak şartiyle tekaütlüğünü istiyebilirler. Sandıklarla ilgili kurumlar 25 fiili hizmet yılını dolduranları tekaüt edebilir.

30 fiili hizmet yılını dolduranlara 4001 sayılı kanunun 15 nci maddesine göre ikramiye verilir.

Yetim maaşları kız çocuklarda 25, erkek çocuklarda 19 yaşını doldurunca ya kadar verilir. Evlenen kız çocukların maaşları kesilir.

ON DOKUZUNCU MADDE — 1683 sayılı kanun hükümlerine tabi olanlardan kanunla kurulan tekaüt sandıklariyle ilgili kurumlardaki bir vazifeye veya bu kurumlardan 1683 sayılı kanun hükümlerine tabi bir hizmete veya bu kurumların birinden diğerine geçmiş ve geçecek olanların tekaütlüğe esas olan fiili hizmet müddetleri aşağıdaki şartlarla birleştirilerek yürütülür:

a) 1683 sayılı kanun hükümlerine tabi olanlardan yukarıda yazılı kurumlara geçenlerin her fiili hizmet yılı için son asli maaşlarının iki misli, ayrıldıkları yerlerin tekaüt tahsisatından ilgili sandığa toptan yatırılır.

Yıl kesirleri tam ve yatırılan paranın yarısı memur aidatı ve yarısı da kurumlarca yatırılan para sayılır;

b) Yukarıda yazılı kurumlardan 1683 sayılı kanun hükümlerine tabi bir hizmete geçenlerin ilgili sandığa yatırdıkları aidat ile bunlar için kurumlarca yatırılan paralar yüzde dört faiziyle birlikte geçtikleri yerlerin veznelerine veya tekaüt sandıklarına toptan yatırılır;

c) Yukarıda yazılı kurumların birinden diğerine geçilmesi halinde (b) fıkrasındaki hükümler tatbik olunur;

d) Yukarıdaki fıkralarda yazılı şartların gecikmesi memur haklarının temin ve tediyesini durdurmaz;

e) 3557 sayılı kanun ile 3803 sayılı kanunun 18 nci maddesine göre kurulan tekaüt sandıklarına dahil olanlarla 3137 sayılı kanunun 41 nci maddesinde yazılanlar hakkında bu madde hükmü tatbik edilmez.

YİRMİNCİ MADDE — Kanunla kurulu tekaüt sandıklarına borçlu olanlardan 19 ncu maddeye göre bir hizmetten diğerine geçenlerin borçları, tabi olduğu şartlarla tahsil edilmek üzere, ilgili sandıklara veya yerlere devrolunur. Ancak yüzde beş borçlandırılmak suretiyle geriye doğru tekaüt hakkı kazanmış olanların borçlarının tamamı, iki misline çıkarılarak, tahsil edilir.

YİRMİ BİRİNCİ MADDE — İlgili sandıklardan aidatını almış olanlar hakkında 19 ncu madde hükmünün tatbiki bu aidatın alındığı tarihten itibaren yüzde beş faizi ile birlikte derhal toptan ödenmesine bağlıdır.

YİRMİ İKİNCİ MADDE — 1683 sayılı kanuna göre veya kanunla kurulu tekaüt sandıklarından tekaüt maası alanlar, bu sandıklarla ilgili bir kurumda hizmete alındıkları takdirde sandıklarla tekrar ilgilendirilmez ve tekaüt maasları da buralarda hizmetleri devam ettikçe kendilerine verilmez. Bunların yaş hadleri hususi kanunlardaki hükümlere tabidir.

YİRMİ ÜÇÜNCÜ MADDE — Türkiye Cumhuriyet Merkez bankası kanununa göre kurulan tekaüt sandığı hakkında da bu kanun hükümleri tatbik olunur. Bu bankanın ve Türkiye Cumhuriyeti Ziraat bankası ile Emlâk ve Eytam bankasının mevcut tekaüt sandıkları, sandıkları ile sandığa dahil memur ve müstahdemlerinin müktesep hakları mahfuz kalmak şartiyle faaliyetlerine müstakillen devam ederler.

Muvakkat hükümler

MUVAKKAT BİRİNCİ MADDE — 14 ncü madde mucibince yapılacak ilk tetkik, bu kanunun neşri tarihinden itibaren iki yıl içinde icra olunur.

MUVAKKAT İKİNCİ MADDE — Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihte, bu kanunla tekaütlük hakkı verilen hizmetlerde ve Türkiye Cumhuriyet Merkez bankasında bulunanların ikinci maddede yazılı kurumlarda veya bunların

yerini tuttuğu mülga müessese, idare ve şirketlerde geçirdikleri hizmet müddetlerinin en çok son on yılı 11 nci ve muvakkat 4 ncü maddelere göre tesbit olunan fiili hizmet müddetlerine aşağıdaki kayıtlarla eklenir:

a) On yıla kadar geçen hizmet müddetlerini fiili hizmet müddetlerine ekletmek istiyenler, bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren üç ay içinde mensup oldukları kurumlar vasıtasiyle sandıklara müracaat ederler.

b) Vaktinde müracaat edenlerin on yıl içinde aldıkları aylık tutarlarının mecmuunun % 10 u alâkalı sandıklarca, namlarına borç yazılır.

Bu borçlar, bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihi takibeden beşinci ay başından başlamak üzere her ay kesilen tekaütlük aidatından başkaca 9 ncu maddedeki esaslara göre, aylıkları tutarının tamamından % 5 kesilerek tahsil olunur.

c) Borçlarını ödemeden tazminat almak suretiyle sandıklariyle alâkaları kesilenlerin borç bakiyeleri, tazminatlarından indirilir. Tekaüt edilenlerin borç bakıyeleri de tekaüt aylıklarından % 5 kesilmek suretiyle tahsil olunur.

Ölenlerin borçları aranmaz.

MUVAKAKT ÜÇÜNCÜ MADDE — İkinci maddede yazılı kurumlarla bunların yerini tuttuğu mülga müessese, idare ve şirketlerde bulunmuş olupta bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihte bir kanunla tekaütlük hakkı verilen bir hizmette bulunanların bu hizmetlerde geçirdikleri en son on yıl, fiili hizmet müddetlerine muvakkat 2 nci madde hükmüne göre eklenir. Bu madde hükmünden istifade edenler 1683 sayılı kanunun şümulüne giren hizmetlerde bulundukları takdirde bulundukları yerlere karşı borçlanırlar.

MUVAKKAT DÖRDÜNCÜ MADDE — 3460 sayılı kanunun muvakkat maddesinin (e) fıkrası hükümlerine göre tekaüt sandığı aidatı verenler hakkında bu aidatın verildiği müddet için dahi bu kanun hükümleri tatbik olunur.

MUVAKKAT BEŞİNCİ MADDE — 2159 sayılı kanunun 7 nci maddesiyle 3028 sayılı kanun hükümlerine tabi tutulmuş olanlar hakkında bu kanunun 19 ncu maddesi hükümleri aşağıdaki şartlarla tatbik olunur:

a) Haklarında 19 ncu maddenin tatbik edilmesini istiyenler bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren üç ay içinde bağlı oldukları idare ve kurumlar vasıtasiyle ilgili yerlere veya sandıklara müracaat ederler.

b) Vaktinde müracaat edenlerden:

1. 2159 sayılı kanunun 7 nci maddesiyle 3028 sayılı kanun hükümlerine göre sandıklarla ilgilendirilmiyenler, sandıklara aidat ödemedikleri müddet içinde almış oldukları aylıkların tutarının mecmuunun % 5 ini sandıklara borçlanırlar. İlgili kurumlar bu % 5 lerin muadilini ilgili sandıklara toptan öderler.

2. 2159 sayılı kanunun 7 nci maddesiyle 3028 sayılı kanun hükümlerine göre tazminat alarak sandıklarla ilgilenenler aldıkları parayı sandıklara veya ilgili yerlere borçlanırlar. Bu tazminattan kesilen vergiler Hazinece sandıklara toptan ödenir.

c) (b) fıkrasına göre tahakkuk eden borçlar 3656 ve 3659 sayılı kanunlara tabi idare ve kurumlardan hizmet mukabili alınan aylık, her türlü ikramiye ve tahsisat (muvakkat tazminat ve fevkalâde zam hariç) ve tekaüt sandıklarından alınan aylık ve tazminatın tamamı üzerinden % 10 kesilerek tahsil olunur.

Ölenlerin borçları aranmaz.

d) Bu kanun yürürlüğe girmeden evvel tekaüt edilenler hakkında bu madde hükümleri tatbik edilmez.

MUVAKKAT ALTINCI MADDE — 2921 sayılı kanunun muvakkat üçüncü

maddesinin (f) fıkrasına göre borçlandırılmalarını istememiş olanlar hakkında, bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren üç ay içinde İnhisarlar idaresi vasıtasiyle İnhisarlar tekaüt sandığına müracaat etmek şartiyle 2921 sayılı kanunun muvakkat üçüncü maddesi hükümleri tatbik olunur.

MUVAKKAT YEDİNCİ MADDE — Türkiye Cumhuriyeti Ziraat bankasından tekaütlük aidatı ve yardım sandığından para alarak ayrılan ve bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihte tekaütlük hakkı veren bir hizmette bulunupta 3202 sayılı kanunun 62 nci maddesine göre beyanname vermemiş olanların sakıt olan tekaütlük hizmet müddetleri, aşağıdaki kayıtlarla tekaütlük fiili hizmet müddetlerine eklenir:

a) Sakıt olan tekaütlük hizmet müddetlerini tanıtmak istiyenler, bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren iki ay içinde halen bulundukları dairelere veya mensup oldukları kurumlar vasıtasiyle sandıklara bir beyanname ile müracaat ederler;

b) Vaktinde müracaat edenlerin evvelce aldıkları paralar, 3202 sayılı kanunun 62 nci maddesine göre, alâkalı daire ve sandıklarca, namlarına borç yazılır.

c) (a) fıkrasına göre verilen beyannamede 3202 sayılı kanunun 62 nci maddesine göre beyanname verilmesi halinde şimdiye kadar alınan aylıklardan ödenmesi icabeden paralar gösterilir ve bu paralara ödenmesi lâzımgelen tarihlerden itibaren % 5 faiz yürütülür; faizi ile birlikte baliği % 5 faizle ve 3 senede ödenmek üzere müsavi taksitlerle alâkalılardan tahsil olunur. Bu borç, ölüm halinde sakıt olmaz.

(b) fıkrasında yazılı borç miktarından (c) fıkrasında yazılı borç miktarı (faizler hariç) indirildikten sonra bakıyesi 3202 sayılı kanunun 62 nci maddesine göre tahsil olunur.

MUVAKKAT SEKİZİNCİ MADDE — 22 nci maddede yazılı mütekaitlerden bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihte, kanunla kurulu tekaüt sandıklariyle ilgilenmiş olanlar:

a) Sandıklarla ilgilerini kesmek istedikleri takdirde bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren üç ay içinde ilgilikurumlar vasıtasiyle sandıklara müracaat ederek ödedikleri aidatı % 4 faiziyle birlikte geri alırlar. Kurumların bu memurlar için ödedikleri paralar da % 4 faiziyle birlikte kurumlara geri verilir.

b) Müddeti içinde müracaat etmedikleri takdirde bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten evvel iktisap ettikleri hakları muhafaza ederler.

MUVAKKAT DOKUZUNCU MADDE — Bu kanunun ikinci maddesinde yazılı kurumlarda, 3460 sayılı kanunun muvakkat maddesinin (e) fıkrası hükümlerine göre, tekaüt sandığı geliri olarak toplanan paralarla buna ait hak ve vecibeler bu kanunla kurulan İktisadi Devlet teşekkülleri tekaüt sandığına intikal eder. Kurumlar bu paraları ve bunlarla ilgili kayıtların ve evrakın asıl veya suretlerini bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren üç ay içinde sandığa vermeğe mecburdurlar.

MUVAKKAT ONUNCU MADDE — 3308 sayılı kanunun 13 ncü maddesiyle kurulan yardım sandığı kaldırılmıştır. Devlet ziraat işletmeleri kurumu memur ve müstahdemlerinin yardım sandığına yatırdıkları aidat ve ikramiyelerle bunların faizleri kendilerine iade olunur.

Son hükümler

YİRMİ DÖRDÜNCÜ MADDE — Bu kanun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren altı ay içinde tatbik suretini gösterir bir nizamname yapılır.

YİRMİ BEŞİNCİ MADDE — Bu kanuna aykırı hükümler kaldırılmıştır.

YİRMİ ALTINCI MADDE — Bu kanun neşri tarihinden itibaren yürürlüğe girer.

YİRMİ YEDİNCİ MADDE — Bu kanunun hükümlerini İcra Vekilleri Heyeti yerine getirir.

S. Sayısı : 119

Orman umum müdürlüğü 1941 malî yılı bütçesinde değişiklik yapılması hakkında 1/790 ve Orman umum müdürlüğü 1941 malî yılı bütçesinde değişiklik yapılması hakkında 1/791 sayılı kanun lâyihaları ve Bütçe encümeni mazbatası

Orman umum müdürlüğü 1941 malî yılı bütçesinde değişiklik yapılması hakkında kanun lâyihası (1/790)

T. C.
Başvekâlet
Kararlar Dairesi Müdürlüğü
Sayı: 6/1334

8 . IV . 1942

Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

1941 malî yılı Orman umum müdürlüğü bütçesinde değişiklik yapılması hakkında Ziraat vekilliğince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince 26 . III . 1942 tarihinde Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâyihası esbabı mucibesiyle birlikte sunulmuştur.

Başvekil
Dr. R. Saydam

Esbabı mucibe lâyihası

1. — Defatir ve evrakı matbua : Bütçeye konulan tahsisat ile idareye ait ve katî ihtiyaç hissedilen bir çok defatir ve evrakı matbuanın tabı temin edilmiş ise de bu seneye ait daha bir takım ihtiyaçların karşılanabilmesi için bin liralık tahsisata lüzum hissedilmiştir.

2. — Hayvan yem bedelleri ve sair masrafları : Bütçeye konulan iki bin lira tahsisata birinci işletme tertibinden dört yüz lira münakale yapıldığı halde cüzi kalan tahsisatın fidanlıklarda mevcut hayvanların malî yıl sonuna kadar yem bedelinin temin edemiyeceği anlaşıldığından beş yüz liranın ilâvesi zaruri görülmüştür.

3. — Daimî memuriyet harcırahı : Bütçeye konulan yirmi bin lira tahsisat tükenmiştir. Sene sonuna kadar yerlerinin değiştirilmesi icabeden memurların zatî ve aile harcırahlariyle askere giden memurların yerlerine gönderilen vekillerin harcırahı ve deniz yolu üzerinden verilmesi lâzımgelen harcırahların ahvali hazıra dolayısiyle ekseriya kara yolu üzerinden hesap edilmesi gibi zaruretler nazarı dikkate alınarak malî yılı sonuna kadar daha on bin liralık tahsisata ihtiyaç görülmüştür.

4. — Muvakkat memuriyet harcırahı : Nakil vasıtaları ücretinin artması köylülerin zatî ihtiyaçlarının temini uğrunda mühendislerin köylere mütemadiyen gidip gelmeleri ve maden direği tedariki için gönderilen mühendis ve memurların harcırahları için ihtiyar edilmesi lâzımgelen masraflar düşünülerek bütçeye konulan tahsisattan pek cüzi miktarda kalan bakiyenin ihtiyaca kifayet etmediği anlaşıldığından daha on bin liralık tahsisata ihtiyaç görülmüştür.

5. — Geçen yıl borçları : Bütçeye konulan dört bin lira tahsisat kâfi gelmemiştir. Maaş muvakkat ve daimî memuriyet harcırahiyle para nakil masrafı ve daha buna mümasil tahakkuk eden borçların verilebilmesi için üç bin beş yüz liralık tahsisata lüzum görülmüştür.

6. — 1938 yılı borç karşılığı : Bütçeye konulan dört bin lira tahsisat kifayet etmemiştir. Maaş, açık maaş ve mahkeme masrafı, tedavi, yol masrafı ve muvakkat memuriyet harcırahından düyuna kalan borçların verilmesi için iki bin liralık tahsisata ihtiyaç hâsıl olmuştur.

7. — Koruma için istenilen senesi bütçesinde bakiyei tahsisatı mevcut bulunan iki bin beş yüz elli liradan beş yüz elli lirası maaş ve iki bin lirası da Devlet demiryolları ile denizyolları ve limanlarının erat celp ve sevkinden dolayı tahakkuk eden tren ve vapur nakliye ücretidir.

8. — İş bu munzam ve fevkalâde tahsisat karşılığı varidat fazlasından karşılanacaktır.

HÜKÛMETİN TEKLİFİ

1941 malî yılı Orman umum müdürlüğü bütçesinde değişiklik yapılması hakkında kanun lâyihası

MADDE 1. — 1941 malî yılı Orman umum müdürlüğü bütçesinin ilişik cetvelde yazılı tertiplerine yirmi yedi bin lira munzam tahsisat verilmiştir.

MADDE 2. — 1941 malî yılı Orman umum müdürlüğü bütçesinin ikinci kısmının sonunda (1939 malı yılı borçları karşılığı) adiyle açılan 49 ncu fasla ikibin beşyüz elli lira fevkalâde tahsisat konulmuştur.

MADDE 3. — İşbu kanun neşri tarihinden muteberdir.

MADDE 4. — Bu kanun hükmünü yerine getirmeğe Maliye ve Ziraat vekilleri memurdur.

26 . III . 1942

Bş. V.	Ad. V.	M. M. V.
Dr. R. Saydam	*H. Menemencioğlu*	*A. R. Artunkal*
Da. V.	Ha. V.	Ma. V.
Fuad Öztrak	*Ş. Saracoğlu*	*F. Ağralı*
Mf. V.	Na. V.	İk. V.
Yücel	*A. F. Cebesoy*	*Sırrı Day*
S. İ. M. V.	G. İ. V.	Zr. V.
Dr. H. Alataş	*R. Karadaniz*	*Muhlis Erkmen*
Mü. V.	Ti. V.	
F. Engin	*M. Ökmen*	

Hükûmetin teklifine bağlı cetvel

F.	M.	Muhassasatın nev'i	İstenilen muhassasat Lira
10	3	Defatir ve evrakı matbua	1 000
11	3	Hayvan yem bedelleri ve sair bütün masrafları	500
13		Daimî memuriyet harcırahı	10 000
14		Muvakkat memuriyet harcırahı	10 000
30		Geçen yıl borçları	3 500
31	2	1938 yılı borçları karşılığı	2 000
		Yekûn	27 000

Orman umum müdürlüğü 1941 malî yılı bütçesinde değişiklik yapılması hakkında kanun lâyihası (1/791)

T. C.
Başvekâlet
Kararlar dairesi müdürlüğü
Sayı : 6/1335

8. IV. 1942

Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

1941 malî yılı Orman umum müdürlüğü bütçesinde değişiklik yapılması hakkında Maliye vekilliğince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince 2. IV. 1942 tarihinde Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâyihası esbabı mucibesiyle birlikte sunulmuştur.

Başvekil
Dr. R. Saydam

Esbabı mucibe

1. Orman umum müdürlüğünce 1937 malî yılında ifa edilen hizmet mukabili olarak 1 400 lira borç tahakkuk etmiş ve senesi bütçesinde bakiyei tahsisat olmadığı için bu miktar düyun eshabı istihkaka tesviye olunamamıştır. Borcun mahiyeti daimî ve muvakkat memuriyet harcırahından ibarettir.

2. Orman koruma genel komutanlığı karşılıksız borçlarına gelince 8 332 liradan 17 lira 6 kuruşu 1937, 2 613 lira 66 kuruşu 1938, 2 367 lira 67 kuruşu 1939 ve 3 333 lira 61 kuruşu 1940 malî yıllarına aittir. Bu da işbu seneler zarfında celp ve terhis edilen efradın tren ve vapur ücreti olarak tahakkuk ettirilen 7 955 lira 46 kuruş ile Bolu memleket hastanesine ödenmesi icabeden 136 lira 50 kuruş tedavi ücreti ve Türk Maarif cemiyetine verilecek olan 45 lira 23 kuruş ilân ücreti ve 128 lira 81 kuruş tayın bedeli ve 66 lira harcırahtan mütevellittir. Gerek Devlet demiryolları ve gerek Deniz yolları ve limanları idarelerince nisan ve mayıs ayında yapılan celp ve terhise ait tahakkuk evrakının seneleri geçtikten sonra idareye verilmiş olması itibariyle taallûk ettiği senelerde tahsisat temin edilememesinden işbu düyun karşılıksız kalmıştır.

HÜKÛMETİN TEKLİFİ

1941 malî yılı Orman umum müdürlüğü bütçesinde değişiklik yapılmasına dair kanun lâyihası

MADDE 1. — 1941 malî yılı Orman umum müdürlüğü bütçesinin ilişik 1 sayılı cetvelde yazılı tertiplerinden 9 732 lira tenzil edilerek yeniden açılan 2 sayılı cetvelde yazılı tertiplere fevkalâde tahsisat olarak konulmuştur.

MADDE 2. — Bu kanun neşri tarihinden muteberdir.

MADDE 3. — Bu kanunun hükmünü icraya Maliye ve Ziraat vekilleri memurdur.

2 . IV . 1942

Bş. V.	Ad. V.	M. M. V.
Dr. R. Saydam	*H. Menemencioğlu*	*A. R. Artunkal*
Da. V.	Ha. V.	Ma. V.
Fayık Öztrak	*Ş. Saracoğlu*	*F. Ağralı*
Mf. V.	Na. V.	İk. V.
Yücel	*A. F. Cebesoy*	*Sırrı Day*
S. İ. M. V.	G. İ. V.	Ti. V.
Dr. H. Alataş	*R. Karadeniz*	*M. Ökmen*
Mü. V.		Zr. V.
F. Engin		*Muhlis Erkmen*

Hükûmetin teklifine bağlı cetveller

[1] NUMARALI CETVEL

F.	M.	Muhassasatın nev'i	Lira
1	1	Memurlar maaşı (Orman koruma teşkilâtı)	1 400
35		Maaş	8 332
		Yekûn	9 732

[2] NUMARALI CETVEL

F.	M.	Muhassasatın nev'i	Lira
34	A	1937 malî yılı karşılıksız borçları	1 400
50		1937 - 1940 yılları karşılıksız borçları	8 322
		Yekûn	9 732

Bütçe encümeni mazbatası

T. B. M. M.
Bütçe encümeni
Mazbata No. 78
Esas No. 1/790, 791

28 . IV . 1942

Yüksek Reisliğe

1941 malî yılı Orman umum müdürlüğü bütçesinde değişiklik yapılması hakkında Başvekâletin 8 . IV . 1942 tarih ve 6/1334,1335 sayılı tezkereleriyle Yüksek Meclise sunulan iki kıta kanun lâyihası encümenimize havale buyurulmakla Orman umum müdürü ile Maliye vekâleti namına Bütçe ve malî kontrol umum müdürü hazır oldukları halde tetkik ve müzakere olundu.

Lâyihalardan biri, tertiplerindeki tahsisatın sene sonuna kadar yetişmiyeceği anlaşılan bir kısım hizmetlerin sekteye uğramamasını temin maksadiyle bu fasıllara munzam tahsisat verilmesine ve diğeri Umum müdürlüğün bazı yıllara ait harcırah tertibinden tahakkuk eden tahsisatsız borçlariyle Orman koruma genel komutanlığının erat nakliyatından, tedavi ve ilân ücretleri ve tayın bedelinden muhtelif yıllarda tahakkuk eden tahsisatsız borçlarına taallûk etmektedir.

Her iki lâyiha hakkında alınan izahlar encümenimizce varit görülerek esas itibariyle kabul edilmişler ise de tahsisatsız borçları karşılamak üzere maaş tertibinden yapılan tenziller Muhasebei umumiye kanununa uygun görülmediğinden ve dokuz aylık hesaplara göre diğer lâyihada olduğu gibi bu miktarın da varidat fazlasiyle karşılanabileceği izah edildiğinden cetvelde bu yolda tadilât yapılmış ve lâyihalar bu esasa göre birleştirilmek suretiyle yeniden tanzim edilmiştir.

Umumî Heyetin tasvibine arzedilmek üzere Yüksek Reisliğe sunulmuştur.

Reis	Reis V.	M. M.
Çorum	Kastamonu	Muğla
İ. Eker	*T. Coşkan*	*H. Kitabcı*
Kâtip		
İstanbul	Afyon K.	Antalya
F. Öymen	*Ş. R. Hatipoğlu*	*N. E. Sumer*
Bolu	Bursa	Bursa
Celâl Said Siren	*Dr. Sadi Konuk*	*A. N. Ayas*
Diyarbakır	Elâzığ	Giresun
Rüştü Bekit	*M. F. Altay*	*M. Akkaya*
İsparta	İstanbul	İstanbul
R. Ünlü	*S. Uraz*	*H. Ülkmen*
Kırklareli	Konya	Kütahya
B. Denker	*R. Türel*	*A. Tiridoğlu*
Maraş	Seyhan	Sivas
M. Bozdoğan	*S. Çam*	*Remzi Çiner*
Tokad		Tunceli
H. N. Keşmir		*M. Yenel*
Yozgad		Yozgad
A. Sungur		*S. İçöz*

BÜTÇE ENCÜMENİNİN DEĞİŞTİRİŞİ

Orman umum müdürüğü 1941 malî yılı bütçesinde değişiklik yapılması hakkında kanun lâyihası

MADDE 1. — 1941 malî yılı Orman umum müdürlüğü bütçesinin ilişik (1) sayılı cetvelde gösterilen tertiplelrine (27 000) liralık munzam tahsisat verilmiştir.

MADDE 2. — Ayni bütçenin ilişik (2) sayılı cetvelde yazılı ve yeniden açılan tertiplerine (12 272) liralık fevkalâde tahsisat konulmuştur.

MADDE 3. — Bu kanun neşri tarihinden itibaren mer'idir.

MADDE 4. — Bu kanunun hükümlerini icraya Maliye ve Ziraat vekilleri memurdur.

Bütçe encümeninin teklifine bağlı cetveller

CETVEL - 1

F.	M.	Muhassasatın nev'i	Lira
10	3	Defatir ve evrakı matbua	1 000
11	3	Hayvan yem bedelleri ve sair bütün masrafları	500
13		Daimî memuriyet harcırahı	10 000
14		Muvakkat memuriyet harcırahı	10 000
30		Geçen yıl borçları	3 500
31	2	1938 yılı borçları karşılığı	2 000
		Yekûn	**27 000**

CETVEL - 2

34 A	1937 malî yılı karşılıksız borçları	1 400
49	1939 malî yılı borçları karşılığı	2 550
50	1937 - 1940 yılları karşılıksız borçları	8 322
	Yekûn	**12 272**

S. Sayısı : 120

Posta, telgraf ve telefon umum müdürlüğü 1941 malî yılı bütçesinde değişiklik yapılmasına dair 1/787 ve Posta, telgraf ve telefon umum müdürlüğü 1941 malî yılı bütçesinde değişiklik yapılmasına dair 1/799 sayılı kanun lâyihaları ve Bütçe encümeni mazbatası

Posta, telgraf ve telefon umum müdürlüğü 1941 malî yılı bütçesinde değişiklik yapılmasına dair kanun lâyihası (1/787)

T. C.
Başvekâlet
Kararlar dairesi müdürlüğü
Sayı : 6/1241

30. III. 1942

Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

Posta, telgraf ve telefon umum müdürlüğü 1941 malî yılı bütçesine 995 500 lira munzam tahsisat verilmesi hakkında Münakalât vekilliğince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince 26. III. 1942 tarihinde Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâyihası esbabı mucibesiyle birlikte sunulmuştur.

Başvekil
Dr. R. Saydam

Mucip sebepler

Ahvali hazıra dolayısiyle fiyatların yükselmesi, kışın erken başlayarak uzun müddet devam etmesi; bugünkü vaziyet dolayısiyle idaremizle beynelmilel idareler arasındaki münasebetlerin artması, bazı merkezlerin zaman, zaman takviyesi için memurların sık, sık değiştirilmesi zaruretinin hâsıl olması gibi sebeplerle P. T. T. hizmetlerindeki inkişaf 1941 malî yılı bütçesinin ekli listede yazılı tertiplerine konulmuş olan tahsisatın kifayetsizligine sebep olmuştur.

Vaziyetin bu şekilde tebellür etmesi ve 4178 sayılı kanun muvacehesinde bütçenin diğer fasıllarında yapılması mümkün tasarrufların maaş ve ücret zamlariyle çocuk zammı ve yakacak bedellerini karşılamağa ancak kâfi gelebilmesi diğer tertiplerden münakale yapılması imkânını selbetmiş ve munzam tahsisat istihsalini icabettirmiştir.

Posta, telgraf ve telefon varidatının 1941 senesi 8 aylık fazlası olan 752 453 liraya 1940 senesinden müdevver 200 913 lira varidat fazlasının ilâvesiyle husule gelen 953 366 lira ile sene sonuna kadar vukuu muhtemel fazlalık buna karşılık tutulmuştur.

HÜKÛMETİN TEKLİFİ

Posta, telgraf ve telefon umum müdürlüğü 1941 malî yılı bütçesinie (995 500) lira munzam tahsisat verilmesine dair kanun lâyihası

1. — Posta, telgraf ve telefon umum müdürlüğü 1941 malî yılı bütçesinin ilişik cetvelde yazılı tertiplerine 995 500 lira munzam tahsisat verilmiştir.

2. — Bu kanun neşri tarihinden muteberdir.

3. — Bu kanun hükmünü icraya Maliye ve Münakalât vekilleri memurdur.

26 . III . 1942

Bş. V.	Ad. V.	M. M. V.
Dr. R. Saydam	*H. Menemencioğlu*	*A. R. Artunkal*

Da. V.	Ha. V.	Ma. V.
Fayık Öztrak	*Ş. Saracoğlu*	*F. Ağralı*
Mf. V.	Na. V.	İk. V.
Yücel	*A. F. Cebesoy*	*Sırrı Day*
S. İ. M. V.	G. İ. V.	Zr. V.
Dr. H. Alataş	*R. Karadeniz*	*Muhlis Erkmen*
Mü. V.	Ti. V.	
F. Engin	*M. Ökmen*	

Hükûmetin teklifine bağlı

CETVEL

Lira	F.	M.	
2 000	7	1	Tenvir ve teshin
2 000	9		Merkez müteferrikası
25 000	11	1	Tenvir ve teshin
50 000	13	3	Defatir ve matbu evrak
22 500	13	9	Süvari müvezzilerine maktuan verilecek hayvan yem bedeli
72 500			**Fasıl yekûnu**
80 000	14		Daimî memuriyet harcırahı
80 000	15		Muvakkat memuriyet harcırahı
110 000	17		Bütçe kanununun 6 ncı maddesi mucibince verilecek ücret, yevmiye ve primler
1 500	19	4	Umumî telefon merkezleri aidatı
2 000	19	6	Sai ücreti
377 500	19	8	Ecnebi P. T. T. İdare ve kumpanyalariyle vukubulan bilûmum münasebetlerden mütevellit veya anlaşmalara müstenit eski ve yeni sene borçlariyle Bern bürosuna ve beynelmilel birlik ve komitelere verilecek senelik iştirak hisseleri ve bunlardan celbedilecek risale, mecmua ve matbua bedelleri
381 000			**Fasıl yekûnu**
213 000	21	1	Nakliyat
20 000	24	3	İşletme, hayvan yem bedeli ve sair masrafları
10 000	34	1	3335 sayılı kanun mucibince verilecek tedavi, yol ve saire masrafları
995 500			**Yekûn**

Posta, telgraf ve telefon umum müdürlüğü 1941 malî yılı bütçesinde değişiklik yapılmasına dair kanun lâyihası (1/799)

T. C.
Başvekâlet
Kararlar Dairesi Müdürlüğü
Sayı: 6/1370

10 . IV . 1942

Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

Posta, telgraf ve telefon umum müdürlüğünün 1941 malî yılı bütçesine 62 500 lira munzam tahsisat verilmesi hakkında Münakalât vekilliğince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince 6.IV.1942 tarihinde Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâyihası esbabı mucibesiyle birlikte sunulmuştur.

Başvekil
Dr. R. Saydam

Kanun esbabı mucibesi

1941 yılı Bütçe kanununun 6 ncı maddesi mucibince ödenmekte olan ücret, yevmiye ve primler için masraf bütçesinin 17 nci faslına mevzu tahsisat kâfi gelmediği için sene nihayetine kadar tahakkuk edecek masrafları karşılamak üzere 110 000 liralık munzam tahsisat istenilmiştir.

Ahiren 4178 sayılı kanunun 7 nci maddesine dayanılarak bu tertipten ödenecek mebaliğin mezkûr kanunun 1 nci maddesindeki esas ve nisbetlere göre fevkalâde zamma tabi tutulması Umumî idare encümenince kararlaştırılmıştır.

İstanbul telefon varidatındaki inkişaf ile ecnebi memleketlerden gelen ve gişelerimizde posta pullariyle değiştirilmekte bulunan cevaplı kuponların artışı da bu tertiplere konulan tahsisatın ihtiyacı karşılayamamasına sebep olmuş ve bütçesinin diğer fasıllarmdan münakale icrasına da maddi imkân görülememiştir.

Posta, telgraf ve telefon varidatının 8 aylık tahsilât fazlası 752 453 liraya baliğ olduğuna göre hasılattaki tezayüt vasatisi ayda 90 000 liraya baliğ olmuştur.

Bu vaziyete göre idarenin sene sonuna kadar olan hasılat fazlasının 1 112 453 liraya baliğ olacağı tahmin edilmiş ve bu miktar istenilen tahsisata karşılık tutulmuştur.

Fasıl: 17

Bütçe kanununun 6 ncı maddesi mucibince verilecek ücret, yevmiye ve primler

1941 yılı masraf bütçesinde bu tertibe konulan tahsisat 190 000 liradan ibaretti. Ahvali hazıra dolayısiyle memurlardan bir kısmının silâh altına alınmış, diğer bir kısmının sahra postalarında hizmet almış olmaları karşısında fazla mesai müddetinin temdidi lâzımgelmiş ve bu itibarla alınan tahsisat kâfi gelmediğinden 110 000 liralık munzam tahsisat istenilmişti.

Ahiren intişar eden 4178 sayılı kanunun 7 nci maddesine müsteniden bu tediyelere kanunun 1 nci maddesindeki esas ve nisbetler dairesinde fevkalâde zam verilmesi Umumî idare encümenince kabul edilmiş olduğundan bu ihtiyacı karşılamak için 60 000 lira tahsisata lüzum hâsıl olmuştur.

Fasıl: 19. Madde: 3

Tahsildarlar aidatı

Telefon varidatındaki inkişaf nisbetinde tahsilât miktarı da artmakta ve bu sebeple tahsildarlara ödenmesi lâzımgelen aidat miktarı da yükselmekte bulunduğu cihetle bu tertibe konulmuş olan tahsisat kâmilen sarfedilmiş ve sene sonuna kadar daha 2 000 liraya ihtiyaç hâsıl olacağı anlaşılmıştır.

Fasıl: 23

Cevaplı kuponlar mukabili veya vusulü ihbarlı telgrafnameler için yapıştırılan veya battala kalan pullar bedeli

Ecnebi memleketlerden gelipte posta gişelerinde pul ile değiştirilmekte olan cevaplı kuponların adedi son zamanlarda pek çok artmış ve bu sebeple bütçe ile alınmış olan 1 200 liralık tahsisat ihtiyacı karşılamağa kâfi gelmemiş olduğundan sene sonuna kadar idare edilmek üzere 500 liralık tahsisatın ilâvesi muvafık görülmüştür.

HÜKÛMETİN TEKLİFİ

Posta, telgraf ve telefon umum müdürlüğünün 1941 malî yılı bütçesine 62 500 lira munzam tahsisat verilmesine dair kanun lâyihası

MADDE 1. — Posta, telgraf ve telefon umum müdürlüğünün 1941 malî yılı bütçesinin ilişik cetvelde yazılı tertiplerine «62 500» lira munzam tahsisat verilmiştir.

MADDE 2. — Bu kanun neşri tarihinden muteberdir.

MADDE 3. — Bu kanunun hükmünü icraya Maliye ve Münakalât vekilleri memurdur.

6 . III . 1942

Bş. V.	Ad. V.	M. M. V.
Dr. R. Saydam	*H. Menemencioğlu*	*A. R. Artunkal*

Da. V.	Ha. V.	Ma. V.
Fayık Öztrak	*Ş. Saracoğlu*	*F. Ağralı*

Mf. V.	Na. V.	İk. V.
Yücel	*A. F. Cebesoy*	*Sırrı Day*

S. İ. M. V.	G. İ. V.	Zr. V.
Dr. H. Alataş	*R. Karadeniz*	*Muhlis Erkmen*

Mü. V.	Ti. V.
F. Engin	*M. Ökmen*

Hükûmetin teklifine bağlı

CETVEL

Lira	F.	M.	Tertibi
60 000	17		Bütçe kanununun 6 ncı maddesi mucibince verilecek ücret, yevmiye ve primler
2 000	19	3	Tahsildarlar aidatı
500	23		Cevaplı kuponlar mukabilinde veya vusulü ihbarlı telgrafnameler için yapıştırılan veya battala kalan pullar bedeli
62 500			**Yekûn**

Bütçe encümeni mazbatası

T. B. M. M.
Bütçe encümeni
Mazbata No. 77
Esas No. 1/787
799

22 . IV . 1942

Yüksek Reisliğe

Posta, telgraf ve telefon umum müdürlüğü 1941 malî yılı bütçesine munzam tahsisat verilmesi hakkında Münakalât vekilliğince hazırlanıp Başvekâletin 30 . III . 1942 tarih ve 6/1241 ve 10 . IV . 1942 tarih ve 6/1370 sayılı tezkeresiyle Yüksek Meclise sunulan iki kıta kanun lâyihası encümenimize havale buyurulmakla Münakalât vekili Fahri Engin ve Posta, telgraf ve telefon umum müdürü ile Maliye vekâleti namına Bütçe ve malî kontrol umum müdürleri hazır oldukları halde tetkik ve müzakere olundu.

Lâyihanın biri adı geçen bütçeye 995 000 ve diğeri 62 500 lira munzam tahsisat verilmesi hakkında olup her iki lâyihanın mucip sebepleri tetkik edilmiş ve tahsisat istenilen tertiplere bütçenin tanziminde konmuş olan miktarların fevkalâde haller sebebiyle yıl sonuna kadar kifayet etmiyeceği alınan izahlardan anlaşıldığı gibi umum müdürlük 1941 malî yılı varidatının sekiz aylık hesaplara nazaran yıl sonuna kadar 1 112 000 lirayı bulacağı ve ceman 1 058 000 liradan ibaret bulunan bu tahsisatı karşılıyacağı öğrenilmiş bulunduğundan teklifler Encümenimizce aynen kabul edilmiş ve her iki lâyiha ve cetveller birleştirilmek suretiyle yeniden tanzim edilmiştir.

Umumî Heyetin tasvibine arzedilmek üzere Yüksek Reisliğe sunulur.

Reis	**Reis V.**	**M. M.**
Çorum	**Kastamonu**	**Muğla**
İ. Eker	***T. Coşkan***	***H. Kitabcı***
Kâtip		
İstanbul	**Afyon K.**	**Antalya**
F. Öymen	***Ş. R. Hatipoğlu***	***N. Sumer***
Bolu	**Bursa**	**Bursa**
Celâl Said Siren	***Dr. Sadi Konuk***	***N. Ayas***
Diyarbakır	**Elâzığ**	**Giresun**
Rüştü Bekit	***M. F. Altay***	***M. Akkaya***
İsparta	**İstanbul**	**İstanbul**
R. Ünlü	***S. Uraz***	***H. Ülkmen***
Kırklareli	**Konya**	**Kütahya**
B. Denker	***R. Türel***	***A. Tiridoğlu***
Maraş	**Seyhan**	**Sivas**
M. Bozdoğan	***S. Çam***	***Remzi Çiner***
Tokad		**Tunceli**
H. N. Keşmir		***M. Yenel***
Yozgad		**Yozgad**
A. Sungur		***S. İçöz***

BÜTÇE ENCÜMENİNİN DEĞİŞTİRİŞİ

Posta, Telgraf ve Telefon umum müdürlüğü 1941 malî yılı bütçesine 1 058 000 liralık munzam tahsisat verilmesi hakkında kanun lâyihası

MADDE 1. — Posta, Telgraf ve Telefon umum müdürlüğü 1941 malî yılı bütçesinin ilişik cetvelde yazlı tertiplerine 1 058 000 liralık munzam tahsisat verilmiştir.

MADDE 2. — Bu kanun neşri tarihinden itibaren mer'idir.

MADDE 3. — Bu kanunun hükmünü icraya Maliye ve Münakalât vekilleri memurdur.

Bütçe encümeninin değiştirişine bağlı

CETVEL

F.	M.	Muhassasatın nev'i	Lira
7	1	Tenvir ve teshin	2 000
9		Merkez müteferrikası	2 000
11	1	Tenvir ve teshin	25 000
13	3	Defatir ve matbu evrak	50 000
	9	Süvari müvezzilerine maktuan verilecek hayvan yem bedeli	22 500
		Fasıl yekûnu	**72 500**
14		Daimî memuriyet harcırahı	80 000
15		Muvakkat memuriyet harcırahı	80 000
17		Bütçe kanununun 6 ncı maddesi mucibince verilecek ücret, yevmiye ve primler	170 000
19	3	Tahsildarlar aidatı	2 000
	4	Umumî telefon merkezleri aidatı	1 500
	6	Sai ücreti	2 000
	8	Ecnebi P. T. T. İdare ve kumpanyalariyle vukubulan bilûmum münasebetlerden mütevellit veya anlaşmalara müstenit eski ve yeni sene borçlariyle Bern bürosuna ve beynelmilel birlik ve komitelere verilecek senelik iştirak hisseleri ve buralardan celbedilecek risale, mecmua ve matbua bedelleri	377 500
		Fasıl yekûnu	**383 000**
21	1	**Nakliyat**	213 000
23		Cevaplı kuponlar mukabilinde veya vusulü ihbarlı telgrafnameler için yapıştırılan veya battala kalan pullar bedelleri	500
24	3	İşletme, hayvan yem bedelleri ve sair masrafları	20 000
34	1	3335 sayılı kanun mucibince verilecek tedavi, yol ve saire masrafları	10 000
		YEKÛN	**1 058 000**

S. Sayısı : 121

Vakıflar umum müdürlüğü 1941 malî yılı bütçesinde değişiklik yapılmasına dair kanun lâyihası ve Bütçe encümeni mazbatası (1/800)

T. C.
Başvekâlet
Kararlar dairesi müdürlüğü
Sayı : 6/1367

10 . IV . 1942

Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

Vakıflar umum müdürlüğü 1941 malı yılı bütçesine 18 450 lira munzam tahsisat verilmesi hakkında adı geçen umum müdürlükçe hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince 31 . III . 1942 tarihinde Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâyihası esbabı mucibesiyle birlikte sunulmuştur.

Başvekil
Dr. R. Saydam

Esbabı mucibe

4178 numaralı kanun hükümleri mucibince Vakıflar umum müdürlüğü memur ve müstahdemleriyle zat maaşlarına ve hayrat hademesine verilmesi lâzımgelen dört aylık fevkalâde zammın tutarı kısmen münhalât dolayısiyle tertiplerindeki tasarrufattan temin edilmiş ise de memurlar maaşı, merkez memurları ücreti ve merkez müteferrik müstahdemleri ile cami ve mescitlerin hademe vazifesi tertiplerindeki bakiyelerin işbu fevkalâde zamların tesviyesine kâfi gelmiyeceği anlaşıldığı ve bunun bütçe dahilindeki diğer masraf tertipleri tasarrufatından münakale suretiyle temini de kabil olmadığı cihetle işbu zamların verilebilmesi içinmunzam tahsisata ihtiyaç görülmüş ve bu maksatla ilişik kanun lâyihası takdim kılınmıştır. Mikdarı (18 450) liradan ibaret bulunan işbu munzam tahsisat karşılığının bütçe varidatı fazlasiyle temini mümkün bulunmuş olduğundan kabul buyurulması rica olunur.

Bütçe encümeni mazbatası

T. B. M. M.
Bütçe encümeni
Mazbata No. 80
Esas No. 1/800

22 . IV . 1942

Yüksek Reisliğe

Vakıflar umum müdürlüğü 1941 malî yılı bütçesine 18 450 liralık munzam tahsisat verilmesi hakkında Umum müdürlükçe hazırlanıp Başvekâletin 10 . IV . 1942 tarih ve 6/1367 sayılı tezkeresiyle Yüksek Meclise sunulan kanun lâyihası Vakıflar umum müdürü Fahri Kiper ve Maliye vekâleti namına Bütçe ve Malî kontrol umum müdürü hazır oldukları halde tetkik ve müzakere olundu.

4178 sayılı Fevkalâde zam kanunu mucibince memur ve müstahdem maaşlarına, zat maaşlarına, hayrat hademesine verilmesi iktiza eden

zamların bütçe tasarrufatından karşılanamıyan miktarını temin maksadiyle bu lâyihanın hazırlandığı ve bunun bütçe varidat fazlasiyle karşılanabileceği alman izahlardan anlaşılmış bulunduğundan lâyiha yazıya ait bir değişiklikle encümenimizce aynen kabul edilmiştir.

Umumî Heyetin tasvibine arzedilmek üzere Yüksek Reisliğe sunulmuştur.

Reis	R. V.	M. M.
Çorum	Kastamonu	Muğla
İ. Eker	*T. Coşkan*	*H. Kitabcı*
Kâtip		
İstanbul	Afyon K.	Antalya
F. Öymen	*Ş. R. Hatipoğlu*	*N. E. Sumer*

Bolu	Bursa	Bursa
Celâl Said Siren	*Dr. Sadi Konuk*	*Nevzad Ayas*
Diyarbakır	Elâzığ	Giresun
Rüştü Bekit	*M. F. Altay*	*M. Akkaya*
İsparta	İstanbul	İstanbul
R. Ünlü	*H. Ülkmen*	*S. Uraz*
Kırklareli	Konya	Kütahya
B. Denker	*R. Türel*	*A. Tiridoğlu*
Maraş	Seyhan	Sivas
M. Bozdoğan	*S. Çam*	*Remzi Çiner*
Tokad		Tunceli
H. N. Keşmir		*M. Yenel*
Yozgad		Yozgad
A. Sungur		*S. İçöz*

HÜKÛMETİN TEKLİFİ

Vakıflar umum müdürlüğü 1941 malî yılı bütçesine munzam tahsisat verilmesine dair kanun lâyihası

MADDE 1. — Vakıflar umum müdürlüğü 1941 malî yılı bütçesinin ilişik cetvelde gösterilen tertiplerine 18 450 lira munzam tahsisat verilmiştir.

MADDE 2. — Bu kanun neşri tarihinden muteberdir.

MADDE 3. — Bu kanunun hükmünü icraya Başvekil memurdur.

31 . III . 1942

Bş. V.	Ad. V.	M. M. V.
Dr. R. Saydam	*H. Menemencioğlu*	*A. R. Artunkal*
Da. V.	Ha. V.	Ma. V.
Fayık Öztrak	*Ş. Saracoğlu*	*F. Ağralı*
Mf. V.	Na. V.	İk. V.
Yücel	*A. F. Cebesoy*	*Sırrı Day*
S. İ. M. V.	G. İ. V.	Zr. V.
Dr. H. Alataş	*R. Karadeniz*	*Muhlis Erkmen*
Mü. V.	Ti. V.	
F. Engin	*M. Ökmen*	

BÜTÇE ENCÜMENİNİN DEĞİŞTİRİŞİ

Vakıflar umum müdürlüğü 1941 malî yılı bütçesine munzam tahsisat verilmesine dair kanun lâyihası

MADDE 1. — Aynen.

MADDE 2. — Bu kanun neşri tarihinden itibaren mer'idir.

MADDE 3. — Aynen.

Hükûmetin teklifine bağlı

CETVEL

F.	M.	Muhassasatın nev'i	Lira
1	1	Memurlar maaşı	8 000
3		Merkez ücretleri	
	1	Memurlar	50
	2	Müteferrik müstahdemler	400
		Fasıl yekûnu	**450**
32	1	Cami ve mescitlerin hademe vazifesi ve tahsisatı fevkalâdeleri	10 000
		YEKÛN	**18 450**

S. Sayısı : 122

Devlet denizyolları işletme umum müdürlüğü 1941 malî yılı bütçesinde değişiklik yapılmasına dair kanun lâyihası ve Bütçe encümeni mazbatası (1/795)

T. C.
Başvekâlet
Kararlar dairesi müdürlüğü
Sayı : 6/1369

10 . IV . 1942

Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

Devlet denizyolları işletme umum müdürlüğü 1941 malî yılı bütçesinde değişiklik yapılması hakkında Münakalât vekilliğince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince 6 . IV . 1942 tarihinde Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâyihası esbabı mucibesiyle birlikte sunulmuştur.

Başvekil
Dr. R. Saydam

Esbabı mucibe lâyihası

Madde 1. — Devlet Denizyolları işletme umum müdürlüğünün 1941 malî yılı bütçesiyle alınan tahsisatla gerek malzeme fiyatlarının yüksekliği vegerekse iş hacminin çoğalması dolayısiyle bazı hizmetlerin sene nihayetine kadar ifasına imkân olmıyacağı görüldüğünden bu suretle tahassül eden ihtiyacı karşılamak üzere munzam tahsisat istenmesine zaruret hâsıl olmuştur.

Munzam tahsilât talep olunan iş ve hizmetlerin tetkikinden de anlaşılacağı veçhile bu hizmetlerin çoğu, doğrudan doğruya malzeme fiyatlarının artışı ile ilgili olup bertaraf edilmesi veya bir diğer suretle karşılanması imkânı olmıyan umur ve hususatı ihtiva eylemektedir. Teklifin fasıl ve madde itibariyle tahlili halinde:

	F.	M.	Unvan	1941 tahsisatı	Munzam olarak istenen
1. —	2	2	Muvakkat memuriyet harcırahı	8 500	3 000

Bu maddeye alınan (8 500) lira tahsisatın ilk 6 aylık devre zarfında (7 142) lirası sarfedilmiş olup mütaâkıp ihtiyaçların karşılanması için elimizde (1 400) lira kadar bir bakiye bulunmaktadır. Harcıraha tâbi hizmetlerin çoğalması bilhassa bütçenin tanziminde derpiş olunamıyan bir takım zaruretlerin tahaddüsünden ileri gelmekte olup ezcümle Millî Müdafaa için sipariş olunup idaremiz tarafından işletilen araba vapurlarının teslim, tesellüm ve bilâhara İskenderun limanında ihtiyaca göre tadili ve memleket sınai organizasyonunun temini için yapılan tetkik seyahatlerine mühendislerimizin de iştirâk ettirilmesi ve Antalyada karaya oturan bir vapurun kurtarma keşfi yapılmak üzere bir ekibin mezkûr mahalle yollanması gibi fevkalâde hâdiseler bu tahsisatın mutaddan fazla sarfını zaruri kılmış bulunmaktadır.

Teklif idarenin sene sonuna kadar olan normal ihtiyacını temin maksadiyle yalnız (3 000) lira olarak yapılmıştır.

	F.	M.	Unvan	1941 tahsisatı	Munzam olarak teklif olunan
2. —	4	4	Tedavi, sıhhî muavenet ve cenaze masrafları.	24 000	5 500

Bu maddeye ait tahsisat sıhhi hizmetin başlıca unsuru olan ilâçların maliyet fiyatlarının yükselmesi dolayısiyle masrafın artmış bulunmasından neşet etmektedir.

	F.	M.	Unvan	Tahsisatı	Munzam olarak teklif olunan
3. —	4	5	Memur ve müstahdemlere verilecek hizmet elbiseleri bedelleri	30 000	15 000

Bu maddeye mevzu tahsisat hizmet elbisesi ve teferruatı bedellerinin yüksekliği dolayısiyle kâfi gelmemektedir. 15 liraya maledileceği umulan elbiseler 25 liraya yaptırılabilmiş ve kundura ve saire gibi tâli levazımın fiyatları da tahminin çok üstüne çıkmış bulunduğundan tahsisatın daha 15 bin lira çoğaltılması zaruri göülmüştür.

	F.	M.			
4. —	6	1	Kırtasiye ve matbu evrak	40 000	10 000

Bu maddeye konan tahsisatın da kâğıt ve tabı levazımının yüksekliği ve alelıtlak bilet ve konişmento gibi idare geliri ile ilgili vesaikın tabı ve istihlâkindeki artış dolayısiyle ihtiyaca kâfi gelmiyeceği anlaşıldığından tahsisatın tezyidi zaruri görülmüştür.

	F.	M.			
5. —	6	2	Telgraf ve telefon mas.	20 000	7 500

Deniz nakliyatı hizmetlerinin idaremize devredilmiş olması ve alelıtlak Ankara ile olan münasebetlerin müstacel telefon muhabereleriyle icrasındaki zaruret gibi sebeplerle muhaberatımız artmış ve masraflarımız da bu nisbettte çoğalmıştır. Teklif bu suretle tahaddüs eden fazla masrafları ödemek maksadiyle yapılmaktadır.

	F.	M.			
6. —	7	2	Gemi tamir masrafları	1 000 000	550 000

Bu maddeye konan tahsisatın yarı yarıya el emeği ve malzemeye ayrılması icabetmektedir. Malzeme fiyatlarında ise % 300 e kadar tereffülerkaydedilmekte bulunduğundan normal sarfiyatta miktar itibariyle bir tezayüt olmadığı halde maliyetlerin yüksekliği yüzünden masrafımız hemen hemen bir misli kadar bir tezayüt kaydetmiştir. Teklif olunan tahsisat bilhassa malzeme fiyatlarının yüksekliği dolayısiyle sene sonuna kadar olan ihtiyacı karşılamak içindir.

	F.	M.			
7. —	7	3	Gemi iaşe masrafları	120 000	34 000

Bu maddeye yapılan teklif de doğrudan doğruya iaşe mevat ve malzemesinde vukubulan tereffüler dolayısiyle gemi zâbitan ve mürettebat iaşe masraflarında vukubulan tezayüdü karşılamak içindir.

Varidat bütçesinin 1 nci faslının 2 nci (İstanbul ve civarı iç hatlar ve Yalova hattı hasılatı) maddesinden, 50 000, 2 nci faslın 4 ncü şilepçilik hasılatı maddesinden 425 000, işletmesi Devlet Denizyolları idaresine devredilen ve hasılatı 1 nci faslın 2 nci maddesine irat kaydedilecek olan Haliç hattından malî yıl sonuna kadar 150 000 lira ki ceman 625 000 lira fazla varidat temin edileceği anlaşılmış ve bu varidat fazlasının yukarıda yazılı ihtiyaçların karşılanmasına tahsisi maksadiyle ilişik kanun lâyihası tanzim edilerek takdim kılınmıştır.

Bütçe encümeni mazbatası

T. B. M. M.
Bütçe encümeni
Mazbata No. 79
Esas No. 1/795

22 . IV . 1942

Yüksek Reisliğe

Devlet denizyolları işletme umum müdürlüğü 1941 malî yılı bütçesinde değişiklik yapılması hakkında Münakalât vekilliğince hazırlanıp Başvekâletin 10 . IV . 1942 tarih ve 6/1369 sayılı tezkeresiyle Yüksek Meclise sunulan kanun lâyihası Encümenimize havale buyurulmakla Münakalât vekili Fahri Engin ile Maliye vekâleti namına Bütçe ve malî kontrol umum müdürü hazır oldukları halde tetkik ve müzakere olundu.

Lâyihanın, fevkalâde halin vücude getirdiği pahalılık sebebiyle eşya ve malzeme fiyatlarında husule gelen artışları karşılamak üzere yukarıda adı geçen bütçenin bazı tertiplerine munzam tahsisat verilmesi maksadiyle hazırlanmış olduğu ve bu tahsisatın 1941 yılı varidatında husule gelen inkişaf ile karşılanabileceği alınan izahlardan anlaşılmış bulunmakla lâyiha yazıya ait bir değişiklik yapılmak suretiyle aynen kabul edilmiştir.

Umumî Heyetin tasvibine konulmak üzere Yüksek Reisliğe sunulmuştur.

Reis	Reis V.	M. M.
Çorum	Kastamonu	Muğla
İ. Eker	*T. Coşkan*	*H. Kitabcı*
Kâtip		
İstanbul	Afyon K.	Antalaya
F. Öymen	*Ş. R. Hatipoğlu*	*N. E. Sumer*
Bolu	Bursa	Bursa
Celâl Said Siren	*Dr. S. Konuk*	*Nevzad Ayas*
Diyarbakır	Elâzığ	Giresun
Rüştü Bekit	*M. F. Altay*	*M. Akkaya*
İsparta	İstanbul	İstanbul
R. Ünlü	*H. Ülkmen*	*S. Uraz*
Kırklareli	Konya	Kütahya
B. Denker	*R. Türel*	*A. Tiridoğlu*
Maraş	Seyhan	Sivas
M. Bozdoğan	*S. Çam*	*Remzi Çiner*
Tokad	Tunceli	Yozgad
H. N. Keşmir	*M. Yenel*	*A. Sungur*
Yozgad		
S. İçöz		

HÜKÛMETİN TEKLİFİ	BÜTÇE ENCÜMENİNİN DEĞİŞTİRİŞİ
Devlet Denizyolları işletme umum müdürlüğü 1941 malî yılı bütçesinde değişiklik yapılmasına dair kanun lâyihası	*Devlet Denizyolları işletme umum müdürlüğü 1941 malî yılı bütçesinde değişiklik yapılmasına dair kanun lâyihası*
MADDE 1. — Devlet Denizyolları işletme umum müdürlüğü 1941 malî yılı bütçesinin ilişik cetvelde yazılı tertiplerine (625 000) lira munzam tahsisat verilmiştir.	**MADDE 1. — Aynen.**
MADDE 2. — Bu kanun neşri tarihinden muteberdir.	**MADDE 2. — Bu kanun neşri tarihinden itibaren mer'idir.**

MADDE 3. — Bu kanunun hükmünü icraya Maliye ve Münakalât vekilleri memurdur.

6. III. 1942

Bş. V.	Ad. V.	M. M. V.
Dr. R. Saydam	*H. Menemencioğlu*	*A. R. Artunkal*
Da. V.	Ha. V.	Ma. V.
Fayık Öztrak	*Ş. Saracoğlu*	*F. Ağralı*
Mf. V.	Na. V.	İk. V.
Yücel	*A. F. Cebesoy*	*Sırrı Day*
S. İ. M. V.	G. İ. V.	Zr. V.
Dr. H. Alataş	*R. Karadaniz*	*Muhlis Erkmen*
Mü. V.	T. V.	
F. Engin	*M. Ökmen*	

MADDE 3. — Aynen.

Hükûmetin teklifine bağlı

CETVEL

F.	M.	Muhassasatın nev'i	Lira
2	2	Muvakkat memuriyet harcırahı	3 000
4	4	Tedavi, sıhhi muavenet ve cenaze masrafları	5 500
	5	Memur ve müstahdemlere verilecek hizmet elbisesi bedelleri	15 000
		Fasıl yekûnu	**20 500**
6	1	Kırtasiye, matbu evrak, ilân, reklâm, kitap, mecmua ve gazete bedel ve masraflariyle Denizyolları ve limanları mecmuasına yardım	10 000
	2	Posta, telgraf, telefon, telsiz ve radyo ücret ve masrafları	7 500
		Fasıl yekûnu	**17 500**
7	2	Haliç fabrika ve havuzlar ve İstinye dok ve fabrikasiyle atelyelerin, idare gemilerinin tamir, tecdit ve inşalarına ait ücret, işçilik ve malzeme bedelleriyle sair bilûmum işletme masrafları	550 000
	3	Gemi iaşe masraflariyle otel ve lokanta ve büfe levazımı ve sair bilûmum işletme masrafları	34 000
		Fasıl yekûnu	**584 000**
		UMUMÎ YEKÛN	**625 000**

S. Sayısı : 127

1941 malî yılı muvazenei umumiyesine dahil bazı daire bütçelerinde değişiklik yapılmasına dair kanun lâyihası ve Bütçe encümeni mazbatası (1/807)

T. C.
Başvekâlet
Kararlar dairesi müdürlüğü
Sayı : 6/1562

22. IV. 1942

Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

1941 malî yılı bazı daire bütçelerinde değişiklik yapılması hakkında Maliye vekilliğince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince 22. IV. 1942 tarihinde Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâyihası esbabı mucibe ve merbutu cetvellerle birlikte sunulmuştur.

Başvekil
Dr. R Saydam

Mucip sebepler lâyihası

4178 sayılı kanun mucibince memur ve müstahdemlerin aylıklarına yapılan zamlardan dolayı 1941 malî yılı bütçesine ilâvesi icabeden tahsisattan mühim bir kısmı tertiplerindeki tasarrufat ile karşılanmış ve bu suretle karşılanmalarına imkân görülemiyen miktardan bir kısım bütçelere ait 642 665 lirasının, diğer bütçelerin tasarrufu mümkün tertiplerinden karşılıkları temin edilerek münakale suretiyle ve bakiye kalan 3 597 864 lirasının da elde edilen varidat fazlalariyle karşılanması zaruri görülmüş ve bu maksatla ilişik kanun lâyihası tanzim ve takdim olunmuştur.

Bütçe encümeni mazbatası

T. B. M. M.
Bütçe encümeni
Mazbata No.83
Esas No. 1/807

24 . IV . 1942

Yüksek Reisliğe

1941 malî yılı bazı daire bütçelerinde değişiklik yapılması hakkında Maliye vekilliğince hazırlanıp Başvekâletin 22 . IV . 1942 tarih ve 6/1562 sayılı tezkereleriyle Yüksek Meclise sunulan kanun lâyihası Encümenimize havale buyurulmakla Maliye vekâleti namına Bütçe ve Malî kontrol umum müdürü hazır olduğu halde tetkik ve müzakere olundu:

4178 sayılı kanuna göre verilmesi icabeden zamları bazı daire bütçelerinin maaş ve ücret tertipleri müsait olmamasından dolayı karşılayamadıkları görülerek 1941 malî yılı sonuna kadar icabeden tahsisatın bu tertiplere ilâvesi zarureti hâsıl olduğundan kısmen bütçelerin tasarrufu mümkün olan fasıllarından münakale yapılmak ve kısmen de varidat fazlasiyle karşılanmak üzere munzam tahsisat verilmek suretiyle temini ve yine bir kısım bütçelere çocuk ve yakacak zamlarının karşılanması ve Maliye bütçesine de Hususi idare ve belediye büt-

çelerine aynı maksatla gereken yardımın yapılması için yeniden açılan fasllara fevkalâde tahsisat verilmesi maksatlariyle hazırlanan kanun lâyihası Encümenimizce de muvafık görülmüş ve teklif veçhile aynen kabul edilmiştir. Umumî Heyetin tasvibine arzedilmek üzere Yüksek Reisliğe sunulur.

Reis	Reis V.	M. M.
Çorum	Kastamonu	Muğla
İ.Eker	*T. Coşkan*	*H. Kitabcı*
Kâtip		
İstanbul	Afyon K.	Antalya
F. Öymen	*Ş. R. Hatipoğlu*	*N. E. Sumer*

Bolu		Bursa
Celâl Said Siren		*Dr. Sadi Konuk*
Bursa	İsparta	İstanbul
Nevzad Ayas	*R. Ünlü*	*S. Uraz*
İstanbul	Kayseri	Kayseri
H. Ülkmen	*F. Baysal*	*Suad Hayri Ürgüblü*
Kırklareli	Kütahya	Maraş
B. Denker	*A. Tiritoğlu*	*M. Bozdoğan*
Mardin	Ordu	Tunceli
R. Erten	*H. Yalman*	*M. Yencl*
Tokad	Yozgad	Yozgad
H. N. Keşmir	*A. Sungur*	*S. İçöz*

HÜKÛMETİN TEKLİFİ

1941 malî yılı muvazenei umumiyesine dahil bazı daire bütçelerinde değişiklik yapılması hakkında kanun lâyihası

MADDE 1. — 1941 malî yılı Muvazenei umumiyesine dahil bazı daire bütçelerinin ilişik 1 numaralı cetvelde yazılı tertipleri sırasında (642 665) liralık münakale yapılmıştır.

MADDE 2. — 1941 malî yılı Muvazenei umumiyesine dahil bazı daire bütçelerinin ilişik 2 numaralı cetvelde yazılı tertiplerine (2 022 719) lira munzam tahsisat verilmiştir.

MADDE 3. — 1941 malî yılı Muvazenei umumiyesine dâhil bazı daire bütçelerinde yeniden açılan ilişik 3 numaralı cetvelde yazılı tertiplere (1 575 145) lira fevkalâde tahsisat konulmuştur.

MADDE 4. — Bu kanun neşri tarihinden muteberdir.

MADDE 5. — Bu kanunun hükümlerini icraya Maliye vekili memurdur.

22 . IV . 1942

Bş. V.	Ad. V.	M. M. V.
Dr. R. Saydam	*H. Menemencioğlu*	
Da. V.	Ha. V.	Ma. V.
Fayık Öztrak	*Ş. Saracoğlu*	*F. Ağralı*
Mf. V.	Na. V.	İk. V.
Yücel	*A. F. Cebesoy*	*Sırrı Day*
S. İ. M. V.	G. İ. V.	Zr. V.
Dr. H. Alataş	*R. Karadeniz*	*Muhlis Erkmen*
Mü. V.	T. V.	
F. Engin	*M. Ökmen*	

[1] NUMARALI CETVEL

F.	M.	Muhassasatın nev'i	Tenzil edilen	Zammedilen
		BAŞVEKÂLET		
61		Başvekil tahsisatı		291
62	1	Memurlar maaşı		1 414
62	2	Müteferrik müstahdemler		142
65		Muvakkat tazminat	1 154	
		DEVLET ŞÛRASI		
86	1	Memurlar maaşı		2 250
88		Müstahdemler ücreti		900
89		Muvakkat tazminat	3 150	
		MATBUAT UMUM MÜDÜRLÜĞÜ		
105		Memurlar maaşı	3 940	
106		Merkez ücretleri		
	1	Memurlar	5 800	
	2	Müteferrik müstahdemler	3 200	
		Fasıl yekûnu	9 000	
107		Muvakkat tazminat	3 500	
		İSTATİSTİK UMUM MÜDÜRLÜĞÜ		
135	1	Memurlar maaşı		2 115
137		Merkez ücretleri		
	1	Memurlar		217
	2	Müteferrik müstahdemler		518
		Fasıl yekûnu		**735**
138	1	Memurlar	3 437	
139		Muvakkat tazminat	2 372	

F.	M.	Muhassasatın nev'i	Tenzil edilen	Zammedilen
156	2	Mütenevvi masraflar		2 266
		DEVLET METEOROLOJİ İş. U. M.		
160	1	Memurlar maaşı	5 827	
162		Merkez ücretleri		
	1	Memurlar	1 000	
	2	Müteferrik müstahdemler	2 111	
		Fasıl yekûnu	**3 111**	
		DİYANET İŞLERİ REİSLİĞİ		
190	1	Memurlar maaşı		23 687
192	2	Müteferrik müstahdemler		304
193		Vilâyetler müteferrik müstahdemleri ücreti		976
195		Müstehikkini ilmiye maaş ve tahsisatı fevkalâdesi		411
		MALİYE VEKÂLETİ		
211		Vekil tahsisatı		174
212	1	Memurlar maaşı		250 000
214	2	Müteferrik müstahdemler		7 000
215	2	Müteferrik müstahdemler		52 000
258		1351 numaralı kanun mucibince sarfolunacak Ankara şehri imar masrafı		4 020
		DÜYUNU UMUMİYE		
303		664, 1013, 1177, 1244, 1550 ve 2425 numaralı kanunlar mucibince çıkarılan bonolar ve bu mahiyetteki borçlar	600 000	
		GÜMRÜK VE İNHİSARLAR VEKÂLETİ		
350	1	Maaşatı umumiye		60 000
352	1	Memurlar		7 000

F.	M.	Muhassasatın nev'i	Tenzil edilen	Zammedilen
		DAHİLİYE VEKÂLETİ		
385		Vekil tahsisatı		175
386		Maaş		
	1	Memurlar		138 000
	2	Açık maaşı		1 000
		Fasıl yekûnu		**139 000**
388		Merkez ücretleri		
	1	Memurlar		130
	2	Müteferrik müstahdemler		3 300
		Fasıl yekûnu		**3 430**
389		Vilâyetler müteferrik müstahdemler ücretleri		16 200
404	1	Dahilde ve hariçte olacak idari kongreler masrafları ve gönderilecek memurlar harcırah ve hususi idare bütçeleri tetkik komisyonundaki mümessillere verilecek ücret		264
414		Umumî müfettişlikler ücreti		
	1	Memurlar		2 600
	2	Müteferrik müstahdemler		1 200
		Fasıl yekûnu		**3 800**
421	1	3888 sayılı kanuna tevfikan verilecek konferans ücretleriyle tahrir, teksir ve tabı masraf ve ücretleri		750
		EMNİYET UMUM MÜDÜRLÜĞÜ		
425	1	Memurlar maaşı		56 187
		MÜNAKALÂT VEKÂLETİ		
815		Vekil tahsisatı		174
816		Maaş		
	1	Memurlar maaşı		6 000
	2	Açık maaşı		1 000
		Fasıl yekûnu		**7 000**

F.	M.	Muhassasatın nev'i	Tenzil edilen	Zammedilen
818	1	Memurlar	2 500	
820		Muvakkat tazminat	1 174	
823	1	Tenvir	1 500	
	2	Teshin	2 000	
		Fasıl yekûnu	**3 500**	
		YEKÛN	**642 665**	**642 665**

[2] NUMARALI CETVEL

F.	M.	Muhassasatın nev'i	Lira
		EMNİYET UMUM MÜDÜRLÜĞÜ	
425	1	Memurlar maaşı	345 651
427		Merkez ücreti	
	1	Memurlar	1 607
	2	Müteferrik müstahdemler	3 831
		Fasıl yekûnu	**5 438**
428		Vilâyetler ücreti	
	1	Memurlar	93
	2	Müteferrik müstahdemler	5 689
		Fasıl yekûnu	**5 782**
		SIHHAT VE İÇTİMAÎ MUAVENET V.	
531		Vekil tahsisatı	174
532		Maaş	
	1	Memurlar maaşı	86 770
	2	Açık maaşı	250
		Fasıl yekûnu	**87 020**
534	2	Müteferrik müstahdemler	11 058

F.	M.	Muhassasatın nev'i	Lira
536		Vilâyetler ücreti	
	1	Memurlar	62 748
	2	Müteferrik müstahdemler	58 392
		Fasıl yekûnu	**121 140**
577		Memurlar maaşı	3 550

ADLİYE VEKÂLETİ

585		Vekil tahsisatı	174
586	1	Memurlar maaşı	368 649
588		Merkez ücretleri	
	1	Memurlar	2 734
	2	Müteferrik müstahdemler	4 463
		Fasıl yekûnu	**7 197**
589	2	Müteferrik müstahdemler	52 655

TAPU VE KADASTRO UMUM MÜDÜRLÜĞÜ

621	1	Memurlar maaşı	80 349
623	1	Memurlar	283
	2	Müteferrik mkstahdemler	1 135
		Fasıl yekûnu	**1 418**
624	1	Müteferrik müstahdemler	4 273
640	1	Ücret	1 789
641		Tapu işlerine yardım etmek için istihdam edilecek muvakkat memurlar ve daktilolar ücreti	72
643	1	İdare heyeti ve muallim ücreti	1 369
	3	Mektebe getirilecek memurlarla talebe yevmiyesi	1 559
		Fasıl yekûnu	**2 928**

MAARİF VEKÂLETİ

650		Vekil tahsisatı	174

F.	M.	Muhassasatın nev'i	Lira
651	1	Memurlar maaşı	323 220
653		Merkez ücretleri	
	1	Memurlar	700
	2	Müteferrik müstahdemler	3 160
		Fasıl yekûnu	**3 860**
654	2	Müteferrik müstahdemler	32 356
656		2517, 3976 ve 3834 numaralı kanunlar mucibince verilecek ücretler	
	1	Müdür ve muavin ücretleri	23 040
	2	Muallim ders ücretleri	161 000
	3	Meslekî ve teknik öğretim okulları öğretmenlerinin ders, eksersiz ve şeflik ücretleri	35 000
		Fasıl yekûnu	**219 040**
657		Kanunlar mucibince askerlik dersleri öğretmenlerine verilecek ücretler	10 000
686	1	Köy okulları ve eğitmenleri için vilâyetlere yardım	75 416
689	10	Ders ücretleri	3 000
693	10	Ankara Devlet, konservatuvarı ve tatbikat sahnesinin bilûmum ücret ve ve masraflariyle konservatuvar talebesinin yaz temrinleri kampı masrafları ve kampta çalışacak memur ve muallimlerin ücreti, yol paraları	15 000
712	1	İdare ve tedris heyetleri maaşı	40 904
	2	İdare heyeti memurlar ücreti	896
	3	İdare heyeti müteferrik müstahdemler ücreti	1 620
	4	Tedris heyeti memurlar ücreti	7 252
	6	Müstahdemler ücreti	31 744
		Fasıl yekûnu	**82 416**
714	1	İdare ve tedris heyetleri maaşları	4 048
	3	Memurlar ücreti	3 008
	4	Müteferrik müstahdemler ücreti	2 344
		Fasıl yekûnu	**9 400**
716	1	Tedris ve idare heyetleri maaşları	2 736
	2	Tedris ve idare heyetleri ücretleri	2 244
	3	Müteferrik müstahdemler ücreti	1 176
		Fasıl yekûnu	**6 156**

F.	M.	Muhassasatın nev'i		Lira
719	1	İdare ve talim heyetleri maaşı		18 720
	3	Memurlar ücreti		3 540
	4	Müteferrik müstahdemler ücreti		2 808
			Fasıl yekûnu	**25 068**
720/G	1	İdare ve talim heyetleri maaşı		5 556
	3	Memurlar ücreti		1 668
	4	Müteferrik müstahdemler ücreti		2 024
			Fasıl yekûnu	**9 248**

TİCARET VEKÂLETİ

851		Vekil tahsisatı		174
852	1	Memurlar maaşı		6 000
854	1	Memurlar		1 500
	2	Müteferrik müstahdemler		3 000
			Fasıl yekûnu	**4 500**
855	1	Memurlar		9 000
	2	Müteferrik müstahdemler		3 000
			Fasıl yekûnu	**12 000**

ZİRAAT VEKÂLETİ

885		Vekil tahsisatı		174
886	1	Memurlar maaşı		85 000
888	1	Memurlar		650
934	2	İdare memurları maaşı		200
940		Ecnebi mütehassıslar ve tercümanları		350
			YEKÛN	**2 022 719**

[3] NUMARALI CETVEL

F.	M.	Muhassasatın nev'i	Lira
		DİYANET İŞLERİ REİSLİĞİ	
210	A	4178 sayılı kanun mucibince verilecek çocuk zammı	4 173
		MALİYE VEKÂLETİ	
287		4178 sayılı kanun mucibince yapılacak tediyeler karşılıklarına mahsuben hususi idareler ve belediyeler bütçelerine yardım	1 446 626
		DAHİLİYE VEKÂLETİ	
423		4178 sayılı kanun mucibince verilecek çocuk zammı	16 800
424		4178 sayılı kanun mucibince verilecek yakacak zammı	16 140
		EMNİYET UMUM MÜDÜRLÜĞÜ	
458		4178 sayılı kanun mucibince verilecek çocuk zammı	12 910
459		4178 sayılı kanun mucibince verilecek yakacak zammı	10 170
		ADLİYE VEKÂLETİ	
620		4178 sayılı kanun mucibince verilecek çocuk zammı	10 125
620	A	4178 sayılı kanun mucibince verilecek yakacak zammı	7 301
		TAPU VE KADASTORO U. M.	
648		4178 sayılı kanun mucibince verilecek çocuk zammı	3 505
649		4178 sayılı kanun mucibince verilecek yakacak zammı	1 945
		MAARİF VEKÂLETİ	
720		4178 sayılı kanun mucibince verilecek fevkalâde zamları karşılamak üzere pansiyonlara yardım	45 000
		TİCARET VEKÂLETİ	
882		4178 sayılı kanun mucibince verilecek çocuk zammı	330
883		4178 sayılı kanun mucibince verilecek yakacak zammı	120
		YEKÛN	**1 575 145**